

PM om Göteborgs stads subvention av periodbiljetter 2024-04-16

Inledning

Detta underlag beskriver utgångspunkter, grova kostnads- och tidplaneuppskattningar samt de inledande stegen i samverkan för förverkligande av initiativet subventionerade periodbiljetter för Göteborgs stad. *Underlaget ska ses som ett tillägg till "Arbetsmaterial/PM; Översiktlig beskrivning av förutsättningar och lösningssidéer för subvention av periodbiljetter 20230510"*

Bakgrund

Göteborgs stad önskar gå vidare i dialog med Västra Götalandsregionen om möjligheten till ett kommunalt tillköp för att sänka priset på periodbiljetter för göteborgare. Syftet är att underlätta arbetspendling och samtidigt öka det hållbara resandet i Göteborg. Regionfullmäktige i Västra Götaland beslutade 2018 att en sådan möjlighet skall finnas, inom ramen för den gällande zonindelningen, för kommuner som så önskar.

Utgångspunkter

Målgrupp för subventionen samt biljettyper

Målgruppen för subventionen är vuxna folkbokförda kommuninvånare som arbetspendlar. Subventionen antas vara i jämförbar nivå med den tidigare subventionen, som gällde fram till 2019, och gälla periodbiljetter med giltighetstid 30, 90 och 365 dagar och med geografisk giltighet i zon A som Göteborg ingår i.

Det fortsatta arbetet ska även ha med möjligheter att inkludera biljetter som köps via arbetsgivare med nettolöneavdrag i subventionen, och att de föreslagna lösningssidéerna kommer att prövas noggrant utifrån kostnads-, användarvänlighets- och administrationsaspekter.

Påverkan på trafik kostnader, trafikkapacitet och framkomlighet

En subvention som sänker priset på periodbiljetter kommer att påverka försäljningen och resandet. I Målbild Koll2035, Kollektivtrafikprogram för stornätet i Göteborg (fastställt 2018), beskrivs hur kollektivtrafiken i storstadsområdet ska utvecklas för att attrahera och ta hand om fler resenärer. Samtidigt visar den nuvarande situationen att det finns stora utmaningar med trafikkapaciteten. Det är redan idag trångt såväl ombord som i staden. Införandet av subventionerade periodbiljetter för göteborgare kan på relativt kort tid leda till avsevärt ökat resande. Om syftet med subventionen ska uppfyllas behöver

Göteborgs stad säkerställa att trafikkapaciteten medger den förväntade resandeökningen genom att genomföra/påskynda kort- och långsiktiga framkomlighetsåtgärder och planerade infrastruktursatsningar.

Stöd till användare

Vid införandet av en kommunal subvention kommer resenärerna att behöva stöd, hjälp och information. Mot den bakgrunden behöver Västtrafiks kundservice sannolikt utrustas med nya systemstöd och bemanningen utökas för att på ett bra sätt kunna stödja resenärerna. Det behöver också finnas en funktion/person hos Göteborgs stad som bland annat kan stötta Västtrafiks kundservice.

Uppdaterad kostnadsuppskattning

Tillköp av biljetter

Inriktningen är att subventionen ska ges till folkbokförda invånare i Göteborg som köper en periodbiljett. Försäljning av biljetter för både vuxen och ungdom finns med i beräkningen för att även vuxna studenter ska omfattas av rabatten. Försäljningen påverkas av ett sänkt pris genom att nya kunder tillkommer samt att det sker en förflyttning mellan olika biljetter. De förändringarna beräknas genom priselasticitet. I beräkningarna har antaganden om prisförändring samt generell resandeförändring gjorts. I Västtrafiks befintliga sortiment finns ingen separat biljett för Göteborg då Göteborg ingår i zon A. Det finns därför ett antagande kring hur stor del av försäljningen som görs av folkbokförda göteborgare. Subventionen antas vara 140 kr för 30 dagar. Subventionen för 90-dagars respektive 365-dagarsbiljett antas vara samma procentuella andel av biljettens pris som för 30 dagarsbiljetten. Parametrarna ovan styr storleken på den totala kostnaden för subventionen.

Subventionen uppskattas resultera i en tillköpskostnad för Göteborg på 120–140 mnkr för periodbiljetter med giltighet i zon A (2025 års prisnivå).

Utvecklingskostnader för subventionslösningen

En grov kostnadsuppskattning indikerar att utveckling av lösningen för Västtrafiks del från idé till fullgjort genomförande kommer att uppgå till ca 6–12 mnkr, vilket inkluderar projektledning såväl som systemutvecklingskostnader (även stöd för Västtrafiks Kundservice) samt kommunikation mm.

Uppdaterad tidsuppskattning för genomförande

Västtrafiks ansats är att system- och processtöd för lansering kan vara tillgängligt under 2026 eller 2027.

Fortsatt arbete under 2024 och framåt

En projektsamverkan kommer att startas upp mellan Västtrafik och Göteborgs stad under våren 2024 på tjänstepersonsnivå för att förbereda införandet av en kommunal subvention. Det handlar om att strukturera samverkan, ta fram ett projektdirektiv och enas om former för styrningen. Vidare kommer avtalsutkast att förberedas. Allt i syfte att starta upp samverkan kring utformningen av själva lösningen under hösten 2024.

För att säkerställa att syftet med initiativet uppnås krävs tät samverkan mellan Västtrafik och Göteborgs stad (Stadsmiljöförvaltningen) och för det ändamålet behöver bägge parter utse ansvariga kontaktpersoner med uppdrag att avsätta erforderlig tid för att i tät samverkan utforma lösningen.

Samlad bild över aktuella taxor inom Göteborgs Stad beslutade av Kommunfullmäktige

Nämnd	Taxa/avgift (namn)	Index (årlig uppräkningsindex)
Stadsbyggnadsnämnden		
-II-	Stadsbyggnadsnämndens taxa för 2023	PKV – prisindex för kommunal vht (samma taxedokument för samtliga taxor)
Exploateringsnämnden		
-II-	Inga taxor och avgifter	
Stadsmiljönämnden		
-II-	Avgifter för färdtjänstresor och månadskort för 2022	uppräkningsindex med taxiindex- obs taxiindex upphör vid årsskiftet kolla upp vad SCB kommer att rekommendera framöver
-II-	Markupplåtelse -Avgifter för upplåtelse av offentlig plats för reklamändamål på allmän platsmark	nämnden ges rätt att årligen fastställa justering av avgifter för upplåtelse av offentlig plats för reklamändamål avseende analog reklam på allmän platsmark i enlighet med utvecklingen av konsumentprisindex
-II-	Markupplåtelse -Avgifter för upplåtelser av offentlig platsmark	nämnden ges rätt att årligen fastställa justering av avgifter i enlighet med utvecklingen av konsumentprisindex
-II-	Felparkeringsavgifter på allmän platsmark	Ingen uppräkningsindex beslutad
-II-	Marknadsanpassning av boendeparkeringsavgifterna	nämnden bemyndigas att årligen höja samtliga boendeparkeringsavgifter med KPI +2%.
-II-	Avgifter för undantag från tunga fordon (Undantag/dispenser för specialtransporter)	Ingen uppräkningsindex beslutad
-II-	Förslag till ändrade avgifter för nytopparkeringsindex	Ingen uppräkningsindex beslutad
-II-	Trafiknämndens nya handläggningsavgifter för starttillstånd	Trafiknämnden får delegation att utföra indexjusteringar enligt KPI.
-II-	Ny taxa för fraktrafiken i Göteborgs södra skärgård	Arbete pågår med ny taxa som ska börja gälla 2024
-II-	Förslag till avgifter för fordonsflytt	Ingen uppräkningsindex beslutad
Stadsfastighetsnämnden		
-II-	Inga taxor och avgifter	
Idrott- och föreningsnämnden		
-II-	Sporthallar, friidrottshallar och gymnastikhallar	KPV
-II-	Ishallar	KPV
-II-	Bollplaner	KPV
-II-	Beachplaner	KPV
-II-	Bassänger	KPV
-II-	Evenemang, cuper, cirkus etc.	KPV
-II-	Övriga avgifter (entréavgifter bad, motionsanläggningar, skridskoåkning etc)	KPV
Kulturnämnden		
-II-	Museilektion för förskolor och skolor i Gbg Stad	
-II-	Museilektion för förskolor och skolor utanför staden	KPI, basindexmån sept
-II-	Entréavgifter museer och konsthall	KPI, basindexmån sept
-II-	Avgifter biblioteksverksamhet.	
Miljö- och klimatinämnden		
-II-	Taxa för miljö- och klimatinämndens verksamhet enligt miljöbalken, m fl.	PKV
-II-	Taxa för verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna samt angränsande regelverk	PKV
-II-	Taxa för miljö- och klimatinämndens verksamhet enligt strålskyddslagen	PKV
-II-	Taxa för miljö- och klimatinämndens verksamhet enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	PKV
-II-	Taxa för miljö- och klimatinämndens verksamhet enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel	PKV
-II-	Taxa för miljö- och klimatinämndens verksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer	PKV
-II-	Göteborgs Stads Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088r och påfyllningsbehållare, folköl och tobaksvaror	PKV

-II-	Avgifter för tillståndsärenden enligt alkohollagen	KPI
-II-	Taxa för miljö- och klimatanvändens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen	PKV
-II-	Taxa för miljö- och klimatanvändens verksamhet enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter	PKV
-II-	Göteborgs Stads taxa för verksamhet enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	PKV
Kretslopp och vattennämnden		
-II-	Vatten- och avloppstaxa	Nej
-II-	Avfallstaxa	Nej
Utbildning		
Förskolenämnden	Taxa för förskola och pedagogisk omsorg	Avgiften beräknas i procent av hushållets sammanlagda bruttointkomst per månad (inkomst före skatt). Högsta avgiftsgrundande bruttointkomst regleras av förordning 2001:160 och är fr o m 1 januari 2020, 50 340 kr per månad.
Grundskolenämnden	Taxa för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg	Avgiften beräknas i procent av hushållets sammanlagda bruttointkomst per månad (inkomst före skatt). Högsta avgiftsgrundande bruttointkomst regleras av förordning 2001:160 och är fr o m 1 januari 2020, 50 340 kr per månad.
-II-	Kulturskolan	Nej
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden		
-II-	Göteborgs Stads anvisning för Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet	
-II-	Maxtaxa för hemtjänst, trygghetslarm	PBB
-II-	Timtaxa inom hemtjänst	-II-
-II-	Leverans av hemlevererad mat	-II-
-II-	Boendestöd	Avgiftsfritt
-II-	Ledsagning	Avgiftsfritt
-II-	Avlösning i hemmet	Avgiftsfritt
-II-	Deltagande i dagvård/dagverksamhet	Avgiftsfritt
-II-	Trygghetstelefon/månad	-II-
-II-	Hemtjänstavgift/månad vid äldreboende och bostad med särskild service för omsorg och omvårdnad. Inklusive avgift för hemsjukvård.	-II-
-II-	Hemtjänstavgift vid korttidsboende för omsorg och omvårdnad	-II-
-II-	Boendeavgift, boende som inte omfattas av hyreslagen	-II-
-II-	Maxtaxa för hemtjänst, trygghetslarm	-II-
-II-	Timtaxa inom hemtjänst	-II-
-II-	Helpension i äldreboende och bostad med särskild service	Socialstyrelsen/Konsumentverket samt OPI
-II-	Korttidsboende, matkostnad per dag	Beräknas utifrån summan av råvarudel samt tillagninsdelen
-II-	Måltider för dagvård/dagverksamhet	-II-
-II-	Hemlevererad mat, pris per portion	-II-
-II-	Minimibelopp (schablonbelopp), ensamboende personer 65 år och äldre	PBB
-II-	Minimibelopp (schablonbelopp), ensamboende personer 64 år eller yngre	-II-
-II-	Minimibelopp (schablonbelopp), sammanboende makar (för var och en) personer 65 år och äldre	-II-
-II-	Minimibelopp (schablonbelopp), sammanboende makar (för var och en) personer 64 år eller yngre	-II-
-II-	Garantibelopp i Bostad med särskild service (personer 64 år och yngre)	-II-
Nämnden för funktionsstöd		
-II-	Göteborgs Stads anvisning för Taxa för äldreomsorg och funktionshinderverksamhet samt taxa för kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet	
-II-	Garantibelopp i Bostad med särskild service enligt LSS, personer 65 år och äldre	PBB
-II-	Garantibelopp i Bostad med särskild service enligt LSS, personer under 65 år	-II-
-II-	Habiliteringsersättning vid deltagande i daglig verksamhet enligt LSS	-II-

-II-	-II-	-II-
-II-	Kostnad för måltid i korttidsvistelse	Riksnormen för försörjningsstöd. Beslutas årligen av regeringen
-II-	Lunch/middag utan dessert vid daglig verksamhet	Beräknas utifrån summan av råvarudel samt tillagninsdelen
-II-	Hyra för bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad	
-II-	Kostnad för egen mat och gemensamt förbrukningsmaterial i bostad med särskild service	
-II-	Föräldrars bidrag till kommunens kostnader för barn och ungdomar under 18 år och som bor i annat hem än det egna	
-II-	Kostnad för personlig assistans, som tillhandahålls av kommunen, i de fall den enskilde erhåller assistansersättning.	
-II-	Boendeavgifter, behandlingshem och hem som i huvudsak tillhandahåller boende** ÄVO ansvarar för årlig indexuppräknig. Myndighetsbeslut av de regionala SN	PBB/OPI
SN Sydväst		
-II-	Boendeavgifter, behandlingshem och hem som i huvudsak tillhandahåller boende** ÄVO ansvarar för årlig indexuppräknig. Myndighetsbeslut av de regionala SN	PBB/OPI
SN Nordost		
-II-	Boendeavgifter, behandlingshem och hem som i huvudsak tillhandahåller boende** ÄVO ansvarar för årlig indexuppräknig. Myndighetsbeslut av de regionala SN	PBB/OPI
SN Hisingen		
-II-	Boendeavgifter, behandlingshem och hem som i huvudsak tillhandahåller boende** ÄVO ansvarar för årlig indexuppräknig. Myndighetsbeslut av de regionala SN	PBB/OPI
SN Centrum		
-II-	Boendeavgifter, behandlingshem och hem som i huvudsak tillhandahåller boende** ÄVO ansvarar för årlig indexuppräknig. Myndighetsbeslut av de regionala SN	PBB/OPI
-II-	Avgifter rådgivningsverksamhet inom socialnämnd Centrum	Beslutade av KF ursprungligen genom beslut 2009. Med stöd av KF beslut 2017 sker årlig indexuppräknig som fastställs i samband med övriga taxor och avgifter

Göteborgs
Stad

Årlig analys 2025

INKÖP OCH UPPHANDLINGSFÖRVALTNINGEN

Innehållsförteckning

1	Nämnden för inköp och upphandling	3
1.1	Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur	3
1.1.1	Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur	3
1.1.2	Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur	4
1.1.3	Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur.....	4
1.2	Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år 2025	4
1.3	Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025	5
1.4	Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025	5
1.4.1	Scenario 1.....	6
1.4.2	Scenario 2.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.4.3	Scenario 3.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.4.4	Scenario 4.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.5	Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Nämnden för inköp och upphandling

1.1 Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur

1.1.1 Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Benämning bastjänst/digital infrastruktur	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Föreslagen budget 2025	Kommentar
Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering	0	0	0	1 800	ca 20 % av projektet för implementation av tjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering (ULA) övergår i förvaltning enligt plan.

Kommentarer till betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Införandet av den nya bastjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering (ULA) planeras att succesivt övergå från projekt till förvaltning under 2025 och 2026. Detta innebär att cirka 20% av den totala kostnaden för ULA 2025 fördelas som förvaltningskostnad och resterande 80% som utvecklingskostnad.

Stadens förvaltningar och bolag har idag befintliga kostnader för verksamhetsspecifika tjänster motsvarande den nya bastjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs och avtalshantering (ULA). I takt med att ULA-tjänsten införs hos förvaltningar och bolag kommer stadens kostnader för verksamhetsspecifika tjänster att minskas med motsvarande nivå som de tillkommande förvaltningskostnaderna för den nya bastjänsten ULA. Detta innebär att nettokostnaden för staden i sin helhet inte ökar.

I övrigt kommer inga betydande förändringar genomföras i befintliga bastjänsterna inom inköps- och upphandlingsområdet under 2025.

1.1.2 Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Förslag på ny kategori

Berörd tjänst	Kategori idag	Förslag på ny kategori	Kommentar
N/A			

Kommentarer till förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Inga kategoriförändringar för tjänsterna är planerade inom Inköps- och upphandlingsförvaltningen.

1.1.3 Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Förslag på förändrad fördelningsnyckel

Bastjänst/digital infrastruktur	Nuvarande fördelningsnyckel	Förslag på ny fördelningsnyckel
Stöd vid inköps och beställning		Ingen förändring i fördelningsnyckeln kommer ske.
Stöd vid leverantörsfakturahantering		Ingen förändring i fördelningsnyckeln kommer ske.

Kommentarer till förändrade fördelningsnycklar

Inga förändringar i fördelningsnycklarna är planerade för tjänsterna inom Inköps- och upphandlingsförvaltningen.

1.2 Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år 2025

Inga avvikelser kommer ske under 2025. Implementeringen av tjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs och avtalshantering (ULA) kommer ske enligt plan med fortsatt utrullning inom staden 2025 och 2026.

1.3 Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Syfte med denna del är att ge läsaren en bild av förslag på förändringsinsatser i befintliga bastjänster/digital infrastruktur och förslag på nya bastjänster/digital infrastruktur.

Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Tjänst	Benämning ny förändringsinsats	Kostnad 2025	Kostnad 2026	Kostnad 2027	Genomsnittlig påverkan på förvaltningskostnaden 2025-2027	Beräknad/potentiell nettonytt

Kommentarer till förslag på nya förändringsinsatser för 2025

Inga nya förändringsinsatser med start 2025 kommer att påbörjas.

Implementeringen av bastjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering (ULA) fortsätter enligt plan med succesiv utrullning inom staden 2025 och 2026.

Den planerade konkurrensutsättning av stadens e-handelssystem fortlöper under 2025. För befintliga bastjänster ska kostnader för löpande utveckling inklusive konkurrensutsättning av befintliga systemstöd från och med 2025 hanteras som förvaltningskostnader och inte tas upp som förändringsinitiativ.

Tillägs- och specialisttjänster är inte del av årlig analys och berörs därför inte vidare här. Men det bör ändå noteras att ett arbete pågår med att ta fram en ny tjänst för stöd vid uppföljning av livsmedel. På sikt kan denna komma att erbjudas som tilläggstjänst till de stora livsmedelsköpande förvaltningarna. Därtill genomförs även en genomlysning av den befintliga tilläggstjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp” inför kommande konkurrensutsättning av nuvarande systemstöd för inköpsanalys.

1.4 Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025

Syfte med denna del är att presentera möjliga alternativ till förändring av bastjänster och digital infrastruktur med fokus på 2025.

1.4.1 Scenario 1

Sammanfattning av årlig analys 2025

(Sammanfattningen ersätter Scenariobeskrivningen då Inköp- och upphandlingsförvaltningen inte har några nya förändringsinsatser inför 2025)

Inköps- och upphandlingsförvaltningen

Inköps- och upphandlingsförvaltningen har som ansvar att leda, driva och utveckla stadens inköpsprocesser. Förvaltningar och bolag måste agera på likartat sätt gentemot näringslivet, ”den ena handen ska veta vad den andra gör”. Staden ska uppfattas som en seriös part på en seriös marknad där det finns en sund konkurrens på lika villkor. Förvaltningens mål är att säkerställa detta genom att öka Göteborgs stad inköpsmognad.

Ett inköpsarbete med hög mognadsgrad är proaktivt, snarare än reaktivt. Det utgår från långsiktiga strategier och planer, regelbunden analys och etablerade samt utvecklade processer.

Genom leverans av tydliga tjänster, hög kompetens inom inköpsområdet och bra systemstöd skapar inköps- och upphandlingsförvaltningen förutsättningar till den strategiska inriktningen att öka stadens inköpsmognad. Inköp- och upphandlingsförvaltningens tjänster och systemstöd underlättar och effektiviserar olika delar i inköpsprocessen som exempelvis beställning till betalning. Tjänsterna är ett viktigt verktyg för att skapa kontroll över inköpsprocessens olika aktiviteter och möjliggöra faktabaserade analyser som leder till avvägt och fokuserat förbättringsarbete.

Tjänsterna ska långsiktigt säkerställa en gemensam plattform för inköp och upphandling och bidra till denna positiva hållbarhet som staden eftersträvar. En gemensam plattform är en förutsättning för att driva, leda och utveckla Göteborgs stads gemensamma inköpsprocess och därigenom öka staden inköpsmognad. Genom utveckling av plattformen kommer grundläggande gemensamma förmågor stärkas och ge:

- Ökade möjligheter för verksamheter att kunna köpa genom upphandlade avtal.
- Ökade möjligheten att tillhandahålla avtal på behov som finns/förutses.
- Ökade möjlighet till att kunna följa upp stadens samlade inköpsverksamhet.
- Ökade möjlighet att nå ut med information och ge råd.

Inköps- och upphandlingsförvaltningens tjänster och processer är stödjande för verksamheterna och målet är att det ska ”vara lätt att göra rätt” genom att nyttja de gemensamma tjänster som erbjuds inom området inköp och upphandling. Därigenom blir fokus på effektivitet och kvalitet för förvaltningen vilket givetvis inte utesluter innovativa lösningar inom ramen för utveckling av befintliga tjänster så som automatisering/RPA-lösningar, gemensamma data med mera.

Inom förvaltningens ansvarsområde pågår olika insatser som är kopplade till ovannämnda punkter och nämndens grunduppdrag. Insatserna sker som utveckling inom befintliga tjänster och utveckling av nya bastjänster så som Stöd vid upphandling, leverantörs och avtalshantering som påbörjas att implementeras som bastjänst under 2024. Därefter fortsätter en succesiv utrullning inom staden enligt plan 2025 och 2026.

Den stora löpande utvecklingsinsatsen förvaltningen ser bortom 2025 är resultatet av kommande konkurrensutsättningen av e-handelssystemet som öppna upp för

utveckling av nya funktioner och möjligheter för ännu bättre tjänster.

Arbetet med utveckling och förvaltning av digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet ligger också helt i linje med de aktiviteter som Kommunfullmäktige beslutade om i Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetens i alla Stadens nämnder och styrelser kan stärkas 2021 (Diarenr 1530/20)

Kostnadsfördelning

För befintliga bastjänster ska kostnader för löpande utveckling inklusive konkurrensutsättning av befintliga systemstöd från och med 2025 hanteras som förvaltningskostnad och inte som tidigare som utvecklingskostnad. Detta i kombination med att införandet av den nya bastjänsten ”Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering” succesivt övergår från implementering till förvaltning innebär att förvaltningskostnaderna ökar parallellt som utvecklingskostnaderna minskar de kommande åren.

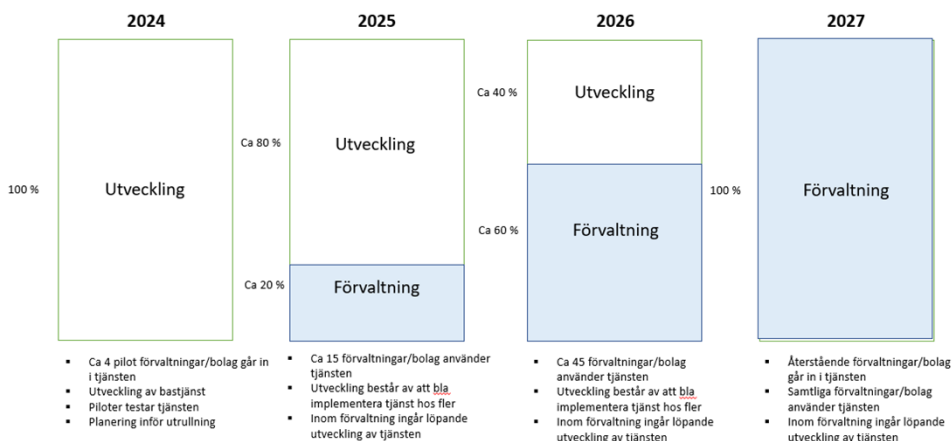
Stadens förvaltningar och bolag har idag kostnader för verksamhetsspecifika tjänster motsvarande den nya bastjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs och avtalshantering (ULA). I takt med att ULA-tjänsten införs hos förvaltningar och bolag kommer stadens kostnader för verksamhetsspecifika tjänster att minskas med motsvarande nivå som de tillkommande förvaltningskostnaderna för den nya bastjänsten ULA. Detta innebär att nettokostnaden för staden i sin helhet inte ökar.

Vidare konstateras att den befintliga förvaltningskostnaden för tjänsten ”Stöd i leverantörsfakturahantering” kan minskas med 1 000 tkr år 2025 med prognosen att kostnadsnivån kan behållas även år 2026 och 2027. Orsaken till detta är bland annat att stadens centrala kostnader för automatisering/RPA inte ska belasta tjänsten ”Stöd i leverantörsfakturahantering” fullt ut så mycket som kalkylerades i samband med att inköps- och upphandlingsförvaltningen övertog ansvaret som leverantör av digitala tjänster inköp.

Analys av scenario 1

Planerad utrullningsplan och och projektövergång till förvaltning för nya bastjänsten Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering.

Systemstöd för upphandling, leverantörs- och avtalshantering

Summering för scenario 1

År	2025	2026	2027
Total förvaltningskostnad befintliga basjänster/digital infrastruktur (basen)	35 300	42 200	40 600
Total kostnad för pågående förändringsinitiativ inom scenariot	7 000	3 400	0
Total kostnad för föreslagna förändringsinitiativ/nya basjänster/digital infrastruktur i scenariot			
Påverkan på förvaltningskostnaden för basjänster/digital infrastruktur i tkr (plus eller minus)		3 300	3 200
Summering	42 300	45 500	40 600
Beräknad/ potentiell nettoutgift för de kommande 6 åren, fyll i totalt belopp			

Göteborgs
Stad

Årlig analys 2025

INTRASERVICE

Innehållsförteckning

1	Nämnden för Intraservice	3
1.1	Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur	3
1.1.1	Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur	6
1.1.2	Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur	12
1.1.3	Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur.....	15
1.2	Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år IN2025.....	15
1.3	Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025	16
1.4	Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025	28
1.4.1	Scenario 1.....	28
1.4.2	Scenario 2.....	31
1.4.3	Scenario 3.....	35

Nämnden för Intraservice

1.1 Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur

Introduktion

Leveransen av tjänsterna från Intraservice utgör väsentligt och kritiskt stöd för Göteborgs Stads verksamheter och deras digitalisering för att möta behoven hos boende, besökare och näringsliv. Stadens behov och krav på digitalisering har ökat markant de senaste åren, vilket ställer höga krav på återanvändning av processer, gemensamma informationsmängder och tekniska plattformar i en säker och skalbar miljö. Här skapar Intraservices tjänster och den digitala infrastrukturen stort värde för stadens olika verksamheter.

Det finns stora beroenden mellan tjänsternas förvaltningskostnad och det utvecklingsarbete som görs i förändringsinsatser. Tjänsternas förvaltningskostnad måste ha utrymme för att ta emot och förvalta det som utvecklas både i förändringsinsatser och i utveckling inom befintlig tjänst. Om den möjligheten inte ges riskerar förändringsinsatserna att bli verkningslösa.

Det finns flera anledningar till förändringar i tjänsternas förvaltningskostnader. Viktiga innovativa förändringsinsatser för digitalisering, exempelvis med AI och processautomatisering, är också beroende av att utveckling sker i befintliga tjänster. Denna utveckling möjliggör att den digitala infrastrukturen fungerar väl som helhet.

Förändringar är också kopplade till kundbehov, LOU-drivna upphandlingar samt stadens, nationella och europeiska styrande dokument för digitalisering. Intraservices tjänster påverkas av initiativ från bland annat Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Intraservice arbetar kontinuerligt med att utveckla befintliga tjänster för att kunna möta internationella, nationella och regionala krav. Som exempel kan nämnas Intraservices svar på SKR:s handlingsplan: Kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering.

Intraservices tjänsteleverans styrs långsiktigt av vårt reglemente men även av andra politiska beslut som fattas varje år. Ett sådant exempel är Göteborg Stads budget 2024 som innehåller uppdrag som medför behov av förstärkning av vissa tjänster vilket påverkar förvaltningskostnaden.

Inför 2025 visar Intraservices analys att tjänsternas förvaltningskostnad ökar med 99,5 miljoner kronor, varav 48,7 miljoner kronor handlar om omfördelning från utvecklingsbudget till tjänsternas förvaltningskostnad. Denna omfördelning påverkar inte den totala kostnaden för staden. Nedan följer beskrivning av orsaker till förändringen. Dessa refereras också till i tabell under kapitel 1.1. Vid analys av tjänsternas kostnadsutveckling, i förhållande till dess påverkan på stadens

verksamheter, ser vi att kommunkoncernens totala kostnadsutveckling för digital infrastruktur och gemensamma tjänster följer en förhållandevis jämn kurva över tid.

Samtliga kostnadsuppskattningar för 2025 är före eventuell indexuppräkning. Den indexuppräkning som årligen tilldelas Intraservice av staden är oftast lägre än avtalade indexuppräknings med leverantörer. Detta medför risk för ökade leverantörskostnader utöver angiven förvaltningskostnad.

Generella anledningar till förändringar i förvaltningskostnad

Intraservice ser tre generella anledningar till förändringar i förvaltningskostnad. Inom parentes anges den förkortning som återfinns i kolumnen kommentar i tabell under kapitel 1.1.

- Påverkan på förvaltning på grund av nya tjänster och erbjudanden. (Ny leverans) 37,9 miljoner kronor.
- Utveckling inom befintliga tjänster, inklusive säkerhetshöjande åtgärder (Utveckling tjänst) 48,7 miljoner kronor.
- Ökade volymer enligt volymmått (Volymer) 12,9 miljoner kronor.

Påverkan på förvaltning på grund av nya tjänster och erbjudanden. (Ny leverans)

Utifrån tidigare beslutade tjänsteplaner lanseras fyra nya tjänster 2025. Dessutom har flera av Intraserivices befintliga tjänster utvecklats under 2023 och 2024, vilket resulterat i nya tjänsteerbjudanden. Syftet är att möta Göteborgs Stads verksamheters behov av digitalisering och automatisering samt att minska administrativa kostnader.

Utvecklingen leder till behov av ökad förvaltningskapacitet vilket i sin tur ökar förvaltningskostnaden. För några av tjänsterna, till exempel politisk ärendehantering, ökar förvaltningskostnaderna för 2025 också på grund av att nya system och förvaltningsorganisationer behöver implementeras innan de gamla kan avvecklas.

Nya tjänster som ska lanseras 2025 är Smart stad, Digital signering för e-tjänster, Teknisk e-post, Stöd för hållbarhetsinformation samt Digital signering (Elektroniska underskrifter). Tjänster där nya tjänsteerbjudanden ska lanseras 2025 är IT Arbetsplats, Applikationsplattform, Databashotell, E-tjänsteplattform, Webbhotell, Lokalt nät – LAN. Mer om vad som erbjuds beskrivs nedan under rubriken Kommentarer till betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur.

Utveckling inom befintliga tjänster, inklusive säkerhetshöjande åtgärder (Utveckling tjänst)

Under 2025 fortsätter vi att utveckla befintliga tjänster och tjänsteerbjudanden. Nyligen lanserade tjänster har ofta behov av mer utveckling inom tjänsten än vad mogna tjänster har.

Tidigare har en stor del av utvecklingskostnaden för befintliga tjänster hanterats i utvecklingsplan och utvecklingsbudget. Enligt stadsledningskontorets vägledning ska utveckling för att bibehålla tjänstens befintliga förmågor härnäst hanteras som utveckling inom befintlig tjänst. Intraservice har därför överfört delar av kostnader från tidigare utvecklingsplan till tjänsternas förvaltningskostnad.

En del av den planerade utvecklingen i tjänsterna handlar om att möta nationella standards och stadens egna beslut, bland annat genom utökad licenshantering och fortsatt arbetet med säker digital kommunikation mellan myndigheter.

Intraservice har prioriterat säkerhetshöjande åtgärder utifrån ett ökat behov av att höja Göteborgs Stads beredskap och proaktivitet inför säkerhetshot. Säkerhetshöjande åtgärder rör flertalet befintliga tjänster.

Det finns också utveckling inom tjänst som är nödvändig för att möjliggöra mer innovativ utveckling, såsom AI (artificiell intelligens). Exempel på detta är självservice av konton och behörigheter, nya standardiserade informationsmängder samt vidareutveckling av containerplattform[1] och databaser.

Utveckling inom tjänst avser också förvaltningsåtgärder för att hålla tjänsteleveransen relevant såsom uppdatering av integrationsplattform, fortsatt arbete med telefonilösningen med mera.

Nedan förteckning visar de största utvecklingsinsatserna som flyttats från utvecklingsbudget till tjänsternas förvaltningskostnad enligt instruktion. Notera att vissa tjänster får minskad förvaltningskostnad på grund av att utvecklingsprojekt har avslutats under 2024. Dessa står med i tabellen för att summeringen av samtliga förändringsinsatser som har flyttats in i förvaltningskostnaden ska stämma.

Tjänst	Utvecklingsinsats	Estimerad kostnad 2025 (tkr)
Politisk ärendehantering	Politisk ärendehantering	20 000
Stadens Intranät	Stadens Intranät	2 950
Digitalt bevarande	Digitalt bevarande	1 330
Stöd i arbete med bemanning	Stöd i arbete med bemanning	2 300
Stöd i arbete med förmåner	Stöd i arbete med förmåner	-2 050
Stöd i arbetet med rehabilitering	Stöd i arbetet med rehabilitering	-150
Stöd i arbetet med rekrytering	Stöd i arbetet med rekrytering	-150
Stöd i arbetet med utbildningsportalen	Stöd i arbetet med utbildningsportalen	-500
E-tjänsteplattform	Vidareutveckling SDK	1 000
Identitet & Åtkomst	Automatisering inom identitet, åtkomst och autentisering.IAM Självservice / Mina sidor Flexibel OU-struktur	6 748
Licens som tjänst	Utökad licenshantering	2 445
Teknisk e-post	Vidareutveckling teknisk e-post	2 000
Processautomation	Införande av ny integrationsplattform	1 000
Informationshantering	Nya informations-mängder samt översyn arkitektur MMD	2162
Applikationsplattform	OpenShift, övervakning och DevOps	1610
Flera tjänster	Säkerhetshöjande åtgärder digital infrastruktur	8014

[1] Containerteknik kan beskrivas som smart, snabbt och driftsäkert sätt att bygga och hantera sina applikationer. Den är som en digital arbetsplats för

programvaruutveckling och fungerar inte helt olikt hur en verklig container fungerar, det vill säga en avgränsad box som kan fyllas med innehåll.

Ökade volymer enligt volymmått (Volymer)

Ökade volymer handlar om att befintliga kunder använder och beställer mer av våra tjänster eller att vi har anslutit nya kunder till våra tjänster. Tidigare fakturerade Intraservice kunderna utifrån antalet anställda. Numera, enligt den nya riktlinjen, faktureras kunderna till största del utifrån vad de använder. Det innebär att Intraservice tar betalt utifrån hur mycket av varje tjänst kunden har köpt till exempel antal datorer, antal konton, antal servrar.

När kunden beställer mer av en tjänst medför det inte alltid att tjänstens kostnader ökar eftersom större volym till en viss gräns (brytpunkt) då hanteras med befintliga resurser. För flera tjänster har denna utökning av kunder inte påverkat förvaltningskostnaden utan är en ren effektivisering. Som exempel kan nämnas att ett antal bolag inom framtidskoncernen under 2023 anslutit sig till tjänsten stöd i arbete med löneadministration. Under 2024 kommer ytterligare bolag att anslutas och genom att vara en del av löneadministrationstjänsten möjliggörs också anslutning till ytterligare tjänster inom Intraservice.

Men när volymen i tjänsten nått brytpunkten kan något av nedan behövas för att fortsätta leverera.

- Ytterligare personal för leveransens omfattning.
- Ytterligare IT-innehåll som mer servrar, minne, hårdvara, mjukvara.
- Ytterligare licenser för tjänstens ingående produkter.

Om någon av brytpunkterna nås medför det ökad förvaltningskostnad för tjänsten.

Intraservice ser ökade volymer främst inom tjänsterna Fjärråtkomst, Lokalt Nät – LAN, IT Arbetsplats, E-tjänsteplattform samt Processautomation. Mer om vad som ökar beskrivs nedan under rubriken Kommentarer till betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur.

1.1.1 Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Benämning bastjänst/digital infrastruktur	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Föreslagen budget 2025	Kommentar
Politisk ärendehantering (Stöd i dokument- och ärendehantering)		0	1 146	25 518	Utveckling tjänst Ny leverans
IT Arbetsplats		121 521	132 268	141 111	Utveckling tjänst, Ny leverans
Stadens intranät (Interna digitala navet)		15 652	16 349	24 117	Utveckling tjänst, Ny leverans
Lokalt Nät – LAN		80 332	85 206	92 856	Utveckling tjänst, Volymer

Teknisk e-post		N/A	N/A	7 545	Ny leverans, Utveckling tjänst
IT Säkerhet		65 668	71 499	78 636	Utveckling tjänst
Identitet & Åtkomst		68 021	78 116	84 864	Utveckling tjänst
Databashotell		15 281	16 211	20 821	Ny leverans, Utveckling tjänst
Smart Stad		N/A	N/A	4 400	Ny leverans
Processautomation		16 552	19 485	22 860	Volymer
PU-register (Stöd för informationssäkerhet och personuppgifts-behandlingar)		3 700	2 879	5 815	Utveckling tjänst, Ny leverans
Licens som tjänst		7 553	7 131	9 576	Utveckling tjänst
Applikationsplattform		32 746	28 799	31 136	Ny leverans
Stöd i arbetet med bemanning		15 670	17 233	19 533	Utveckling tjänst
E-tjänsteplattform		3 781	3 309	5 588	Ny leverans, Volymer
Informationshantering		6 193	4 942	7 104	Utveckling tjänst
Webbhotell		1 746	2 480	4 561	Ny leverans
Fjärråtkomst		4 155	4 414	6 250	Utveckling tjänst, Volymer
Digital signering för e-tjänster		N/A	N/A	1 575	Ny leverans
Stöd i digitalt bevarande		4 532	11 647	12 977	Utveckling tjänst, Ny leverans
Bildförsörjning (och ljud)		4 477	5 273	5 891	Utveckling tjänst
Digital signering (Elektroniska underskrifter)		N/A	N/A	448	Ny leverans
Stöd i arbetet med utbildningsportalen		3 365	6 038	5 538	Utveckling tjänst, Projekt avslutas 2024
Stöd i arbetet med förmåner		9 489	13 990	11 940	Utveckling tjänst, Projekt avslutas 2024

Kommentarer till betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Politisk ärendehantering (Stöd i dokument- och ärendehantering)

Inom tjänsteområde Ledning och styrning pågår sedan flera år arbete med att införa

ett nytt politiskt ärendehanteringssystem för staden, Ciceron DOÄ. Införandet gäller ett gemensamt arbetssätt och ett nytt digitalt stöd för stadens hantering av ärenden och allmänna handlingar. Målet är att vi ska arbeta mer enhetligt och effektivt, förbättra vår informationshantering, öka transparensen och skapa bättre förutsättningar för digitalisering och automatisering. Samtidigt avvecklas nuvarande tjänst LIS, där informationen värderas, gallras och delvis ska bevaras. Syftet är att modernisera och effektivisera arbetssätt kopplat till de nya IT-stöd som introduceras samt säkerställa lagefterlevnad. Införandet av det nya IT-stödet pågår i projektform till och med 2026. Den nya tjänsten är under uppbyggnad då ett antal förvaltningar och bolag gått in i systemet under 2023 och ett stort antal gör det under 2024.

I kostnaden för tjänsten ingår kostnader för införandeprojektet, vidareutveckling och förvaltning. Breddinförandet fortsätter under 2025 och 2026. Tjänsten har också ett starkt samband till bastjänsten LIS. Till dess att den tjänsten är helt avvecklad blir det en ökad kostnad i och med att man behöver förvalta LIS och politisk ärendehantering samtidigt.

IT Arbetsplats

Under 2025 planeras lansering av tjänsteerbjudande för Virtuella klient. Virtuella klienter behövs i lösningar för automatiseringar med hjälp av robotisering (RPA) och processautomation (BPMS). Virtuella klienter är inte beställningsbara utan ingår i sammansatta leveranser från Intraservice.

IT Arbetsplats har under en tid utvecklat förmågan att erbjuda en samordnad utskriftshantering. Under 2025 kommer det arbetet att slutföras genom ytterligare anslutning av stadens verksamheter till förmågan. Detta påverkar tjänstens förvaltningskostnad.

Utveckling inom tjänsten under 2025 avser främst säkerhetshöjande aktiviteter för hantering av mobila enheter och säkrare hantering av för staden centralt hanterade applikationer. IT Arbetsplats behöver implementera nya verktyg från Microsoft för att kunna hantera framtida uppgraderingar och säkerhetsuppdateringar.

Tjänsten IT arbetsplats ser ökade volymer främst avseende enheter för välfärdsområdet.

Stadens intranät (Interna digitala navet)

Hösten 2023 startade lanseringen av det interna digitala navet, den interna informations- och samarbetskanalen som ersätter dagens intranät. Det interna digitala navet är en av de största leveranserna från Intraservice till staden. Den nya tjänsten är under uppbyggnad. Då förvaltning av tjänsten nu pågår flyttas tidigare utvecklingskostnad över till förvaltningskostnad. En succesiv uppbyggnad av förvaltningsorganisation sker för att säkerställa fortsatt utveckling och förvaltning. Det kommer att ske ytterligare vidareutveckling under de kommande åren.

Lokalt Nät – LAN

Tjänsten Lokalt Nät – LAN ger nätanslutningar på våra arbetsplatser. För 2025 har analys av historisk tillväxt avseende volym inom tjänsterna gjorts. Intraservice ser ökade volymer både i trådbundet/fast nätverk och trådlöst nätverk. Volymökningen avser tillgång till lokalt nät i nya eller ändrade lokaler samt förtätning av det lokala nätets accesspunkter för bättre funktion.

Intraservice ser över tjänstens servicenivåer för att möta stadens olika verksamheters behov, vilket medför förstärkning av tjänstens förvaltning. Utveckling inom tjänst avser även säkerhetshöjande åtgärder, inklusive driftssäkerhet.

Teknisk e-post

Lanseras som ny tjänst 2025 för att möta säkerhetshot i omvärlden. Tjänsten hanterar det interna och externa mailflödet till och från epostbrevlåda i M365 och Google. Tjänsten hanterar mailflödet när ett system eller applikation behöver skicka e-post och innehåller funktioner för bland annat mailfiltrering, vit/svartlistning, undantagshantering av våra filter, teknisk domänhantering, kryptering och e-posttvätt.

Intraservice kommer föreslå volymmått för Teknisk e-post under 2024.

Det kommer fortsatt att ske utveckling inom tjänsten under 2025 och det avser utökning av säkerhetshöjande åtgärder, stöd för bättre kontroll och uppföljning av hot och information.

IT Säkerhet

IT Säkerhet är en grundläggande förmåga som innehåller funktioner som bidrar till Göteborgs Stads behov av informationssäkerhet. IT Säkerhet har tagit kostnader för förvaltningsövergripande arbete med styrning och uppföljning av informationssäkerhet. Utifrån ett behov av att stötta organisationen ytterligare avseende ledningssystem för informationssäkerhet, etablering av dataskyddsfunktion och tekniskt arkivansvar kommer funktionen att förstärkas ytterligare under 2024 och 2025. Under 2024 planerar Intraservice för ett arbete med ompaketering av vissa tjänster inom digital infrastruktur och IT Säkerhet ingår i det arbetet.

Identitet och Åtkomst

Tjänsten erbjuder säker hantering av konton och behörigheter inom Göteborgs Stad. Utveckling av tjänsten har gjorts under ett antal år och en betydande utveckling fortsätter också 2025. Här avses automatisering av kontohantering för verksamhetssystem och effektivare supporthantering kring konton och behörigheter.

Under 2025 kommer delar av tjänsten dessutom att ändras då möjlighet till självservice lanseras. Detta effektiviserar hanteringen av stadens stora volym av konton och behörigheter. Inom utvecklingen ligger då att successivt ansluta kunder till självservice-delen av tjänsten.

Tjänstens utveckling innehåller också flera säkerhetshöjande åtgärder.

Databashotell

Tjänsten erbjuder olika databaser för applikationers och systems informationshantering. Tjänsten kompletteras under 2024 och 2025 för att möta behov av utökad beredskap och support även utanför kontorstid. Vid drift och förvaltning av verksamhetssystem efterfrågas också hantering av fler typer av databaser (databasmotorer). Detta erbjuds som nya tjänsteerbjudanden till 2025.

Smart stad (City Information Platform)

Lanseras som ny tjänst 2025. Tjänsten erbjuder tekniker och tjänster kopplat till Internet of Things (IoT) och är ett viktigt verktyg för att effektivisera och automatisera verksamheter i staden.

Smart stad erbjuder möjligheten att tillgängliggöra data som generas av sensorer och existerande system på ett kontrollerat sätt, vilket driver innovation och är en förutsättning för digitalisering. Identifierade användningsområden berör allt från mätning av nyttjandegrader för parker och utemiljöer till avläsning av vattennivåer, fyllnadsgrad i soptunnor och energioptimering för stadens fastigheter.

Intraservice kommer föreslå volymmått för Smart stad under 2024.

Processautomation

Tjänsten erbjuder möjlighet till automatiserade flöden och processer på olika sätt och med olika tekniker.

Processautomation och andra tjänster har utvecklats så att flera leveranser kan samverka för att automatisera och att ta bort manuellt arbete hos våra kunder. Det finns stor efterfrågan hos kunderna inom detta område och vi ser att volymerna inom tjänsten kommer öka relativt mycket.

PU-register (Stöd för informationssäkerhet och personuppgiftsbehandlingar)

Personuppgiftsregistret (PU-registret) stödjer ett enhetligt arbetssätt där förvaltningar och bolag ges möjlighet att uppfylla kraven på att föra register över personuppgiftsbehandlingarna enligt EU:s Dataskyddsförordning (GDPR) artikel 30. Kostnadsökningen i tjänsten beror på konkurrensutsättning av befintligt IT-stöd enligt lagen om offentlig upphandling samt behov av utökad funktionalitet.

Förändringen syftar till att staden fortsatt ska ha tillgång till ett ändamålsenligt IT-stöd för personuppgiftsregister. Utvecklingen inom tjänsten kommer också utvidgas för att även hantera andra områden inom informationssäkerhet, kopplat till den nya riktlinjen för informationssäkerhet och NIS-direktivet. Under 2025 pågår implementering av det upphandlade systemstöden i staden i projektform. Detta innebär utökade behov av systemförvaltning. Upphandling pågår under 2024 och det finns ett stort antal osäkerheter runt vilka systemstöd som blir resultaten och vilka kostnader det för med sig.

Licens som tjänst

Tjänsten ger en sammanhållen hantering av större licensavtal. Tjänsten utvecklas under 2025 för att möta stadens ökade fokus på effektiv licenshantering med mål om minskade licenskostnader för staden.

Applikationsplattform

Tjänsten erbjuder stöd för drift och förvaltning av olika verksamhetssystem. Vid drift och förvaltning av verksamhetssystem efterfrågas så kallad Containerplattform som är mer skalbar och ger möjligheter till utökad automatisering och förenklad förvaltning. Även molnbaserad drift av verksamhetssystem har efterfrågats. Båda dessa förmågor erbjuds som nya tjänsteerbjudanden 2025.

Stöd i arbetet med bemanning

Tjänsten erbjuder stöd i behovs- och resursplanering av personal och skapar förutsättningar för effektiva arbetssätt som följer gällande lagar och avtal inom området. I tjänsten sker en kostnadsökning till följd av konkurrensutsättning av befintligt IT-stöd enligt lagen om offentlig upphandling. Förändringen syftar till att säkerställa att staden fortsatt har tillgång till ett ändamålsenligt IT-stöd för schemaläggning och korttidsbemanning. Under 2025 sker slutförande av upphandling samt påbörjat införande. Införandet sträcker sig även in i 2026.

E-tjänsteplattform

Tjänsten gör det möjligt för Göteborg Stads verksamheter att digitalisera kontakterna med företag och medborgare. Tjänsten har utvecklats och gjort det möjligt att automatisera myndighetspost och kommunikation mellan myndigheter med stöd av DIGG:s lösning Säker digital kommunikation. Detta erbjuds som nytt tjänsteerbjudande till 2025.

Intraservice ser också ett ökat användande av Digital post (Mina meddelanden) till medborgare, vilket har goda effekter på stadens administration. Volymökningen

medför behov av stärkt förvaltning.

Informationshantering

Tjänsten förser verksamhetssystem med central information vilket ger en automatisering och färre integrationer mellan system. Central och säker hantering av gemensam information ger grunden för att staden överhuvudtaget ska kunna digitalisera och införa nya typer av verktyg/plattformar som BI (business intelligence) och AI (artificiell intelligens).

Kvalitetssäkrade data efterfrågas i allt fler processer och tjänstens informationsmängder behöver utökas.

Webbhotell

Tjänsten erbjuder drift av webbaserade applikationer. Inom tjänsten har staden efterfrågat säker filöverföring (SFTP) vilket levereras som nytt tjänsteerbjudande 2025.

Fjärråtkomst

Tjänsten Fjärråtkomst möjliggör arbete på distans. Intraservice ser ökning i volym bland annat då staden önskar ansluta på distans också från mobiler och surfplattor.

Digital signering för e-tjänster

Lanseras som ny tjänst 2025. Tjänsten innebär att medborgare kan signera handlingar digitalt via Mina sidor på Goteborg.se. Medborgaren får en avisering och kan därefter logga in med Mobilt Bank-id och signera. Dokumenten lagras därefter i ett e-arkiv enligt gällande dokumentplan och flyttas med automatik vidare till Regionarkivet. Digital signering för e-tjänster möjliggör förenklad administration med högre flexibilitet och minskad handläggningstid i stadens kärnverksamheter och är en grundförutsättning för stadens digitalisering.

Intraservice kommer föreslå volymmått för Digital signering av e-tjänster under 2024.

Stöd i digitalt bevarande

Tjänsten är en förutsättning för att vi ska kunna mellanlagra information som ska bevaras. Tjänsten byggs ut under de kommande åren. Utveckling sker både inom tjänsten, exempelvis genom förmåga att tillgängliggöra arkiverad information samt genom komplettering av förmåga för Pre-ingest. Pre-ingest är en funktion för att omvandla information från verksamhetssystem till arkivformat. Detta är en förutsättning för bland annat överlämning till slutförvaring och det gör det enklare att söka i informationen. Utvecklingsprojektet med verktyg för Pre-ingest från 2023 och 2024 kommer sannolikt leda till ökade licenskostnader i förvaltning för 2025. Tekniska förmågor inom tjänsten byggs upp successivt och det kommer att ta tid att kunna ta emot andra tjänsters information för mellanlagring så att de andra tjänsterna kan avvecklas.

Bildförsörjning (Bild- och ljudförsörjning)

Bildförsörjningstjänsten tillhandahåller foton, filmklipp och illustrationer som publiceras i Göteborgs Stads mediabank. I tjänsten sker förändring kopplat till GDPR som en säkerhetshöjande åtgärd. Nytt regelverk för personuppgifter gällande bilder har tillkommit. Dessutom görs ytterligare anpassning kopplat till teknisk utveckling, generativ AI, samt säkerställande av grundfunktionalitet i tjänsten.

Digital signering (Elektroniska underskrifter)

Digital signering lanseras som ny tjänst 2025 och innebär ett expertstöd som vägleder stadens verksamheter i att tillämpa digital signering utifrån juridik, standarder och verksamhetsföreskrifter. Tillsammans med digital infrastruktur kommer alternativa signeringslösningar att tas fram i de fall inte befintliga finns. Bastjänsten är beslutad inför ny styrmodell och tjänstepaketering pågår.

Stöd i arbetet med utbildningsportalen

Tjänsten erbjuder stöd vid planering, genomförande och uppföljning av utbildningsinsatser genom att tillhandahålla IT-stöd, drift- och systemförvaltning, utbildning och support. IT-stödet för tjänsten kommer under 2024 att upphandlas och införandeprojektet är avslutat inför 2025. Det innebär att den totala kostnaden för tjänsten minskar.

Stöd i arbete med förmåner

Tjänsten hanterar stadens personalförmåner och skapar förutsättningar för effektiva arbetssätt som följer gällande lagar och avtal inom området samt stödjer Göteborgs stads riktlinje för personalförmåner. Under 2023 och 2024 har en upphandling gjorts för att upphandla ett nytt IT-stöd. Under 2025 förväntas förvaltningskostnaderna gå ner genom att upphandlingsprojektet avslutats. Det nya avtalet är ännu inte undertecknat och därmed är slutsumman för det nya upphandlade IT-stödet oklart. Prognos 2025 kan komma att justeras.

1.1.2 Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Förslag på ny kategori

Berörd tjänst	Kategori idag	Förslag på ny kategori	Kommentar
Stöd i kemikaliehantering	Tilläggs tjänst	Bastjänst	Se fördjupad kommentar nedan.
Processtöd - grundläggande	Tilläggs tjänst	Bastjänst	Se fördjupad kommentar nedan.
Stöd i riskhantering och internkontroll	Tilläggs tjänst	Bastjänst	Se fördjupad kommentar nedan.
Stöd i projektverksamhet - tjänsteerbjudande Projektmodeller	Bryts ut från en tilläggs tjänst	Bastjänst	Se fördjupad kommentar nedan.
Stöd i arbetet med årliga medarbetarundersökningar	(Tidigare kommungemensam tjänst, men ej befast i ÅA 2024)	Bastjänst	Tjänsten kom inte med i ÅA 2024
E-learning för chefer	Tidigare tillfälligt finansierad via kompetens-försörjningsanslag.	Bastjänst	Se fördjupad kommentar nedan.

Hantering av moms, arbetsgivaravgifter med mera	Specialisttjänst/bastjänst	Uppdrag, kommunbidragsfinansierat	Felaktigt kategoriserad i ÅA2024
Momsexpert	Specialisttjänst/bastjänst	Uppdrag, kommunbidragsfinansierat	Felaktigt kategoriserad i ÅA2024

Kommentarer till förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Varje godkänd förändring av kategorisering medför ökad förvaltningskostnad, preciserad under respektive tjänst nedan. Förslagen till ändrad kategorisering har inte räknats med i förvaltningens totalsammanställning för förvaltningskostnader för 2025, då dessa förslag inte är beslutade.

Samtliga förslag i tabellen ovan utom två innebär att befintliga tjänster görs om till bastjänster. Några av dem var kommungemensamma tjänster i den tidigare styrmodellen: Kemikaliehantering, Processtöd, Riskhanteringen inom Stratsys och årlig medarbetarundersökning. Samtliga tjänster har bred förankring och nyttjande i staden. Ett par av dem är dessutom kopplade till styrande dokument och politiska beslut för staden. Hantering via en bastjänst skulle medföra minskad administration i staden som helhet.

Stöd i kemikaliehantering

Denna tjänst möjliggör för staden att följa upp kemikaliehantering utifrån stadens miljö- och klimatprogram där ett av målen är att ”Minska stadens kemikalieanvändning”. Utifrån detta perspektiv föreslås en omkategorisering till bastjänst då detta minskar administrationen i staden och underlättar uppföljning och efterföljande åtgärder inom miljö- och klimatområdet. I dagsläget finns 43 kunder som aktivt nyttjar tjänsten. Samtliga förvaltningar och bolag förväntas samtidigt årligen rapportera sin kemikalieanvändning kopplat till stadens miljö- och klimatprogram.

Kostnaden 2024 beräknas till 831 000 kronor och kostnaden kan komma att öka som en konsekvens av upphandling under 2025. Vid en omkategorisering skulle kostnaden fördelas på alla förvaltningar och bolag. Idag faktureras den ut till förvaltningar och bolag som använder tjänsten.

Processtöd – grundläggande

Kopplat till stadens ambitioner att stärka automatisering och RPA, ser vi Processtöd som en möjliggörare i denna digitaliseringsstrategi. Krav på effektivisering och kvalitetshöjande åtgärder gör också att behovet av Processtöd kommer att öka. Om staden ska ge verksamheterna ett långsiktigt centralt och stabilt stöd i processutveckling föreslås att tjänsteerbjudandet ”Stöd vid grundläggande processarbete” omvandlas till en bastjänst. Samtliga förvaltningar är idag kunder till tjänsten samt ett par bolag som gått in eller är på väg att ansluta sig.

Omkategorisering till en bastjänst skapar också bättre förutsättningar för att i framtiden ha ett gemensamt upphandlat processverktyg i staden så att både leverans/drift blir säkrare och att användaradministrationen förbättras. Möjligheten att ställa krav på verktygsleverantören ökar också.

Kostnaden för 2024 beräknas till 1 642 000 kronor och kostnaden förväntas inte öka 2025. Om tjänsten blir en bastjänst kommer kostnaden fördelas på alla förvaltningar och bolag. Idag fördelas kostnaden utifrån antal anställda till de

förvaltningar och bolag som nyttjar tilläggstjänsten.

Riskhantering och internkontroll

Riskhantering och internkontroll är en modul i stadens bastjänst Stöd i planering och uppföljning och är nu en tilläggstjänst. I syfte att minska administration bör Riskhantering och internkontroll tillföras den befintliga bastjänsten och inte hanteras som en separat del.

Kostnaden för 2024 beräknas till 782 000 kronor och kostnaden förväntas inte öka 2025. Om förslaget på omkategorisering godtas kommer kostnaden fördelas på alla förvaltningar och bolag. Idag faktureras den ut enligt licensutnyttjande.

Stöd i projektverksamhet - tjänsteerbjudande Projektmodeller

Göteborgs stads nuvarande projektmodell Praktisk projektstyrning (PPS) har tidigare erbjudits alla i staden utan kostnad. Som ett led i att minska administrationen föreslås tjänsteerbjudandet Projektmodeller brytas ut från nuvarande tilläggstjänst och bli en bastjänst.

I den nya tjänsten har staden även handlat upp projektmodellen XLPM. För att säkerställa kvalitet i projekt och jämförbarheten inom staden föreslås Projektmodeller att bli en bastjänst. Kostnaden är sammantaget ca 1 000 000 kronor årligen och skulle då fördelas på alla förvaltningar och bolag.

Stöd i arbetet med årliga medarbetarundersökningar

Den årliga medarbetarundersökningar har genomförts i Göteborgs Stad under många år som en del i den centrala uppföljningen av arbetsmiljö. När den nya styrmodellen trädde i kraft låg IT-stödet till tjänsten i upphandling och kategoriseringen var oklar. Det pågick också en diskussion om "löpande medarbetarundersökningar" skulle ingå i bastjänsten. Stadsledningskontoret tog beslut om kategorisering först 14 juni 2023 vilket innebär att tjänsten inte kom med som bastjänst i den årlig analysen 2024. Tjänsten lyfts in här för att säkerställa att denna kategorisering blir känd och beslutad även i sammanhanget årlig analys.

Tjänsten faktureras från 2024 som bastjänst och belastar då förvaltningar och bolag med 2 430 000 kronor totalt. En omkategorisering till bastjänst medför ingen kostnadsökning för enskilda förvaltningar eller bolag.

E-learning för chefer

Tjänsten riktar sig till stadens chefer och används idag av en stor del förvaltningar och bolag. Tjänsten är en filmbank med olika kompetensutvecklingsområden. Tjänsten är en central del stadens kompetensutveckling och initierad från stadsledningskontoret.

Kostnaden för 2025 beräknas till 1 000 000 kronor och kan komma att sjunka ytterligare. Kostnaden skulle vid beslut fördelas på alla förvaltningar och bolag enligt principen för bastjänstfakturerings. Tidigare har den finansierats av kompetensförsörjningsanslag och för 2024 enligt kompletteringsbudget. För 2025 är finansieringen oklar.

Hantering av moms, arbetsgivaravgifter med mera

Denna tjänst kategoriserades i aktivitet 18 som en specialisttjänst och var inbakad i tjänsten Momsexpertis. Tjänsten finansieras med kommunbidrag för förvaltningar och direktfinansiering för bolag. Intraservice har beslutat att kategorisera tjänsten som uppdrag. Detta innebär inte någon förändrad kostnad för kund.

Momsexpert

Denna tjänst kategoriserades i aktivitet 18 som en specialisttjänst . I den årliga analysen för 2024 fanns den felaktigt med på ett ställe som bastjänst. Tjänsten finansieras med kommunbidrag och direktfinansiering för bolag. Intraservice har beslutat att kategorisera tjänsten som uppdrag. Detta innebär inte någon förändrad kostnad för kund.

1.1.3 Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Förslag på förändrad fördelningsnyckel

Bastjänst/digital infrastruktur	Nuvarande fördelningsnyckel	Förslag på ny fördelningsnyckel
Stöd i arbete med bemanning	Antal anställda	Bastjänsten delas i två olika volymmått. SMS-kostnaden debiteras i enlighet med antal skickade sms för de som använder funktionen.

Kommentarer till förändrade fördelningsnycklar

Stöd i arbete med bemanning har idag både fast och rörlig kostnad. Kostnaden för sms är rörlig och baseras på hur många sms en kund faktiskt skickar. Alla kunder använder inte funktionen. I syfte att få kunderna att minska antalet sms föreslår vi att kostnaden för sms bryts ut från tjänsten för att bara debiteras de som använder funktionen. Detta innebär möjlighet att skapa en mer rättvis kostnadsfördelning vilket blir ett incitament för att ändra arbetssätt eftersom de som använder tjänstens sms-funktionalitet kan påverka sin egen kostnad.

1.2 Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år 2025

Vid tidpunkten för denna rapport ser vi inga betydande avvikelser i de förändringsinsatser som planeras fortsätta in i 2025.

Betydande avvikelser i pågående förändringsinsatser

Bastjänst/digital infrastruktur	Benämning pågående förändringsinitiativ	Avvikelse i tid anges i månader	Avvikelse i kvalitet anges i lägre/högre bedömd kvalitet	Avvikelse i kostnad anges i tkr för insatsens hela period

1.3 Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Syfte med denna del är att ge läsaren en bild av förslag på förändringsinsatser i befintliga bastjänster/digital infrastruktur och förslag på nya bastjänster/digital infrastruktur.

Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Tjänst	Benämning ny förändringsinsats	Kostnad 2025	Kostnad 2026	Kostnad 2027	Genomsnittlig påverkan på förvaltningskostnaden 2025-2027	Beräkнад/potentiell nettonytta
Stöd i arbetet med personaluppföljning	Ersättningslösning för personaluppföljning	350	0	0	0	0 tkr/år
Stöd i digitalt bevarande	Utveckla bevarandeplattform	2 000	1 000	0	500	12 000
Ny tjänst	Tillgängliggöra Styrande dokument	2 000	2 000	0	10	8 520
Ny tjänst	Upphandla stöd för Hållbarhetsinformation	4 000	1 000	0	333	5 160
IT Arbetsplats	Införa kontroll av applikationer på klienter	3 200	3 200	0	0	
(flera)	Stadenövergripande säkerhetsåtgärder på grund av ökad hotbild	9 000	0	0	1 000	
Ev ny tjänst	Etablera förutsättningar för AI	10 500	10 500	0	3 667	
	Flexibilitet i finansiering av IT-utvecklingsbehov	5 000	0	0	166	
Ny tjänst	Digitalt bevarande inom HR	2 000	2 000	2 000	33	0 tkr/år

Stöd i arbetet med löneadministration	Digitala anställningsavtal/överenskommelser om timlön	750	750	0	116	15 000
Ev ny tjänst	Införa API-katalog	2 000	0	0	633	2 900
Ev ny tjänst	Förstudie – Etablera tjänst för organisations-id	500	0	0	0	
Ev ny tjänst	Nationell digital infrastruktur för mina ärenden och mina ombud	2 000	2 000	0	500	
Ny tjänst	Förstudie Incidentrapportering för egendomsskador	700	1 400	0	0	0
Ny tjänst	Förstudie Beslutsmiljö	500	500	0	0	0 tkr/år
Ev ny tjänst	Etablera tjänst för applikationsförvaltning	2 400	5 300	0	2 000	650
Ev ny tjänst	Etablera tjänst för tjänstekatalog	1 600	0	0	766	6 300

Kommentarer till förslag på nya förändringsinsatser för 2025

Inledning

Intraservice genomför kontinuerlig omvärldsbevakning och arbetar utifrån trender och teknikutveckling på internationell, nationell och regional nivå. Som en del av omvärldsbevakningen samt utveckling av nya och befintliga tjänster kopplat till stadens verksamhetsbehov krävs i många fall en förstudie för att samla behov, utreda potentiella nyttor, lägga grund för informationssäkerhetsarbetet samt ta fram beslutsunderlag för fortsatt införandeprojekt. För att uppnå nyttor och effekter i staden krävs ofta att förändringsledning genomförs av mottagande verksamheter där användandet av tjänsterna säkerställs.

Det som i huvudsak påverkar utvecklingen av Intraservices tjänster är verksamheternas behov, lagkrav, omvärldsbevakning/förändringar, politiska beslut, drift- och förvaltningsorganisation, ny teknik, nationell digital infrastruktur och stadens styrande dokument.

Eftersom den tekniska utvecklingen på området för digitala tjänster går snabbt behöver Intraservice arbeta proaktivt. Det kan innebära att Intraservice behöver etablera leveransförmåga för ny teknik innan behoven har identifierats av stadens verksamheter. Exempel på detta är Mina meddelanden och Säker digital kommunikation (SDK) som levereras från DIGG (Myndigheten för digital förvaltning). En konsekvens av denna typ av proaktivitet är att effektmål och nyttoanalyser blir svårt att genomföra tillsammans med stadens verksamheter. För 2025 finns förändringsinsatser som är av proaktiv natur.

Generella risker

Här beskriver vi generella risker som finns kopplat till flertalet av de beskrivna förändringsinsatserna.

1. Att Göteborgs Stad hamnar efter i teknikutvecklingen och att verksamheternas behov av nya digitala förmågor inte kan tillgodoses i tid då underlagen för den årliga analysen behöver tas fram 1,5 – 2 år i förväg. En konsekvens av detta kan bli att man parallellt i staden etablerar liknande förmågor i egen regi vilket i sin tur ökar riskerna för en fragmenterad IT-miljö, ökade kostnader och minskad säkerhet.
2. Att nyttor och effekthemtagning inte realiseras. Analys av nyttor är osäker då framtagning av nyttor och effekter förväntas drivas av leverantörerna. Detta är svårt då nyttorealiseringsen oftast kräver förändringar i mottagande verksamheter för att effekter och nyttor ska uppstå. Intracare genomför också utveckling baserad på omvärldsbevakning, till exempel planer från SKR och DIGG, där verksamheterna ännu inte är medvetna om de möjligheter som ny teknik ger.
3. Att förändringsinsatserna och dess påverkan på förvaltningskostnad inte får rätt finansiering. Kostnadsestimat för förändringsinsatser blir inte tillräckligt precisa då estimaten tas fram i ett tidigt skede. Estimaten kan komma att förändras allt eftersom projektet framskrider och tjänsten börjar levereras. Det finns också en stark koppling mellan utveckling och förvaltningskostnad.
4. Att AI och liknande ny teknik snabbt kan komma att påverka arbetssätt, processer och behov av digitala tjänster på ett sätt som vi idag inte kan förutse. Detta kan i sin tur få påverkan på nya och befintliga förändringsinsatser och tjänster. Ett exempel på detta är kommande användande av AI-produkten Copilot från Microsoft.
5. Att det inte finns tillräckligt med specialistresurser varken hos Intracare eller hos berörda verksamheter i staden. Detta riskerar att leda till förseningar. Inom vissa områden och tekniker finns det en brist på kompetens och specialistresurser, både inom staden och på arbetsmarknaden. Detta medför en risk för förseningar av planerade förändringsinsatser.

Beskrivning av nya förändringsinsatser

I följande avsnitt beskrivs de nya förändringsinsatser som föreslås starta under 2025.

Ersättningslösning för personaluppföljning

Den befintliga tjänsten har ett starkt beroende till den upphandling som planeras för att ersätta IT-stöd för ekonomiprocesser. Den här förändringsinsatsen syftar till att säkerställa att staden fortsatt har tillgång till ett ändamålsenligt IT-stöd för personaluppföljning även i nya IT-stöd för ekonomiprocesser.

Eventuella risker förändringsinsats: Inga

Osäkerhet nettonytta: Ej relevant.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Ej relevant: tas fram under förstudie.

Utveckla bevarandeplattform

Förändringsinsatsen går i linje med, och är en konsekvens av, den beslutade förändringen av tjänsten digitalt bevarande som beslutades 2022.

Förändringsinsatsen bidrar även till det uppdrag som ålagts tjänsten Stöd för digitalt bevarande genom beslut om avveckling av tjänsten LIS och införande av

tjänsten Politisk ärendehantering. Tjänsten Stöd för digitalt bevarande utgör en av flera ersättningslösningar för tjänsten LIS.

Tjänsten syftar bland annat till att omhänderta den digitala information som enligt arkivlagen måste mellanarkiveras i väntan på vidare leverans till arkivmyndighetens "slutarkiv".

Genom att komplettera Ciceron e-Arkiv kan Göteborgs Stads förmåga att förvalta digitala arkiv öka. Ytterligare förbättringar: mer flexibel lagringsstrategi som bättre nyttjar de möjligheter stadens digitala infrastruktur erbjuder, mer behovsanpassade bevarandestrategier anpassade till såväl verksamheternas som olika informationsmängders specifika behov, möjliggöra parallella och förenklade arbetsflöden vilket skulle öka takten i planerade arkiveringsprojektet och säkerställa måluppfyllelse i andra kritiska utvecklings- och avvecklingsprojekt.

Eventuella risker förändringsinsats: Risk att stadens fulla behov av arkivering inte kan mötas och att kritiska utvecklings- och avvecklingsprojekt försenas med avsevärda kostnadskonsekvenser som följd. Inte minst då Ciceron e-Arkiv riskerar att överbelastas om det ensamt ska möta Göteborgs Stads fulla behov av mellanarkivering. Det leder också till merkostnader för staden om inte system under avveckling kan tas ur drift.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: God säkerhet, nettonytta är beroende av att alla tekniska förutsättningar finns på plats för att möjliggöra en effektiv och bättre dimensionerad mellanarkivering.

Informationssäkerhet förändringsinsats: följer tjänstens informationssäkerhetsklassning.

Tillgängliggöra styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument behöver en ny lagringsplats med kopplingar till både extern webb och interna digitala navet. Dagens tekniska lösning är under avveckling och kräver manuella moment. En ny lösning behöver stödja ett rollbaserat intranät men även stödja och effektivisera arbetsflödena generellt.

Eventuella risker förändringsinsats: Många beroenden vilket ökar riskbilden. Insatsen är kopplad till pågående utveckling inom Interna digitala navet och avveckling av LIS, Digitalt bevarande och stöd för dokument- och ärendehantering. En kritisk faktor är dessutom de tekniska möjliggörarna och tillgång till rätt kompetens. En annan risk är avsaknad av förankrade gemensamma arbetssätt kring styrande och stödjande dokument. Risk att tjänsten inte blir tillräckligt användarvänlig.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Nettonytta har god säkerhet och utgår från ett relativt stort användande av styrande dokument i staden. Många medarbetar söker efter dem varje vecka som stöd för sitt arbete. Nyttan är beroende av att den tekniska lösningen blir funktionell och användarvänlig.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Ej relevant: tas fram under förstudie.

Upphandla stöd för Hållbarhetsinformation

Staden saknar idag en fungerande hantering av information för uppföljning av stadens miljö- och klimatarbete. Detta skapar brister i stadens målstyrning inom miljö- och klimatområdet för både förvaltningar och bolag. Det ställs också krav mot långivare på finansmarknaden för stadens finansiering där vi måste kunna presentera stadens klimatavtryck.

Kommunfullmäktige har åtagit sig att arbeta med och redovisa stadens miljöarbete och klimatavtryck i olika styrande dokument som bland annat stadens miljö- och

klimatprogram. Informationsförsörjning gällande hållbarhet är en viktig förutsättning för att stadens aktivt ska kunna planera in åtgärder på området.

Utöver stadens styrande dokument finns nya lagkrav från EU som medför att flera bolag i Stadshuskoncernen från och med räkenskapsåret 2025 måste rapportera enligt EU:s nya taxonomi. På grund av lagkraven måste det även göras en aggregerad koncernrapport, både för taxonomi och hållbarhetsrapport. Detta medför att flera av bolagen i stadshuskoncernen måste rapportera data till Stadshus som sedan sammanställs i bolagets årsredovisning.

Förändringsinsatsen syftar till att ge Göteborgs Stad ett ändamålsenligt verktyg för hållbarhetsinformation. En ny bastjänst är tänkt att starta upp direkt vid implementeringen. Mest tidskritiskt är att ta fram stöd för den lagstadgade hållbarhetsrapporteringen för Göteborgs Stads bolag.

Eventuella risker förändringsinsats: Risk för överklagande av upphandling eller avsaknad av inkomna anbud i tidiga projektfaser.

Generellt finns en risk för brist på projektresurser.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: God säkerhet. Nettonyttan har god säkerhet i dagsläget, den är dock värderad i underkant. En effektkedja visade på ytterligare nyttor kopplat till IT-stöd för uppföljning för hela staden kopplat till miljö- och klimatprogrammet. Tidsbesparingarna är därmed lågt värderade och troligen betydligt större. Dessutom finns indirekta nyttor kopplade till alla tre hållbarhetsdimensionerna då en transparent rapportering på stadennivå saknas idag och därmed hämmar eventuella åtgärder.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Ej relevant: tas fram under förstudie.

Införa kontroll av applikationer på klienter

Applikationskontroll är en säkerhetsåtgärd som innebär att begränsa och övervaka användares åtkomst och användning av applikationer på klienter. Med klienter menas exempelvis en dator. Det syftar till att säkerställa att endast godkända program och applikationer får installeras på Göteborgs Stads datorer.

Kontroll av applikationer bidrar till att minska riskerna för obehörig åtkomst och skadlig kod inom Göteborg Stads IT-miljö. Under 2024 genomförs en förstudie som tar fram beslutsunderlag inför beslut om införandeprojekt under 2025. Applikationskontroll är en åtgärd som rekommenderas av bland annat Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) för större organisationer.

Eventuella risker förändringsinsats: Se generella risker ovan. Att införa applikationskontroll kommer att påverka verksamheter i mer eller mindre utsträckning. Detta kommer att utredas i förstudien för att hitta rätt väg framåt för införandet.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Ej relevant. Förstudie pågår 2024

Informationssäkerhet förändringsinsats: Förändringsinsatsen följer tjänstens informationssäkerhetsklassning.

Stadenövergripande säkerhetsåtgärder på grund av ökad hotbild

Av sekretessskäl specificeras inte innehållet i rapporten. Referens Linda Larsson, Göteborgs stads CISO.

Etablera förutsättningar för AI

Under 2024 bedrivs en förstudie som ska utreda vilka tjänster och förmågor Intraservice behöver etablera för att möjliggöra drift av AI-applikationer inom

Göteborgs Stad. I detta ingår att utreda och beskriva kostnader för investeringar i hård- och mjukvara samt kostnader för löpande förvaltning och för eventuella genomförandeprojekt. Även nyttor och koppling mot initiativ i staden ska utredas och beskrivas. Detta initiativ syftar till att genomföra föreslagna åtgärder utifrån förstudien.

Samtidigt har Stadsledningskontoret tillsammans med Intraservice påbörjat ett uppdrag för att svara på politikernas fråga i budgeten kring hur Göteborgs Stad tar hem effekterna som AI skapar möjligheter för. Vi har i Göteborgs Stad goda förutsättningar för att påbörja vår förändringsresa mot att bli en datadriven organisation men det behövs bland annat kompetenshöjande insatser, förändringsledning, arkitekturstyrning för informationsflöden, datalagring samt AI-experter. Intraservice har redan etablerat vissa förmågor inom Kompetenscenter för digitalisering, men dessa behöver stärkas ytterligare.

Förändringsinsatsen medför fortsatt relevanta tjänsteleveranser från Intraservice som möter de krav och utmaningar som utvecklingen inom AI-området kommer att innebära. Det kommer ge nyttor i form av minskad tröskel för nyttjande av AI inom Göteborgs Stad samt ökad förmåga att nyttja AI inom Göteborgs stad.

Förändringsinsatsen har beroenden till de pågående förändringsinsatserna kring datawarehouse och Digitalisering med hjälp av automation (BPMS).

Eventuella risker förändringsinsats: Intraservice tar fram förutsättningsskapande tjänst för AI. Det finns en risk att stadens verksamheter inte maktar med de verksamhetsförändringar som AI innebär. Riktlinjer runt juridik, etik och dataskydd för användande av AI finns inte framtaget. Detta innebär att det finns en osäkerhet kring användande och implementering i verksamheterna och hur denna kan/får ske.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: ej relevant (förstudie)

Informationssäkerhet förändringsinsats: ej relevant (förstudie)

Flexibilitet i finansiering av IT-utvecklingsbehov

Behovs- och kravbilder som rör digitalisering ändras snabbt i stadens verksamheter. Det behöver finnas möjlighet att förändra innehållet i tjänsteportföljen och agera snabbare på nya och förändrade behov och kunna möta sådant som inte kan förutses i nuläget.

Flexibilitet i finansiering ger ökade förutsättningar att utreda och föreslå framtida utveckling och anpassning av tjänsteutbud i ett tidigare skede jämfört med ordinarie process. Initiativet syftar främst till att bereda och ta fram underlag inför kommande års utvecklingsinitiativ genom förstudier och på detta sätt minska ledtider från behov till färdig lösning.

Eventuella risker förändringsinsats: Se generella risker

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: ej relevant då vi idag inte vet vilka initiativ som kommer att genomföras.

Informationssäkerhet förändringsinsats: ej relevant

Digitalt bevarande HR

I dagsläget hålls stora mängder information i stadens gemensamma HR-system där endast en del av denna tillhör pågående ärenden och är aktuell. I systemen finns även information som enligt dokumenthanteringsplaner kan arkiveras, gallras eller som aldrig varit av allmänt intresse. Intraservice avser därför att genomföra en förändringsinsats för att arkivera och gallra information i stadens gemensamma

HR-system.

Initiativet kommer inledas med en inventering och informationsvärdering för att därefter fokusera på att genomföra rensning, gallring och digital arkivering. Avslutningsvis ska initiativet leda till att metoder, arbetssätt och där det är möjligt automatiserade processer för löpande gallring och arkivering är en integrerad del av Intraservice systemförvaltning inom HR-tjänster.

Eventuella risker förändringsinsats: Höga krav och brist på kompetens inom bevarandeområdet ger risk för försenat resultat.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Osäker, initiativet är dock en förutsättning för att inte riskera puckelkostnader i samband med skifte av IT-stöd. Puckelkostnader infinner sig när vi byter IT-stöd genom framtvingade arkivlicenser vilka bara kan elimineras genom att informationen i IT-stöden gallras eller bevaras på andra platser.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Tjänsterna som hanterar information i detta initiativ är informationsklassade.

Digitala anställningsavtal

Intraservice avser att digitalisera anställningsavtal och överenskommelser om timlön. Detta innefattar att möjliggöra elektroniska underskrifter och livscykelhantering av digitala avtal och överenskommelser inom anställningsområdet.

Volymerna för avtal och överenskommelser gällande anställning är stora. Under 2022 rekryterade Göteborgs stad- 8 378 tillsvidareanställda samt 4 096 tidsbegränsade anställda. Vidare anställdes 5 700 arbetsinsatser/säsongsanställda. Genomförande kräver att en ändamålsenlig lagringsplats (e-arkiv eller motsvarande) finns på plats och utgör därmed en avgränsning i projektet.

Eventuella risker förändringsinsats: Digitalisering av anställningsavtal ställer krav på ett bevarande och gallring av digitala handlingar. Om staden inte har en ändamålsenlig lösning för digitalt bevarande då förändringen implementeras riskeras en informationsförlust och/eller att staden håller onödigt stora informationsmängder.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: God säkerhet

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under förstudie och förfinas under projekt.

Införa API-katalog

Ett API (Application Programming Interfaces) kan beskrivas som ett ordnat sätt att hämta och lämna data. En API-katalog är en samling av API:er som är tillgängliga för Göteborgs Stads verksamheter att använda i sina applikationer eller system.

Genom att införa en gemensam API-katalog kan verksamheterna dra nytta av ökad återanvändning och effektivitet inom arbete kopplat till API:er, förbättrat samarbete och ökad integration samt ökad transparens och standardisering. Detta kan bidra till att påskynda utvecklingsprocesser, minska kostnader och skapa en mer sammanhängande och samarbetsinriktad IT-miljö. En ökad användning av API ger även bättre förutsättningar för nyttjande av data som resurs samt ett minskat leverantörsberoende genom central hantering.

Eventuella risker förändringsinsats: Se generella risker.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Relativt god säkerhet.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under projektet.

Förstudie - Etablera tjänst för organisations-id

Flera av stadens förvaltningar har behov av att använda sig av andra typer av E-legitimation för medarbetare utöver privata bank-id som idag är vanliga. Genom att möta behovet underlättas elektronisk identifiering av person men även identifiering kopplat till tjänstemannaroller. Det finns fördelar med att kunna koppla mot förvaltning, roll och befattning samt att undvika att medarbetarna signerar med sitt eget personliga bank-id. Förstudien avser att utreda stadens behov, frågans angelägenhet och att beskriva potentiella lösningar samt nyttor.

Eventuella risker förändringsinsats: ej relevant (förstudie)

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: ej relevant (förstudie)

Informationssäkerhet förändringsinsats: ej relevant (förstudie)

Nationell digital infrastruktur för mina ärenden och mina ombud

Mina ärenden och Mina ombud är byggblock i Sveriges digitala infrastruktur, som också kallas Ena. Mina ärenden avser i första hand ta fram en standard för det som benämns kundhändelser. En standardisering av kundhändelser skapar förutsättningar för att förenkla för kunden och ge kortfattad och överskådlig ärendeåterkoppling från en eller flera offentliga aktörer. Detta möjliggör för offentliga och privata aktörer att utveckla och bygga lösningar som bättre tillgodoser kundernas behov.

Den digitala tjänsten Mina Ombud gör det möjligt för en person att företräda någon annan i en digital tjänst med hjälp av en digital fullmakt. I dagsläget omfattar tjänsten ombud för företag. Utveckling pågår hos DIGG för en ombudstjänst även för privatpersoner vilket skulle ge fler tillgång till digital offentlig service.

Intraservices förändringsinsats har till syfte att tillgängliggöra dessa tjänster centralt för Göteborgs stads verksamheter på samma sätt som tidigare gjorts för Digital post (Mina meddelanden) och Säker digital kommunikation (SDK).

Eventuella risker förändringsinsats: Intraservice är beroende av DIGG:s plan för införande. Om denna ändras påverkas även Intraservices införande. Att kunna nyttja dessa tjänster kan kräva förändringar i verksamhetsspecifika system. Detta finns inte med i Intraservices plan.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: ej relevant, se Nationell färdplan för det digitala decenniet från DIGG.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under projektet.

Förstudie Beslutsmiljö

Beslutsstöd kan ge staden möjligheter att använda data som en strategisk resurs bland annat för att nyttja data för att fatta beslut, styra utveckling samt förbättring av verksamheter. Det innebär även att förutsättningar skapas för att nyttja teknik som artificiell intelligens och automatisering. En förstudie planeras för 2025, den var planerad redan för 2023 men har flyttats fram av resursskäl samt prioritering i strategisk samordningsgrupp.

Syftet med förstudien är att ta fram en rekommendation till fortsatt arbete. Tekniska möjliggörare är till viss del på plats inom Digital infrastruktur men fortfarande saknas inriktningar i staden när det gäller data som strategisk resurs

generellt sett.

Effektmål/nyttor:

- Kunna sammanställa information från flera datasystem och informationskällor med automatik så ofta som krävs.
- Kunna strukturera information på ett sätt som underlättar analys, slutsatser och beslut.
- Kunna samla styrinformation på ett ställe.
- Kunna visualisera information på ett lättförståeligt sätt

Eventuella risker förändringsinsats: Risk finns för brist på specialistresurser som krävs för området. Spretig behovsbild, olika behov lyfts från stadens olika verksamheter. Risk för otillräcklig datakvalitet och/eller relevanta nyckeltal som försvårar analys.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Nyttan med beslutstöd är i nuläget osäker. Effektkedja är framtagen medan nyttoanalys genomförs under förstudien.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under förstudie och förfinas under projekt. Bedömningen är beroende av de data som primärt är tänkta att ligga till grund för tjänsten.

Förstudie Incidentrapporteringssystem för egendomsskador

Ett stadengemensamt incidentrapporteringssystem och ett gemensamt eller likartat arbetssätt möjliggör att få en övergripande bild av skador och incidenter för hela staden, vilken i sin tur förbättrar möjligheten att bedriva ett effektivt skadeförebyggande arbete. Ett stort antal förvaltningar och bolag saknar dock i dagsläget ett verktyg och systematiskt arbetssätt för att rapportera och lagra information om inträffade incidenter.

För att kunna arbeta förebyggande måste en samlad analys av denna typ av incidenter kunna ske. Det innebär att inträffade händelser registreras och lagras på ett sätt så att informationen sedan kan analyseras. Det finns ett behov av att kunna få fram information ur olika perspektiv, till exempel per skadetyper, områdesvis eller per förvaltning. Information och data från systemet bedöms också ge värdefull information i upprättandet av olika typer av lägesbilder.

Förslaget är att genomföra en förstudie 2025. Initiativet var planerat till 2023 men har av resursskäl skjutits fram.

Eventuella risker förändringsinsats: Vid utebliven förändringsinsats kvarstår stora kostnader för egendomsskador där överblick och statistik saknas per verksamhet och för staden som helhet. Det betyder att förebyggande åtgärder inte kan sättas in för att minska eller hindra skadevolymerna och tillbud.

Krav på styrd och robust behörighetshantering är kritisk utifrån informationssäkerhetsperspektivet.

Vid genomförande av utvecklingsinitiativet uppstår ingen risk.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Nettonytta är ej relevant/saknas då nyttoanalys kommer att genomföras under förstudien. Göteborgs Stad har höga kostnader kopplat till egendomsskador. Utan tillförlitligt underlag för analys och förslag på åtgärder kan inte dessa skadekostnader minskas på ett effektivt sätt. Skador på egendom i Göteborgs Stad kostade totalt 353 mkr under 2020. Av dessa skador var 190 mkr skador under självrisk, dvs skador som direkt betalas av förvaltningar och bolag. Eftersom det i staden saknas ett gemensamt system för att registrera och analysera denna typ av händelser saknas till exempel information om hur många skador som inträffar och vilken orsak som ligger bakom skadorna. Det

innebär således också att det är svårt att bedöma hur kostnadseffektiva vidtagna åtgärder är.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under förstudie och förfinas under projekt. Ett tidigt estimat är att det handlar om Klass 3 enligt ny klassningsmodell.

Etablera tjänst för applikationsförvaltning

Applikationsförvaltning innebär att säkerställa att system är tillgängliga, uppdaterade och supporterade. Förändringsinsatsen syftar till etablering av en tjänst för teknisk applikationsförvaltning av gemensamma och verksamhetsspecifika system. Nuvarande tjänst Applikationsplattform fokuserar i huvudsak på drift av system. Den nya tjänsten kommer innebära att Intraservice har ett större åtagande i att hantera specifikt system. Under 2024 bedrivs en förstudie för att utreda behov i staden samt ta fram lösningsförslag och en tydligare beräkning av potentiella nyttor.

Nyttan är frigjord arbetstid för kärnverksamhet samt en systemförvaltning som ger en mer komplett leverans till kund.

Eventuella risker förändringsinsats: Otydlig för ansvarsfördelning mellan Intracservice och kund, där kunder förväntar sig mer verksamhetsnära stöd. Intracservice leveransförmåga kan komma att vara otillräcklig då det finns ett uppdämt behov av denna tjänst i staden och Intracservice etablerar tjänsten successivt.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: ej relevant (förstudie)

Informationssäkerhet förändringsinsats: ej relevant (förstudie)

Etablera tjänst för Tjänstekatalog

Tjänstekatalogen innebär ett digitalt sätt att samlat beskriva och tillgängliggöra de tjänster som används i stadens förvaltningar och bolag. I dagsläget finns en tjänstekatalog som främst nyttjas av de tre leverantörerna Intracservice, Inköp och upphandling och Demokrati och medborgarservice.

Förändringsinsatsen syftar till att återanvända och utveckla nuvarande tjänstekatalog så att de verksamheter i staden som har behov av att publicera sina tjänster internt mot medarbetare kan nyttja tjänsten. På detta sätt kan verksamhetsspecifika och gemensamma tjänster för staden samlas på samma plats.

Nyttor med en gemensam tjänst för tjänstekatalog är bland annat minskade utvecklingskostnader genom återanvändning, minskade förvaltningskostnader genom central förvaltning samt möjliggör avveckling av gamla applikationer med samma syfte.

Eventuella risker förändringsinsats: Intracservice leveransförmåga kan komma att vara otillräcklig då det finns ett uppdämt behov av denna tjänst i staden och Intracservice etablerar tjänsten successivt.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Relativt god säkerhet i analys av nettonytta.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under projektet.

Pågående förändringsinsatser 2025

Utöver i tabellen angivna nya förändringsinsatser har Intracservice fyra insatser som är pågående när vi kommer till 2025. Dessa är:

- Upphandling IT-stöd för ekonomiprocesser
- Upphandling av ett eller flera IT-stöd för som stödjer processer och arbetssätt för styrning och uppföljning av informationssäkerhet och personuppgiftsbehandlingar.
- Etablera tjänst för Digitalisering med hjälp av automatisering
- Etablera tjänst för Datawarehouse

Upphandling IT-stöd för ekonomiprocesser

Avtalen för de IT-stöd som stöttar stadens ekonomiprocesser är på väg att löpa ut. En förstudie pågår som kartlägger marknaden, priser och föreslår vägval/strategisk inriktning inför kommande upphandling. Om Göteborgs Stad beslutar om ett byte av ekonomisvit kommer ett införandeprojekt att påbörjas tidigast i slutet av 2025. Ett byte av ekonomisvit, helt eller delvis, innebär stor osäkerhet gällande kostnader och blir starkt kopplad till den strategiska inriktning som staden väljer utifrån förstudiens rekommendationer.

Hur ekonomisviten ska upphandlas är ännu inte beslutat, det görs efter förstudien. Vid benchmarking av marknaden visas en mycket stor osäkerhet om kommande kostnad. Kostnaderna rör sig i spannet 35 mkr – 250 mkr (mycket grovt estimat). Förändringsinsatsen med tillhörande kostnad vid införande av ny ekonomisvit i staden kan beröra samtliga bastjänster inom ekonomiområdet. Stadens nuvarande system som ingår i förstudien är Agresso/Unit4, Hypergene och Cognos.

Eventuella risker förändringsinsats: Beroende på upphandlingsstrategi så finns risk för ökade kostnader.

Osäkerhet netto nytta: Ej relevant. Tjänsterna konkurrensutsätts med utgångspunkt i LOU.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram under förstudie och förfinas under projekt.

Upphandling av ett eller flera systemstöd som stödjer processer och arbetssätt för styrning och uppföljning av informationssäkerhet och personuppgiftsbehandlingar

För att stödja och kvalitetssäkra arbetet med informationssäkerhet inom Intraservice och Göteborgs Stads övriga förvaltningar och bolag behövs gemensamma systemstöd som ger möjlighet att på ett säkert sätt dela information och se till att den hanteras på ett konfidentiellt och riktigt sätt. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att skydda stadens personuppgifter.

För att möjliggöra det ansvar som Intraservice har finns behov av utökat systemstöd som stödjer reviderade processer och arbetssätt tillhörande informationssäkerhet. Det kan bland annat röra sig om register över behandlingar av personuppgifter, register över informationstillgångar samt möjlighet att dela och lagra Göteborgs Stads gemensamma information.

Förändringsinsatsen kommer att genomföras som delprojekt inom Intraservices interna projekt Etablera systematiskt informationssäkerhetsarbete. Förändringsinsatsen är också en konsekvens av det samarbete som Intraservice och stadsledningskontoret har inom informationssäkerhet. Upphandling är planerad under 2024 med implementering under 2025.

Eventuella risker förändringsinsats: Det finns risk för överklagande av upphandling eller avsaknad av inkomna anbud i tidiga projektfaser.

Risk för brist på projektresurser särskilt inom informationssäkerhet.

Förändringsinsatsen är beroende av progress inom huvudprojektet Etablera

systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Nettonyttan är osäker/ej relevant. Nettonyttan är satt i 0 kronor i dagsläget då nyttoanalys inte är genomförd, samtliga nyttor handlar om lagefterlevnad eller efterlevnad till stadens nya riktlinje för informationssäkerhet. En effektkedja är framtagen och belyser nyttor, behov av förändring mm.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram och förfinas under projekt.

Etablera tjänst för Digitalisering med hjälp av automatisering

Projektet startades 2023 och utreder och implementerar en tjänst för användning av BPMS (Business Process Management System). Denna typ av system kan nyttjas för att automatisera och hantera processer som går över verksamhets- och systemgränser på ett samlat och effektivt sätt. Tjänsten kan nyttjas för att digitalisera, automatisera och hantera processer som går över verksamhets- och systemgränser på ett samlat och effektivt sätt. Med hjälp av BPMS samt process- och flödesmotorer skulle verksamheterna kunna modellera sina arbetssätt, bygga in kontrollfunktioner för säkerställande av datakvalitet och sen låta verktygen understödja utförarna i passagen genom processaktiviteterna.

Förändringsinsatsen är en möjliggörare som stödjer krav på digitalisering, konsolidering och effektivisering som är identifierade i såväl strategiska program som i stadens budget. Det finns ett stort beroende mellan förändringsinsatsen och övriga satsningar på AI och automatisering.

Det finns flera nyttor och effekter med de möjliggörare som förändringsinsatsen etablerar, bland annat:

- Ökad översikt över processer
- Frigjord arbetstid för kärnverksamhet genom sammanhållen, automatiserad och digital hantering av arbetsflöden och processer
- Ökad möjlighet till effektivisering genom visuella flöden och kopplingar inom processer och arbetsflöden
- Ökade möjligheter till automatisering

Eventuella risker förändringsinsats: Se generella risker.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell nettonytta: Relativt god säkerhet i analys av nettonytta.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram och förfinas under projektet.

Etablera tjänst för Datawarehouse

Data Warehouse (DW), även kallat informationslager eller datalager, är en teknisk lösning för lagring och tillgängliggörande av information.

För att skapa en ökad förmåga till faktabaserade beslut och ge stadens förvaltningar och bolag en ökad förmåga att nyttja sin egen data ses en etablering av gemensam tjänst för Data Warehouse med kopplat analysverktyg som en strategiskt viktig åtgärd för stadens fortsatta digitalisering. Redan idag har ett antal förvaltningar egna lösningar uppsatta för detta men fördelar ses med en central hantering och stordriftsfördelar. En förstudie bedrivs under 2024 för att ta fram lösningsförslag samt se över potentiella nyttor och effekter ytterligare.

Förändringsinsatsen är en möjliggörare som stödjer krav på digitalisering, konsolidering och effektivisering som är identifierade i såväl strategiska program

som i stadens budget. Det finns ett stort beroende mellan förändringsinsatsen och övriga satsningar på AI och automatisering.

Det finns flera nyttor och effekter med de möjliggörare som förändringsinsatsen etablerar, bland annat:

- Ökad förmåga att använda data som strategisk resurs, vilket leder till en mer datadriven organisation
- Tillgänglighet till strukturerad Data/Information gör att Göteborgs Stad har bättre underlag till sina beslut
- Ökad säkerhet genom implementering av gemensamma riktlinjer och säkerhetsåtgärder
- Ökat fokus på kärnverksamhet genom hantering av tjänst hos Intraservice
- Minskade totalkostnad genom stordriftsfördelar

Eventuella risker förändringsinsats: Se generella risker.

Säkerhet/osäkerhet kring potentiell netto nytta: Relativt god säkerhet i analys av netto nytta.

Informationssäkerhet förändringsinsats: Informationsklassning och riskanalys tas fram och förfinas under projektet.

1.4 Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025

Syfte med denna del är att presentera möjliga alternativ till förändring av bastjänster och digital infrastruktur med fokus på 2025.

1.4.1 Scenario 1

Säkerställa lagkrav och fortsatt tjänsteleverans

Förändringsinsatser som bygger scenario 1

Förändringsinsats, ny och pågående som bygger scenariot	Benämning befintlig/ny bastjänst/digital infrastruktur	Kostnad för förändringen
Upphandling IT-stöd för ekonomiprocesser	Stöd i ekonomiprocesser	4000
Ersättningslösning IT-stöd för personaluppföljning	Stöd i personaluppföljning	350
Utveckling bevarandeplattform	Stöd i digitalt bevarande	2850
Tillgängliggöra styrande dokument	Ny tjänst	2000
Upphandla stöd för Hållbarhetsinformation	Ny tjänst	4000

Upphandling av ett eller flera IT-stöd som stödjer processer och arbetssätt för styrning och uppföljning av informationssäkerhet och personuppgiftsbehandlings	PU-register	2000
Införa kontroll av applikationer på klienter	IT Arbetsplats	3200
Stadenövergripande säkerhetsåtgärder p.g.a. hotbild	Flera tjänster. Namnges inte (referens Linda Larsson, CISO)	9000

Analys av scenario 1

Alla utvecklingsinitiativ i detta scenario är nödvändiga för att uppfylla minst en av nedanstående prioriteringsgrunder:

- Säkerställa IT-säkerheten
- Säkerställa grundläggande funktioner i bastjänster och digital infrastruktur
- Säkerställa avtalsefterlevnad

Utifrån ovanstående prioriteringsgrunder har Intraservice använt följande beskrivningar för att definiera scenariots ingående förändringsinsatser:

- *Omfattar kritiska krav:* Förändringsinsatser som är nödvändiga för att uppfylla lagar, säkerhetsstandarder och avtal som löper ut.
- *Direkt påverkan på stadens verksamheter:* Förändringsinsatserna påverkar organisationens kritiska tjänster eller infrastruktur med potentiellt allvarliga konsekvenser vid förseningar eller misslyckande.

Intraservice ser att investeringarna i scenariot kommer att ge goda nyttor och effekter för hela staden. Utifrån ett kundperspektiv bedöms den totala kostnadsutvecklingen vara relativt jämn utan indikationer på större kostnadstoppar avseende den gemensamma digitala infrastrukturen samt gemensamma tjänster de närmaste åren.

Kundernas behov

Scenariot möter kundbehov som är tydligt förmedlade från och förankrade med Göteborg stads verksamheter. Det stödjer också behov som verksamheterna har för att möta lagkrav. Scenariot grundar sig på behov som är gemensamma i staden och där effekter kommer av att staden använder sig av gemensamma tjänster och gemensam digital infrastruktur.

Scenariot består av tre olika behovsområden:

- Förändringsinsatser som syftar till att kunna möta nya lagkrav och EU direktiv
- Förändringsinsatser som syftar till att fortsätta leverera befintliga tjänster
- Förändringsinsatser som medför förbättrad informationssäkerhet och dataskydd för staden

Möjligheter och nyttor som scenariot skapar

Scenariot skapar möjlighet för stadens verksamheter att fortsätta arbeta med det tjänsteutbud från Intracservice som de använder idag, exempelvis i form av en gemensam ekonomisvit. Vidare innefattar scenariot att flera befintliga tjänster anpassas till stadens volymer (exempelvis utveckling bevarandeplattform) eller utvecklas för att passa in i stadens föränderliga flora av IT-system (exempelvis tillgängliggöra styrande dokument). Sammantaget har scenariot flera initiativ som

syftar till att staden fortsatt ska ha tillgång till ändamålsenliga bastjänster.

Scenariot möjliggör även att Göteborgs stad håller god takt i informationssäkerhetsfrågor. Detta kräver tillskott av medel då skärpta regler inom område för datasäkerhet och hållbarhet ställer nya krav på leverans av verksamhetskritiska gemensamma tjänster. Vidare innefattar scenariot möjliggörare för stadens organisationer att efterleva nya EU-direktiv gällande hållbarhetsrapportering samt aktuella mål och uppdrag på hållbarhetsområdet.

Sammantaget möjliggör scenario för staden att följa lagkrav och styrande dokument såsom:

- Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023 – 2026
- Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet
- EU-direktiv gällande hållbarhetsrapportering CSRD
- Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030

Konsekvenser om inte scenariot genomförs

Att inte genomföra förändringsinsatserna i scenariot innebär således att delar av prioriteringsgrunderna samt lagefterlevnad inte kommer att kunna följas till fullo samt att leveranser av befintliga tjänster riskerar att försämrast.

Konsekvenser om detta scenario inte genomförs är att flera direktiv, lagkrav och styrande dokument inte kommer att kunna mötas inom förväntad tidshorisont. Dessutom utgår säkerhetsrelaterade insatser som prioriterats av Göteborgs Stads CISO.

Det innebär också påverkan på befintliga kritiska tjänster inom stadens verksamheter, med potentiellt allvarliga konsekvenser som följd så som avsaknad av gemensamt IT-stöd för ekonomiprocesser.

En ytterligare konsekvens är att två pågående förändringsinsatser saknar finansiering. Dessa är ”Upphandling IT-stöd för ekonomiprocesser” och ”Upphandling av ett eller flera IT-stöd som stödjer processer och arbetssätt för styrning och uppföljning av informationssäkerhet och personuppgiftsbehandlingar”.

Analys av beroenden till exempel vilka andra förändringar är scenariot beroende av (arbetssätt, styrning, annat)

Det finns stora beroenden mellan tjänsternas förvaltningskostnad och det utvecklingsarbete som görs i förändringsinsatser. Tjänsternas förvaltningskostnad måste ha utrymme för att ta emot och förvalta det som utvecklas både i förändringsinsatser och i vidareutveckling inom befintlig tjänst. Om den möjligheten inte ges riskerar förändringsinsatserna att bli verkningslösa.

Eventuell påverkan på befintliga tjänster (hur, omfattning, annat)

I scenariot ingår förändringsinsatser för att utveckla Intraservice bevarandeplattform. Denna förändring är därmed en förutsättning för att utveckla LIS och i sin tur Notes/Domino. En utveckling av Domino-plattformen kommer medföra minskade förvaltningskostnader på sikt.

Summering för scenario 1

Ar	2025	2026	2027
----	------	------	------

Total förvaltningskostnad befintliga bastjänster/digital infrastruktur (basen)	1 088 976 tkr	Ej känt	Ej känt
Total kostnad för pågående förändringsinitiativ inom scenariot	6000 tkr	0	0
Total kostnad för föreslagna förändringsinitiativ/nya bastjänster/digital infrastruktur i scenariot	20 550 tkr	6200 tkr	0
Påverkan på förvaltningskostnaden för bastjänster/digital infrastruktur i tkr (plus eller minus)	1100 tkr	4430 tkr	0 tkr
Summering	1 116 626 tkr		
Beräknad/potentiell nettonytta för de kommande 6 åren, fyll i totalt belopp	25 620 tkr		

1.4.2 Scenario 2

Digitala investeringar och effektiviseringar

Förändringsinsatser, nya och pågående som bygger scenariot	Benämning befintlig/ny bastjänst/digital infrastruktur	Kostnad för förändringsinsatser enligt kolumn A
Etablera tjänst för digitalisering med hjälp av automatisering	Ev ny tjänst	5000
Etablera förutsättningar för AI	Ev ny tjänst	10 500
Etablera tjänst för Datawarehouse	Ev ny tjänst	2800
Flexibilitet i finansiering av IT-utvecklingsbehov	N/A	5000
Digitala anställningsavtal/överenskommelse om timlön	Stöd i arbetet med löneadministration	750
Digitalt bevarande HR	Alla befintliga tjänster inom HR	2000
Framtida eventuell tjänst -API-katalog	Ev ny tjänst	2000
Framtida eventuell tjänst - Organisations-id	Ev ny tjänst	500
Framtida eventuell tjänst -Nationell digital infrastruktur för mina ärenden och mina ombud	Ev ny tjänst	2000

Förändringsinsatser som bygger scenario 2

Förändringsinsatser, nya och pågående som bygger scenariot	Benämning befintlig/ny bastjänst/digital infrastruktur	Kostnad för förändringsinsatser enligt kolumn A

Analys av scenario 2

Alla utvecklingsinitiativ i detta scenario är nödvändiga för att uppfylla minst en av nedanstående prioriteringsgrunder:

- Säkerställa att utveckling som ger storskalig effekthemtagning (som kan följas upp) för staden prioriteras
- Säkerställa att politiska beslut följs

Utifrån ovanstående prioriteringsgrunder har Intraservice använt följande beskrivningar för att definiera scenariots ingående förändringsinsatser:

- *Framtidseffektivitet och strategisk vikt:* Förändringsinsatser som förbättrar organisationens effektivitet, kostnadseffektivitet eller innovation och som är i linje med långsiktiga strategiska mål och visioner.
- *Politiska beslut:* Förändringsinsatser som möter uppdrag i Göteborgs stads budget samt andra politiska beslut, utanför Intraservice kärnuppdrag, som fattats på EU-nivå, nationell nivå och Göteborgs stad.
- *Hög potentiell nettonytta:* I detta scenario tillkommer även förändringsinsatser som möjliggör storskalig effekthemtagning och/eller har ett högt strategiskt värde.

Flera av förändringsinsatserna i detta scenario är kritiska för Göteborgs Stads fortsatta digitalisering och möjlighet att möta de utmaningar som offentlig sektor står inför framåt. Andra förändringsinsatser inom scenariot är ytterst viktiga för stadens fortsatta anpassning till nationell digital infrastruktur.

Scenariot är en investering för staden och Intraservice ser att dessa investeringar kommer att ge goda nyttor och effekter till hela staden. Utifrån ett kundperspektiv bedöms den totala kostnadsutvecklingen vara relativt jämn utan indikationer på större kostnadstoppar avseende den gemensamma digitala infrastrukturen samt gemensamma tjänster de närmaste åren.

Kundernas behov

Detta scenario innehåller initiativ där stadens verksamheter har lyft fram behov för att säkerställa funktionalitet som skapar stora effektiviseringar i verksamheten eller att det finns risker i befintliga tjänster som kan elimineras med hjälp av utvecklade förmågor. Förändringsinsatserna är förmedlade från och förankrade med verksamheterna som ser en stor nytta av denna utveckling i den fortsatta digitaliseringen.

Scenariot består av tre olika behovsområden:

- Förändringsinsatser som möjliggör automatisering, AI och flexibilitet
- Förändringsinsatser som möjliggör digitalisering inom HR-området
- Förändringsinsatser som möjliggör införande av nationella standarder för

Möjligheter och nyttor som scenariot skapar

Många av förändringsinsatserna i scenariot är förutsättningar för stadens fortsatta digitalisering, bland annat genom att skapa grundförutsättningar för AI, stöd för automatisering med mera. Scenariot skapar även grundförutsättningar för beslutsfattande baserat på dataanalys.

Med en tydlig och gemensam hantering av den utveckling som nu sker avseende AI, datalager etcetera ökar även möjligheten för stadens verksamheter att fokusera på sin kärnverksamhet. Med den flexibilitet som scenariot skapar ges möjlighet att agera på behov som uppstår i verksamheterna baserat på en snabbt föränderlig omvärld.

Ytterligare möjligheter som skapas genom scenariot är:

- Ökad säkerhet för förvaltningarnas data (gallring och arkivering)
- Att genom automatisering frigöra tid och/eller minska kostnader, primärt inom stödfunktioner och administrativt arbete
- Möjliggör för verksamheterna att driva sin digitalisering och minska ledtider
- Anslutning till nationell digital infrastruktur

Vidare möjliggör scenariot att staden kan efterleva nya direktiv, styrande dokument och politiska beslut såsom:

- EU-direktivet AI förordningen
- Göteborgs Stads policy för digitalisering och IT
- Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023 – 2026
- *Socialnämndernas uppdrag att öka digitaliseringen och automatiseringen vid handläggning av ekonomiskt bistånd*

Konsekvenser om inte scenariot genomförs

Om scenariot inte genomförs kommer stadens verksamheter att tvingas att själva driva förändringsinsatser kopplat till AI, datalager och automatisering. Utan insatsen ”Flexibilitet i finansiering av IT-utveckling” som finns i det här scenariot minskas också Intraservice förmåga att agera snabbt på trender och digital utveckling. Detta sammantaget innebär en stor risk för fragmentering av arkitektur och IT-miljö i staden, där decentraliserade lösningar och IT-miljöer skapar parallella tjänster och system och därmed högre kostnader för staden som helhet.

Detta ligger inte i linje med stadens intentioner med verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering. Detta medför också risker för informations- och datasäkerhet och därmed att stadens digitala infrastrukturmiljö blir mer sårbar.

Göteborgs Stad riskerar även att inte följa med i tiden och uppfattas som omodern och ej relevant av medborgare och företag.

Exempel på ytterligare konsekvenser:

- Digitalisering och automatisering i staden försvåras.
- Göteborgs stad kan inte möta nationella riktlinjer kring bemötande av medborgare och företag.
- Verksamheterna får fortsätta leva med icke-effektiva arbetssätt vid anställningar och administrationen minskar inte i önskad takt
- Fortsatt hög riskexponering för personuppgiftsincidenter kopplat till att stadens HR-system innehåller stora mängder information.

Om inte scenariot beslutas att genomföras innebär det att två pågående

förändringsinsatser saknar finansiering. Dessa är ”Etablera tjänst för digitalisering med hjälp av automatisering” och ”Etablera tjänst för Datawarehouse”.

Analys av beroenden till exempel vilka andra förändringar är scenariot beroende av (arbetssätt, styrning, annat)

Det finns stora beroenden mellan tjänsternas förvaltningskostnad och det utvecklingsarbete som görs i förändringsinsatser. Tjänsternas förvaltningskostnad måste ha utrymme för att ta emot och förvalta det som utvecklas både i förändringsinsatser och i vidareutveckling inom befintlig tjänst. Om den möjligheten inte ges riskerar förändringsinsatserna att bli verkningslösa.

Delar av scenariot är beroende av att byggblock i Sveriges digitala infrastruktur, Ena, tas fram och implementeras enligt plan. Det finns även ett beroende till förändringsinsatser hos Demokrati och medborgarservice kring nyttjande av Mina ärenden och Mina ombud för att tillgängliggöra dessa för medborgare och företag.

Flertalet av förändringsinsatserna skapar möjligheter för stadens verksamheters digitalisering och automatisering. Exempel på detta är förändringsinsatsen för datawarehouse som också är en viktig möjliggörare för beslutsstöd.

För att uppnå effekthemtagning krävs att verksamheterna genomför förändringsinsatser för att identifiera processer och förändra arbetssätt.

Eventuell påverkan på befintliga tjänster (hur, omfattning, annat)

Utveckling inom befintliga tjänster så som Informationshantering, Identitet och åtkomst och Applikationsplattform är en förutsättning för genomförande av flera av scenariots förändringsinsatser. Även underliggande infrastruktur och teknik behöver utvecklas för att möta utveckling av AI och fortsatt automatisering. Exempel på påverkan och beroende är till tjänsten Identitet och åtkomst som behöver kunna hantera ytterligare digitala identitetslösningar samt ökade volymer av digital identifikation.

Befintlig infrastruktur och förvaltningsorganisation för redan implementerade nationella digitala tjänster kommer att behöva utökas för att hantera fler tjänster och ökade volymer.

Summering för scenario 2

Ar	2025	2026	2027
Total förvaltningskostnad befintliga bastjänster/digital infrastruktur (basen)	1 088 976 tkr	Ej känt	Ej känt
Total kostnad för pågående förändringsinitiativ inom scenariot	7800 tkr	2800 tkr	2800 tkr
Total kostnad för föreslagna förändringsinitiativ/nya bastjänster/digital infrastruktur i scenariot	22 750 tkr	15 250 tkr	2000 tkr

Påverkan på förvaltningskostnaden för bastjänster/digital infrastruktur i tkr (plus eller minus)	1500 tkr	6350 tkr	14 000 tkr
Summering	1 121 026 tkr		
Beräknad/potentiell nettonytta för de kommande 6 åren, fyll i totalt belopp	130 900 tkr		

1.4.3 Scenario 3

Ytterligare utveckling

Förändringsinsatser som bygger scenario 3

Förändringsinsatser, nya och pågående som bygger scenariot	Benämning befintlig/ny bastjänst/digital infrastruktur	Kostnad för förändringsinsatser enligt kolumn A
Förstudie beslutsmiljö	Ev. Ny bastjänst	500
Förstudie incidentrapportering	Ev. Ny bastjänst	700
Framtida eventuell tjänst - Applikationsförvaltning som tjänst	Ev. ny tjänst	2400
Framtida eventuell tjänst - Tjänstekatalog	Ev. ny tjänst	1600

Analys av scenario 3

I detta scenario föreslås insatser som förbättrar befintliga processer och system utan att vara verksamhetskritiska, samt förstudier inom områden där behov av ytterligare utredning krävs för att tydliggöra målbild.

Förändringsinsatser inom scenario 3 definieras utifrån:

- *Förbättrar och möjliggör förändringar:* Projekt som, om genomförda, förbättrar befintliga processer och system utan att vara kritiska för omedelbar framgång.

Scenariot är en investering för staden och Intraservice ser att dessa investeringar kommer att ge goda nyttor och effekter till hela staden på lång sikt. Utifrån ett kundperspektiv bedöms den totala kostnadsutvecklingen vara relativt jämn utan indikationer på större kostnadstoppar avseende den gemensamma digitala infrastrukturen samt gemensamma tjänster de närmaste åren.

Kundernas behov

Behoven kommer i många fall från några enskilda verksamheter men har potential att skapa nytta för fler. Behovsbilden av detta scenario har inte samma bredd som övriga scenarios.

Scenariot består av två olika behovsområden:

- Förstudier av potentiella framtida tjänster till staden
- Förändringsinsatser som medför ökad skalbarhet och konsolidering av

gemensamma behov

Möjligheter och nyttor som scenariot skapar

Scenariot kan skapa möjligheter för tidsbesparing och fokus på kärnverksamhet för stadens verksamheter då Intraservice kan avlasta för stödfunktioner. Scenariot innebär konsolidering av gemensamma behov där Intraservice levererar tjänster i stället för att förvaltningar och bolag upphandlar själva.

Scenariot ger möjligheter till förstudier för att ytterligare skärpa mål- och behovsbilder samt potentiell nettonytta för en eventuell framtida förändringsinsats.

Konsekvenser om inte scenariot genomförs

Konsekvenser av att detta scenario innebär att förändringsinsatser som önskats av staden uteblir. Dessutom finns risk för ökade kostnader för staden som helhet när inte gemensamma behov tas om hand centralt.

Analys av beroenden till exempel vilka andra förändringar är scenariot beroende av (arbetssätt, styrning, annat)

Det finns stora beroenden mellan tjänsternas förvaltningskostnad och det utvecklingsarbete som görs i förändringsinsatser. Tjänsternas förvaltningskostnad måste ha utrymme för att ta emot och förvalta det som utvecklas både i förändringsinsatser och i vidareutveckling inom befintlig tjänst. Om den möjligheten inte ges riskerar förändringsinsatserna att bli verkningslösa.

Eventuell påverkan på befintliga tjänster (hur, omfattning, annat)

Befintliga tjänster och förvaltningsorganisation för redan implementerade lösningar kommer att behöva utökas både tekniskt och kompetensmässigt för att hantera fler tjänster och ökade volymer beroende på efterfrågan.

Summering för scenario 3

År	2025	2026	2027
Total förvaltningskostnad befintliga bastjänster/digital infrastruktur (basen)	1 088 976 tkr	Ej känt	Ej känt
Total kostnad för pågående förändringsinitiativ inom scenariot	0	0	0
Total kostnad för föreslagna förändringsinitiativ/nya bastjänster/digital infrastruktur i scenariot	5200 tkr	6700 tkr	0
Påverkan på förvaltningskostnaden för bastjänster/digital infrastruktur i tkr (plus eller minus)	0	2300 tkr	6000 tkr
Summering	1 094 176 tkr		

Beräknad/ potentiell nettonytta för de kommande 6 åren, fyll i totalt belopp	6000 tkr
---	----------

Göteborgs
Stad

Årlig analys 2025

DEMOKRATI OCH MEDBORGARSERVICE

Innehållsförteckning

1	Nämnden för demokrati och medborgarservice	3
1.1	Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur	3
1.1.1	Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur	3
1.1.2	Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur	4
1.1.3	Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur.....	4
1.2	Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år 2025	5
1.3	Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025	5
1.4	Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025	6
1.4.1	Scenario 1.....	6
1.4.2	Scenario 2.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.4.3	Scenario 3.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.4.4	Scenario 4.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.5	Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.6	Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Nämnden för demokrati och medborgarservice

1.1 Kommentar till förvaltningskostnad befintliga bastjänster och digital infrastruktur

1.1.1 Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Benämning bastjänst/digital infrastruktur	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Föreslagen budget 2025	Kommentar

Kommentarer till betydande förändringar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Nämnden levererar följande bastjänster:

- Demokratistärkande metoder och verktyg
- Extern service och kommunikation
- Göteborgs Stads kontaktcenter
- Öppna data

Samtliga tjänster har analyserats exempelvis utifrån kundbehov och omvärldsbevakning. För år 2025 har inga betydande förändringar för någon av bastjänsterna identifierats.

1.1.2 Förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Förslag på ny kategori

Berörd tjänst	Kategori idag	Förslag på ny kategori	Kommentar
Demokratistärkande metoder och verktyg	Bastjänst		Göteborgsförslaget föreslås lyftas ur bastjänsten.

Kommentarer till förslag på förändrad kategorisering av bas, tilläggs- eller specialisttjänster eller digital infrastruktur

Efter genomgripande analys har förvaltningen kommit fram till att Göteborgsförslaget inte bör vara en del av den digitala bastjänsten Demokratistärkande metoder och verktyg. Systemet som används för att ta emot och hantera förslag används enbart av demokrati och medborgarservice och bör ses som ett verksamhetsspecifikt system. Demokrati och medborgarservice föreslår att denna del lyfts ur bastjänsten demokratistärkande metoder och verktyg till 2025.

Bastjänsten Demokratistärkande metoder och verktyg kommer att kompletteras under 2024 med en digital demokratiplattform för bland annat medborgar- och boendebudget vilket gör att bastjänsten ska finnas kvar.

1.1.3 Förslag på förändrade fördelningsnycklar i befintliga bastjänster/digital infrastruktur

Förslag på förändrad fördelningsnyckel

Bastjänst/digital infrastruktur	Nuvarande fördelningsnyckel	Förslag på ny fördelningsnyckel

Kommentarer till förändrade fördelningsnycklar

Nämnden levererar följande bastjänster:

- Demokratistärkande metoder och verktyg
- Extern service och kommunikation
- Göteborgs Stads kontaktcenter
- Öppna data

För år 2025 har nämnden inga förslag på förändring av fördelningsnycklar för någon av bastjänsterna. Översyn kommer att göras under 2024 och eventuell förändring redovisas i Årlig analys för 2026.

1.2 Betydande avvikelser i förändringsinsatser som pågår in i år 2025

Nämnden levererar följande bastjänster:

- Demokratistärkande metoder och verktyg
- Extern service och kommunikation
- Göteborgs Stads kontaktcenter
- Öppna data

För år 2024 har nämnden inga förändringsinsatser som kommer att pågå in i år 2025 för någon av bastjänsterna. Nämnden har därför inte heller någon avvikelse att rapportera.

Betydande avvikelser i pågående förändringsinsatser

Bastjänst/digital infrastruktur	Benämning pågående förändringsinitiativ	Avvikelse i tid anges i månader	Avvikelse i kvalitet anges i lägre/högre bedömd kvalitet	Avvikelse i kostnad anges i tkr för insatsens hela period

1.3 Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Syfte med denna del är att ge läsaren en bild av förslag på förändringsinsatser i befintliga bastjänster/digital infrastruktur och förslag på nya bastjänster/digital infrastruktur.

Förslag på nya förändringsinsatser med start 2025

Tjänst	Benämning ny förändringsinsats	Kostnad 2025	Kostnad 2026	Kostnad 2027	Genomsnittlig påverkan på förvaltningskostnaden 2025-2027	Beräkнад/potentiell nettonytta

Kommentarer till förslag på nya förändringsinsatser för 2025

Nämnden levererar följande bastjänster:

- Demokratistärkande metoder och verktyg
- Extern service och kommunikation
- Göteborgs Stads kontaktcenter
- Öppna data

För år 2025 har nämnden inga förändringsinsatser för någon av bastjänsterna, förslag till utveckling av nämndens samtliga bastjänster ligger inom utveckling inom förvaltning.

Nämnden har inte heller några förslag på nya bastjänster.

1.4 Möjliga scenarion för bastjänster och digital infrastruktur 2025

Syfte med denna del är att presentera möjliga alternativ till förändring av bastjänster och digital infrastruktur med fokus på 2025.

1.4.1 Scenario 1

Sammanfattning av utveckling inom förvaltning

Göteborgs Stads nämnd för demokrati och medborgarservice är leverantör av gemensamma tjänster såsom Göteborgs stads kontaktcenter och extern service och kommunikation. Nämnden ansvarar även för att skapa förutsättningar för invånarnas demokratiska delaktighet och inflytande i samskapande med andra aktörer samt ansvara för en väl utbyggd infrastruktur för att stärka den lokala demokratin.

Vi ser inga stora förändringsinsatser under 2025 förutom det kontinuerliga förbättrings- och utvecklingsarbete som pågår och därför beskrivs inga scenarion för tjänsterna. Vår analys av utveckling inom ramen för förvaltning är följande per tjänst.

Demokratistärkande metoder och verktyg

Under 2025 avser förvaltningen fortsätta utveckla den digitala demokratiplattformen som införs i bastjänsten under 2024. Planen är att utöka antalet moduler som möjliggör fler alternativ för digitalt medborgarinflytande.

Extern service och kommunikation

2025 avser förvaltningen fortsätta vidareutveckla goteborg.se med fokus på att förbättra användarnas upplevelse bland annat genom nya, bättre kart-lösningar och med en mer grafiskt enhetlig webbplats.

Tider av ständiga cyberattacker ställer krav på att stadens webbplats goteborg.se är robust och säker. Demokrati och medborgarservice planerar att utreda hur krisfunktionaliteten kan bli bättre. Planen är även att utreda behov av en alternativ webbplats, som det går att växla över till i händelse av att goteborg.se inte är

tillgänglig.

Förvaltningen kommer att vidareutveckla funktioner i Mina sidor för att skapa förbättrad användarnytta.

Under 2025 planerar förvaltningen i samverkan med stadsledningskontoret och Intraservice utreda vilka framtida krav på funktionalitet som finns på stadens plattformar för goteborg.se.

Göteborgs Stads kontaktcenter

Kontaktcenter och staden står inför införande av ett nytt telefonsystem. System är under upphandling på uppdrag av Intraservice och sannolikt sker införande under kvartal 1 2025. Nya system kan resultera i krav på förändrade arbetssätt och därmed kräver införandet utbildning av användare på kontaktcenter. Under implementeringen av det nya systemet kan hanteringstider bli längre, det tar längre tid att hantera ett samtal i ett nytt system. Förvaltningen har i förslaget till förvaltningskostnad tagit med kostnader för utbildning och införande med målsättning att bibehålla goda servicenivåer.

Implementering av nytt telefonsystem och utbildning av drygt 300 svarsgrupper i Göteborgs stad kan också innebära fler samtal till kontaktcenter vilket kan påverka servicenivåerna negativt.

Ett nytt telefonsystem kan även medföra att önskad funktionalitet inte levereras fullt ut. Upphandlingen av telefonsystem avser en standardlösning. Det innebär att system för exempelvis NKI-lösning (nöjd-kund-index), statistikberäkningar och ärendehantering sannolikt behöver avropas från ramavtal alternativt upphandlas separat vilket leder till merkostnader för förvaltningen.

Kontaktcenter använder en anpassad version av synpunktsdatabasen LIS för att ta emot och fördela mejl från goteborg@goteborg.se och synpunkter från bland annat formuläret Lämna synpunkter på goteborg.se. Demokrati och medborgarservice ska införa Ciceron 2025 och i takt med det avvecklas LIS. Ciceron tillhandahåller emellertid inte den funktionalitet som behövs för att kontaktcenter ska kunna hantera göteborgarnas frågor och synpunkter. Förvaltningen behöver således ersätta LIS med ett ärendehanteringssystem under 2025 i god tid innan avveckling av LIS.

Öppna data

Förvaltningen fortsätter att vidareutveckla och säkra att plattformen för publicering av öppna data är ändamålsenlig och följer de lagkrav som finns.

Gemensamt för tjänsterna

Med ovan beskrivna utveckling inom förvaltning ser vi att nämnden väl möter och fullgör de uppgifter som framgår av Göteborgs Stads riktlinje för styrning samordning och finansiering av digital utveckling och förvaltning.

Beräknad total förvaltningskostnad befintliga bastjänster 2025 är 86 708 500 kronor.

Samtliga bastjänster och digital infrastruktur

Grundinformation om tjänsten					Förvaltningskostnad i tkr					Pågående förändringsinsatser i tkr					Förslag nya förändringsinsatser i tkr											
Tjänst/leverantör	Varje tjänst har ett ID	Bastjänst/Digital infrastruktur	Informations säkerhets klassning gjord Ja/Nej	Nyttjandegrad/konsolidering andel av de totalt 52 org.enligt listan	Styckkostnad enligt budget 2024 (i de fall detta finns)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Förslag budget 2025	Frivillig rad kostnad för konkurrensutsättning etc	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Påverkan på förvaltnings kostnad 2025 (delår/helår)	Påverkan på förvaltnings kostnad 2026 (delår/helår)	Påverkan på förvaltnings kostnad 2027 (delår/helår)	Beräknad/ potentiell netto nytta	Kostnad 2025	Kostnad 2026	Kostnad 2027	Påverkan på förvaltnings kostnad 2025 (delår/helår)	Påverkan på förvaltnings kostnad 2026 (delår/helår)	Påverkan på förvaltnings kostnad 2027 (delår/helår)	Beräknad/ potentiell netto nytta		
DI/Intraservice	1	Applikationsplattform	Ja, föregående riktlinje	38			32 746	28 799	31 136																	
Intraservice	2	Bildförörjning	Ja, föregående riktlinje	52	108		4 477	5 273	5 891																	
DI/Intraservice	3	Databashotell	Ja, föregående riktlinje				15 281	16 211	20 821																	
DI/Intraservice	4	Datorhjälpen	Ja, föregående riktlinje	52	13427		1 803	1 907	2 211																	
Demokrati o medborgarservice	5	Demokratistärkande metoder och verktyg	Nej	25			2 553	947																		
Intraservice	6	Digital signering	Nej, görs i projekt																							
DI/Intraservice	7	Domino	Ja, föregående riktlinje	52			10 087	9 513	9 627																	
DI/Intraservice	8	EA Arkitektur & Processer	N/A	52	149		8 284	7 569	8 110																	
DI/Intraservice	9	e-tjänstekort	Ja, föregående riktlinje	52																						
DI/Intraservice	10	E-tjänsteplattform	Ja, föregående riktlinje	32	78		3 781	3 309	5 588																	
Demokrati o medborgarservice	11	Extern service och kommunikation (goteborg.se)	Nej	25			58 892	56 892																		
DI/Intraservice	12	Fjärrrätkomst	Ja, föregående riktlinje	49	524		4 155	4 414	6 250																	
DI/Intraservice	13	Fritt publikt WiFi utomhus	Ja, föregående riktlinje	38																						
Intraservice	14	Grafisk manual	Ja, föregående riktlinje	52	81		5 603	4 024	4 218																	
Demokrati o medborgarservice	15	Göteborg Stads kontaktcenter	Nej	25			24 705	27 454																		
DI/Intraservice	16	Identitet och åtkomst	Ja, föregående riktlinje	30			68 021	78 116	84 864																	
DI/Intraservice	17	Informationshantering	Ja, föregående riktlinje	30	98		6 193	4 942	7 104																	
DI/Intraservice	18	IT Säkerhet	Ja, föregående riktlinje	32	1412		65 668	71 499	78 636																	
DI/Intraservice	19	IT-arbetsplats	Ja, föregående riktlinje	47			121 521	132 268	141 111										3 200	3 200		0	0	0		
DI/Intraservice	20	Licens som tjänst	Ja, föregående riktlinje	24	141		7 553	7 131	9 576																	
DI/Intraservice	21	Lokalt Nät - LAN	Ja, föregående riktlinje	52			80 332	85 206	92 856																	
DI/Intraservice	22	Office 365	Ja, föregående riktlinje	52			118 240	143 467	140 475																	
Intraservice	23	Politisk ärende hantering	Ja, föregående riktlinje				1 146	25518																		
DI/Intraservice	24	Processautomation	Ja, föregående riktlinje	34			16 552	19 485	22 860																	
Intraservice	25	PU-register	Nej, görs i projekt				3 700	2 879	5815		2 000	0	0	0	0	0	0	0								
Intraservice	26	Sammantallda räkenskaper	Ja, föregående riktlinje	52	25228		1 084	1 539	1 539					35 000 tkr	35 000 tkr - 250 000 tkr	35 000 tkr - 50 (	35 000 tkr - 50 000 tkr									
DI/Intraservice	27	ServiceNow	Ja, föregående riktlinje	21			6 844	6 855	7 225																	
Intraservice	28	Stadens intranät	Ja, föregående riktlinje	52	62		15 652	16 349	24117																	
DI/Intraservice	29	Stadsnät - WAN	Ja, föregående riktlinje	41			72 937	80 044	78 233																	
Intraservice	30	Stöd för planering och uppföljning	Ja, föregående riktlinje	52	1982		6 121	7 618	7618																	
Intraservice	31	Stöd i arbetet med arbetsmiljö och hälsa	Ja, föregående riktlinje	32	41		1 803	1 842	1 842																	
Intraservice	32	Stöd i arbetet med bemanning	Ja, föregående riktlinje	26	398		15 670	17 233	19 533																	
Intraservice	33	Stöd i ekonomiprocesser	Ja, föregående riktlinje	49			32 760	40 618	42 618					35 000 tkr	35 000 tkr - 250 000 tkr	35 000 tkr - 50 (	35 000 tkr - 50 000 tkr									
Intraservice	34	Stöd i arbetet med förmåner	Ja, föregående riktlinje	38	302		9 489	13 990	11 140																	
Intraservice	35	Stöd i arbetet med LAS-hantering	Ja, föregående riktlinje	30	87		3 558	4 076	4 076																	
Intraservice	36	Stöd i arbetet med löneadministration	Ja, föregående riktlinje	33			63 606	76 994	77 839											750	750	0		350	0	15 000
Intraservice	37	Stöd i arbetet med lönebildning	Ja, föregående riktlinje	30	43		2 036	2 020	2 020																	
Intraservice	38	Stöd i arbetet med personaluppföljning	Ja, föregående riktlinje	30	85		3 266	3 078	3078																	
Intraservice	39	Stöd i arbetet med rehabilitering	Ja, föregående riktlinje	32	88		2 692	4 103	3 953											0	0		0		0	
Intraservice	40	Stöd i arbetet med rekrytering	Ja, föregående riktlinje	47	141		4 774	6 824	6 674																	
Intraservice	41	Stöd i arbetet med utbildningsportalen	Ja, föregående riktlinje	24	140		3 365	6 038	5 538																	
Intraservice	42	Stöd i digitalt bevarande	Ja, föregående riktlinje	52	234		4 532	11 647	12 977											2 000	1 000	0	100	1 400	0	12 000
Intraservice	43	Stöd i informationsredovisning	Ja, föregående riktlinje	52	12		217	603	603																	
Intraservice	44	Stöd vid budget, prognos och analys	Ja, föregående riktlinje	49	238		8 913	11 123	11 123					35 000 tkr	35 000 tkr - 250 000 tkr	35 000 tkr - 50 (	35 000 tkr - 50 000 tkr									
Inköp o upphandling	45	Stöd vid leverantörsfakturahantering	Ja	49		14 629	16 355	21 700	22 500	1 800																
Inköp o upphandling	46	Stöd vid inköp och beställning	Ja	49		6 269	7 134	8 800	11 000	2 200																
Inköp o upphandling	47	Stöd vid upphandling, leverantörs- och avtalshantering	Ja	0		0	0	0	1 800		7 000	3 400	N/A	0	3 300	3 200										
DI/Intraservice	48	Telefoni och stödsystem	Ja, föregående riktlinje	38			20 308	15 942	16 003																	
DI/Intraservice	49	Webbapplikationsplattform	Ja, föregående riktlinje	25			7 364	8 108	8 042																	
DI/Intraservice	50	Webbhotell	Ja, föregående riktlinje	29			1 746	2 480	4 561																	
Demokrati o medborgarservice	51	Öppna data	Nej	25			1 600	1 415																		
Intraservice	52	UIS	Ja, föregående riktlinje	34	1077		18 790	20 723	20 723																	
Intraservice	53	Stöd i arbetet med årliga medarbetarundersökningar	Ja				2430	2 430																		
Ny tjänst Intraservice	54	Stöd för hållbarhetsinformation	Nej, görs i projekt																	0	0		0	0		
Ny tjänst Intraservice	55	Förstudie beslutsmiljö	Nej, görs i projekt																	0	0		0	0		
Ny tjänst Intraservice	56	Förstudie incidentrapportering	Nej, görs i projekt																	0	0		0	0		
Ny tjänst Intraservice	57	Digitalt bevarande HR	Ja, föregående riktlinje					2 000												2 000	2 000		100	0	0	
Ny tjänst Intraservice	58	Stryande dokument	Nej, görs i projekt																	2 000	2 000	0		30	0	
Ny tjänst Intraservice	59																									
Ny tjänst Intraservice	60																									
Ny tjänst Intraservice	61																									
Ny tjänst Intraservice	62																									
Ny tjänst DI/Intraservice	63	Digital signering för e-tjänster	Ja, föregående riktlinje					0	1 575																	
Ny tjänst DI/Intraservice	64	Smart Stad	Nej, görs i projekt					0	4 400																	
Ny tjänst DI/Intraservice	65	Teknisk e-post	Ja, föregående riktlinje					0	7 545																	
Ny tjänst DI/Intraservice	66	Framtida eventuell tjänst -Tjänst för hantering av AI	Nej, görs i projekt																							
Ny tjänst DI/Intraservice	67	Framtida eventuell tjänst -API-katalog	Ne																							

Bilaga Kostnad per kund 2025

Intraservice - kostnad per nämnd/styrelse 2025

Nedan redovisas beräknade kostnader per nämnd/bolagsstyrelse för bastjänster och digital infrastruktur 2025. Utfall 2023 och budget 2024 speglas mot Strategisk samordningsgrupps rekommendation för 2025. Redovisade kostnader är indikativa och innefattar både utvecklings- och förvaltningskostnader. Nämnder och styrelser kan beställa ytterligare tjänster av leverantörerna såsom tilläggs- och specialisttjänster. Dessa tjänster beslutar varje nämnd och styrelse själv om att beställa. Således är de ekonomiska ramar som beskrivs här inte lika med den fulla kostnad som nämnder och styrelser har för it och digitala tjänster. Nämnder och styrelser ansvarar även för verksamhetsspecifika system.

Nämnd/styrelse	Utfall 2023 (tkr)	Budget 2024 (tkr)	<i>Rekommendation Strategisk samordningsgrupp budget 2025 (tkr)</i>
Boplat Göteborg AB	681	902	1 010
Bostads AB Poseidon	2 831	3 870	4 153
Familjebostäder i Göteborg AB	2 131	2 871	3 031
Framtiden Byggutveckling AB	532	4 822	5 051
Förvaltnings AB Framtiden	875	917	1 010
Förvaltnings AB Göteborglokaler	926	948	1 010
Gårdstensbostäder AB	617	581	561
Göteborgs Egnahems AB	777	726	786
Göteborgs Stads Bostads AB	2 711	3 491	3 704
Störningsjouren i Göteborg AB	459	516	561
Göteborg Energi AB	6 148	7 173	7 633
Göteborgs Hamn AB	1 921	2 306	2 470
Försäkrings AB Göta Lejon	1 245	1 288	1 347
Göteborgs Stads Leasing AB	3 596	3 564	3 817
Göteborgs Spårvägar AB/Göteborgs Stads kollektivtrafik AB	8 955	10 666	11 338
Göteborgs Stadshus AB	637	762	786
Göteborgs Stads Parkerings AB	2 997	3 122	3 255
Higab AB	3 523	3 824	4 041

Älvstranden Utveckling AB	3 245	3 416	3 592
Business region Göteborg AB	749	937	1 010
Grefab AB (80%)	2 344	3 102	3 255
Gryaab AB (71%)	1 485	1 512	1 572
Renova AB (85 %)	4 265	4 398	4 602
Got Event AB	5 323	5 430	5 725
Göteborg & Co AB	3 242	3 154	3 368
Göteborgs Stadsteater AB	3 445	3 637	3 817
Liseberg AB	3 108	4 273	4 490
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	9 258	9 634	10 215
Demokrati och medborgarservice	7 845	7 848	8 307
Exploateringsförvaltningen	11 743	12 110	12 797
Förskoleförvaltningen	117 121	127 426	134 930
Förvaltningen för funktionsstöd	109 788	122 521	129 766
Grundskoleförvaltningen	184 054	198 425	210 028
Idrott- och föreningsförvaltningen	12 590	13 364	14 144
Inköp och upphandling	2 616	3 039	3 255
Intraservice	25 421	27 960	29 523
Kretslopp och vatten	25 063	24 249	25 706
Kulturförvaltningen	20 291	20 368	21 553
Miljöförvaltningen	9 045	8 777	9 317
Regionarkivet	4 784	4 283	4 490
Socialförvaltningen Centrum	21 602	23 490	24 920
Socialförvaltningen Hisingen	17 542	19 057	20 206
Socialförvaltningen Nordost	34 378	36 355	38 503
Socialförvaltningen Sydväst	22 171	24 708	26 155
Stadsbyggnadsförvaltningen	13 205	12 909	13 695
Stadsfastighetsförvaltningen	14 786	14 271	15 154
Stadsledningskontoret	11 511	10 737	11 338
Stadsmiljöförvaltningen	27 011	26 296	27 839
Stadsrevisionen	1 396	1 603	1 684
Utbildningsförvaltningen	51 308	53 449	56 576
Valnämnden	203	472	449
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	157 586	171 750	181 515

Nämnden för demokrati och medborgarservice - kostnad per nämnd/styrelse 2025

Nedan redovisas beräknade kostnader per nämnd/styrelse för bastjänster 2025. Utfall 2023 och budget 2024 speglas mot leverantörens förslag för 2025 som är samma saom Strategisk samordningsgrupps rekommendation. Redovisade kostnader är indikativa och innefattar både utvecklings- och förvaltningskostnader (enbart förvaltningskostnader för 2025 för DM). Nämnder och styrelser kan beställa ytterligare tjänster av leverantörerna såsom tilläggs- och specialisttjänster. Dessa tjänster beslutar varje nämnd och styrelse själv om att beställa. Således är de ekonomiska ramar som beskrivs här inte lika med den fulla kostnad som nämnder och styrelser har för it och digitala tjänster. Nämnder och styrelser ansvarar även för verksamhetsspecifika system.

Nämnd/styrelse	Utfall 2023	Budget 2024	Rekommendation
			Strategisk samordningsgrupp budget 2025
Boplats Göteborg AB			
Bostads AB Poseidon			
Familjebostäder i Göteborg AB			
Framtiden Byggutveckling AB			
Förvaltnings AB Framtiden			
Förvaltnings AB Göteborglokaler			
Gårdstensbostäder AB			
Göteborgs Egnahems AB			
Göteborgs Stads Bostads AB			
Störningsjouren i Göteborg AB			
Göteborg Energi AB			
Göteborgs Hamn AB			
Försäkrings AB Göta Lejon			
Göteborgs Stads Leasing AB			
Göteborgs Spårvägar AB/Göteborgs Stads kollektivtrafik AB			
Göteborgs Stadshus AB			
Göteborgs Stads Parkerings AB			
Higab AB			

Älvstranden Utveckling AB			
Business region Göteborg AB			
Grefab AB (80%)			
Gryaab AB (71%)			
Renova AB (85 %)			
Got Event AB			
Göteborg & Co AB			
Göteborgs Stadsteater AB			
Liseberg AB			
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	1 273 000	1 601 000	1 593 600
Demokrati och medborgarservice	1 160 000	1 298 000	1 347 100
Exploateringsförvaltningen	1 621 000	1 936 000	1 960 800
Förskoleförvaltningen	4 054 000	6 169 000	5 857 300
Förvaltningen för funktionsstöd	7 867 000	10 170 000	9 007 400
Grundskoleförvaltningen	7 033 000	8 722 000	8 336 200
Idrott- och föreningsförvaltningen	915 000	1 141 000	1 115 200
Inköp och upphandling	320 000	544 000	646 900
Intraservice	3 239 000	3 589 000	3 545 800
Kretslopp och vatten	2 094 000	2 564 000	2 520 200
Kulturförvaltningen	2 050 000	2 347 000	2 242 400
Miljöförvaltningen	1 066 000	1 209 000	1 159 400
Regionarkivet	352 000	418 000	437 200
Socialförvaltningen Centrum	4 236 000	4 917 000	5 125 000
Socialförvaltningen Hisingen	3 396 000	4 172 000	4 335 000
Socialförvaltningen Nordost	5 266 000	5 049 000	5 172 700
Socialförvaltningen Sydväst	2 875 000	3 600 000	3 664 100
Stadsbyggnadsförvaltningen	2 092 000	2 560 000	2 994 900
Stadsfastighetsförvaltningen	2 743 000	2 347 000	2 360 000
Stadsledningskontoret	1 256 000	1 579 000	1 553 700
Stadsmiljöförvaltningen	2 774 000	3 774 000	3 658 000
Stadsrevisionen	166 000	232 000	261 500
Utbildningsförvaltningen	2 961 000	3 222 000	3 168 500
Valkansliet	223 000	148 000	262 500
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	12 098 000	14 442 000	14 383 100

Nämnden för inköp och upphandling - kostnad per nämnd/styrelse 2025

Nedan redovisas beräknade kostnader per nämnd/styrelse för bastjänster 2025. Utfall 2023 och budget 2024 speglas mot leverantörens förslag för 2025 som är samma som Strategisk samordningsgrupps rekommendation. Redovisade kostnader är indikativa och innefattar både utvecklings- och förvaltningskostnader. Nämnder och styrelser kan beställa ytterligare tjänster av leverantörerna såsom tillägs- och specialisttjänster. Dessa tjänster beslutar varje nämnd och styrelse själv om att beställa. Således är de ekonomiska ramar som beskrivs här inte lika med den fulla kostnad som nämnder och styrelser har för it och digitala tjänster. Nämnder och styrelser ansvarar även för verksamhetsspecifika system.

Nämnd/styrelse	Utfall 2023 (tkr)	Budget 2024 (tkr)	Rekommendation Strategisk samordningsgrupp budget 2025 (tkr)
Boplatz Göteborg AB	5	7	8
Bostads AB Poseidon	1 268	1 588	1 701
Familjebostäder i Göteborg AB	1 021	1 290	1 404
Framtiden Byggutveckling AB	45	57	62
Förvaltnings AB Framtiden	477	729	582
Förvaltnings AB Göteborglokaler	172	219	238
Gårdstensbostäder AB	132	169	179
Göteborgs Egnahems AB	87	112	120
Göteborgs Stads Bostads AB	1 187	1 482	1 627
Störningsjouren i Göteborg AB	34	44	47
Göteborg Energi AB	494	762	599
Göteborgs Hamn AB	305	403	418
Försäkrings AB Göta Lejon	30	41	40
Göteborgs Stads Leasing AB	221	396	408
Göteborgs Spårvägar AB/Göteborgs Stads kollektivtrafik AB	522	692	707
Göteborgs Stadshus AB	4	6	6
Göteborgs Stads Parkerings AB	197	262	266
Higab AB	532	553	589
Älvstranden Utveckling AB	113	154	152

Business region Göteborg AB	19	26	27
Grefab AB (80%)	57	73	78
Gryaab AB (71%)	110	146	146
Renova AB (85 %)	116	175	144
Got Event AB	183	237	253
Göteborg & Co AB	106	139	146
Göteborgs Stadsteater AB	230	292	327
Liseberg AB	113	169	142
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	152	202	205
Demokrati och medborgarservice	81	109	110
Exploateringsförvaltningen	566	734	768
Förskoleförvaltningen	3 075	4 081	4 200
Förvaltningen för funktionsstöd	1 986	2 679	2 628
Grundskoleförvaltningen	4 572	5 900	6 055
Idrott- och föreningsförvaltningen	410	528	565
Inköp och upphandling	-6	1 216	1 372
Intraservice	306	370	363
Kretslopp och vatten	821	1 057	1 138
Kulturförvaltningen	559	727	777
Miljöförvaltningen	77	106	103
Regionarkivet	33	43	44
Socialförvaltningen Centrum	447	593	604
Socialförvaltningen Hisingen	400	530	540
Socialförvaltningen Nordost	571	755	774
Socialförvaltningen Sydväst	659	861	902
Stadsbyggnadsförvaltningen	176	235	238
Stadsfastighetsförvaltningen	1 780	2 283	2 405
Stadsledningskontoret	142	189	192
Stadsmiljöförvaltningen	965	1 251	1 312
Stadsrevisionen	19	25	26
Utbildningsförvaltningen	1 068	1 430	1 427
Valkansliet	8	11	12
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	3 810	5 064	5 185

Bilaga till Förutsättningar för budget 2025-2027:

**“Nämndernas samlade nomineringar avseende investerings- och
exploateringsvolym ”**

- 1. Exploateringsnämnden**
- 2. Idrott och föreningsnämnden**
- 3. Kretslopp och vattennämnden**
- 4. Stadsfastighetsnämnden**
- 5. Stadsmiljönämnden**

Göteborgs
Stad

1. Exploateringsnämnden

Investeringsnomineringar 2025

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport med bilagor avseende nämndens investeringsnomineringar för 2025. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Exploateringsnämnden 2024-04-22 - Exploateringsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 61 Ärendenummer EXF-2024-00012

Investeringsnomineringar 2025 för exploateringsnämnden

Beslut

Enligt exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande:

1. Exploateringsnämnden godkänner nomineringsunderlaget enligt bilaga 1
2. Exploateringsnämnden översänder beslutet till kommunstyrelsen för att bifogas *Förutsättningar för budget 2025* för Göteborgs Stad.
3. Exploateringsnämnden justerar ärendet omedelbart.

Justering

Omedelbar justering

Handlingar

Exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande 2024-02-29

Exploateringsförvaltningens presentation

Information

Magnus Berntsson föredrar investeringsnomineringar för 2025.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-29

Ärendenummer EXF-2024-00012

Handläggare

Ylva Blom

Telefon: 0722558844

E-post: ylva.blom@exploatering.goteborg.se

Investeringsnomineringar 2025 för exploateringsnämnden

Förslag till beslut

I exploateringsnämnden

1. Exploateringsnämnden godkänner nomineringsunderlaget enligt bilaga 1
2. Exploateringsnämnden översänder beslutet till kommunstyrelsen för att bifogas *Förutsättningar för budget 2025 för Göteborgs Stad*.
3. Exploateringsnämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Investeringsnomineringen för exploateringsnämnden för perioden 2025-2029 uppgår till cirka 3,6 miljarder kronor netto. Drygt 1 miljard avser utrymme för framtida markförvärv, cirka 2 miljarder för de namngivna stora infrastrukturprojekten och 0,5 miljarder till bland annat övriga investeringar såsom Kvarnberget, påseglingsskydd i Masthuggskajen samt konst inom exploateringsprojekten.

Nettoöverskottet för exploateringsinvesteringarna beräknas uppgå till cirka 1,7 miljarder kronor för exploateringsnämnden under perioden 2025–2029 för de projekt som är under planering eller genomförande. Utifrån nomineringsunderlaget klarar nämnden en självfinansieringsgrad på minst 100 procent över en rullande 10-års period under de närmast kommande åren. Förvaltningen vill dock understryka att osäkerheterna är stora på grund av marknadsläget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna nettovolymen för investeringar för perioden 2025-2029 uppgår till cirka 3,6 miljarder kronor. Prognosen för nettoöverskottet för exploateringar uppgår till cirka 1,7 miljarder kronor för samma period.

Förvärv av mark kan generera ökade kostnader i form av ränta, fastighetskatt samt eventuellt övriga driftkostnader. Förvaltningen arbetar dock aktivt med att utveckla och upplåta marken för tillfälliga ändamål och får på så sätt in intäkter tills dess att den nyttjas i ett stadsutvecklingssyfte. Arrendeintäkter eller intäkter från kommunens interna upplåtelser täcker de driftkostnader som uppstår när åtgärder utförs på kvartersmark som förvaltningen ska behålla.

Sanering, rivning och detaljplanekostnader i investeringsprojekten får inte, enligt redovisningsregler, tas som investering utan belastar driftresultatet. För åren 2025 och 2026 uppgår dessa till cirka 11 miljoner kronor per år, för att sedan öka under 2027 och 2028.

Driftkonsekvenser till följd av utbyggnad av allmän plats inom exploateringen och större infrastrukturprojekt belastar främst stadsmiljönämnden i form av ökade avskrivning och räntekostnader samt skötsel och underhåll.

Resultat av markexploatering i samband med försäljning av mark levereras in till stadsledningskontoret.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Bedömning av de namngivna investeringsprojekten ur ekologisk och social dimension beskrivs i bilagorna 1 och 3.

Den ekologiska och sociala dimensionen inom exploateringsprojekten hanteras i detaljplaneprocessen för respektive projekt.

För framtida ospecificerade markförvärv hanteras bedömning av hållbarhetsdimensionerna vid framskrivande av tjänsteutlåtande för respektive förvärv.

Samverkan

Ingen samverkan med de fackliga organisationerna har bedömts aktuellt i detta ärende.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2025
2. Projektredovisning, exploaterings- och investeringsprojekt
3. Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna

Ärendet

Exploateringsnämnden har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2025–2034.

Investeringsnomineringen är ett underlag till kommunfullmäktiges beslut om budget för nästkommande år. Ärendet ska beslutas av nämnd senast vid marsmånads utgång.

Beskrivning av ärendet

Investeringsnomineringen är ett underlag till kommunfullmäktiges beslut om budget för nästkommande år. Rapporteringen sker i separat rapport, se bifogade bilagor.

Förvaltningens bedömning

De föreslagna investeringsnomineringarna ser förvaltningen som en förutsättning för att kunna uppfylla nämndens uppgifter i enlighet med reglementet och av kommunfullmäktige beslutade investeringsprojekt.

Målet om god ekonomisk hushållning, att exploateringsverksamheten ska vara självförsörjande under en rullande 10 års period, är med viss reservation av hänsyn till konjunkturläget, uppfyllt i denna investeringsnominering.

Kristina Lindfors
Direktör exploateringsförvaltningen

Magnus Berntsson
Ekonomichef

Investeringsnomineringar 2025

Exploateringsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	4
1.1.2	Nyinvesteringar	4
1.2	Övergripande beskrivning av exploateringsvolym	5
1.3	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	7
1.4	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftkonsekvenser	20
2.1	Kapitalkostnadsutveckling	20
2.2	Driftkostnadseffekter (volymförändring)	21
2.2.1	Årligen tillkommande driftskostnader	21
2.2.2	Årliga totala investeringsrelaterade kostnader	21
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	22
4	Kompletterande uppgifter, avseende realisationsvinster, exploateringsbidrag och tomträttsintäkter	23
4.1	Markförsäljning och exploateringsbidrag	23
4.2	Tomträtter	24

1 Investeringsvolymer

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bruttoinvestering	549	980	951	850	950	1000	1300	1500
varav reinvestering	0	4	3					
varav nyinvestering	549	976	948	850	950	1000	1300	1500
Investeringsinkomster	284	378	394	300	300	350	500	550
Nettoinvestering	265	602	557	550	650	650	800	1000

Exploateringsnämndens investeringar avser främst markförvärv och namngivna större infrastrukturprojekt.

Exploateringsnämnden ansvarar för genomförandet av ett antal utpekade, namngivna investeringsprojekt vilka bedöms vara särskilt komplexa eller av stor strategisk betydelse för staden. Projektens syfte är i regel att bidra i omställningen till hållbar mobilitet genom investeringar i förbättrad infrastruktur för kollektivtrafiken (exempelvis spårväg Brunnsbo – Linné, citybussprojekt, knutpunkt Korsvägen mm) eller för gång- och cykeltrafik (ny gång- och cykelbro över Göta älv). Nämnden leder också programmet för högvattenskydd. Hänsyn har också tagits till de staden gemensamma bedömningar i ÖISS (övergripande Inriktning Samordning av Stadsutveckling).

Förändringar mot föregående års nominering avseende investeringar

Störst förändring jämfört med nomineringen inför 2024 är Skeppsbron etapp 2 som har utgått förutom påseglingsskyddet som har övergått till annat projekt. För perioden 2025-2032 uppgår det till ca 1,8 miljarder kronor netto.

Betydande projekt som saknar inriktningsbeslut har i denna nominering ingen prognos för framtida investeringsutrymme förutom Högvattenskyddsprogrammet. Högvattenskyddsprogrammet inkluderar flera nämnder men i denna nominering ingår enbart exploateringsnämndens siffror.

Större investeringar, som görs i samband med exploateringsprojekt, där budgeten tidigare legat hos stadsmiljönämnden har i denna nominering förts över till exploateringsnämnden. Det avser Per Dubbsgatan och Olof Palmes plats inom projektet Norra Masthugget.

I nomineringen inför 2025 finns nu även en investeringspott för konst inom exploateringsprojekten med i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Tidsförskjutningar i pågående projekt som i tex Gång- och cykelbron över älven samt Haga station påverkar prognosen för när investeringsmedel behöver tas i

anspråk.

Budgetregleringspost – ett schablonmässigt avdrag

Erfarenheter från tidigare år visar på att det i en omfattande investerings- och exploateringsverksamhet kommer att uppstå ännu ej identifierade senareläggningar, som exempelvis nödvändiga tillstånd, samordning med trafikavstängningar, krockar i utförande, konkurrens om resurser inom såväl projektering som utförande. Det går dock inte att veta vilka projekt som drabbas. För att inte låsa upp mer investeringsmedel än vad bedöms kunna upparbetas under kommande år görs ett schablonmässigt avdrag om -30 procent av den totala investeringsvolymen för de namngivna projekten. Genom detta avdrag blir den planerade investeringsvolymen mer realistisk.

Indexkompensation

Investeringsunderlaget är angivet i löpande pris, vilket innebär att åtgärderna beräknas till aktuellt värde det år då kostnaden uppstår. Flera av de namngivna projekten har finansiering från Västsvenska paketet. Eftersom indexkompensationen för kommande år utifrån Västsvenska paketets beräkningar uppgår till 2,0 procent per år så är det den nivå som läggs ut på de enskilda projekten. För åtgärder inom Sverige förhandlingen är indexuppräknings av kostnader 3,0 procent. Även övriga investeringar är uppräknade med 3%.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

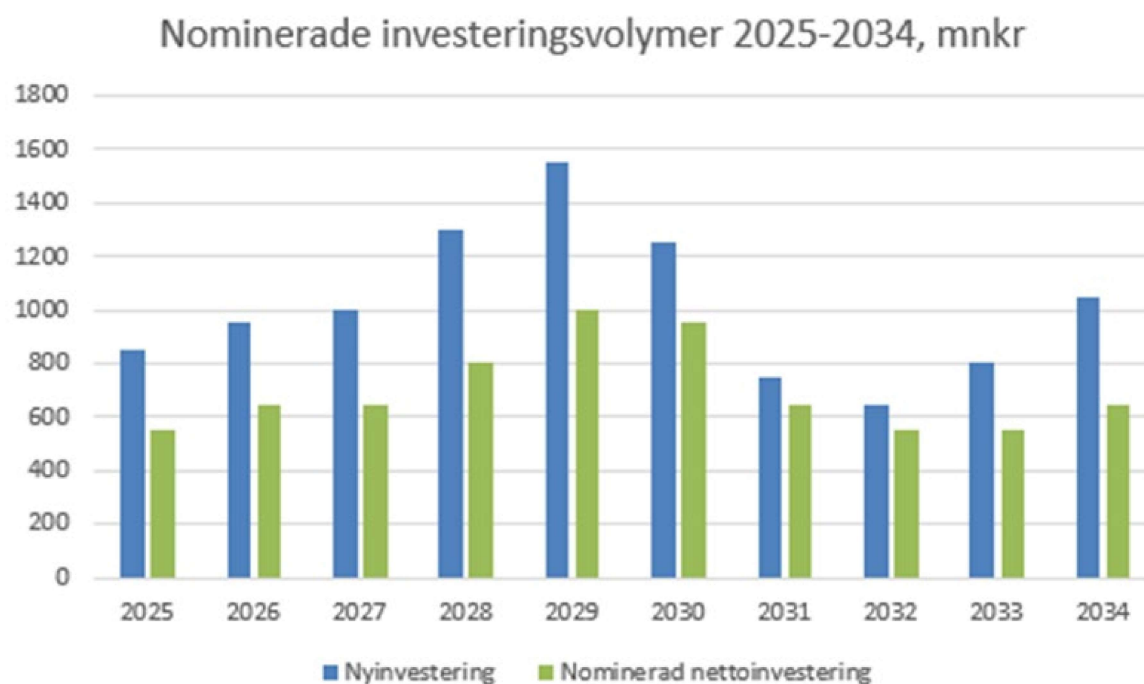
Av nämndens investeringsnominering är endast en liten del reinvesteringar. Dessa reinvesteringar görs på nämndens jordbruksarrenden.

Underhållskostnader inklusive reinvesteringar av de gator och parker som förvaltningen uppför belastar stadsmiljönämndens budget.

1.1.2 Nyinvesteringar

Förvaltningens nyinvesteringar avser främst markförvärv och namngivna större infrastrukturprojekt som tex Brunnsbo-Linné.

Investeringarna i ny infrastruktur ska bidra till god och säker framkomlighet för samtliga trafikslag och alla typer av resenärer i ett växande Göteborg. Men investeringarna ska samtidigt bidra till omställningen till ett mer hållbart resande, dvs gång, cykel och kollektivtrafik, i enlighet med stadens trafikstrategi och målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Det innebär att göteborgarnas, näringslivets och besökarnas mobilitet och transportbehov ska tillgodoses samtidigt som klimatutsläppen minskar och trafiksäkerheten förbättras.

En del infrastrukturprojekt har statlig och regional medfinansiering, antingen via Sverigeförhandlingen, exempelvis Lindholmsförbindelsen, eller via Västsvenska Paketet, som ex Knutpunkt Korsvägen.

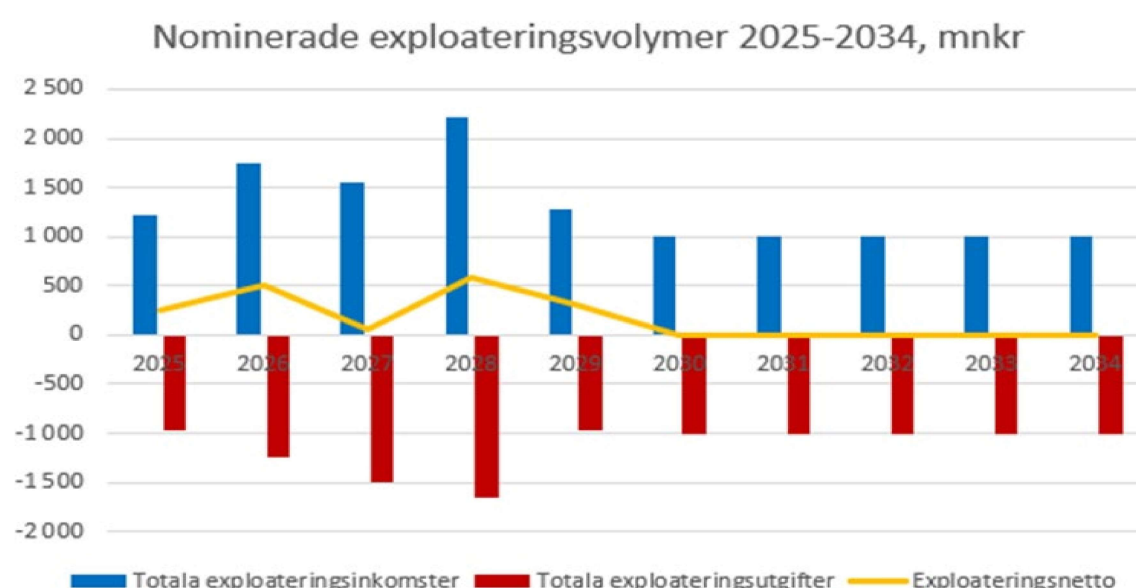
1.2 Övergripande beskrivning av exploateringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Exploateringsinkomster	1085	2785	1400	1225	1750	1550	2220	1280
Exploateringsutgifter	-1032	-2210	-1400	-975	-1235	-1500	-1645	-975
Exploateringsnetto	53	575	0	250	515	50	575	305
<i>Självfinansieringsgrad (rullande 10 år)</i>	114%		114%	115%	119%	116%	120%	122%

Exploateringsportföljen och nomineringen innehåller förvaltningens samt stadens samtliga exploateringsprojekt, från att detaljplanen startar till projektet är utbyggt. Portföljen innehåller cirka 320 exploateringsprojekt där ca 40 % av projekten är under planering med pågående detaljplan och ca 60% är lagakraftvunna detaljplaner som är under eller inför genomförande. För exploateringsprojekt inom Älvstaden så ingår kommunens del av inkomster och utgifter för utbyggnad av Älvstaden men inte Älvstrandens utveckling AB's inkomster för markförsäljning inom exploateringsprojekten i Älvstaden eller deras byggherrekostnader.

På grund av stora osäkerheter kring framdriften i exploateringsprojekten har prognosen för både inkomster och utgifter dragits ner med ett schablonmässigt avdrag om -30 procent för åren 2025-2029. För åren 2026 och 2027 har ytterligare ett avdrag för markförsäljningen gjorts för att bli ett avdrag på totalt -50%. Vi ser en nedgång i intresse för att förvärva mark för bostäder. Även marknadsläget för kontor är osäkert då vakansgraden har ökat i centrala lägen vilket påverkar förväntade försäljningsinkomster.

Prognosen avseende inkomsterna för portföljen under perioden 2025–2029 uppgår till ca 8,0 miljarder kronor. Denna prognos är dock mycket osäker då byggrättsvärdena i projektkalkylerna inte är omräknade till dagens nivå. I många av projekten är försäljningarna i stället framflyttade och vad byggrättsvärdena är vid framtida försäljningstillfällen är mycket svåra att prognostisera. Scenario för minskade byggrättspriser görs på portföljnivå, se vidare under avsnittet om självfinansieringsgraden.

Utgiftsprognosen för perioden 2025-2029 uppgår till ca 6,3 miljarder kronor, vilket ger ett nettoöverskott på ca 1,7 miljarder kronor för samma period. Förseningar inom projektverksamheten är inte ovanliga vilket också gäller exploateringsprojekten. Tidsförskjutningar innebär kostnadsfördyringar varför prognosen för utgifterna är osäker både vad det gäller belopp och när de uppstår.

Åren 2030 - 2034

De flesta projekten som ligger i exploateringsportföljen och som ska genomföras efter 2030 ligger idag i planeringsfasen. Kommunens exploateringsplaner för framtiden ligger dock på en hög ambitionsnivå. Av försiktighetsskäl har vi antagit att utgifterna och inkomsterna ligger på samma nivå, en miljard kronor per år för åren 2030 - 2034.

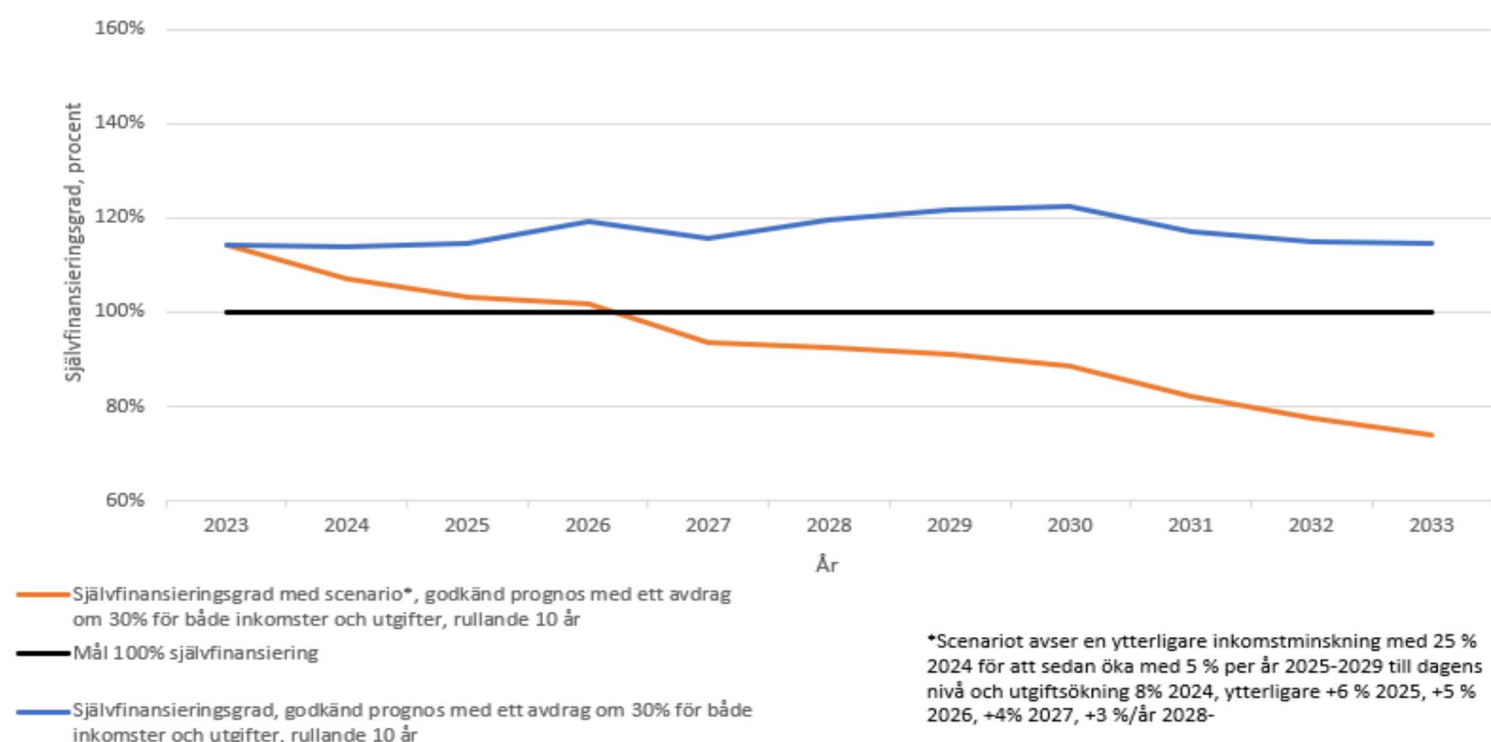
Självfinansieringsgrad

Exploateringsnämnden ansvarar, tillsammans med övriga förvaltningar, för att exploateringsekonomin för de stadsutvecklingsprojekt som nämnden har budgetansvar för, klarar en självfinansieringsgrad på minst 100 % över en rullande 10 års period. Är självfinansieringsgraden över 100% innebär det att kommunen inte behöver finansiera exploateringsverksamheten med skattemedel.

Självfinansieringsgraden har under de senaste åren varit god och exploateringsnämnden bedömer att målet om självfinansiering klaras även under de närmast kommande åren, trots den nuvarande negativa samhällsekonomiska utvecklingen. Prognosen för markförsäljningen framöver är dock väldigt svårbedömt. För åren 2027 och 2028 har prognosen för försäljningsintäkterna dragits ner med 50% på grund av det tuffa marknadsläget.

Ett scenario om ytterligare minskade inkomster och ökade utgifter enligt graf nedan innebär att självfinansieringsmålet blir svårt att nå redan 2026 med nuvarande projektportfölj.

Prognos för självfinansieringsgrad rullande 10 år, pågående exploateringsprojekt inkl exploateringsförvaltningens ekonomi i Älvstaden

1.3 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Förvärv och markberedning

Investeringsområdet *förvärv och markberedning* innehåller en investeringsnominering för strategiska fastighetsförvärv för framtida exploatering, övriga förvärv samt medel för underhåll av våra jordbruksfastigheter och diverse markåtgärder.

Bedömt behov för förvärv är gjord utifrån ett årligt snitt. För att kunna uppfylla nämndens grunduppdrag bedöms en ram på ca 200 miljoner kronor per år vara rimlig. När det finns mark till försäljning så behöver nämnden ha medel tillgängliga för att snabbt kunna agera. För att säkra framtida exploateringar är det av stor vikt att nämnden kan göra de strategiska markförvärv som behövs.

Budgeten för övriga förvärv är avsedd för bland annat inlösen av allmän plats. Enligt plan- och bygglagen är kommunen skyldig att på fastighetsägarens begäran lösa in mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas för allmän plats där kommunen ska vara huvudman. Budgeten är även avsedd för förvärv för annan förvaltningsräkning, tex ett badhus från Bostadsbolaget för Idrott och föreningsförvaltningen som är ett kommande förvärv under 2024.

Utrymme för större förvärv i samband med Älvstrandens överlåtelse av markinnehav till kommunen finns inte med i nomineringen, tex Gullbergsvass. Ytterligare medel äskas när beslut om förvärven tas upp i kommunfullmäktige.

Det pågår även samtal mellan förvaltningen och Göteborgs hamn avseende mark vid Danmark- och Tysklandsterminalen men i dagsläget finns inget uttalat politiskt uppdrag att förvärva marken. Skulle detta bli aktuellt behöver även här ytterligare medel äskas.

En mindre del av budgeten, ca 9 miljoner kronor för 2025, avser upprustning av våra jordbruksarrenden och markåtgärder som tex stabilitetsåtgärder eller

iordningställande av mark för arrende.

Övriga investeringar

Inom investeringsområdet *övriga investeringar* ingår projekt för övrig infrastruktur som har en koppling till de namngivna projekten eller exploateringsprojekten. De projekt med anknytning till exploateringsprojekten, Olof Palmes plats (dp Masthuggskajen) och Per Dubbsgatan är skattefinansierade investeringar där budgeten för dessa projekt, ca 80 miljoner kronor, tidigare har legat på stadsmiljöförvaltningen men där dessa flyttats över till exploateringsnämnden för att kunna genomföras på ett mer effektivt sätt med avseende på kvalitet, tid och ekonomi. Genomförandet integreras nu inom samma entreprenad.

Under övriga investeringar ingår även medel för konstnärlig gestaltning och Fiskebäcks hamn.

En pott har avsatts för konst inom exploateringsprojekten. Budgeten för utbyggnad av allmän plats i de exploateringsprojekt som ligger i planeringsfasen ligger till grund för beräkning av potten enligt av KF beslutad rutin. Konst inom infrastrukturprojekten budgeteras inom projektens egna budgetar förutom Haga station och Korsvägen där budgeten för dessa ligger här under övriga investeringar.

I nomineringen ingår en investeringsutgift på ca 100 miljoner kronor för muddring och utbyggnad av Fiskebäcks hamn, utifrån den utredning som WSP har gjort. Planen är att, via en samfinansiering med fiskeriföretagen som är verksamma i Fiskebäcks hamn, rusta upp och muddra hamnen. Kommunens del i denna investering är beräknad till ca 100 miljoner kronor i 2020 års prisnivå. Till detta kommer en utgift för ledningsomläggning på ca 10 miljoner kronor för kommunen. Just nu pågår en fördjupad studie kring merkostnader för saneringsarbete. Beloppet i nomineringen är inte justerat för detta. Nämnden återkommer när det blir aktuellt för beslut i Kommunfullmäktige.

Namngivna projekt

Åtgärder av större karaktär med en budget över 250 miljoner kronor eller är åtgärder av principiell karaktär benämns *Namngivna projekt*. De är ofta komplexa utifrån en eller flera aspekter som till exempel ekonomi, geografi, omgivningspåverkan med mera. Varje projekt inom området namngivna projekt har en tilldelad budgetram. Generellt gäller för namngivna projekt att de genomförs i tre steg, genomförandestudie, projektering och byggnation. Projekten inom investeringsområdet Namngivna projekt sorteras under tre rubriker: Exploateringsnämnden, Sverigeförhandlingen samt Västsvenska paketet. Mer beskrivning av respektive projekt finns under punkt 1.4.

1.4 Beskrivning av betydande projekt

Betydande projekt avser projekt som är eller ska beslutas på kommunfullmäktigenivå, projekt som överstiger 250 miljoner kronor i investeringsomsättning eller projekt som bedöms vara av annan principiell beskaffenhet.

Exploateringsprojekt i genomförande fas

Selma Lagerlöfs torg

År 2024 bedöms all byggnation av kvartersmark och allmän plats kunna färdigställas. Projektet kommer under 2024 att leverera 122 bostäder samt lokaler i bottenplan. Mindre åtgärder i Selma Park kommer att ske, färdigställande av lokalgator samt Selma torg. Likaså kommer all trädplantering längs huvudgatorna

att ske. Projektet bedöms kunna avslutas och stängas i sin helhet under år 2025.

Ett par exploatörer beskriver att det rådande marknadsläget har medfört att försäljningen av de kvarter med bostäder som är upplåtna med bostadsrätt helt har stannat av. Konsekvensen av att bostäderna inte säljs blir att flertalet lägenheter inom planområdet kan förväntas stå outnyttjade till dess att marknadsläget stabiliseras.

Gamlestads Torg etapp 1

Byggnation av kontor, beläget norr om Världslitteraturhuset och resecentrum, pågår och kommer vara klart under 2024. Med anledning av de risker och osäkerheter som rådande omvärldssituation medför, såsom ökade byggkostnader, materialbrist och en osäker finansmarknad, är det osäkert när den sista bygggrätten med bostäder kan byggstarta. Detta påverkar tidplanen för färdigställande av projektet. Projektet är en del av portföljen för Gamlestaden. Ärendet om fortsatt planeringsinriktning inklusive ekonomiska förutsättningar går upp i Kommunfullmäktige under 2024.

Norra Masthugget

Under hösten 2023 öppnade hotell Draken vid Järntorget. Utbyggnad av halvöns underbyggnad pågår men har förändrade deltider. Sluttiden ligger dock än så länge kvar till slutet av 2025. Huvudentreprenaden för utbyggnad av allmän plats är i gång med PEAB som entreprenör och har god framdrift.

Ny ekonomisk kalkyl är framtagen, vilken visar på behov av uttag ur riskreserven samt ökad projektbudget. Nuvarande projektbudget är 2,13 miljarder och ny föreslås till 2,34 miljarder (prisnivå 2017). Av dessa föreslås 36 miljoner finansieras via riskreserv. Dessutom föreslås en omfattningsförändring bestående av färjeläge vid halvön samt bryggkonsoler för att möta vattnet. Totalt uppgår dessa till 34 miljoner. Resterande 140 miljoner är kostnadsökningar inom allmän plats, såsom utökade tillfälliga åtgärder på grund av ändrade utbyggnadsordningar, ökad omfattning av geotekniska åtgärder samt ökade kostnader för ledningsomläggningar. Kalkylen har även analyserats utifrån möjligheten att öka intäkterna. Det finns vissa mindre möjligheter att öka exploateringsgraden, men å andra sidan är osäkerheten med avseende på konjunkturen så stora att intäktsprognosen lämnas oförändrad.

I december 2023 tillstyrkte exploateringsnämnden ärendet enligt ovan med tilläggsyrkande om fördjupad rapportering till nämnden minst en gång per halvår. Ärendet går nu vidare till KS/KF, förutom delen om riskreserv då nämnden har mandat att besluta om denna.

Projektets riskexponering är fortsatt mycket hög med tanke på de tekniskt komplicerade arbetena med utbyggnad av halvön med mera. Bland annat rör detta risk för ökade kostnader för att uppnå acceptabel underhållsvänlighet såsom rostfri armering. Dessutom finns risk för ökade kostnader på grund av olika avtalstolkningar avseende exempelvis vilka kostnader som ska täckas av exploateringsbidrag samt ansvar för kostnadsökningar på grund av index.

Ringön Spårvagnsdepå

Just nu pågår marksanering samt byggnation av spårvagnsdepån. Under våren 2024 fortsätter utbyggnad av lokalgator i anslutning till spårvagnsdepån, dessa kommer att färdigställas under året. Diskussioner mellan Västfastigheter och kommunen pågår gällande kostnader för marksanering samt avtal om marköverlåtelse. Ambitionen är att marköverlåtelsen ska ske under 2024.

Götaleden, Gullbergsvass

Detaljplanen vann laga kraft i slutet av 2023. Detaljplanen medger en exploatering om cirka 140 000 kvm fördelat på fyra kvarter ovanpå Gullbergstunneln och ett kvarter söder om tunneln inom kommunens fastighet.

Avtalsförhandlingar pågår i syfte att underteckna ett genomförandeavtal under 2024 som sedan följs upp med separata köpeavtal för respektive kvarter. Staden har för avsikt att genomföra utbyggnaden av allmänplats under åren 2025–2026. Kvartersbyggnationen kan inledas under 2026.

Ny Älvförbindelse

Vasakronans projekt Kaj 16 öster om Hisingsbron byggstartade under 2023 och planeras vara färdigställt 2027. I rådande marknadsläge är byggstarter för kvarteren väster om Hisingsbron osäkra i tid. Inom detaljplanen kvarstår försäljning av tre kvarter och prognoserna för dessa kvarters försäljningsintäkter får anses vara osäkra med anledning av konjunkturläget. Kommande entreprenader för utbyggnad av allmän plats omfattar ombyggnation av kaj samt iordningsställande av gånggata inklusive trappa upp till Hisingsbron, höjning av Hamntorgsgatan/Norra Sjöfarten samt färdigställande av torg och övrig finplanering av gatuutrymmet. Ombyggnation av kaj är planerad att utföras under 2026 och en ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken är under framtagande.

Per Dubbsgatan

Genomförande av erforderliga fastighetsöverföringar och fastighetsbildningar utfördes under 2023, endast mindre förrättningsåtgärder återstår. Även omfattande ledningsflyttar har utförts, återställning och utrangering av gamla ledningar väntas pågå under 2024. Ledningsflyttarna möjliggör att exploatörerna kan börja med sina grundläggningsarbeten preliminärt under andra halvan av 2024. Regionstyrelsen fattade i juni 2023 beslut om att förvärva projektet från Intea Änggården AB samt utreda olika alternativ för utförande. Arbete med förvärv och utredningar pågår för närvarande.

Allmän plats byggs om för att öka kapaciteten för buss och spårvagn genom separata hållplatslägen. Ytor för gående och cyklister breddas, bilkörfälten minskas och ett stadsrum med höga stadskvaliteter kan tillskapas. Stadens arbeten med ombyggnad av körfält i Annedalsmotet kommer utföras hösten 2024. Huvuddelen av arbetena med allmän plats i Per Dubbsgatan skjuts fram men är än så länge preliminära. Att tidplanen förskjuts beror på att exploatörerna behöver mer tid för uppförandet av de nya vård- och forskningslokalerna.

Projektet ser att kostnaderna för allmän plats kommer att öka, en genomgång av kalkylen kommer göras under första delen av 2024.

Olof Asklunds gata

Projektering och utbyggnad av allmän plats genomförs etappvis. Utbyggnad av etapp 1 har påbörjats och planeras att vara utbyggd till hösten 2025. Utbyggnad av etapp 2 förskjuts med undantag av förberedande arbeten. Etapp 3 (gång- och cykelväg över Marconimotet) planeras att genomföras under 2024 och stadsdelsparken planeras att genomföras under 2025–2026. Arbeten så som erforderliga fastighetsöverföringar och fastighetsbildningar sker i takt med genomförandet av detaljplanen.

Platzer Fastigheter bygger skola F-9 med plats för ca 900 elever, skolan ska stå klar inför höstterminen 2024. Samtidigt förskjuts byggstarter av bostäder mot bakgrund av rådande marknadsläge. Förskjutningar påverkar projektets genomförandetid och ekonomi. Samordning blir en viktig del i projektet då flera stora projekt pågår parallellt med olika beroenden såsom spontning, byggtrafik, större ledningsutbyggnad mm samtidigt som nya och befintliga verksamheter inom och i anslutning till området ska vara i drift.

Volvo Lundby, verksamheter, dp

Genomförandet av detaljplanen pågår där Trafikverket under slutet av andra kvartalet 2023 har börjat bygga tillfart till Lundbyleden. Kommunen, genom exploateringsförvaltningen, har under slutet av 2023 påbörjat byggnation av resterande delar av allmän plats. Volvo har sedan något år byggstartat olika delar inom sitt verksamhetsområde.

Mellan kommunen och Trafikverket är ett medfinansieringsavtal tecknat 2019 som reglerar åtgärderna närmast Lundbyleden. Mellan kommunen och Volvo är ett exploateringsavtal tecknat 2019 samt ett tilläggsavtal tecknat 2023 som reglerar genomförandet av detaljplanen inklusive trafikanläggningarna. Både Trafikverkets och exploateringsförvaltningens arbeten kommer pågå under ca 1,5–2 år.

Västlänken, Centralstation dp

För närvarande pågår byggnation av Västlänken inom planområdet, Trafikverkets entreprenader på marknivå kommer snart att vara avslutade och arbetet kommer då i huvudsak att ske under mark. Jernhusen, ägare till de båda stora byggrätterna, startade byggnationen av Park Central i januari och byggnationen av Nya Stationshuset startar i juni 2024. Det pågår flera lantmäteriförrättningar inom planområdet.

Projektets ekonomi är mycket osäker då området är komplext med flera stora projekt som pågår parallellt och är beroende av varandra, exempelvis ledningsutbyggnader och angöringstrafik. Ökade byggkostnader utgör också en stor osäkerhet inom projektet. Projektens beroenden mellan varandra påverkar även tidplanen för kommunen då kvartersbyggnationerna går före utbyggnaden av allmän plats. Kommunens möjlighet att påverka tidplanen är således begränsad.

Allmän plats kommer behöva byggas ut i etapper och omfattar utbyggnad från Kasinot i väster till Kämpegatan i öster. Andra byggnationer (Jernhusen och Västlänken) kommer vara styrande i hur den etappvisa utbyggnaden kan ske.

De två kringliggande detaljplanerna Norr om Nordstan och Norr om Centralen har ännu inte vunnit laga kraft. Skulle detaljplanen Norr om Centralen inte vinna laga kraft får det en direkt inverkan på Västlänken, Centralstationen och dess ekonomi då Norr om Centralen ska vara med och finansiera del av allmän platsutbyggnaden inom projektet.

Exploateringsprojekt i planeringsfas

Gamlestads torg etapp 2

Projektet utgör den andra etappen i stadsutvecklingen kring det nya resecentrumet vid Gamlestads Torg och innehåller cirka 900 bostäder, kontor, centrumverksamheter och en förskola. Trafiksystemet byggs om i grunden och bland annat rivs den befintliga trafikviadukten och ersätts av en ny bro i markplan. En bostadsnära park planeras i anslutning till Säveån. Kommunen äger den övervägande delen av marken inom den södra delen av planområdet. Markanvisningar har genomförts för delar av kommunens mark. Marken Norr om

Slakthusgatan ägs av privata fastighetsägare. Projektet är en del av Västsvenska Paketet.

Detaljplanen var på samråd 2020. Ett kompletterande samråd pågår, bland annat på grund av att den allmänna platsen utvidgats med ett område för park. En genomgång av projektekonomin har också gjorts. Detaljplanens genomförande bedöms pågå från mitten av 2020-talet och merparten av 2030-talet. Utbyggnaden kommer ske i etapper.

Projektet är en del av portföljen för Gamlestaden. Ärendet om fortsatt planeringsinriktning inklusive ekonomiska förutsättningar går upp i Kommunfullmäktige under 2024.

Norr om Nordstan

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utbyggnad av Västlänken och dess Västra uppgångar samt möjliggöra utbyggnad av verksamheter och bostäder om cirka 80 000 kvm BTA. Detaljplanen medger även skoländamål (gymnasium). Byggnation av Västlänken pågår inom planområdet. Detaljplanen antogs i februari 2023 men är för närvarande överklagad.

Under 2024 ska ledningsarbeten utföras i Södra sjöfarten och i Stadstjänaregatan för att kunna koppla ihop ledningar i Detaljplan för Västlänken Station Centralen. Kommunen äger all mark inom planområdet, och den del av kvartersmarken som avser Nordstans tillbyggnad är markanvisad till Nordstans samfällighetsförening. Det västra kvarteret norr om den nya boulevarden är markanvisad till Castellum (kvarter A). De östra kvarteren (kvarter B och C) är ännu inte markanvisade. Byggstart av Nordstans tillbyggnad och Castellums kvarter A är planerat till första halvan av 2026, då Västlänksprojektet avser återlämna ytorna inom planområdet.

Gåsagången/Norra Litteraturgatan inom stadsdelen Backa

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en socialt hållbar utveckling av stadsdelen genom att bland annat komplettera området med cirka 1 200 bostäder i flerbostadshus samt eventuellt stadsradhus. På Litteraturgatans västra sida prövas även möjligheten för nybyggnation av skola och en idrottshall. Detaljplanen ska även ge förutsättningar för ombyggnad av Litteraturgatan med separat kollektivtrafikkörfält, trädallé, nya gång- och cykelbanor, cirkulationsplatser och förbättrade hållplatser.

Framtiden Byggutveckling äger del av kvartersmarken och planerar bygga cirka 240 bostäder. Resterande del ägs av Göteborg stad vilken avses markanvisas efter att detaljplanen vunnit laga kraft, vilket medför att en projektutveckling pågår parallellt med detaljplanarbetet.

För närvarande pågår arbete med att säkerställa projektets genomförbarhet inför framtagande av detaljplanens granskningshandlingar. Under de senaste åren har skyfallshanteringen varit den främsta knäckfrågan, vilken har konstaterats kommer få en stor påverkan på projektets ekonomi. Med anledning av de stora investeringarna som detaljplanen medför ligger fokus på att säkerställa en ekonomisk genomförbarhet.

Detaljplanen förväntas gå på granskning under slutet av 2024 och antas i slutet av 2025. Byggnationen planeras påbörjas under 2026/2027.

Detaljplaner inom programområdet Backaplan

Syftet med exploateringen är att pröva möjligheten för en utveckling av centrum över älven på Backaplan. Exploateringen syftar även till att vara en del i

förverkligandet av Vision Älvstaden (KF 2012) och detaljplanens övergripande mål är i enlighet med Färdplan för Älvstaden.

DP1 - Backavägen handel mm

Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige sommaren 2020 och genomförandet av detaljplanen pågår. Kvartersmarken i detaljplanen är privatägd. Backavägens utbyggnad startade under kvartal 1 2023 och väntas pågå fram till kvartal 4 2024. Backavägen breddas och förbereds för Sverigeförhandlingens spårväg, sträckan Brunnsbo-Linné.

En av detaljplanens exploatörer, Skandia Fastigheter, har pågående kvartersbyggnation av bostäder, handel och parkering i sin första etapp. Den andra exploatören, Balder, är ännu inte i gång.

DP2 - Backaplan, centrumbebyggelse och knutpunkt

Planarbetet förväntas resultera i en total byggnation av ca 400 000 kvm BTA fördelat på bostäder (ca 2 200 lägenheter), handel, kontor och offentlig service (ca 8 förskoleavdelningar alt. en skola) samt kulturhus. Utöver det ska ca 80 000 kvm allmän plats iordningställas inom detaljplanen. Detaljplanen innebär att befintliga byggnader rivs för att ge plats för den nya bebyggelsen.

Merparten av marken inom detaljplanen ägs av privata fastighetsägare, mindre delar ägs av staden, vilket innebär att staden, tillsammans med exploatörerna, deltar i utvecklingen och omvandlingen av hela Backaplan.

Detaljplanen beräknas gå på granskning kvartal 4 2024 och planeras att antas av kommunfullmäktige första kvartalet 2026. Projektering och utbyggnad av allmän plats planeras påbörjas så snart som möjligt efter detaljplanens laga kraft och kommer pågå under ca 10-15 års tid.

DP3 - Backavägen och Norra Deltavägen

Planarbetet förväntas resultera i en total byggnation av ca 214 000 kvm BTA för bostäder (ca 2 140 lägenheter) samt ca 11 200 kvm BTA centrumverksamheter. Inom området säkerställs 16 förskoleavdelningar, en skola (högstadium med 900 elever samt anpassad grundskola) och en idrottshall.

Marken inom planområdet utgörs idag i huvudsak av hårdgjorda ytor som vägar och parkeringsytor. Merparten av marken inom detaljplanen är privatägd. Ett bostadskvarter innehållande ca 300 lgh, samt kvarter för skola, förskola och idrottshall ägs av staden. Staden avser att markanvisa bostadskvarteret till exploatör som är med och utvecklar Backaplan, i enlighet med det ramavtal som tecknats med exploatörerna avseende utvecklingen av Backaplan. Förskolor, skola och idrottshall byggs av Stadsfastigheter. Staden avser förvärva mark för förskola/skola inom planområdet.

Detaljplanen planeras gå ut på granskning kvartal 4 2024, antagande planeras till kvartal 1 2026. Projektering och utbyggnad av allmän plats planeras påbörjas så snart som möjligt efter att detaljplanen vunnit laga kraft och kommer pågå under ca 12 års tid.

DP4 – Backavägen, Hjalmar Brantingsplatsen, kontor mm

Planens huvudsyfte är att pröva möjligheten att ge planstöd för spåranslutning till Backavägen från Hjalmar Brantingsstråket. Sträcka ingår i Sverigeförhandlingens delområde Brunnsbo-Linné. Planen syftar också till att pröva bebyggelse mellan Backavägen och Lundbyleden. Kvarteren bedöms kunna innehålla ca 80 000–100 000 kvm BTA kontor, handel och verksamheter. Trafikala frågor avses även lösas

inom planen gällande på- och avfarter mot Backaplan från Lundbyleden samt Hjalmar Brantingsplatsen med tillhörande kollektivtrafikhållplatser. Planarbetet startade i slutet av 2022 och planeras att gå på samråd kvartal 4 2024. Målbilden är att planen antas under 2026.

Större delen av planområdets mark ägs av kommunen. Markanvisning kommer att i första hand erbjudas till exploatörer inom befintligt ramavtal om dessa är intresserade.

Stomme Backaplan

Stommen utgörs av gator och grönområden som dels är till nytta för alla detaljplaner inom ramavtalsområdet, dels till nytta för ett större områdes behov. De ingående delarna i stommen planläggs inom olika detaljplaner inom ramavtalsområdet. Syftet med att låta stommen vara ett eget projekt är att kunna följa upp och ta ut exploateringsbidrag utifrån ramavtalet. Stommen finansieras 50% för gator och 20% för grönområden via skattemedel och resterande via exploateringsbidrag. Staden som markägare är en av exploatörerna. Exploatörerna ska vid antagande av respektive detaljplan betala en engångssumma som baseras på för tidpunkten dagsaktuell bedömning av stommens totala kostnad för allmän plats. Staden står risken för att faktisk utbyggnadskostnad blir högre eller lägre än beräknad.

Exploatörerna inom DP1 har erlagt exploateringsbidrag för sin del av stommen och utbyggnaden av Backavägen (del av) pågår. Exploateringsbidrag bedöms erhållas från exploatörerna inom DP2-DP4 under 2026 (krävs laga kraftvunna detaljplaner). Inom ramavtalet finns detaljplaner som ännu inte har startat, dessa kommer troligtvis att erlægga exploateringsbidrag efter att stommen har byggts färdigt.

Brottkärr ängar och berg

Detaljplaneförslaget möjliggör cirka 250 bostäder i form av småhus och lägenheter samt en förskola med sex avdelningar. Marken är privatägd med flera olika fastighetsägare. Detaljplanen medför behov av utbyggnad av allmän platsmark.

Planförslaget var på samråd i slutet av 2022. Kompletterande utredningar pågår. Granskning av detaljplaneförslaget planeras ske hösten 2024. Planförslaget, och därmed projektekonomi, kan komma att ändras bland annat beroende på vad utredningarna visar. Antagande av planen uppskattas till 2025. Planens genomförandetid uppskattas till minst fem år.

Brunnsbo, Backa

Detaljplanen möjliggör cirka 1 100 bostäder i flerbostadshus, kontor och förskola, samt ny placering av Brunnsbo torg. Detaljplanen ska även ge förutsättningar för ombyggnad av Litteraturgatan med separat kollektivtrafikkörfält, spårväg, trädallé, nya gång- och cykelbanor, cirkulationsplatser och förbättrade hållplatser.

Bebyggelsen utgör ett led i att stärka Brunnsbo som bebyggelseområde och centrumpunkt. Ny kollektivtrafiknod med planerad framtida trafikering av både citybuss och/eller spårvagn samt pendeltågstation ämnar öka både tillgänglighet och attraktiviteten till området som ny tänkt entrépunkt till Brunnsbo och till Göteborgs innerstad. Projektet är med och levererar bostäder till Sverigeförhandlingen, specifikt inom influensområdet som avser Spårväg och Citybuss Norra Älvstranden (Brunnsbo - Linnéplatsen).

Framtiden Byggutveckling och Stena Fastigheter äger cirka hälften av planerad kvartersmark. Andra hälften ägs av kommunen och planeras att markanvisas i ett senare skede av detaljplanen, alternativt vid laga kraftvunnen plan. För närvarande pågår arbete med att sammanställa projektets innehåll, genomförbarhet och ekonomi inför framtagande av detaljplanens samrådshandlingar. Detaljplanen förväntas ställas ut på granskning under 2025 och antas i början av 2026. Delar av byggnationen kan inte påbörjas innan projekt runt nya Backavägen (bytespunkt Brunnsbo + ny tågstation) är klara i slutet 2029, men det mesta kan byggas ut oberoende dessa. Bygglogiken i projektet kommer vara viktigt, bland annat med tanke på ombyggnationen av Litteraturgata med spårväg.

Frölunda Torg

Planens huvudsyfte är att utveckla området kring Frölunda torg och Marconigatan som ett kraftsamlingsområde bland annat genom att förtäta och komplettera med fler bostäder och verksamheter, samla handel och service och nyttja läget med tät bebyggelse som präglas av mer stadsmässighet. Exploateringsförvaltningen bör särskilt bevaka att service utifrån barnperspektivet genomförs samt gestaltad livsmiljö där tre nya parker ska uppföras inom detaljplaneområdet.

Inför samråd delades detaljplanen efter beslut i byggnadsnämnden. Stadsbyggnadsförvaltningen överväger att dela detaljplanen igen avseende det s.k. A/B-fältet beläget strax väster om Marconigatan, öster om Frölunda torg. Granskning av planförslaget är planerad till kvartal 4 i år. Det tidigare s.k. C-fältet, väster om Frölunda torg, planeras att i stället studeras i det pågående programarbetet för Tynnered. Det finns dock inga beslut fattade kring ytterligare delning.

Målbilden är att detaljplanen antas under 2025 med byggstart under 2026. All kvartersmark inom detaljplaneområdet är privatägd. En förutsättning för genomförandet av detaljplanen är att exploatör finansierar 100 % av utbyggnad av allmän plats inom detaljplaneområdet.

Valhallagatan, centralbad och blandstad

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för nytt centralbad och blandstad norr om Valhallagatan. Projektet är en del i arbetet med att ersätta Scandinavium, Valhalla sporthallar, Valhallabadet samt tidigare Lisebergshallen. Projektet kommer bedrivas parallellt med detaljplan söder om Valhallagatan och planprogram för arenor och stadsutveckling i del av evenemangsområdet. Förutom nytt centralbad förväntas planarbetet resultera i fyra idrottshallar, skola (årskurs F-6) för ca 400 elever eller förskola med 10–12 avdelningar samt ca 30 000 kvm BTA bostäder (ca 310 lägenheter).

Detaljplanen beräknas antas av kommunfullmäktige under kvartal 1 2027 och projektering och utbyggnad av allmän plats planeras påbörjas direkt efter att detaljplanen har vunnit laga kraft.

Pågående namngivna investeringsprojekt

Gång och cykelbro över Göta älv

Åtgärden är en gång- och cykelbro över Göta Älv som förbinder expanderande delar av Hisingen med centrala staden på fastlandssidan. Kommunfullmäktige fattade under 2021 inriktningsbeslut som innebär en utpekad placering mellan Packhuskajen och Hugo Hammars kaj och en maximal projektram om 900 miljoner kronor i 2020 års prisnivå. Under 2023 har arbetet med genomförandestudien fortsatt och detaljplanearbetet har startat upp. Projektets inriktning framåt är att genomföra gestaltningsprocessen med hjälp av en aktör med erforderlig kompetens

inom både gestaltning och den tekniska kompetens som krävs för genomförande. En ny gång- och cykelbro kan, om inga överklaganden sker av miljödom eller detaljplan, öppna för användning någon gång under perioden 2031–2033.

Prognosen för åtgärden som helhet, maximalt 900 miljoner kronor i 2020 års prisnivå. Åtgärden har avtalat 24 miljoner i 2009 års prisnivå i medfinansiering från Västsvenska paketet till arbetet med genomförandestudien.

Stadsutveckling Station Haga

I anslutning till Västlänkens station i Haga planeras en utbyggnad av allmän plats och stadens anläggningar runt kollektivtrafikknutpunkten station Haga. Projektet omfattar infrastruktur för buss- och spårvagnstrafik, gångtrafik, cykeltrafik och biltrafik samt stadsmiljöåtgärder. I projektet ingår även ett underjordiskt cykelgarage

Projekt Stadsutveckling station Haga ska bidra till att uppfylla Göteborgs Stads övergripande mål i trafikstrategin, grönstrategin och cykelprogrammet. Samtidigt krävs särskild hänsyn för att säkerställa stadsbyggnadskvaliteter samt kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Osäkerhet kring Västlänkens byggtid påverkar stadens byggnation av allmänplatsmark inklusive det planerade cykelgaraget.

Kommunfullmäktige fattade investeringsbeslut för åtgärden år 2019. Exploateringsnämnden hemställde 2023-09-25 till kommunfullmäktige att få i uppdrag säga upp avtalet för cykelgaraget vid station Haga och starta utförhandling med berörda parter. Efter avslutad utförhandling ska förvaltningen återkomma till nämnden med förutsättningar för en uppsägning samt en beslutspunkt om att gå vidare med en uppsägning. Ärendet återfördes från kommunstyrelsen till exploateringsnämnden i november och förvaltningen arbetar för närvarande med ärendet.

Namn-givna projekt - Sverigeförhandlingen

Citybuss – Backastråket

Åtgärden omfattar ny bussförbindelse mellan Brunnsbo och Backa. Projektet innefattar bussanläggning med egen körbana, med linjeföring och sektionsbredd förberedd för spårväg från Balladgatan till Körkarlens gata. Busstråket ska ansluta till den nya spår- och citybussträckan mellan Linnéplatsen och Brunnsbo.

Byggnation sker dels av exploateringsförvaltningens egen projektorganisation, dels genom utbyggnad av detaljplaner längs med sträckan. Trafikstart för citybuss på sträckan är planerad till år 2025, delar av anläggningen är dock färdigbyggd och har öppnat för trafik. Stråket planeras att vara färdigbyggd till år 2027. Men förseningar inom utbyggnad av DP Gåsagången medför en risk att sträckan kan bli klar senare än 2027. Förvaltningen ser nu över möjligheterna och behovet till eventuellt tillfälliga trafiklösningar för att säkerställa citybussens framkomlighet om Gåsagången blir ytterligare försenad. Kommunfullmäktige fattade investeringsbeslut för åtgärden år 2021. Projektet är en del av Sverigeförhandlingen.

Citybuss – Norra Älvstranden, västra och nordvästra delen och pendelcykelbana

Projektet innefattar bussanläggning med egen körbana som är förberedd för spårväg från Lindholmen till Vårväderstorget via Ivarsbergsmotet. Sträckan är indelad i två huvudetapper. Etapp 1 är Lindholmen till Ivarsbergsmotet och etapp 2 Ivarsbergsmotet till Vårväderstorget. Del 1 av etapp 1 står inför

genomförandebeslut och del 2 inväntar arbete med detaljplaner kring Västra Eriksbergsgatan. Genomförandestudie för etapp 2 pågår och arbete med att bland annat se över hur åtgärden kan samverka med program för Biskopsgården kring framför allt planerna för Yrvädersgatan. Projektet är en del av Sverigeförhandlingen.

Spårvägs- och citybusstråk Norra Älvstranden, centrala delen

Åtgärden är en ny citybuss och spårväg från Brunnsbo till Linnéplatsen via Lindholmen. Åtgärden är uppdelad på i tre delsträckor, Brunnsbo – Hjalmar Brantingsplatsen, Frihamnen – Lindholmen och Lindholmen – Linnéplatsen. Delsträckan Lindholmen – Linnéplatsen kommer gå i tunnel under Göta älv och vidare till Linnéplatsen med en ny underjordisk hållplats vid Stigbergstorget. Delsträckan kommer inte vara möjlig att trafikera med citybuss utan endast med spårvagn.

På delsträckan Brunnsbo-Hjalmar Brantingsplatsen ska ett mittförlagt kollektivtrafikstråk för citybuss förberett spårväg utföras. Byggnation av första etappen på sträckan har påbörjats under 2023 medan de övriga delstapperna är fortfarande i planeringsskede. Hela delsträckan förväntas vara klar 2029. Delsträckan har ett stort beroende till Kvilleleden/Gator vid Backaplan då stråket bland annat planeras att gå i en tunnel som byggs av projekt Kvilleleden.

För delsträckan Frihamnen-Lindholmen är produktionen startad under 2023. I entreprenaden ingår ombyggnaden av Lindholmsallén från dagens busskörfält till spårväg. Trafiköppning är planerad till årsskiftet 2025/2026.

För delsträckan Lindholmen-Linnéplatsen pågår nu två olika genomförandestudier, Lindholmen till Vegasvackan samt Vegasvackan till Linnéplatsen. En rad olika undersökningar genomförs för att studera bergtäckning och bergkvalitet längs hela sträckan. Parallellt har arbete bedrivits med olika utredningar för att kunna fastslå linjesträckningen för spåret. Delsträckan hanteras genom en järnvägsplan i kombination med en rad olika detaljplaner som styr planläggningen utanför tunneln, det vill säga de ytorna utanför området för järnvägsplanen. Arbetet med järnvägsplan kan sannolikt innebära att kostnader för planeringsarbete tidigare läggs jämfört med tidigare rapportering. Trafikpåsläpp är planerat till 2039. Samtliga tre delsträckor är en del av Sverigeförhandlingen.

Namngivna projekt - Västsvenska paketet

Knutpunkt Korsvägen

Åtgärden avser att skapa, dels en levande och effektiv kollektivtrafikknutpunkt i Korsvägen, där resandet med region- och pendeltåg, spårvagnar, bussar, bilar och cyklar samverkar på ett funktionellt sätt, dels en förnyad gatustruktur i anslutning till denna knutpunkt, som en del i områdets stadsförnyelse. Det tidiga planeringsarbetet med Knutpunkt Korsvägen har präglats av en strävan mot att uppnå effektmålen samt stadens övergripande mål i *Trafikstrategi* och *Cykelprogram*. Samtidigt har det varit viktigt att skapa förutsättningar runt Korsvägen som stödjer Göteborgs Stads utveckling till en livskraftig, långsiktigt hållbar stad, med en balans mellan sociala, ekonomiska och miljömässiga värden.

Projektering pågår. Osäkerhet kring Västlänkens byggtid påverkar stadens byggnation av allmänplatsmark. Tidplan och byggnationsordning diskuteras med Trafikverket. Återtagande av ytor från Västlänken, och därmed möjligheter för start av produktion, bedöms i dagsläget tidigast till senare delen av 2025. Projektet delfinansieras av Västsvenska Paketet med totalt 603 miljoner i 2009 års prisnivå. Kommunfullmäktige fattade investeringsbeslut för åtgärden 2019.

Kvilleleden

Projektet omfattar planering, projektering samt utbyggnad av detaljplanen Gator i Backaplan, DP0. I området kring Backaplan pågår arbete med flera olika detaljplaner. Området ska utvecklas med bostäder, handel och offentlig verksamhet med mera. Kvilleleden, gator vid Backaplan, DP0 är den första lagakraftvunna detaljplanen i området och hanterar infrastrukturutbyggnad för att möjliggöra övrig utveckling i området. Utöver det som innefattas av detaljplanen ska det även utföras arbeten vilka ryms inom befintliga detaljplaner och inom befintliga planer och arbeten på statlig infrastruktur. Projektet genomförs tillsammans med Trafikverket. Innehållet i det gemensamma projektet innefattar bland annat dubbelspår på Bohusbanan, en ny tågstation i Brunnsbo, nytt Kvillemot, ombyggnation av Leråkersmotet, planskildheter i Backavägen och Minelundsvägen

Projektet är även en förutsättning för ny pendeltågsstation i Brunnsbo samt möjliggör framtida spårväg och citybuss Brunnsbo – Hjalmar Brantingsplatsen. Skede projektering pågår för närvarande i projektet. Projektet delfinansieras av Västsvenska Paketet med totalt 295 miljoner kronor i 2009 års prisnivå och beräknas vara färdigställd kring år 2030. Kommunfullmäktige fattade investeringsbeslut för åtgärden 2017.

Betydande projekt som saknar inriktningsbeslut

Stadsutvecklingsinitiativ är av olika typ och kan innehålla systemviktiga investeringsåtgärder med eller utan samband med större exploateringsprojekt.

De stadsutvecklingsinitiativ som fordrar investeringsbudget över nivån 250 mkr förutsätter beslut om inriktning. Några av dessa initiativ (betydande projekt) har tidigare år innan inriktningsbeslut presenterats med belopp inom ramen för investeringsnomineringen. Det utredningsarbete som är till grund för ställningstagande och vägval och som föregår beslut om inriktning pågår inom ramen för Stadsbyggnadsnämndens ansvar.

För nomineringar 2025 omnämns några av dessa initiativ men i år utan angivande av specifika uppgifter om prognosvärden avseende årsfördelade investeringsmedel.

Storskaliga kollektivtrafikinvesteringar förutsätter medfinansiering från såväl stat som från Västra Götalandsregionen i egenskapen av kollektivtrafikmyndighet. De investeringsåtaganden som Göteborg stad behöver planera för utgör därför en andel av total investeringsvolym för kollektivtrafikinvesteringen.

Förra årets investeringsnominering fanns rubriken ”Stadsmässiga stråk” med. Planeringen befinner sig emellertid i tidigt skede och behöver avvakta ställningstagande om prioritering inom och mellan olika stråk. Det krävs också fördjupade underlag kring genomförandeförutsättningar och finansiering innan det blir aktuellt att överväga inriktningsbeslut. Inga betydande projekt presenteras därför under rubriken ”Stadsmässiga stråk”.

Spårväg i Alléstråket

Spårväg i Alléstråket i form av ny spårväglänk från station Haga till Centralstationen är ett av de utpekade objekten i Målbild Koll2035. Delfinansiering för genomförandestudie finns avtalad inom Västsvenska paketet. Länken bidrar till att skapa ett robust spårvägssystem där Brunnsparke och Drottningtorget avlastas och kapaciteten i spårvägssystemet ökar.

En förstudie har genomförts i enlighet med uppdrag i Handlingsplan för Målbild Koll2035. Efter remiss av förstudien har även en alternativstudie, en förstudie för Operalänken samt en jämförelse mellan spårväg i Alléstråket och Operalänken genomförts för att komplettera förstudien. Underlagen kommer ligga till grund för ett vägvalsbeslut i stadsbyggnadsnämnden under våren 2024. Därefter återstår beslut om inriktning i kommunfullmäktige. Projektet förutsätter att full finansieringslösning säkras.

Bangårdsförbindelsen

Bangårdsförbindelsen är en ny gatuförbindelse med bro över bangården öster om Centralstationen. Förbindelsen ska vara en koppling mellan stadsdelarna Stampen och Gullbergsvass och stärka regionkärnan i Göteborg.

Bangårdsförbindelsen, i genomförandeplan för västsvenska paketet angiven med finansieringsbeloppet 1 mdr i 2009 års prisnivå. Ytterligare projektavtal behöver tecknas innan full finansiering av projektet från Västsvenska paketet är säkrad.

Beslut om läge, utformning och funktion av en förbindelse beräknas fattas av stadsbyggnadsnämnden under våren 2024. Inriktningsbeslut bedöms preliminärt kunna fattas under hösten 2024.

Högvattenskyddsprogrammet (HVSP)

Högvattenskydd i form av älvkantskydd är en klimatanpassningsåtgärd som kan byggas som del i detaljplan, i samband med en reinvestering av en kajanläggning och som en investering inom HVSP.

HVSP har för avsikt att nominera åtgärds kostnader för en så kallad vattenskyddscell i taget. En första ansats är att ett inriktningsbeslut för en sådan cell kan finnas sent 2024.

Klimatanpassningsåtgärd för de inre vattenvägarna är tänkt att utföras som portar som stänger ute älven, en i Stora hamnkanalen och en i Rosenlundskanalen. Porten i Stora Hamnkanalen finns med i Kanalmursprogrammets inriktningsbeslut.

Högvattenskydd förväntas behöva vara på plats till år 2040 för att hantera höga nivåer i havet/Göta älv.

(Idag är det fastighetsägarens ansvar att besluta om när man vill göra klimatanpassningsåtgärder. I praktiken kan en kommunal organisation för etablering av översvämningsåtgärder vara effektiv enbart då hela delsystem (ex åtgärds kedjor, vattenskyddsceller) kan skapas på kommunalägd mark och med kommunalt huvudmannaskap/ägarskap.)

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
Kapitalkostnader	2023	2024	2025	2026	2027
Avskrivningar	7,6	7,5	8,0	8,3	8,6
Räntekostnader	18,9	45,0	48,1	50,4	52,9
Totala kapitalkostnader	26,5	52,5	56,1	58,7	61,5
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2024</i>		60,1	68,8	76,6	82,1

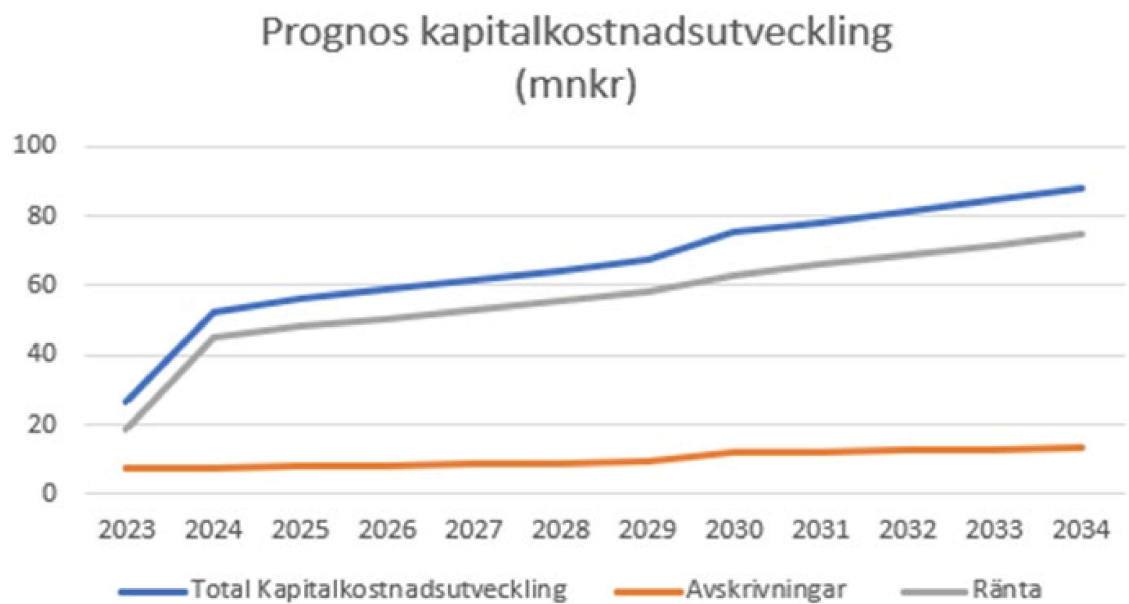
Räntan 2024 och framåt är 2,25%.

Ökningen av kapitalkostnaderna mellan åren 2023 och 2024 avser räntehöjning från 1,5% till 2,25%.

Förvaltningens kapitalkostnader består till ca 86% av räntekostnader då det mesta av förvaltningens bokförda värde är mark, vilket inte skrivs av. Kapitalkostnadseffekter till följd av genomförd stadsutveckling belastar stadsmiljönämnden som är den nämnd som ansvarar för drift och underhåll av merparten av anläggningarna.

Det är också markförvärven som är främsta anledningen till nämndens prognosökning avseende kapitalkostnaderna åren framöver. I beräkningen antas att 50% av markförvärvsbudgeten aktiveras och belastar exploateringsnämnden med räntekostnader. Detta antagande är grunden till prognosavvikelsen mot föregående års nominering. Eventuellt större förvärv inom Gullbergsvass och/eller Södra Älvstranden finns inte med i beräkningsunderlaget men kommer att påverka kapitalkostnaderna avsevärt om dessa blir av. Under tiden som marken förvaltas tills dess att den tas i anspråk för stadsutveckling är förvaltningens ambition att denna upplåtes för tillfälliga ändamål.

Kapitalkostnaderna till följd av investeringen i Fiskebäcks hamn uppstår först runt 2030 och beräknas utifrån de ca 100 miljoner kronor som ligger med som nominerat belopp. Dessa kommer då att finansieras av ett tomträttsavtal med fiskerinäringen.

2.2 Driftkostnadseffekter (volymförändring)

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
	2023	2024	2025	2026	2027
Årliga totala investeringsrelaterade kostnader (netto)	12,4	12,7	10,7	10,8	24,5
Prognos nominering 2024		10,9	11,6	13,0	15,7

2.2.1 Årligen tillkommande driftskostnader

Driftkonsekvenserna till följd av nämndens investeringar beror till största delen av ökade räntekostnader. Förvärv av mark kan även generera ökade kostnader i form tillkommande fastighetskatt och ev. övriga driftkostnader. Att räkna på driftkonsekvenserna är svårt då det är oklart vilken mark som förvaltningen kommer att förvärva framöver. Förvaltningen arbetar dock aktivt med att utveckla och upplåta marken för tillfälliga ändamål, och får på så sätt in intäkter, tills dess att den nyttjas i ett stadsutvecklingssyfte.

Ökade kostnader för drift och underhåll för nämndens nyinvesteringar redovisas av Stadsmiljöförvaltningen då anläggningarna som byggs förvaltas där. Iordningställandet av kvartersmark som exploateringsnämnden ska behålla upplåtes som tomträtt eller som kommunintern upplåtelse till bland annat Stadsfastighetsnämnden.

2.2.2 Årliga totala investeringsrelaterade kostnader

Icke aktiveringsbara projektunika kostnader (rivning, sanering och detaljplanekostnader etc)

Enligt gällande bokföringsprinciper får endast kostnader som tillför ett värde för anläggningen belasta investeringen. Rivning av en befintlig anläggning och sanering av mark är ibland nödvändig för att genomföra en åtgärd samt detaljplanekostnader, bidrar inte till den nya anläggningens värde. Dessa kostnader belastar därför driftsresultatet de år som de uppstår.

Även de tidiga skedena i framtagandet av konstnärlig gestaltning inom projekten är en kostnad som inte är aktiverbar.

De enskilt största kostnadsposterna som uppstår i samband med genomförandet av investeringarna i denna nominering är detaljplane- och saneringskostnader.

Den största förändringen mot föregående års nominering är tillkommande driftkostnader för ersättningstrafik som krävs i exploateringsprojektet Gamlestads torg etapp 2 när spåren inom detaljplanen ska byggas om.

Kostnaden för denna trafik förväntas komma under 2027 och 2028.

I grafen ingår endast pågående projekt.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Exploateringsnämnden ansvarar för utpekade namngivna investeringsprojekt, dessa investeringar syftar i regel till att bidra i omställningen till hållbar mobilitet genom investeringar i förbättrad infrastruktur för kollektivtrafiken samt även i gång- och cykelinfrastruktur.

Transporter är en av de största lokala utsläppskällorna. Vägtrafiken är den näst största källan till geografiska utsläpp av växthusgaser i Göteborg, efter raffinaderierna. Göteborg har som storstad större möjligheter till en högre andel gång och cykel samt kollektivtrafik, liksom till effektivare godstransporter, än Sverige som helhet. Att utveckla staden på ett sätt som ökar möjligheten för invånare och besökare att åka mer kollektivt, cykla och gå är ett viktigt sätt att minska utsläppskällorna. Därtill arbetas i flera projekt med att minska utsläpp från godstransporter och entreprenadmaskiner såväl som med materialval för att minska klimatpåverkan utifrån resursanvändningen. Även åtgärder som gynnar gröna och blå värden finns med i projekten. I exempelvis projekt för Korsvägen kommer belastning i form av förorening av dagvatten att minska samt att det planeras för utveckling av dagvattenhantering.

Flera av projekten bidrar till en social hållbarhet på en strukturell nivå genom att utbyggd kollektivtrafik och förbättrad infrastruktur i gång- och cykelvägar, bidrar till en jämlik tillgång till stadens resurser. Det vill säga individers likvärdiga tillgång till stadens platser, funktioner och aktiviteter. Kollektivtrafik, gång och cykel är också mer yteffektivt än bilinфраstruktur vilket lämnar mer utrymme för vistelse, rekreation och möten mellan människor. Hur socialt hållbart ett projekt är kan dock inte enbart ses ur ett strukturellt perspektiv. Många sociala aspekter så som trygghet, tillgänglighet och identitet ligger i utformning och gestaltning och behöver omhändertas i varje enskilt projekt.

4 Kompletterande uppgifter, avseende realisationsvinster, exploateringsbidrag och tomträttsintäkter

4.1 Markförsäljning och exploateringsbidrag

År (mnkr)	2024	2025	2026	2027
Försäljningsintäkt kvartersmark	800	800	900	1 000
Kostnad för kvartersmark	-200	-250	-250	-300
Resultat	600	550	650	700
Intäkter exploateringsbidrag	500	300	800	450
Kostnader för medfinansiering	-100	-100	-50	
Netto	400	200	750	450
Övriga reavinster	100	100	100	100
Totala intäkter	1 100	850	1 500	1 250

Försäljning av kvartersmark

Under de senaste 6 åren har resultatet för exploateringsverksamheten uppgått till cirka 600 miljoner kronor per år. Trots lågkonjunktur bedömer exploateringsförvaltningen att denna nivå kan hållas 2024 och 2025 för att sedan öka. Prognosen för markförsäljningen framöver är dock väldigt svårbedömt. För åren 2027 och 2028 har försäljningsintäkterna dragits ner med 50% på grund av det tuffa marknadsläget. Vid en snabb konjunkturuppgång kommer prognosen att förbättras avsevärt.

Vi ser en nedgång i intresse för att förvärva mark för bostäder men vi bedömer att redan påbörjade affärer kommer att fullföljas de kommande åren. Även marknadsläget för kontor är osäkert då vakansgraden har ökat i centrala lägen vilket påverkar förväntade försäljningsinkomster.

Intäkten från försäljning av kvartersmark bokförs när äganderätten övergått till köparen. Kostnaden som räknas av avser åtgärder för att bringa marken i säljbart skick t ex markförvärv, marksanering, arkeologi, fastighetsbildning. Utgifter för byggande av allmän plats ingår inte här utan är en kommunal investering.

Exploateringsbidrag

Exploateringsförvaltningen bedömer en intäkt av exploateringsbidrag till ett genomsnitt på 500 miljoner per år för perioden 2024-2027. Exploateringsbidragen kommer till stor del från projekten inom Backaplan och Norr om Masthugget.

Ett exploateringsbidrag är den ersättning som kommunen enligt plan- och bygglagen har rätt att ta ut av en exploatör eller ägare till kvartersmarken inom en detaljplan och skall avse ersättning för kommunens utgifter för nödvändiga åtgärder avseende utbyggnad av allmän plats. Denna ersättning faktureras och bokförs succesivt under tiden som delar av anläggningen blir utbyggd.

Övriga reavinster

Förslag till budget för övriga reavinster 2025-2027 är 100 mnkr/år, vilket är en minskning jämfört med utfallen de senaste åren.

Friköp av arrenden och tomträtter har varit den främsta orsaken till de senaste årens höga utfall men vi ser nu ett minskat intresse för friköp.

Orsaken till att intresset bedöms minska är ökade räntekostnader och osäkerhet om finansieringsmöjligheter med hänsyn till en svagare fastighetsmarknad.

Not till ovanstående:

Resultaten ovan tillfaller inte exploateringsförvaltningen utan levereras in månadsvis till kommuncentrala poster inom koncernen. Resultaten bör inte användas till att finansiera löpande verksamhet. Antagandena ovan utgår från att inget som inte redan är känt påverkar ränta, inflation eller konjunktur negativt.

4.2 Tomträtter

Ändamål	2024	2025	2026	2027
Småhus	123,0	133,0	140,0	147,0
Flerbostadshus	211,5	235,0	269,0	290,0
Industri/övriga ändamål	129,6	135,0	140,0	145,0
Summa intäkter	464,1	503,0	549,0	582,0
Kostnader	-10,9	-11,0	-10,0	-9,5
Nettointäkter tomträtter	453,2	492,0	539,0	572,5

Per december 2023 ligger 68 stämnda tomträtter i domstol. Tills vi har lagakraftvunna domar (väntas först 2025) ligger den nu löpande årsavgälden i prognosen.
Det retroaktiva beloppet, 2019 till december 2023, för stämnda tomträtter uppgår till 95 miljoner kronor vid yrkad avgäld.

Exploateringsnämnden (obs anges i mnkr i löpande priser)

mnkr, avrundat till närmsta 50 mnkr	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Nominerad bruttoinvestering	850	950	1000	1300	1550	1250	750	650	800	1050
varav nyinvestering	850	950	1000	1300	1550	1250	750	650	800	1050
varav reinvestering										
Investeringsinkomster	300	300	350	500	550	300	100	100	250	400
Nominerad nettoinvestering	550	650	650	800	1000	950	650	550	550	650

Investeringsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Förvärv och markberedning	166,5	327,8	328,1	209,4	222,3	228,9	235,8	242,9	250,2	257,7	265,4	273,3	281,6	1 139,3	1 328,2
varav nyinvestering	166,5	323,8	325,5	206,4	219,3	225,6	232,4	239,4	246,6	254,0	261,6	269,4	277,6	1 123,1	1 309,2
varav reinvestering		4,0	2,6	3,0	3,0	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	16,2	19,0
Investeringsinkomster	-4,0													0,0	0,0
Övriga investeringar	14,5	39,9	46,8	145,7	205,7	83,1	67,6	23,6	48,1	58,2	47,9	2,9	0,0	525,7	157,1
varav nyinvestering	14,5	39,9	46,8	145,7	205,7	83,1	67,6	23,6	48,1	58,2	47,9	2,9		525,7	157,1
varav reinvestering														0,0	0,0
Investeringsinkomster	-94,1		-2,2	-1,0	-9,8	-10,0								-20,8	0,0
Namnngivna komplexa projekt	367,7	612,1	564,1	697,6	767,3	959,6	1 438,1	1 830,0	1 358,8	612,7	493,6	748,4	1 101,2	5 692,6	4 314,6
varav nyinvestering	367,7	612,1	564,1	697,6	767,3	959,6	1 438,1	1 830,0	1 358,8	612,7	493,6	748,4	1 101,2	5 692,6	4 314,6
varav reinvestering														0,0	0,0
Investeringsinkomster	-185,7	-378,4	-392,1	-441,1	-431,4	-520,8	-737,3	-792,3	-397,4	-128,2	-175,1	-386,5	-594,1	-2 922,9	-1 681,3
Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder															
varav nyinvestering														0,0	0,0
varav reinvestering														0,0	0,0
Investeringsinkomster														0,0	0,0
Konstgestaltning 1% (avser nyinvestering)														0,0	0,0
Budgetregleringspost utgifter Nyinvestering 30%			-141,0	-209,3	-230,2	-287,9	-431,4	-549,0	-407,6	-183,8	-148,1	-224,5	-330,3	-1 707,8	-1 294,4
Budgetregleringspost utgifter Reinvestering														0,0	0,0
Budgetregleringspost inkomster 30%			98,0	132,3	129,4	156,2	221,2	237,7	119,2	38,5	52,5	116,0	178,2	876,9	504,4
Totalt bruttoinvesteringar	548,7	979,8	798,0	843,4	965,1	983,7	1 310,0	1 547,5	1 249,4	744,8	658,8	800,1	1 052,4	5 649,8	4 505,5
varav nyinvestering	548,7	975,8	795,4	840,4	962,1	980,4	1 306,6	1 544,0	1 245,8	741,1	655,0	796,2	1 048,4	5 633,6	4 486,5
varav reinvestering	0,0	4,0	2,6	3,0	3,0	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	16,2	19,0
Investeringsinkomster	-283,8	-378,4	-296,3	-309,8	-311,8	-374,6	-516,1	-554,6	-278,2	-89,7	-122,6	-270,6	-415,9	-2 066,8	-1 176,9
Totalt nettoinvesteringar	264,9	601,4	501,7	533,7	653,3	609,1	793,9	992,9	971,3	655,0	536,2	529,6	636,5	3 583,0	3 328,6

Projektredovisning - nettoinvestering

Exploateringsnämnden (obs anges i mnkr
i löpande priser)

(mnkr, nettoinvestering)			Utfall tom	Prognos												
Namngivna komplexa projekt	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Gång och cykelbro över Göta Älv	I	2	0	0	-14,3	-35,1	-30	-10	-150	-500	-500	-136,2			-239,4	-1136,2
Stadsutveckling Station haga	G	1	-90	-18,1	-4,9	-42,1	-195,2	-315,8	-198	-70,5	-30	-16,4			-756	-116,9
Sverigeförhandlingen - Citybuss Backastråket	G	1	-1	-13,9	-81,8	3	-12,1	-10,1	-170,8	51,6	9,9				-271,8	61,5
Sverigeförhandlingen - Citybuss Norra Älvstranden (västra och nordvästra delen)	I	2	11	8,1	-25,8	-101,1	8,4	-5,4	-139,5	-398,5	94,4	15,4			-263,4	-288,7
Sverigeförhandlingen - Spårväg och citybuss Norra Älvstranden centrala delen (Brunnsbo-Linné)	I/G	1/2	-96	-122,8	-88,9	-43,1	-73,3	-276,1	-88,2	-3	-14,8	-135,3	-296,9	-465,1	-569,6	-915,1
Knutpunkt Korsvägen - 409	G	1	0	0	0	-5	-57,9	0	-164,5						-227,4	0
Kvilleleden - 303	G/N	2	-55	-13,6	-37,8	-108,5	-62,6	-62,4	-91,9						-363,2	0
Högvattenskydd		2			-3	-4	-15	-19	-32	-36	-37	-37	-51	-32	-73	-193
Jubileumsparken		1	-235	-11,8											0	0

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut, Inriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på Nämndsnivå

**Ange 1 för genomförandefas, 2 för aktiv planeringsfas eller 3 för planering inte påbörjad

Exploateringsnämnden

Nominerad netto volym 2025-2029 (tkr)		Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
		Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålet inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålet inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålet inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till sammhällets resurser	Ökad/jämlig folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetsfällan/bebök- ningens utveckling
		Grön: över 75 % Gul: över 25-75 % Svart: 0-25% Röd: Negativ påverka utifrån kriterierna	Grön: Bidrar i stor utsträckning Gul: Bidrar delvis Svart: Ingen direkt påverkan/inte relevant Röd: Motverkar delvis	Grön: Bidrar i stor utsträckning Gul: Bidrar delvis Svart: Ingen direkt påverkan/inte relevant Röd: Motverkar delvis	Grön: Bidrar i stor utsträckning Gul: Bidrar delvis Svart: Ingen direkt påverkan/inte relevant Röd: Motverkar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Förvärv och markberedning		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Övriga investeringar										
Kvarnberget	156 000	20-40%	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Pendelcykelbana Norra Älvstranden	37 000	20-40%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Fiskebäcks hamn	101 000	Inte relevant	Motverkar delvis	Bidrar delvis	Motverkar delvis	Inte relevant	Motverkar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning
Namngivna projekt Exploateringsförvaltningen										
Stadsutveckling Station Haga	756 000	40-60%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis
Gång och cykelbro i centrala Göteborg	239 400	60-80%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning
Namngivna projekt Sverige förhandlingen										
Citybuss Backastråket	271 800	20-40%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Citybuss Norra Älvstranden västra och nordvästra delen	263 400	20-40%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis
Spårväg o citybuss Norra Älvstranden centrala delen	569 600	20-40%	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning
Namngivna projekt VP										
Kvilleleden	363 200	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Knutpunkt Korsvägen	227 400	40-60%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis
Högvattenskydd										
	73 000	>80%	Inte relevant	Bidrar delvis	Inte relevant	Motverkar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning

Exploateringsnämnden (**obs** anges i mnkr i löpande priser)

Exploatering	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Exploateringsinkomster															
varav Markförsäljning	550	1625	750	800	900	1000	1400	800						3 430	-
varav Exploateringsbidrag/Gatukostnadsersättning	487	1010	545	300	780	450	560	340						1 701	-
varav övrigt	48	150	105	125	70	100	260	140						487	-
Totala exploateringsinkomster	1 085	2 785	1 400	1 225	1 750	1 550	2 220	1 280	1000	1000	1000	1000	1000	8 025	5 000
Exploateringsutgifter															
Kvartersmark	-210	-655	-320	-240	-265	-450	-350	-120						- 998	-
Medfinansiering/samfinansiering	-32	-155	-120	-120	-50			-35						- 144	-
Allmän platsutbyggnad (exploateringsfinansierad)	-675	-1225	-830	-550	-830	-905	-1075	-660	0	0	0	0	0	- 2 814	-
varav Gata	-295	-735	-400	-425	-630	-715	-650	-450						- 2 009	-
varav Park	-60	-95	-50	-55	-50	-105	-325	-170						- 564	-
varav skyfall och övriga anläggningar	-320	-395	-380	-70	-150	-85	-100	-40						- 312	-
Allmän platsutbyggnad (skattefinansierad)	-115	-175	-130	-65	-90	-145	-220	-160	0	0	0	0	0	- 476	-
varav Gata	-81	-160	-110	-30	-70	-125	-170	-140						- 375	-
varav Park	-34	-15	-20	-35	-20	-20	-50	-20						- 102	-
varav skyfall och övriga anläggningar														-	-
Totala exploateringsutgifter	-1 032	-2 210	-1 400	-975	-1 235	-1 500	-1 645	-975	-1000	-1000	-1000	-1000	-1000	- 6 330	- 5 000
Exploateringsnetto	53	575	0	250	515	50	575	305	0	0	0	0	0	1 695	-
Självfinansieringsgrad (rullande tio år)	114%		114%	115%	119%	116%	120%	122%	122%	117%	115%	114%	115%		

Exploateringsnämnden

Projektredovisning - Exploateringsprojekt

(mnkr)				Utfall tom	Prognos	Prognos											
Pågående projekt	KF-beslut*	Status**		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Exploatering - Selma Lagerlöfs Torg	N	1	Ink	209												0	0
			Utg	-238	-17	-1										-1	0
			Netto	-29	-17	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0
Exploatering - Gamlestadstorg etapp 1	N	1	Ink	199	15	54										54	0
			Utg	-629	-21	-9	-6									-15	0
			Netto	-430	-6	45	-6	0	0	0	0	0	0	0	0	39	0
Exploatering - Norr om Masthugget	G	1	Ink	843	579	292	155	101	100	61	30	25				764	55
			Utg	-840	-816	-363	-218	-141	-141	-93	-39	-117				-1112	-156
			Netto	3	-237	-71	-63	-40	-41	-32	-9	-92	0	0	0	-348	-101
Exploatering - Ringön spårvagnsdepå	N	1	Ink	17	170											0	0
			Utg	-240	-131	-8										-8	0
			Netto	-223	39	-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8	0
Exploatering - Götaleden Gullbergsvass bostäder	N	1	Ink	1	25		300	300	400	280						1280	0
			Utg	-1387	-7	-88	-65		-50							-203	0
			Netto	-1386	18	-88	235	300	350	280	0	0	0	0	0	1077	0
Exploatering - Ny Älvförbindelse kvartersbebyggelse	N	1	Ink	67		285		215								500	0
			Utg	-293	-25	-5	-34	-77	-4	-43						-163	0
			Netto	-226	-25	280	-34	138	-4	-43	0	0	0	0	0	337	0
Exploatering - Per Dubbsgatan	G	1	Ink	202	1		6	9	22	4						41	0
			Utg	-120	-23	-3	-49	-47	-46	-10						-155	0
			Netto	82	-22	-3	-43	-38	-24	-6	0	0	0	0	0	-114	0
Exploatering - Olof Asklunds gata	N	1	Ink	19	32	45	35	22	22	21	16					161	16
			Utg	-30	-68	-72	-43	-13	-25	-12		3				-162	3
			Netto	-11	-36	-27	-8	9	-3	9	16	3	0	0	0	-1	19
Exploatering - Volvo Lundby	N	1	Ink	29	59				17							17	0
			Utg	-49	-149	-15	-21		-30							-66	0
			Netto	-20	-90	-15	-21	0	0	-13	0	0	0	0	0	-49	0
Exploatering - Västlänken Centralstation	N	1	Ink	53	25	76	37	5	5							123	0
			Utg	-27	-97	-35	-91	-10	-13							-149	0
			Netto	26	-72	41	-54	-5	-8	0	0	0	0	0	0	-26	0
Planerade projekt	KF-beslut*			Utfall tom 2023	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Exploatering -Gamlestadstorg etapp 2	N	2	Ink	8				100	219	256	321	193	100	64	1	575	679
			Utg	-23	-6	-9	-115	-280	-304	-269	-264	-199	-83	-8	0	-977	-554
			Netto	-15	-6	-9	-115	-180	-85	-13	57	-6	17	56	1	-402	125
Exploatering -Centralenområdet– Norr om Nordstan	N	2	Ink	0		37	341		3		200	200				381	400
			Utg	-55	-107	-31	-19	-30	-145	-60						-285	0
			Netto	-55	-107	6	322	-30	-142	-60	200	200	0	0	0	96	400
Exploatering -Gåsagången	N	2	Ink	0				167	7	168	4	15		3	5	342	27
			Utg	-13	-4	-3	-22	-47	-90	-52	-48		-11	-29	-14	-214	-102
			Netto	-13	-4	-3	-22	120	-83	116	-44	15	-11	-26	-9	128	-75
Exploatering - Detaljplaner inom programområdet Backaplan***	I	2	Ink	95		10	605	551	267	131	178	99	180	57	74	2152	588
			Utg	-45	-48	-16	-130	-464	-396	-295	-296	-254	-205	-180	-168	-1301	-1103
			Netto	50	-48	-6	475	87	-129	-164	-118	-155	-25	-123	-94	263	-515
Exploatering - Brottkärr ångar och berg	N	2	Ink	0				69	30	51	64	50	10			334	120
			Utg	0	-1	-1	-69	-31	-52	-65	-60	-50	-10			-338	-120
			Netto	0	-1	-1	0	-1	-1	-1	0	0	0	0	0	-4	0
Exploatering- Brunnsbo, Backa	N	2	Ink	0			2	92	70	114	91	25				394	116
			Utg	-3	-4	-3	-1	-11	-87	-82	-66	-65	-10	-10		-335	-151
			Netto	-3	-4	-3	1	81	-17	32	25	-40	-10	-10	0	59	-35
Exploatering- Frölunda Torg	N	2	Ink	0			51	100	225	25						401	0
			Utg	0			-51	-100	-225	-25						-401	0
			Netto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exploatering- Valhallagatan, Centralbad och blandstad	N	2	Ink	0					400	400						800	0
			Utg	-5	-6	-6	-2	-251	-146	-10						-415	0
			Netto	-5	-6	-6	-2	-251	254	390	0	0	0	0	0	385	0

***DP1 Backavägen, detaljplan har vunnit laga kraft och är i ett genomförandeskede

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut, Inriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på Nämnds nivå

Göteborgs
Stad

2. Idrott och föreningsnämnden

Investeringsnomineringar 2025

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport med bilagor avseende nämndens investeringsnomineringar för 2025. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Idrotts- och föreningsnämnden 2024-03-26 - Idrotts- och föreningsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 39 Ärendenummer IOFF-2024-00094

Investeringsnominering 2025

Beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till investeringsnominering 2025.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder nomineringsunderlagen enligt bilagor till kommunstyrelsen.

Handling/ar

- Tjänsteutlåtande avdelning utveckling & styrning, daterat 2024-03-06
- Investeringsnomineringar 2025
- Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner
- Yrkande från KD, M och L samt särskilt yttrande D
- Yttrande från S och V

Yrkanden

Dan-Ove Marcelind (KD) yrkar bifall till yrkandet från KD, M, L och särskilt yttrande D.

Bettan Andersson (V) yrkar avslag på yrkandet från KD, M, L och särskilt yttrande D.

Propositionsordning

Ordförande ställer förvaltningens tjänsteutlåtande mot yrkandet från KD, M, L och särskilt yttrande D och finner att nämnden bifaller förvaltningens tjänsteutlåtande.

Omröstning begärs.

Efter genomförd omröstning konstaterar ordföranden Bettan Andersson (V) att förvaltningens förslag till beslut bifalls.

Omröstning

Ordföranden Bettan Andersson (V) föreslår följande omröstningsordning som godkänns av nämnden:

Ja-röst för bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Nej-röst för bifall till yrkandet från KD, M och L med särskilt yttrande D.

Ja-röster: Staffan Lindström (S), Anna Ahlborg (S), Vincent Siekkinen Franzén (S), John Harfouche (C), Frida Tånghag (V) och Bettan Andersson (V).

Nej-röster: Edwin Friedlaender (M), Claes Annerstedt (D), Birgitta Ling Fransson (L) Magnus Marelius (SD) och Dan-Ove Marcelind (KD).

Utfall: Sex ja-röster mot fem nej-röster. Förvaltningens tjänsteutlåtande bifalls.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-06

Ärendenummer IOFF-2024-00094

Handläggare

Tove Selnes

Telefon: 031-368 21 85

E-post: tove.selnes@ioff.goteborg.se

Investeringsnominering 2025

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till investeringsnominering 2025.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder nomineringsunderlagen enligt bilagor till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stadens investerande nämnder ska senast i mars årligen besluta om investeringsnomineringar. Idrotts- och föreningsförvaltningen har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2025. Investeringsnomineringen beslutas av idrotts- och föreningsnämnden och nämndens nominering utgör ett underlag i den fortsatta politiska beredningen om framtida investeringar i staden inför Göteborgs Stads budget 2025.

Från och med år 2025 går kommunen över till en struktur och budgetstyrning där kommunfullmäktige beslutar om årliga budgetramar för en rullande femårsperiod. Detta innebär en justering av planperioder och i ärendet nomineras därmed medel för planperioden 2025–2029 samt en utblick för åren 2030–2034.

Nämndens investeringsnominering tar sin utgångspunkt i Göteborgs Stads övergripande mål och strategier kring utbyggnad av idrottsanläggningar, till exempel Göteborgs Stads idrottsprogram. Nomineringen bygger också på den långsiktiga behovsanalysen som framgår av nämndens lokalbehovsplan, samt tillkommande politiska uppdrag kring utbyggnad av anläggningar.

Enligt anvisningarna för investeringsstyrning ska en bedömning göras utifrån i vilken mån föreslagna investeringsvolymen skapar förutsättningar för att nå stadens mål och inriktningar kring de sociala och ekologiska hållbarhetsdimensionerna. Nomineringsunderlagen ska baseras både på bedömda investeringsbehov utifrån stadens målsättningar och en bedömning av genomförbarhet och genomförandekapacitet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna bruttovolymen för investeringar för perioden 2025–2029 uppgår till 5250 miljoner kronor och för perioden 2030–2034 uppgår bruttovolymen till 5200 miljoner kronor. Investeringsunderlaget omfattar pågående projekt och planerade åtgärder. Föreslagna reinvesteringar bygger på den tioåriga underhållsplanen för respektive fastighet som sammanställs årligen av idrotts- och föreningsförvaltningen.

Driftskonsekvenserna är i detta skede schablonmässigt framtagna och avskrivningstiderna är beräknade efter gällande anvisningar för komponentavskrivning. Driftskostnadseffekter är så långt det är möjligt, beräknade utifrån nuvarande kvalitetsnivåer och redovisas i bilaga 1, avsnitt driftskonsekvenser.

Bedömning ur ekologisk dimension

I enlighet med stadens process för investeringsstyrning ska en bedömning göras utifrån i vilken mån föreslagna investeringsvolymerna skapar förutsättningar för att nå stadens mål och inriktningar kring de sociala och ekologiska hållbarhetsdimensionerna. För den ekologiska dimensionen utgår analysen från Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 och delmålen inom målområdena ”naturen”, ”klimatet” och ”människan”, samt stadens ramverk för gröna obligationer.

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra delvis till stadens målsättningar. Investeringar i idrottsanläggningar är resurskrävande men genom en genomtänkt planering, en smart utformning av anläggningarna, samt rätt kravställning inför byggnation skapas förutsättningar att bidra till uppställda miljö- och klimatmål. Genom investeringar i idrott och föreningsliv motverkas också ohälsa som i sig har en negativ påverkan på miljö och klimat.

Bedömning ur social dimension

För den sociala dimensionen utgår analysen i stadens process för investeringsstyrning från ett antal av stadens planer och program, där en viktig utgångspunkt är en jämlik fördelning och tillgång till resurser. Jämlikhetsbegreppet innefattar samtliga diskrimineringsgrunder samt det socioekonomiska perspektivet.

Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra i stor utsträckning till målen om ökad/jämlik tillgång till samhällets resurser samt ökad/jämlik folkhälsa. Målen är nära kopplade till nämndens grunduppdrag som ska främja folkhälsan och skapa förutsättningar för alla stadens invånare att idrotta och ha en aktiv fritid. För att nämndens investeringar ska bidra till målen på ett träffsäkert sätt behöver beslutsunderlagen bygga på uppdaterade analyser om hur befolkningen rör sig samt hur den fysiska aktiviteten och föreningsdeltagandet skiljer sig mellan olika grupper i samhället och olika delar av staden.

Investeringsvolymerna bedöms också bidra i stor utsträckning till målet om trygga fysiska miljöer genom bland annat strategiska lokaliseringar av idrottsanläggningar samt trygghetsskapande åtgärder i utformning av nya anläggningar. Investeringarna bedöms delvis bidra till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling framför allt genom de anläggningar som möjliggör för idrottsevenemang. Målet om tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation bedöms inte relevant för föreslagna investeringar.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2025
2. Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden ska senast i mars besluta om den årliga investeringsnomineringen. Nämndens investeringsnomineringar ska sedan, tillsammans med övriga nämnders nomineringar, behandlas samlat i stadens investeringsberedning. Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsförvaltningen har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2025. Från och med år 2025 går kommunen över till en struktur och budgetstyrning där kommunfullmäktige beslutar om årliga budgetramar för en rullande femårsperiod. Detta innebär en justering av planperioder och i ärendet nomineras nu medel för planperioden 2025–2029 samt en utblick för åren 2030–2034.

Förändringen kommer från stadsledningskontorets bedömning att årliga investeringsramar med en styrande rullande planperiod ger en ökad ekonomisk styrning på nämnderna att behöva omhänderta och hantera tidsförskjutningar eller fördyringar som förs över på kommande år. Nämnderna har möjlighet att föra över max 15 procent av årets beslutade men inte nyttjade investeringsram till efterföljande år. Beslut ska fattas senast i samband med nämndens beslut om årsrapporten, men kan ske löpande under året.

Idrotts- och föreningsnämndens investeringsnominering tar sin utgångspunkt i Göteborgs Stads övergripande mål och strategier kring utbyggnad av idrottsanläggningar, till exempel Göteborgs Stads idrottsprogram. Nomineringarna bygger också på den långsiktiga behovsanalysen som framgår av nämndens lokalbehovsplan, samt tillkommande politiska uppdrag kring utbyggnad av anläggningar.

Inför framtagandet av investeringsnomineringarna 2025 har en genomlysning gjorts av planerade projekt med utgångspunkt i upparbetsgraden de senaste åren och en bedömning av genomförandekapacitet kommande år. För att kunna möjliggöra för en bättre planering och uppföljning har en viss omfördelning mellan investeringsområden genomförts. Nämnden har också valt att lyfta ut och särredovisa investeringar i idrottsområden samt investeringar som är kopplade till utvecklingen i evenemangsområdet.

Väsentliga förändringar från föregående årets nominering är förskjutning av nominerade volymer inom investeringsområdena isanläggningar samt sim- och badanläggningar. Detta kan framför allt härledas till de politiska uppdragen om ny ishall innan 2026 och ny simhall i Majorna-Linné. I båda dessa uppdrag är markfrågan en utmaning. Idrotts- och föreningsförvaltningen har en pågående samverkan med exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen för att ta fram möjliga lokaliseringar men tidplanen för att genomföra projekten har behövt skjutas upp vilket påverkar nominerade volymer per år.

Utbyggnaden av idrottshallar följer till stor del skolutvecklingen och planeringen samordnas med grundskolenämnden och stadsfastighetsnämnden. Här behöver dock en viss osäkerhet lyftas kring nominerade investeringsvolymer, då ansvarsfördelningen mellan nämnderna ska utredas utifrån kommunfullmäktiges beslut 2024-02-01 §26 SLK-2023-00609. Nämndens investeringsnomineringar kan komma att justeras beroende på utredningens slutsatser.

Förvaltningens bedömning

Idrotts- och föreningsnämnden ska främja folkhälsan och ge göteborgarna förutsättningar att idrotta och ha en aktiv fritid. I takt med att staden växer och utvecklas behöver platser för idrott och en aktiv fritid stärkas och byggas ut. I idrotts- och föreningsnämndens lokalbehovsplan 2023 konstateras ett stort behov av idrottsanläggningar de kommande åren som drivs av flera faktorer, bland annat den förväntade befolkningstillväxten, det åldrande anläggningsbeståndet och de ojämlika livsförhållandena i staden. För att bibehålla dagens tillgång till idrottsanläggningar krävs ett högt tempo i utbyggnaden.

Föreslagen investeringsnominering 2025 är en sammanvägd bedömning av dels vilka satsningar som motsvarar det behov av utbyggnad som lokalbehovsplanen och andra underlag pekar på, dels vilken genomförandekapacitet förvaltningen har att driva föreslagna investeringar. Vissa osäkerheter finns i underlaget som bland annat är kopplat till ansvarsfördelning mellan nämnder i utbyggnad av idrottshallar, samt framdriften i vissa detaljplaner som har en påverkan på tidplaner för specifika projekt.

Johan Sävhave

Ann-Charlotte Hellman

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Fastighet & stadsutveckling

Investeringsnomineringar 2025

Idrotts- och föreningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	4
1.1.2	Nyinvesteringar	5
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	5
1.3	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftskonsekvenser	10
2.1	Kapitalkostnadsutveckling	10
2.2	Driftkostnadseffekter (volymförändring)	11
2.2.1	Årligen tillkommande driftskostnader	11
2.2.2	Årliga totala investeringsrelaterade kostnader	11
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	12

1 Investeringsvolymer

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bruttoninvestering	251	494	446	600	800	1050	1350	1450
varav re-/ersättningsinvest.	82	220	155	400	600	950	1200	1200
varav nyinvestering	169	273	291	200	200	100	150	250
Investeringsinkomster	4							
Nettoinvestering	247	494	446	600	800	1050	1350	1450

Idrotts- och föreningsnämnden ska främja folkhälsan och ge göteborgarna förutsättningar att idrotta och ha en aktiv fritid. I takt med att staden växer och utvecklas behöver platser för idrott och en aktiv fritid stärkas och byggas ut. Nämnden ska bidra till att ytor och lokaler för idrott och andra föreningslokaler i Göteborg finns tillgängliga för alla i staden. Nämnden ska stödja stadens föreningsliv och i det ingår en regelbunden dialog med föreningar och förbund om anläggningsbehov. Den årliga investeringsnomineringen bygger på Göteborgs Stads övergripande mål och strategier kring utbyggnad av idrottsanläggningar, den långsiktiga behovsanalysen som framgår av nämndens lokalbehovsplan, samt tillkommande politiska uppdrag kring utbyggnad av anläggningar.

Ett av målen i Göteborgs Stads idrottsprogram 2023–2030 är att staden ska ha ett större utbud av idrottsanläggningar som används jämlikt. Målet ska uppfyllas bland annat genom en flexibel och mångfunktionell planering och utformning av idrottsanläggningar. Befintliga anläggningar och idrottsområden ska bevaras och utvecklas. Strategierna inom målområdet idrottsanläggningar har en inriktning mot barn och unga upp till 25 år och flickor i synnerhet, personer som är 65 år eller äldre, personer med funktionsnedsättning och personer med sämre socioekonomiska förutsättningar.

I idrotts- och föreningsnämndens lokalbehovsplan 2023 konstateras ett stort behov av idrottsanläggningar de kommande åren som drivs av flera faktorer, bland annat den förväntade befolkningstillväxten, det åldrande anläggningsbeståndet och de ojämlika livsförhållandena i staden. För att bibehålla dagens tillgång till idrottsanläggningar krävs ett högt tempo i utbyggnaden av idrottsanläggningar.

Idrotts- och föreningsnämnden har fått flera uppdrag från kommunfullmäktige som gäller utbyggnad av idrottsanläggningar genom specifikt utpekade projekt, till exempel en ny ishall med driftsättning senast 2026 samt en ny simhall i Majorna-Linné. Utöver kommunfullmäktiges uppdrag har idrotts- och föreningsnämnden under 2023 fattat beslut om ytterligare investeringsprojekt. De politiskt utpekade projekten behöver omhändertas i investeringsnomineringen.

Utvecklingen i evenemangsområdet i Göteborg med bland annat en ny arena som ersätter Scandinavium och ett nytt centralbad som ersätter Valhallabadet påverkar

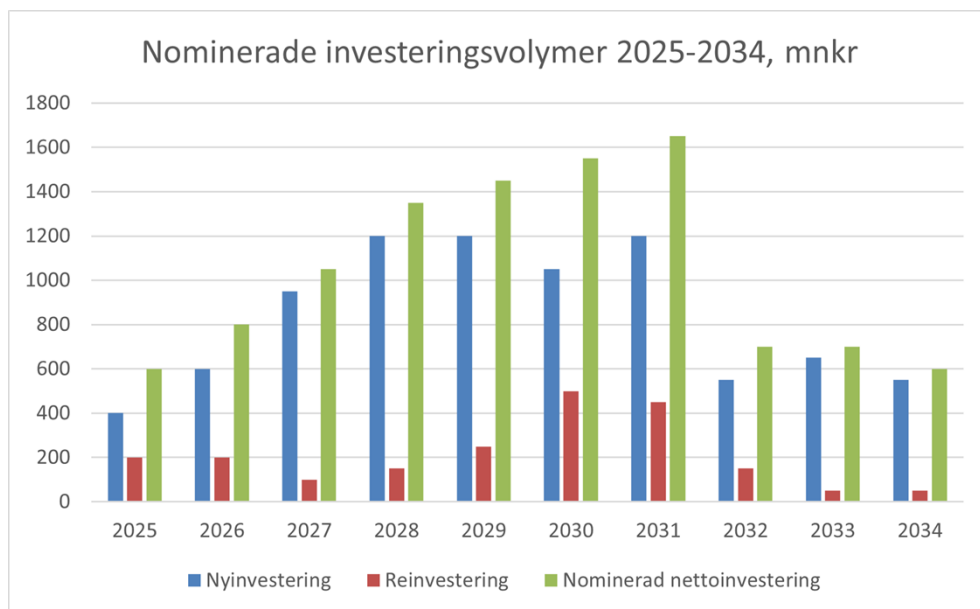
också nämndens investeringsplanering. Nämnden har i uppdrag att planera för ett nytt Centralbad och att omhänderta ersättningsbehovet av Valhalla sporthallar. Som en konsekvens av utvecklingen ser också nämnden behov av investeringar för att ersätta Valhalla IP.

Inför framtagandet av investeringsnomineringarna 2025 har en genomlysning gjorts av planerade projekt med utgångspunkt i upparbetningsgraden de senaste åren och en bedömning av genomförandekapacitet kommande år. För att kunna möjliggöra för en bättre planering och uppföljning har en viss omfördelning mellan investeringsområden genomförts. Nämnden har också valt att lyfta ut och särredovisa investeringar i idrottsområden samt investeringar som är kopplade till utvecklingen i evenemangsområdet.

Väsentliga förändringar från föregående års nominering är förskjutning av nominerade volymer inom investeringsområdena isanläggningar samt sim- och badanläggningar. Detta kan framför allt härledas till de politiska uppdragen om ishall innan 2026 och ny simhall i Majorna-Linné. I båda dessa uppdrag är markfrågan en utmaning. Idrotts- och föreningsförvaltningen har en pågående samverkan med exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen för att ta fram möjliga lokaliseringar men tidplanen för att genomföra projekten har behövt skjutas upp vilket påverkar nominerade volymer per år.

Förändringen i nominerade volymer inom investeringsområde bollplaner är framför allt kopplat till planeringen för en permanent ersättningsarena för Valhalla IP, där medel avsattes i föregående års nominering inom investeringsområde bollplaner. Tidplanen har justerats och dessa medel återfinns nu i investeringsområde Centralbadet och relaterade projekt.

Enprocentsregeln för konst hanteras inom ramen för respektive investeringsområde och projekt och särredovisas därmed inte i nämndens nomineringar.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Det finns ett kontinuerligt behov av reinvesteringar i idrotts- och föreningsnämndens anläggningar i syfte att bibehålla anläggningarnas värde och funktion. De reinvesteringar som ingår i årets nominering bygger på den tioåriga underhållsplanen för respektive fastighet som sammanställs årligen av idrotts- och

föreningsförvaltningen.

En del av nämndens anläggningar uppfördes redan på 1960- och 1970-talen och har därmed uppnått sin tekniska livslängd. När det väl har skett är det inte längre ekonomiskt eller miljömässigt hållbart att fortsätta med underhåll och drift. Dessa anläggningar behöver efter hand rivas och ersättas. Några exempel på sådana ersättningsinvesteringar som ingår i investeringsnomineringen är ersättning för Askims simhall och ersättning för Rambergsrinken.

1.1.2 Nyinvesteringar

Fördelningen mellan re- och ersättningsinvesteringar respektive nyinvesteringar beräknas till 17 procent respektive 83 procent i planperioden 2025–2029. Nyinvesteringsbehovet drivs till stor del av befolkningsutvecklingen samt för vissa anläggningstyper ett befintligt underskott på anläggningar som motiverar ytterligare utbyggnad, till exempel för sim- och badanläggningar. Investeringar i Centralbadet och ersättningshallar för Valhalla sporthallar räknas som nyinvesteringar då de är nya för idrotts- och föreningsnämnden, även om de ersätter befintlig verksamhet i staden.

Utbyggnaden av idrottshallar följer till stor del skolutvecklingen och planeringen samordnas med grundskolenämnden och stadsfastighetsnämnden. Här behöver dock en viss osäkerhet lyftas kring nominerade investeringsvolym, då ansvarsfördelningen mellan nämnderna ska utredas utifrån kommunfullmäktiges beslut 2024-02-01 §26 SLK-2023-00609. För idrotts- och föreningsnämndens del finns en otydlighet i ansvarsfördelningen framför allt vad gäller vilken part som ansvarar för planering, byggnation och förvaltning om idrottshallen byggs fristående från skolbyggnaden på samma fastighet. Enligt rådande praxis ska idrotts- och föreningsnämnden ansvara för de fristående hallarna, förutsatt att de är av fullmåttstorlek. Samtidigt sker en utveckling där allt fler idrottshallar planeras som fristående byggnader. Nämndens investeringsnomineringar kan därmed komma att justeras beroende på utredningens slutsatser.

1.2 Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden

Idrottshallar:

Som tidigare konstaterat är skolutvecklingen vägledande för utvecklingen av idrottshallar. Idrotts- och föreningsförvaltningen deltar aktivt i arbetet med planprogram och detaljplaner och bevakar var befintliga eller potentiellt tillkommande anläggningar kan bli aktuella. De kommande åren startas ett antal detaljplaner där skola med tillhörande idrottshall ingår och där nämnden kan komma att ansvara för investering i fullstora idrottshallar. Det gäller bland annat skolutveckling i Tynnered och Frölunda. Osäkerhet i framdrift gällande planering finns dock alltid och därtill kommer även skolans behov och förutsättningar på längre sikt som kan komma att förändras.

Sedan tidigare pågår planarbete och förstudier för byggnationer av sporthallar på Backaplan och Jaegerdorffsplatsen och medel för dessa projekt är nominerade de kommande åren. I kommunfullmäktiges budget 2023 fick nämnden ett uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden möjliggöra att en ny fullmåttshall i Backa som driftsätts senast 2025. Även för detta projekt finns nominerade medel de kommande åren.

I nämndens lokalbehovsplan konstateras ett behov av en kategori 3-hall i alla fyra

stadsområden. En kategori 3-hall ger möjligheter att spela matcher och arrangera mindre och medelstora evenemang, bland annat på grund av en större läktarkapacitet. Lundbystrandshallen i stadsområde Hisingen och Kvibergs Park sporthall i stadsområde Nordost räknas till kategori 3-hallar. För stadsområde Centrum kommer ersättningshallarna för Valhalla sporthallar i investeringsområde Centralbadet och relaterade projekt motsvara behovet av en kategori 3-hall. I årets investeringsnominering ingår nominerade medel för en ny idrottshall i Välen som möjliggör för en kategori-3 hall i stadsområde Sydväst.

Isanläggningar:

Tidigare under planperioden har nämnden genomfört ett flertal investeringar i isanläggningar, bland annat Ruddalens ishall och Kvibergs Park is- och sporthall. I planperioden ingår sedan tidigare nominerade medel för en ersättningsanläggning för Rambergsrinken som har uppnått sin tekniska livslängd och byggnation beräknas ske under 2027 och 2028.

I nämndens lokalbehovsplan konstateras ett långsiktigt behov av ytterligare isytor, som framför allt drivs av den prognostiserade befolkningsökningen. Sedan tidigare finns nominerade medel för tre ishallar med lokalisering Örgryte/Härlanda, Torslanda och Ringön.

Idrotts- och föreningsnämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktiges budget 2023 att tidigare lägga en ishall som ska driftsättas senast 2026. Under det senaste året har lokaliseringar prövats på flera håll men det finns svårigheter att hitta en byggrätt, vilket leder till försening. Fortsatt dialog förs med stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringsförvaltningen kring möjliga ytor för placering. Med största sannolikhet innebär dock svårigheterna att ishallen inte kommer kunna driftsättas 2026 och detta innebär en förskjutning i nominerade medel.

Sim- och badanläggningar:

Nämnden har sedan tidigare pekat ut investeringar i sim- och badanläggningar som ett prioriterat område. Flera simhallsprojekt är pågående och kommer färdigställas under kommande år. Här ingår ersättning för Askims simhall och en ny simhall i Kortedala. Planarbete och förstudie pågår för ett nytt lokalbad i Torslanda samt ersättning av Lundbybadet ingår också i de nominerade volymerna. Uppdraget att bygga ett nytt centralbad i Göteborg har också ingått i föregående års investeringsnomineringar. Dessa medel har dock flyttats till ett eget investeringsområde tillsammans med andra relaterade projekt till följd av utvecklingen i evenemangsområdet, vilket är en förändring mot föregående år.

Nämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktige att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram mark för en ny simhall i Majorna-Linné. Under året har placering prövats vid Jaegerdorffsplatsen men där finns inte tillräckliga förutsättningar för att inrymma ett bad. Dialogen om en möjlig placering fortsätter tillsammans med utpekade nämnder men här råder en viss osäkerhet i nominerade medel.

De planerade simhallsinvesteringarna innebär att staden ges en tydlig kapacitetsökning på sikt. I lokalbehovsplanen 2023 konstateras dock ytterligare behov av simhallar på lång sikt, som drivs av den prognosticerade befolkningsökningen. I utblicken 2029–2034 ingår en simhall utan föreslagen lokalisering.

Bollplaner:

De nominerade volymerna inom investeringsområde bollplaner utgörs framför allt av ersättningsinvesteringar då det finns ett löpande behov av att byta ut konstgräset

på bollplanerna. Slitaget på konstgräsplanerna innebär att de behöver bytas ut var femte till tionde år beroende på typ av underlag och slitage. Kostnaden för ett konstgräsbyte har ökat kraftigt de senaste åren vilket återspeglas i nomineringarna. Kostnaderna bedöms också öka framåt i takt med att nya infillmaterial i konstgräsplaner testas och utvärderas.

I nämndens lokalbehovsplan är den generella bedömningen att staden är relativt välförsedd med bollplaner. Nämnden har därför som inriktning att värna en god kvalitet på de befintliga bollplanerna men att vara restriktiv med att bygga nya konstgräsplaner. Detta beror framför allt på miljöhänsyn då gummigranulat som traditionellt sett fungerar som infill i konstgräsplanerna är en källa till spridning av mikroplast.

Stadsområde Centrum utgör ett undantag där bedömningen är att det finns ett behov av att utöka kapaciteten. Idrotts- och föreningsnämnden beslutade 2024-02-27 §27 IOFF-2023-00253 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda fotbollens förutsättningar i centrala Göteborg och återkomma till nämnden med alternativ för att stärka anläggningsbeståndet. I årets nominering tillkommer därför medel för nyetablering av ett flertal planer, uppskattat till en konstgräsplan per år under planperioden.

Som tidigare nämnt har avsatta medel för ersättning av Valhalla IP flyttats till ett särskilt investeringsområde.

Idrottsområden:

Nämnden har valt att lyfta fram investeringar i idrottsområden som ett eget investeringsområde. Ett idrottsområde utgörs av ett sammanhängande markområde med funktioner för flera olika idrotter eller aktiviteter. Nämnden har sedan tidigare lyft fram utveckling av idrottsområden som ett prioriterat område. I takt med att konkurrensen av mark blir högre stärks också kraven på att nyttja den befintliga idrottsmarken så effektivt som möjligt. De kommande åren planerar nämnden för satsningar i bland annat Skatås och Mossen, där förvaltningen arbetar fram utvecklingsplaner för respektive område där planerade investeringar specificeras och beskrivs i detalj.

Inom idrottsområdena ingår ofta en eller flera bollplaner. Nämnden har några planerade investeringsprojekt i syfte att stärka elitkapaciteten kring några bollplaner, bland annat på Ruddalen och Torslandavallen. Investeringar görs för att möta den utpekade standarden för Superettan respektive Division 1-fotboll. Det handlar om investeringar i bland annat omklädningsrum, läktare och tekniska uppgraderingar.

Centralbadet och relaterade projekt:

Utvecklingen i evenemangsområdet i Göteborg där bland annat Scandinavium och Valhallabadet ska ersättas med moderna arenor anpassade för evenemang har en påverkan på nämndens investeringsnomineringar. Idrotts- och föreningsnämnden har sedan tidigare i uppdrag att planera för ett nytt Centralbad som ska ersätta Valhallabadet. Genom kommunfullmäktiges beslut 2023-06-08 §15 dnr 0367/21 fick nämnden också i uppdrag att omhänderta ersättningsbehovet av Valhalla sporthallar. Inom ramen för den pågående planeringen i programarbetet för evenemangsområdet är den gemensamma inriktningen i dagsläget att ersättningshallarna placeras ovanpå badet, vilket gör att dessa projekt har en nära koppling till varandra. Utredningar och förstudie pågår för att ytterligare specificera projekten.

Som en konsekvens av utvecklingen i evenemangsområdet ser nämnden också ett behov av att investera i ersättningsanläggningar för Valhalla IP. Det handlar om en kortsiktig ersättning för att lösa träningsverksamheten genom att anlägga en

konstgräsplan på Heden, samt en långsiktig ersättningsarena för att ge förutsättningar för matchverksamheten.

Övriga investeringar:

I investeringsområdet övriga investeringar ingår ytterligare investeringsprojekt som ligger utanför övriga investeringsområden, till exempel utegym och kapacitetsstärkande åtgärder för ridsporten. Några politiskt utpekade projekt ingår också, såsom Säve näridrottsplats och skatepark vid Varpaplan. Det finns också medel avsatta för energisparande åtgärder såsom solceller, samt komplexa grundläggningsarbeten.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

Med betydande projekt avses projekt som är beslutade på kommunfullmäktigenivå, projekt som överstiger 250 miljoner kronor i investeringsomsättning eller projekt som bedöms vara av annan principiell beskaffenhet. För idrotts- och föreningsnämnden gäller dessa kriterier tre projekt: Centralbadet, ersättning för Valhalla sporthallar, samt nya Lundbybadet.

Centralbadet:

Utifrån kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 §16 0367/21 har kommunstyrelsen i uppdrag att planera vidare för ny arena, nytt centralbad och stadsutveckling inom evenemangsområdet i samverkan med flertalet nämnder och bolagsstyrelser inom staden. Idrotts- och föreningsnämnden deltar aktivt i planprogram och detaljplan för Norr om Valhallagatan, för att möjliggöra för ett nytt centralbad på området. Tidplanen för planprogrammet har förskjutits något vilket även påverkar tidplanen för Centralbadet i investeringsnomineringarna. En förskjutning har skett jämfört med föregående års nominering och medel har nu avsatts fram till 2031.

Nominerade medel ska ses som en indikativ investeringsvolym. En fördjupad förstudie av Centralbadet kommer att levereras under våren 2024, tillsammans med kalkylunderlag. Förstudien kommer ligga till grund för ett inriktningsbeslut under hösten 2024 i idrotts- och föreningsnämnden och andra berörda nämnder innan vidare behandling i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige preliminärt under första kvartalet 2025.

Ersättning för Valhalla sporthallar:

Genom kommunfullmäktiges beslut 2023-06-08 §15 dnr 0367/21 fick nämnden i uppdrag att omhänderta ersättningsbehovet av Valhalla sporthallar. Tre fullstora idrottshallar ska ersättas och i planeringen har det också identifierats ett behov av en utökning med en fjärde hall. För närvarande är inriktningen i planeringen att hallarna ska placeras ovanpå Centralbadet. Utredning och förstudie pågår som kommer specificera projektet ytterligare. En osäkerhetsfaktor är dock det att det finns en inriktning från kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 §16 0367/21 att undersöka etablering av kommersiella lokaler ovanpå och i anslutning till badet för att förbättra kalkylen. Kommande inriktningsbeslut för Centralbadet kommer därmed vara vägledande för hur ersättningshallarna ska hanteras.

I föregående års nominering ingick medel för temporära ersättningshallar inom investeringsområde övrigt. Kommunfullmäktiges beslut innebär att nämnden ska ansvara för permanenta ersättningshallar för Valhalla sporthallar. Nominerade medel har ökat jämfört med föregående års nominering, en mer detaljerad kalkyl kommer dock levereras i anslutning till förstudien. Tidplanen är justerad för att löpa parallellt med Centralbadet.

Lundbybadet:

Planeringen för Lundbybadet innebär en utbyggnad av befintligt bad till ett områdesbad. Ett områdesbad innebär i det här fallet att en 50-metersbassäng, en undervisningsbassäng, en varmbassäng samt en barn- och familjedel adderas. Målsättningen är att bygga den nya delen så att den kan fungera självständigt från befintligt bad med egna faciliteter för omklädning och egna tekniska installationer som är oberoende av befintlig anläggning – detta för att möjliggöra framtida utveckling och omdaning av den gamla delen utan att verksamheten i den nya påverkas.

Projektet möjliggörs inom ramen för pågående detaljplan Verksamheter söder om Wieselgrensplatsen. Här finns en osäkerhet i tidplanen för detaljplanen som kan påverka projektets tidplan.

2 Driftskonsekvenser

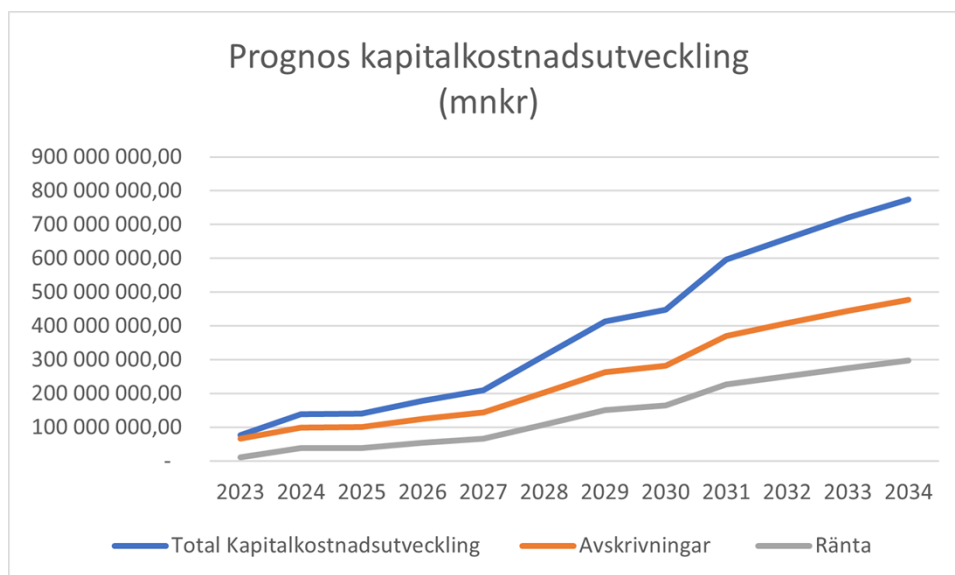
2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
Kapitalkostnader	2023	2024	2025	2026	2027
Avskrivningar	67	100	101	124	143
Räntekostnader	11	39	39	53	67
Totala kapitalkostnader	78	139	140	178	210
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2024</i>		126	140	187	

Kapitalkostnadsutvecklingen utgår från en simulering på befintlig anläggningsvolym samt beräkning av pågående projekt samt kommande planerade investeringar. Antaganden har gjorts enligt generella aktiveringsbedömningar inom på projektnivå.

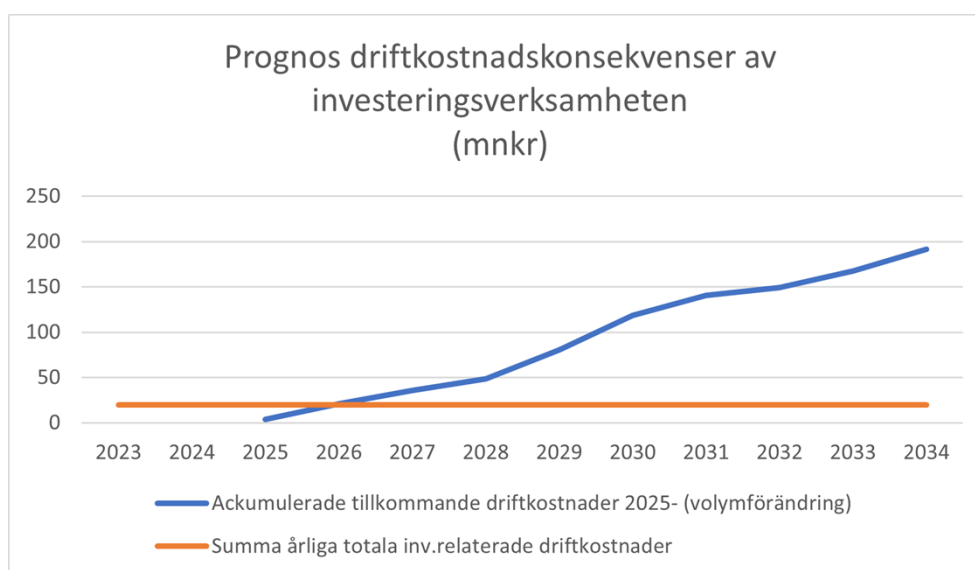
De olika delarna (komponenterna) inom en anläggning kan ha olika lång avskrivningstid. Beräkningarna är gjorda på 30 års avskrivningstid vilket utgör ett snitt för de komponenter som ingår i anläggningsbeståndet.

Räntekostnaden beräknas utifrån stadens anvisningar, med en aktuell räntenivå som uppgår till 2,25 procent.

2.2 Driftkostnadseffekter (volymförändring)

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
	2023	2024	2025	2026	2027
Årligen tillkommande driftskostnader (netto)			4	17	14,4
Prognos nominering 2024		17,4	17,7	19,1	
Årliga totala investeringsrelaterade kostnader (netto)	40	20	20	20	20
Prognos nominering 2024		45,5	30,7	36,7	

2.2.1 Årligen tillkommande driftskostnader

I takt med att planerade nya anläggningar färdigställs tillkommer kostnader som belastar nämndens årliga driftsbudget. Kostnaderna för drift och underhåll av tillkommande anläggningar har genomförts utifrån schabloniserade driftkalkyler för de olika anläggningstyperna som ingår i nämndens investeringsområden. Under 2026 och 2027 färdigställs flera större anläggningar där driftmedel behöver tillföras, till exempel Kortedala simhall, Masthuggets sporthall och Backavallens sporthall. Väsentliga skillnader från föregående års nominering är framför allt förskjutningen av Kortedala simhall som ger en lägre bedömning av tillkommande driftsmedel 2025.

2.2.2 Årliga totala investeringsrelaterade kostnader

I kategorin årliga totala investeringsrelaterade driftskostnader ingår bland annat rivning och sanering samt detaljplanekostnader. En bedömning har gjorts utifrån pågående projekt och detaljplanearbeten kommande år. Rivning och sanering är generellt sett svårt att bedöma på längre sikt. Nämnden har under de senaste åren haft flera projekt på placeringar där rivning och sanering inneburit högre kostnader än beräknat, till exempel i projektet Kviberg Parks is- och sporthall. Bedömningen är att kommande år innebär en minskning i kostnader för rivning och sanering. En

del av kostnaderna har koppling till årliga byten av konstgräsplaner där nämnden beräknas byta 5-7 planer per år.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

I enlighet med stadens process för investeringsstyrning ska föreslagna investeringar analyseras utifrån de ekologiska respektive sociala hållbarhetsdimensionerna. För den ekologiska dimensionen utgår analysen från Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 och delmålen inom målområdena ”naturen”, ”klimatet” och ”människan”, samt stadens ramverk för gröna obligationer. För den sociala dimensionen utgår analysen från ett antal av stadens planer och program, där en viktig utgångspunkt är en jämlik fördelning och tillgång till resurser. Jämlikhetsbegreppet innefattar samtliga diskrimineringsgrunder samt det socioekonomiska perspektivet.

Ekologisk hållbarhet:

Bedömningarna har generellt sett inte förändrats sedan föregående års nominering. Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra delvis till målsättningarna inom målområdena i miljö- och klimatprogrammet. Investeringarna bidrar också delvis till att uppfylla kriterierna i stadens ramverk för gröna obligationer.

Investeringar i idrottsanläggningar är resurskrävande men genom en genomtänkt planering, en smart utformning av anläggningarna, samt rätt kravställning inför byggnation skapas förutsättningar att bidra till uppställda miljö- och klimatmål. Genom investeringar i idrott och föreningsliv motverkas också ohälsa som i sig har en negativ påverkan på miljö och klimat.

En tillgänglig lokalisering av idrottsanläggningarna är central för den ekologiska hållbarheten. En anläggning som finns i närheten där människor bor och vistas och som är lätt att nå med kollektivtrafik eller cykel bidrar till att minska klimatpåverkan från transporter.

Ur ett miljömässigt perspektiv är det också viktigt att de resurser vi har används så effektivt som möjligt. Genom en mångfunktionell utformning av idrottsanläggningarna som möjliggör för en rad olika idrotter och målgrupper främjas ett effektivt nyttjande. Samnyttjande inom stadens verksamheter, till exempel mellan skolan och föreningslivet i skolidrottshallar, bidrar också till att optimera användningen av anläggningarna.

Inför byggnation tas många beslut som påverkar investeringarnas bidrag till miljö- och klimatmålen. Idrotts- och föreningsförvaltningen har en lokal miljöplan för byggnation som stöd i arbetet från utredning till färdig anläggning. Planen hanterar bland annat energieffektiv utformning, gynnande av biologisk mångfald, dagvattenhantering, byggvaror och avfall.

Materialval kan ha stor miljömässig påverkan. Ett exempel är förvaltningens 40 konstgräsplaner för att få till bollspel året runt som tål en hög belastning. Det gummigranulat som traditionellt sett fungerar som infill i konstgräsplanerna är en källa till spridning av mikroplast. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska spridning av mikroplast. Skyddsåtgärder byggs och nya mer hållbara lösningar testas och utvärderas i nära dialog med nationellt nätverk kring konstgräs.

Att driva ishallar, badhus och idrottshallar kräver väldigt mycket energi, framför allt el. Förvaltningen har ett pågående arbete med åtgärder för energieffektivisering, ser över effektbehovet, samt planerar för att öka

solcellsproduktionen.

Social hållbarhet:

Bedömningarna har generellt sett inte förändrats sedan föregående års nominering. Föreslagna investeringsvolymerna bedöms bidra i stor utsträckning till målen om ökad/jämlig tillgång till samhällets resurser, ökad/jämlig folkhälsa samt trygga fysiska miljöer. Investeringarna bedöms delvis bidra till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling. Målet om tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation bedöms inte relevant för föreslagna investeringar.

I nämndens grunduppdrag ingår att bedriva verksamhet som främjar folkhälsan och att skapa förutsättningar för stadens invånare att idrotta och ha en aktiv fritid. Investeringar i idrottsanläggningar är en viktig del i att möjliggöra för idrott och rörelse i staden. För att bidra till målet om ökad folkhälsa behöver planeringen bygga på statistik och trender kring hur befolkningen rör sig. Den fysiska aktiviteten minskar och stillasittandet ökar i samhället idag. På befolkningsnivå beräknas vi vara stillasittande cirka 70 procent av vår vakna tid. Sättet vi idrottar och rör oss är också i förändring, med en trend mot ett lägre deltagande i föreningsidrotten och mer egenorganiserad idrott. Mångfunktionella idrottsanläggningar och aktiva utemiljöer som inbjuder till spontan rörelse kan spela en viktig roll i målet om ökad folkhälsa.

Den fysiska aktiviteten skiljer sig dessutom stort mellan olika grupper i samhället. De personer som har utländsk bakgrund, som har en funktionsnedsättning eller som har en svagare social position hör till de grupper som är mindre fysiskt aktiva än andra. Den fysiska aktiviteten är också ojämnt fördelad i staden där till exempel andelen personer som utövar pulshöjande träning varierar från som mest 51 procent i stadsområde Centrum till som minst 31 procent i stadsområde Nordost. För att bidra till målet om jämlig folkhälsa behöver jämlikhetsperspektivet komma in tidigt i planeringen av nya anläggningar. Förvaltningen har en intern riktlinje för jämlikhetsarbetet som utgör ett stöd i byggprocessen vad gäller till exempel aspekter kring inkludering, trygghet och tillgänglighet.

Idrottsanläggningar är generellt sett öppna för alla invånare och bidrar till en ökad och jämlig tillgång till samhällets resurser. Vissa typer av idrottsanläggningar används framför allt av föreningslivet med krav på medlemskap och där träningsavgifter kan vara begränsande för vissa invånare. Särskilt bidragande till målet om ökad och jämlig tillgång till samhällets resurser kan därför vara investeringar i utomhusanläggningar och aktiva utemiljöer som är gratis och öppna dygnet runt.

Strategiska lokaliseringar av idrottsanläggningar och samnyttjande med andra verksamheter bidrar till målet om trygga fysiska miljöer. Trygghetsskapande åtgärder är en viktig aspekt såväl i utformning av nya anläggningar som i underhålls- och reinvesteringsarbeten. Idrottsanläggningar innebär verksamhet och därmed personer i rörelse på kvällar och helger, vilket kan bidra till att öka tryggheten i ett område. Tryggheten på och omkring idrottsanläggningarna kan ytterligare stärkas genom bemannad personal och närvaro av vuxna förebilder.

Föreslagna investeringar bidrar delvis till målet om fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling framför allt genom de anläggningar som möjliggör för idrottsevenemang. Bland annat kommer simtävlingar upp till SM-nivå kunna arrangeras på Centralbadet. Sådana typer av idrottsevenemang lockar både invånare och tillresta besökare vilket ger en direkt effekt på till exempel restaurangbesök och hotellnätter, samt bidrar indirekt till att stärka bilden av Göteborg som evenemangsstad och en attraktiv destination.

Idrott- och föreningsnämnden (obs anges i mnkr i löpande priser)

mnkr, avrundat till närmsta 50 mnkr	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Nominerad bruttoinvestering	600	800	1050	1350	1450	1550	1650	700	700	600
varav nyinvestering	400	600	950	1200	1200	1050	1200	550	650	550
varav reinvestering	200	200	100	150	250	500	450	150	50	50
Investeringsinkomster										
Nominerad nettoinvestering	600	800	1050	1350	1450	1550	1650	700	700	600

Investeringsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Idrottshallar	48,5	88	88	196	102	5	48	177	293	218	176	179	122	528	988
varav nyinvestering				96	120	323	417	295	176	125	176	179	122	1251	778
varav reinvestering				76	79	5	0	77	117	93	0	0	0	237	210
Investeringsinkomster														0	0
Isanläggningar	48	26	26	2	24	127	89	37	34	80	70	84	37	279	305
varav nyinvestering				0	11	93	35	21	34	80	70	84	37	160	305
varav reinvestering				2	13	34	54	16	0	0	0	0	0	119	0
Investeringsinkomster														0	0
Sim- och badanläggningar	19	166	166	196	102	5	48	177	452	441	168	220	183	528	1464
varav nyinvestering				102	58	4	47	127	177	166	114	220	183	338	860
varav reinvestering				94	44	1	1	50	275	275	54	0	0	190	604
Investeringsinkomster														0	0
Bollplaner	24,6	29	29	43	44	45	70	88	45	35	45	35	45	290	205
varav nyinvestering				10	10	10	34	51	10	0	10	0	10	115	30
varav reinvestering				33	34	35	36	37	35	35	35	35	35	175	175
Investeringsinkomster														0	0
Idrottsområden				86	134	138	141	132	70	70	70	70	70	631	350
varav nyinvestering				86	134	138	141	132	70	70	70	70	70	631	350
varav reinvestering				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringsinkomster														0	0
Centralbadet och relaterade projekt				55	145	235	425	520	500	633				1380	1133
varav nyinvestering				55	145	235	425	520	500	633				1380	1133
varav reinvestering				0	0	0	0	0	0	0				0	0
Investeringsinkomster														0	0
Övriga investeringar	16	149	149	70	130	173	152	128	151	152	153	129	155	654	740
varav nyinvestering				36	83	125	103	78	100	100	100	75	105	426	480
varav reinvestering				34	47	48	49	50	51	52	53	54	50	228	260
Investeringsinkomster														0	0
Konstgestaltning 1% (avser nyinvestering)														0	0
Budgetregleringspost utgifter Nyinvestering														0	0
Budgetregleringspost utgifter Reinvestering														0	0
Budgetregleringspost inkomster														0	0
Totalt bruttoinvesteringar	251	494	446	624	778	1051	1342	1455	1545	1629	682	717	612	5250	5185
varav nyinvestering	169	274	291	385	561	928	1202	1225	1067	1174	540	628	527	4301	3936
varav reinvestering	82	220	155	239	217	123	140	230	478	455	142	89	85	949	1249
Investeringsinkomster	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt nettoinvesteringar	247	494	446	624	778	1051	1342	1455	1545	1629	682	717	612	5250	5185

Projektreddovisning - nettoinvestering

Idrott- och föreningsnämnden (**obs** anges i mnkr i löpande priser)

(mnkr, nettoinvestering)			Utfall tom	Prognos												
	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Sim- och badanläggningar	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Lundbybadet		2			1	1	1	1	50	275	275	54			54	604
Centralbadet och relaterade projek	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Centralbadet		2			30	100	120	250	400	400	483				900	883
Ersättning Valhalla sporthallar		2			5	30	40	75	100	100	150				250	250

*Ange med G, I eller N om projektet har **G**enomförandebeslut, **I**nriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på **N**ämndsnivå

**Ange 1 för genomförandefas, 2 för aktiv planeringsfas eller 3 för planering inte påbörjad

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025

Idrotts- och föreningsnämnden

Nominerad volym 2025-2029 (tkr)	Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
	Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlik tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlik folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöksnäringens utveckling
Investeringsområde idrottshallar	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde isanläggningar	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde sim- och badanläggningar	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde bollplaner	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde idrottsområden	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde Centralbadet och relaterade projekt	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde övrigt	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Nyinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis

Göteborgs
Stad

3. Kretslopp och vattennämnden

Investeringsnomineringar 2025

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport med bilagor avseende nämndens investeringsnomineringar för 2025. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Kretslopp och vattennämnden 2024-04-24 - Kretslopp och vattennämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 73 0061/24

Investeringsnomineringar 2025–2034

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag alternativ *Proaktiv* till investeringsnomineringar och långsiktig investeringsplan för åren 2025–2034 och översänder det till den centrala budgetberedningen.

Tidigare behandling

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2024-03-12, § 51.

Handling

Förvaltningen har 2024-04-08 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende. Yrkande från Daniel Frostlin (SD), bilaga 1.

Yrkanden

Ordförande Jöran Fagerlund (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Daniel Frostlin (SD) yrkar bifall till yrkandet från SD.

Beslutsgång

Ordförande frågar nämnden om de är redo att fatta beslut och finner att så är fallet. Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner bifall till förvaltningens förslag.

Reservation

Daniel Frostlin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-08

Diarienummer 0061/24

Projekt och utveckling

Anna Lanne Davidson, Anneli Linde, Maria Carlsson

Telefon: 031-368 71 60, 031-368 27 88, 031-368 73 57

E-post: anna.davidson@kretsloppochvatten.goteborg.se

anneli.linde@kretsloppochvatten.goteborg.se

maria.carlsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till investeringsnomineringar 2025–2034

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag alternativ *Proaktiv* till investeringsnomineringar och långsiktig investeringsplan för åren 2025–2034 och översänder det till den centrala budgetberedningen.
2. Paragrafen förklaras härmed omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet var 2024-03-12 § 51 ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden. Förvaltningen lämnar förslag på investeringsnomineringar, inklusive långsiktig investeringsplan, för åren 2025–2034. För investeringsområdet Vatten- och avlopp har två alternativ på investeringsnomineringar tagits fram, i syfte att visa olika möjliga prioriteringar. För övriga investeringsområden är det samma nivåer i båda alternativen. Förslagen utgår från behov, mål, risker och förmåga för nämndens uppdrag inom VA. Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2025–2034 uppgår till 16,1 mdkr i alternativ *Proaktiv* och 12,5 mdkr i alternativ *Restriktiv*. Alternativ *Proaktiv* följer i stort föregående års investeringsplan. Bilagda underlag redovisar investeringsområden och bedömda volymer för investering och reinvestering som vardera innehåller en omfattande mängd projekt. Underlagen redovisar även verksamhetsrisker som omhändertas respektive kvarstår, kapitalkostnadsutveckling, driftkostnadseffekter, bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner samt betydande projekt. Området skattefinansierade investeringar, avser skyfall och projektet Tekniskt vatten. Budgetposten förutsätter finansiering via skattemedel både i investerings- och driftbudget.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2025 KVN Proaktiv inkl bilagor
2. Investeringsnomineringar 2025 KVN Restriktiv inkl bilagor

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om förslag till investeringsnomineringar och inklusive långsiktig investeringsplan för åren 2025–2034.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram investeringsnomineringar, inklusive långsiktig investeringsplan, för åren 2025–2034, som en del i långsiktiga planer enligt förvaltningens styrmodell och stadens årliga budgetarbete. Nomineringarna skickas av nämnden till kommunfullmäktige för beslut.

Förutsättningar

Kretslopp och vatten har följande investeringsområden, Vatten- och avlopp, Avfall, VA-utbyggnad (Exploatering), Skyfall och andra skattefinansierade investeringar (Tekniskt vatten och krisprojekt). För Vatten- och avlopp (VA) har två alternativ för investeringsnomineringar tagits fram. Förslagen utgår från behov, mål, risker och förmåga för nämndens uppdrag inom VA. Detta arbetssätt har bland annat tagits fram efter iakttagelser och rekommendationer från stadsrevisionen i en granskning avseende förnyelsen av VA-anläggningen 2021 och låg även till grund för nomineringarna 2024–2033. De båda nomineringsalternativen som tagits fram är alternativ *Proaktivt* och ett alternativ med en lägre investeringstakt, alternativ *Restriktivt*, där investeringsvolymen är planerad efter en minskning mot det proaktiva alternativet med ca 20%. Neddragningen är genomförd genom applicering av den prioriteringsmodell förvaltningen använder och åtgärder som prioriterats bort finns i huvudsak inom kategori E, F och D.

Syfte med att ta fram dessa två alternativ är att synliggöra olika möjliga val för investeringstakten och prioriteringar.

Bild 1 nedan visar grafen för investeringsvolymen, Investeringsnominering 2025–2034 för de båda alternativen.

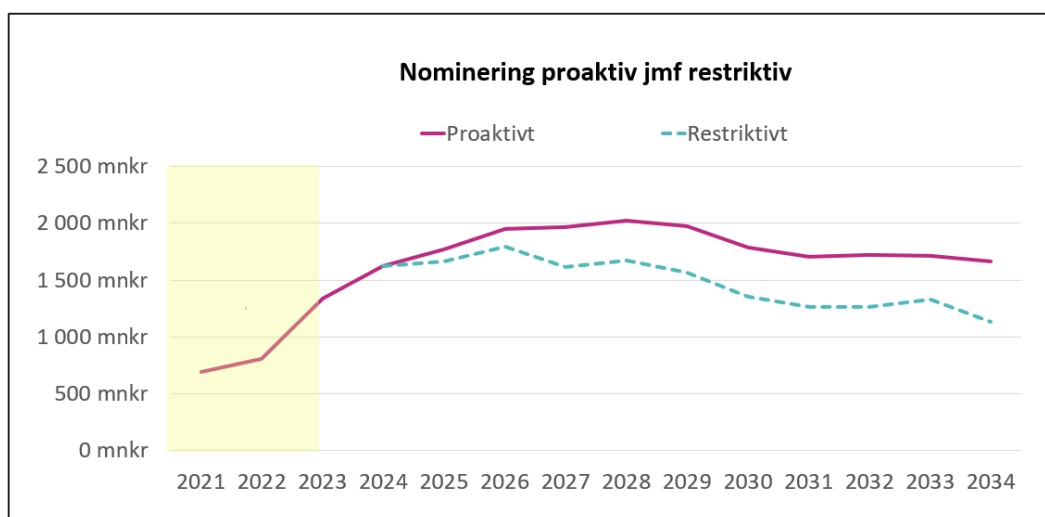

Bild 1. Investeringsnominering 2025- 2034, alternativ Proaktivt och alternativ Restriktivt. Gul markering visar utfall.

Behov och mål

Behov av investeringar finns inom förvaltningens samtliga huvudprocesser: dricksvattenförsörjning, avloppshantering, avfallshantering samt skyfall. De styrs av de mål som förvaltningen tagit fram och som analyserats i föreslagna Långsiktiga verksamhetsplaner för Avloppshantering och Dricksvattenförsörjning samt den antagna Långsiktig verksamhetsplan för Avfall. I dessa planer finns hanterat; Åtgärdsplan vatten, Regional vattenförsörjningsplan, Åtgärdsplan avlopp, Regional avfallsplan (Göteborgsregionen minskar avfallet), VA-utbyggnadsplan för befintliga områden samt Skyfallsöverenskommelsen. Det finns även så kallade "generalplaneinvesteringar" inom VA-verksamheten vilket styrs av stadens Översiktsplan och Utbyggnadsplanering.

Kretslopp och vattens investeringar är indelade i de ekonomiska definitionerna nyinvesteringar och reinvesteringar. Nämndens investeringar är både värdehöjande och värdeåterskapande åtgärder. Värdehöjande åtgärder definieras som åtgärder där nya anläggningar/funktioner byggs eller prestanda förbättras utöver ursprunglig funktion. Värdeåterskapande åtgärder är de som tillser att ursprunglig funktion bibehålls - även kallat förnyelse. En viss del av investeringarna räknas också som förnyelse exempelvis där rör byts ut och samtidigt uppgraderas till en större dimension eller för en pumpstation där en ny förbättrad ersätter en gammal enklare. VA-anläggningens behov är i storleksordningen knappt två miljarder kronor per år för en långsiktig hållbarhet under nomineringsperioden utifrån befintlig kunskap. Behovet är definierat som ett årligt behov för att upprätthålla (värdeåterskapande) VA-anläggningen samt utökade krav (värdehöjande) inom miljö, klimat och säkerhet och därtill även stadsutveckling på generalplanenivå. En bedömning, baserat på återanskaffningsvärde, är att förnyelse står för drygt hälften av behovet på två miljarder kronor. Förnyelsen behöver dubblas för att uppnå VA-anläggningens behov utifrån befintlig kunskap.

Bild 2 nedan framgår nivåer för investering, reinvestering och andel förnyelse med utgångspunkt i alternativ *Proaktiv*.

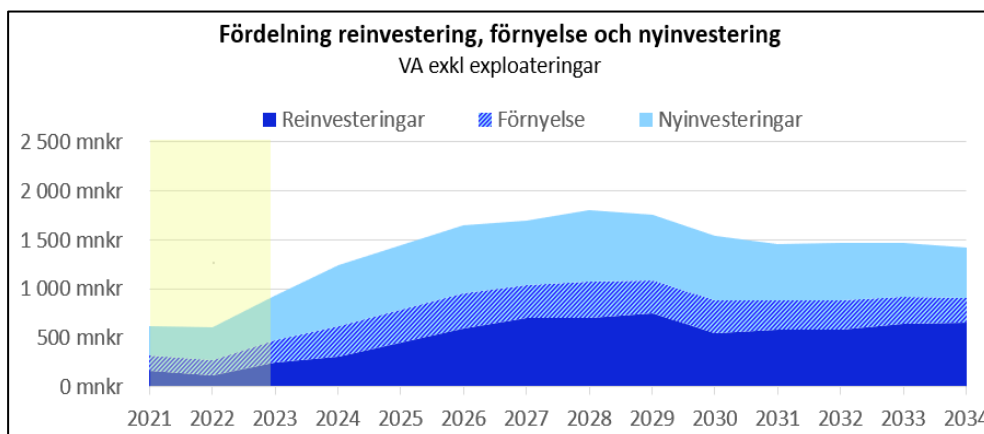

Bild 2. Nominering 2025-2034 alternativ *Proaktiv* med reinvesteringen och förnyelsenivåer inlagda. Gul markering visar utfall.

Måluppfyllelse och risker

För de två alternativ på investeringsnomineringar VA som tagits fram har måluppfyllelse samt risker och konsekvenser bedömts.

Inom dricksvattenförsörjning är de största riskerna generellt råvattenbrist, otjänligt vatten, leveransavbrott och oplanerade driftkostnader till följd av akuta insatser på en föråldrad anläggning. Avloppshantering har risker såsom källaröversvämningar i hus, översvämningar på vägar mm, dålig vattenstatus, dålig badvattenkvalitet samt dyrare avloppsrening. Måluppfyllelse och risker är också relaterade till stadens miljö- och klimatmål. Förvaltningens förmåga att uppfylla målsättningen inom detta område och den strategi som förvaltningen arbetar efter inom detta område är påverkat av den investeringsram som finns att tillgå.

Förvaltningens förmåga

Genomförandeförmågan för investeringsvolymen är dels beroende av egna personalresurser dels av externa faktorer som vattendomar och andra tillstånd, tillgång till konsulter och entreprenörer samt marknadsläget. Utifrån detta har förvaltningen gjort en bedömning av i vilken takt som förmågan att genomföra investeringsprojekten kan öka och effektiviseringar göras för att nå målen.

En tydlig politisk viljeinriktning som är stabil över tid bidrar till hög motivation hos och tillgång till personal, konsulter och entreprenörer. Omfattande arbete har genomförts och pågår fortfarande för att möta förmågan genom ökad bemanning (enligt personalförsörjningsplan), förändrade arbetssätt, utvecklad organisation, utvecklad projektprocess, kompetenshöjning samt dialog med konsulter och entreprenörer. Dessa åtgärder har givit en tydlig effekt under 2022–2023 med ökad måluppfyllelse men förändringen behöver fortsätta.

Förnyelse av VA-anläggningen förutsätter i högre grad insatser av egen personal än investeringar i nya anläggningar och ledningar. Exempel på sådana insatser är analys, samordning och kontroll av förnyelsearbeten inom befintligt ledningsnät för bibehållen leverans, projektarbeten under pågående drift i vattenverken, inkopplingar av förnyade vattenledningar med höga hygienkrav, mm.

Det är ingen skillnad i förutsättningar mellan alternativen för VA. Båda alternativen kräver en ökad förmåga mot dagens. Båda alternativen innebär en högre investeringstakt, såväl på nyinvesteringar som på reinvesteringar avseende ökad förnyelse mot dagens nivå.

Vatten och avlopp samt avfall, ekonomisk dimension

Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2025–2034 uppgår i alternativ Proaktiv till cirka 16 150 mnkr och i alternativ Restriktiv till cirka 12 550 mnkr (se också bild 1 och bild 2). Båda alternativen innebär att förvaltningen ökar sin investeringsverksamhet med mål att försöka tillgodose det investeringsbehov som finns inom stadens VA-anläggningar.

Alternativ Proaktiv har en tydligare och snabbare ökningstakt med ett tydligt fokus på att uppnå de beräknade investeringsbehoven. Ökningen sker för de prioriterade behoven, såväl enskilda stora satsningar som en ökad reinvestering och förnyelsetakt inom vattenproduktion, vattendistribution och avloppsavledning. Det är under tidsperiod 2025–2029 som ökningen sker främst och investeringsbehovet bedöms vara som störst. Anledningen till att förvaltningen uppskattar en större ökningstakt de kommande åren beror på ambitionen att uppnå de beräknade investeringsbehoven som finns bland stadens VA-anläggningar. Dessutom uppskattar förvaltningen kunna fortsätta i samma ökning av investeringstakten som skedde under år 2023 (se bild 2).

Alternativ Restriktiv ökningstakt är något mindre och bromsas in tidigare. Flera projekt skjuts på framtiden och förnyelsetakten är lägre jämfört med det proaktiva alternativet. Därutöver blir det betydligt mindre investeringssatsningar inom miljöområdet.

Båda alternativen uppfyller behoven för stadens planerade stadsutveckling inom generalplaneinvesteringar, där bland annat utbyggnad av överföringsledningar på Norra Hisingen ingår.

Kapitalkostnader för alla investeringar finansieras genom debitering av VA-kollektivet enligt gällande VA-taxa och avfallskollektivet enligt gällande avfallstaxa. Prognosen är att kapitalkostnaderna kommer att öka under planperiod 2025–2034. Alternativ Proaktiv ökar med 898 mnkr och alternativ Restriktiv ökar med 751 miljoner kronor. Skillnaden mellan alternativen är relativt liten under de första åren men sett över en 10 års period ökar kostnaderna. Valet av investeringsvolym påverkar taxebehovet för lång tid framöver. De höga investeringsvolymerna kommer att medföra en ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet. I kapitalkostnaderna ingår både taxefinansierad- och skattefinansierad verksamhet. Där taxefinansierad verksamhet står för merparten av kostnaderna. Se bild 3 där kapitalkostnadens ökning i de båda alternativen framgår.

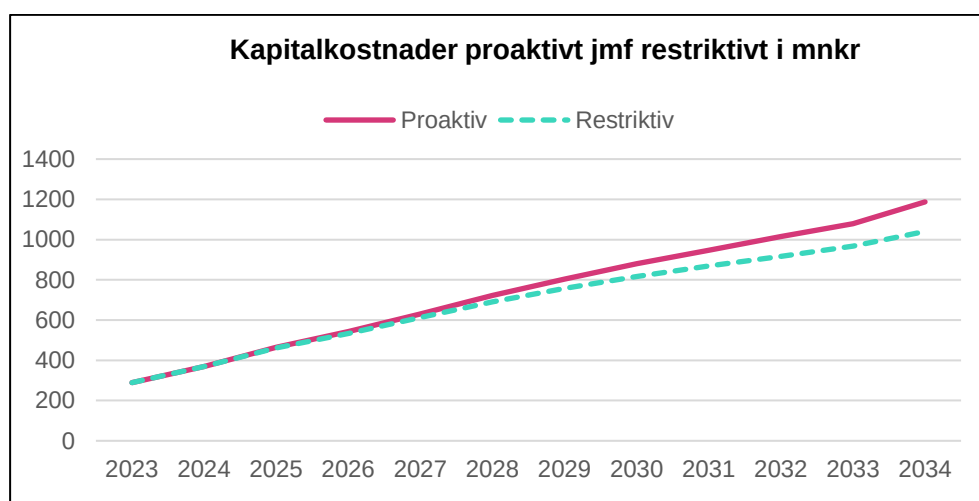

Bild 3. Kostnadsökning kapitalkostnader för alternativ Proaktiv och alternativ Restriktiv.

VA-utbyggnad (Exploatering)

Utbyggnad VA för exploateringar uppgår till ca 1 490 miljoner kronor år 2025–2034. I nomineringen har hänsyn tagits till stadens prognos för utbyggnadstakt och en kraftig minskning gjordes i föregående års nominering och denna prognos kvarstår fortsatt för 2025.

Belopp i mnkr	Utfall	Bud get	Prog nos	Nominering						
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029	2030-2034
VA-exploatering	-159	-120	-120	-140	-150	-150	-150	-150	-740	-750

Skattefinansierade investeringar

Kretslopp och vatten har ansvar att utföra projekt där kapitalkostnader finansieras av skatteintäkter istället för taxor. I årets nomineringsunderlag är det projekt inom skyfall, tekniskt vatten och krisberedskap som ingår i skattefinansierade investeringar.

Investeringsbehoven för skyfallsåtgärder beräknas till 500 mnkr för period 2025–2034. Uppskattade kostnader för skyfall, skall ses som indikativa i detta läge. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå.

Tekniskt vattens totalprognos uppgår till ca 500 mnkr i 2024: års prisnivå. Projektet förväntas pågå även år 2025. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100 mnkr är budgetreserv. Totalprognosen indikerar på att budgetreserven kommer behöva nyttjas.

Krisberedskapsprojekten totalprognos uppgår 60 mnkr under tidsperiod 2025–2027 och består av åtgärder som ska förbättra förvaltningens förmåga vid kristider.

Förvaltningens sammantagna bedömning

Förvaltningen förordar investeringsnominering enligt alternativ *Proaktiv*. Alternativet utgår från de långsiktiga verksamhetsplanerna och de mål dessa baseras på. Detta alternativ innefattar en tydlig ökningstakt för att nå VA-anläggningens behov inom miljö, klimat och leveranssäkerhet och därtill även planerad stadsutveckling. Alternativet minskar riskerna för VA-verksamheten och ger goda förutsättningar att upprätthålla nämndens uppdrag.

Målet är att ha långsiktigt hållbart, gott och hälsosamt dricksvatten samt råvatten, och en säker leverans av dessa. Investeringar inom dricksvatten omfattar prestandaökning och förnyelse av råvattenanläggningen och våra vattenverk, befintligt dricksvattennät, dricksvattenpumpstationer samt hög- och lågzonsreservoarer och gemensamhetstunnlar. Under nomineringsperioden kommer byggnation av ny råvattentäkt pågå. Förnyelsetakten för ledningsnätet ökas för att kring år 2028 ligga på en fördubblad nivå. Dessa projekt minskar riskerna för otjänligt vatten och leveransavbrott.

Avloppshanteringen ska fungera med minimal påverkan av översvämningar, bräddning och tillskottsvatten, samt att den bidrar till god status enligt EU:s vattendirektiv. Investering inom detta område omfattar prestandaökning i och förnyelse av dagvattennät, spillvattennät och kombinerat avloppsnät, spillvatten- och avloppspumpstationer samt dagvatten- och spillvattentunnlar. Utbyggnad av kommunalt avloppssystem inom VA-upprustning följer VA-utbyggnadsplan för befintliga områden på samma sätt som för dricksvattenförsörjning. För avlopp följer vi planen med mål för minskad bräddning och minskat tillskottsvatten med fler. En tydligt ökad takt av förnyelse ingår. Vi färdigställer också flera projekt för stora pumpstationer och pumpkedjor för minskad bräddning, separering av dagvatten från spillvatten och minskat tillskottsvatten påbörjas i planerad tid. Förbättring av dagvattensystemet och högvattenskydd påbörjas under perioden. Dessa projekt bidrar till en god avloppshantering samt minskar risken för källaröversvämningar, översvämningar, dålig vattenkvalitet i känsliga sjöar och vattendrag, dålig badvattenkvalitet och höga flöden till avloppsreningsverket. Förnyelsetakten av

avloppshantering innebär att underhållsskulden inte ökar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Investeringsvolymen som föreslås för vatten, avlopp och avfall under nomineringsperiod år 2025 - 2034 uppgår till cirka 16 150 mnkr i det proaktiva alternativet och cirka 12 550 mnkr i det restriktiva alternativet. Alternativen består av investeringsprojekt som antingen är pågående eller planerade. Den föreslagna investeringsvolymen kommer resultera i ett ökat taxebehov en längre tid framigenom. Den främsta anledningen till ökat taxebehov är ökning av kapitalkostnader. Låneskulden beräknas växa varje år och orsakar en högre räntekänslighet. Det leder till att en större andel av taxeintäkterna kommer finansiera räntekostnader vars storlek kan variera beroende på konjunkturläge.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kretslopp och vatten strävar ständigt efter att erbjuda hållbara lösningar inom stadens VA-försörjning och avfallshantering. Följden blir att den ekologiska dimensionen är högst väsentlig för förvaltningens verksamhet. Investeringsnomineringen blir därför ett viktigt verktyg för att planera och implementera miljömål som resulterar i ett aktivt klimatarbete och en god hushållning av naturresurser. Investeringsplanen bidrar därmed till att stärka förvaltningens roll i att bedriva ett effektivt klimat- och miljöarbete som utgår från att inte överlämna stora miljöproblem till kommande generationer.

Bedömning ur social dimension

Stadens invånare ska erbjudas en god livskvalité. Kretslopp och vatten bidrar med detta genom att förse göteborgarna med en robust samt effektiv leverans och produktion av dricksvatten, tillförlitlig och säkrad avledning av avloppsvatten samt en effektiv avfallshantering som innebär en god hantering av naturresurser.

Investeringsnomineringens innehåll får följden att stadens invånare får en bättre tillgång till ett bra friluftsliv, ett rikare djur och naturliv samt trevliga badplatser och rena vattendrag. Medborgarnas närmiljö kommer även förbättras genom att elektrifierade anläggningsmaskiner kommer användas i högre grad under pågående byggnationer. Dessa anläggningsmaskiner skapar mindre buller och är emissionsfria vilket också resulterar i en förbättrad arbetsmiljö för arbetstagarna.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Investeringsnomineringar 2025 (Proaktivt förslag)

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	6
1.2	Övergripande beskrivning av exploateringsvolym	6
1.3	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	7
1.4	Beskrivning av betydande projekt	9
1.5	Övergripande beskrivning av skattefinansierade investeringar, Skyfall och KRIS-projekt	11
1.6	Övergripande beskrivning av andra skattefinansierade investeringar, Tekniskt vatten	12
2	Driftkonsekvenser	14
2.1	Kapitalkostnadsutveckling	14
2.2	Driftkostnadseffekter (volymförändring)	15
2.2.1	Årligen tillkommande driftkostnader	15
2.2.2	Årliga totala investeringsrelaterade kostnader	16
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	17

1 Investeringsvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolym

Belopp i mnkr	Utfall	Budg et	Prog nos	Nominering						
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025- 2029	2030- 2034
VA nyinvestering	-683	-924	-924	-1000	-1050	-1000	-1100	-1000	-5150	-4450
VA reinvestering	-245	-315	-315	-450	-600	-700	-700	-750	-3200	-3050
VA summa	-928	-1239	-1239	-1450	-1650	-1700	-1800	-1750	-8350	-7500
Avfall nyinvestering	-5	-44	-44	-50	-100	-50	-12	-9	-221	-39
Avfall reinvestering	0	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-1	-8	-5
Avfall summa	-5	-46	-46	-52	-102	-52	-13	-10	-229	-44
Delsumma VA och avfall	-933	-1285	-1285	-1502	-1752	-1752	-1813	-1760	-8579	-7544
Skyfall skattefinansierad	-11	-20	-1	-16	-24	-60	-60	-60	-200	-300
KRIS projekt skattefinansierad	0	0	0	-20	-20	-20	0	0	-60	0
Tekniskt vatten	-235	-146	-220	-90					-90	0
Exploatering	-159	-120	-120	-140	-150	-150	-150	-150	-740	-750
Nettoinvestering	-1338	-1571	-1626	-1768	-1946	-1982	-2023	-1970	-9669	-8594

Kretslopp och vattennämndens investeringsnominering för vatten, avlopp och avfall perioden 2025–2034 uppgår till 16 123 mnkr där 15 850 mnkr avser investeringar inom VA-verksamheten och 273 mnkr avser investeringar inom avfallsverksamheten. Av investeringsvolymen för vatten och avlopp är 6 250 mnkr reinvestering (se vidare kap 1.1.1 och bild 4) Motsvarande summa för avfall uppgår till 13 mnkr.

Exploateringsverksamheten nominerar ett totalbelopp på 1 490 mnkr under period 2025 – 2034. Exploateringsvolymerna redovisas mer utförligt i kap 1.2. Skattefinansierade projekt som består av projekt inom skyfall och krisberedskap nominerar ett totalbelopp på 560 mnkr under period 2025-2034 där cirka 500 mnkr avser investeringar inom skyfall och 60 mnkr avser investeringar inom krisberedskap. Skattefinansierade projekt beskrivs mer i detalj i kapitel 1,5. Tekniskt vattens investeringsnominering under period 2025 - 2034 uppgår till 90 mnkr och beskrivs mer utförligt i kapitel 1,6.

Den 10: åriga nomineringen illustreras i bild 1 där också föregående års nomineringen framgår. Nivåerna i nomineringen följer i stort sett föregående nominering.

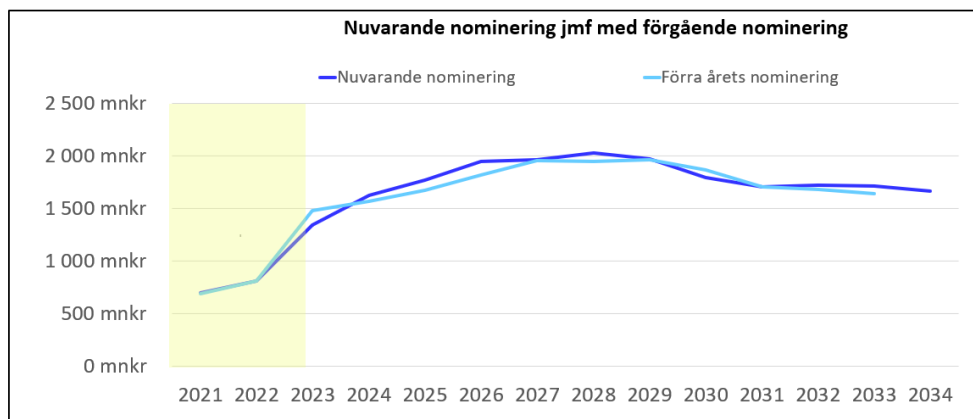
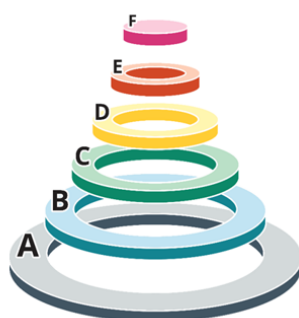

Bild: 1

Nomineringarna bygger på långsiktiga verksamhetsplanerna för Avloppshantering, Dricksvattenförsörjning och Avfall vidare på behovs- och kapacitetsbedömningar hos huvudprocesser. Hänsyn har också tagits till de staden gemensamma bedömningar i ÖISS (övergripande Inriktning Samordning av Stadsutveckling) genom kontroll av att stadens prioriterade områden omhändertas i förvaltningens investeringsplanering.

Prioriteringar av åtgärder har gjorts enligt Kretslopp och vattens prioriteringsmodell. Förvaltningen har i samband med framtagandet av långsiktiga verksamhetsplanen arbetat fram ett förslag på prioritering av åtgärder i verksamheten som är sammanställd i en prioriteringsmodell (bild 2).

- F) Vidmakthålla eller förbättra ej högt prioriterade befintliga eller nya VA-anläggningar med prioritering samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder.
- E) Beslut av Kommunfullmäktige och Stadens miljö- och klimatmål.
- D) Vidmakthålla eller förbättra högt prioriterade befintliga eller nya VA-anläggningar.
- C) Lagkrav som medför allvarigare konsekvenser för verksamheten.
- B) Undvika konsekvenser som ger stor påverkan för samhället och allvarig påverkan på miljö och vattentäkter.
- A) Säkerställa människors liv och hälsa.

Bild: 2

Prioriteringsmodellen består av sex grupper (A-F). Åtgärder i grupp A är högst prioriterade och därmed viktigast att utföra och är projekt som alltid prioriteras och utförs (det kan t ex vara att säkerställa VA funktionen till ett av stadens stora sjukhus). Grupp B är näst högst prioriterad och så vidare till grupp F vars åtgärder bedöms minst prioriterade att utföra. I grupp F finns projekt där man t ex bedömer att vänta med en reinvestering ger en acceptabel risk och konsekvens. Utgångspunkten att åtgärder längre ned i tårten är viktigare och med prioriteringsgrupp A som allra viktigast inför beslut i budget- och investeringsprocessen. Men det utförs viss viktning mellan grupperna så inte alla åtgärder i grupperna A–C utförs för då finns det risk att inga ekonomiska och personella medel inte finns till åtgärder i grupperna D–F. Förvaltningen tillämpar också modellen genom att arbeta med utförandetiden för de olika åtgärderna inom prioriteringsgrupperna.

Nomineringen av investeringar enligt ett alternativ som vi kallar Proaktivt ger en tydlig ökningstakt för att nå VA-anläggningens beräknade investeringsbehov. Nivån är den bedömda för att säkerställa bibehållet värde och funktion på anläggningen enligt bedömningar i de långsiktiga planerna och med ovannämnda prioriteringsprincip.

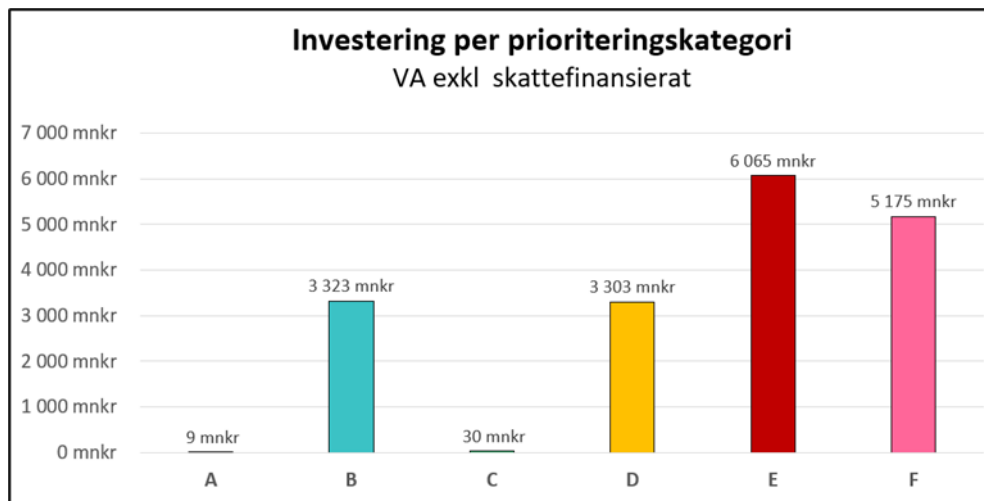

Bild: 3. Investeringsvolym per prioriteringskategori. Tidsperiod 2024 – 2034.

Genomförandeförmåga

För att kunna genomföra investeringarna enligt det Proaktiva alternativet krävs en fortsatt ökad förmåga. En rad åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas för att den nödvändiga förmågan fortsatt skall kunna upprätthållas. Bemanning fortsätter öka enligt personalförsörjningsplanen. Utveckling av organisationen och ändrade arbetssätt är under införande. En fortsatt utveckling av projektprocessen samt en fortsatt fördjupad dialog med entreprenörer och konsulter är några av de större åtgärder som genomförs.

Beskrivning av fördelning mellan ny investering, re-investerings och förnyelse görs i kap 1.1.1

Beskrivning av betydande projekten görs i kapitel 1.3 De betydande skyfallsinvesteringsåtgärder som inplaneras under perioden ligger utanför VA-taxan och är skattefinansierade och beskrivs i kapitel 1.5.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Förnyelsetakten har haft en kraftig ökning under senaste planperioden och ökning fortsätter tills dubblerad förnyelsetakt på vatten- och avloppsledningar förväntas ha uppnåtts. Förslaget innefattar en succesiv ökning för de prioriterade stora behoven, såväl enskilda stora satsningar såväl som en kraftig ökad reinvestering och förnyelsetakt på vattendistribution och avloppsavledning. Fördelning mellan förnyelse och nyinvestering är också det ett resultat av den sammanlagda behovsanalysen och prioriteringsprincipen. Årets nominering följer i stort sett förra årets nominering.

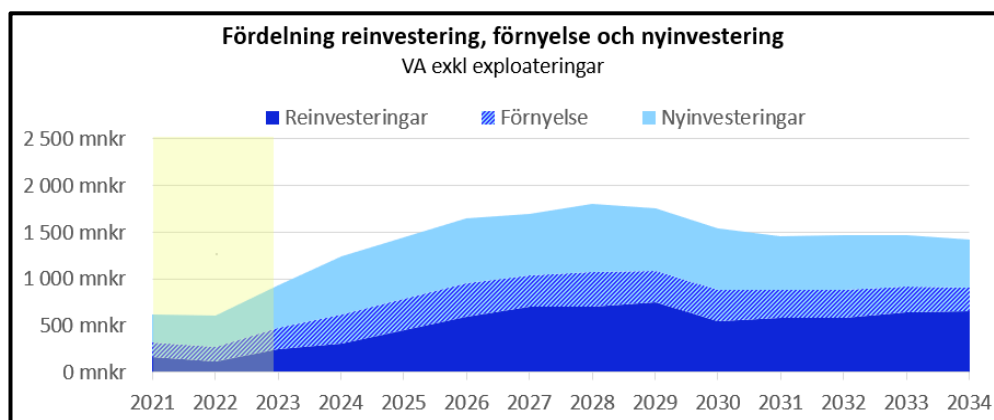

Bild: 4

1.2 Övergripande beskrivning av exploateringsvolym

Belopp i mnkr	Utfall	Bud get	Prog nos	Nominering						
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029	2030-2034
VA-exploatering	-159	-120	-120	-140	-150	-150	-150	-150	-740	-750

VA-utbyggnad vid genomförande av detaljplan finansieras delvis med anläggningsavgifter för fastigheter inom planområdet, delvis genom de bruksavgifter som betalas av alla VA-kunder i Göteborg. Intäktsgården beräknas öka i aktuell nomineringsperiod. Intäkterna styrs av taxan som hanteras i ett separat tjänsteutlåtande. Exploateringsinvesteringar i Göteborgs Stad utgår från Göteborgs kommunfullmäktiges budget med prioriterade mål. Exploateringsinvesteringar i staden genomförs av organisation inom NOS för exploatering, medan utförandet av

investeringsprojekten vanligtvis brukar samordnas från Stadsmiljöförvaltningen. Kretslopp och vatten är med i planerings- och utförandeskedet och lämnar planeringsunderlag i form av beräknade investeringskostnader för VA-åtgärder för delar vilka Kretslopp och vatten svarar. Förvaltningen arbetar för att medverka till att nya bostäder, skolor med mera byggs ut enligt plan. Kretslopp och vatten har begränsade möjligheter att styra eller prioritera exploateringsinvesteringar då dessa ofta tidsmässigt styrs av exploatörernas intresse vilket påverkas av exempelvis rådande konjunkturläge samt planprocess. Beräknad exploateringsvolym under hela nomineringsperioden framgår av graf i figur 5.

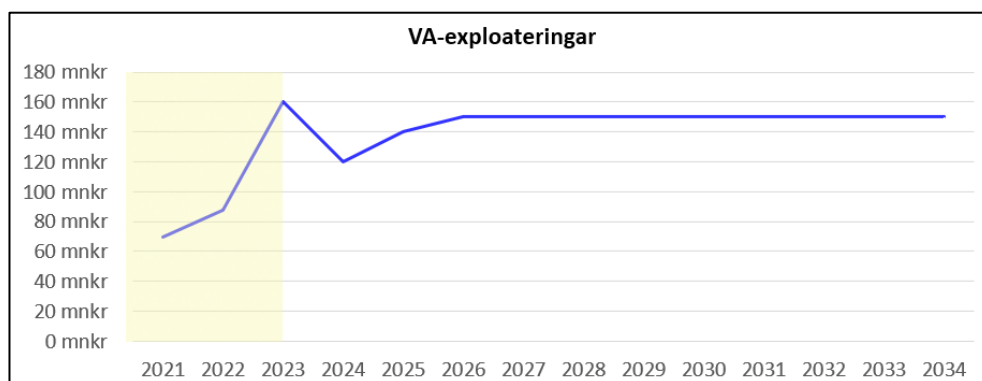

Bild: 5

1.3 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering						
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029	2030-2034
VA nyinvestering	-683	-924	-924	-1000	-1050	-1000	-1100	-1000	-5150	-4450
VA reinvestering	-245	-315	-315	-450	-600	-700	-700	-750	-3200	-3050
VA summa	-928	-1239	-1239	-1450	-1650	-1700	-1800	-1750	-8350	-7500
Avfall nyinvestering	-5	-44	-44	-50	-100	-50	-12	-9	-221	-39
Avfall reinvestering	0	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-1	-8	-5
Avfall summa	-5	-46	-46	-52	-102	-52	-13	-10	-229	-44
Delsumma VA och avfall	-933	-1285	-1285	-1502	-1752	-1752	-1813	-1760	-8579	-7544

Nämnden har ett antal huvudprocesser baserat på uppdrag i reglementet. Nedan beskrivs investeringarna inom dessa huvudprocesser, exempel på betydande projekt inom områdena ges i kapitel 1.4.

Dricksvattenförsörjning:

Målet är att ha långsiktigt hållbart, gott och hälsosamt dricksvatten samt råvatten, och en säker leverans av dessa. Investeringar inom detta område omfattar prestandaökning och förnyelse av råvattenanläggningen och våra

vattenverk befintligt dricksvattennät, dricksvattenpumpstationer samt hög- och lågzonsreservoarer och gemensamhetstunnlar. Under nomineringsperioden kommer byggnation av ny råvattentäkt vara genomförd. Förnyelsetakten för ledningsnätet ökas för att i mitten på nomineringsperioden ligga på en fördubblad nivå. Dessa projekt minskar riskerna för otjänligt vatten och leveransavbrott.

Avloppshantering

Målet är att avloppshantering ska fungera med minimal påverkan av översvämningar, bräddning och tillskottsvatten, samt att den bidrar till god status enligt EU:s vattendirektiv. Investering inom detta område omfattar prestandaökning i och förnyelse av dagvattennät, spillvattennät och kombinerat avloppsnät, spillvatten- och avloppspumpstationer samt dagvatten- och spillvattentunnlar. Utbyggnad av kommunalt avloppssystem inom VA-upprustning följer VA-utbyggnadsplan för befintliga områden på samma sätt som för dricksvattenförsörjning. För avlopp följer vi planen för med mål för minskad bräddning och minskat tillskottsvatten med fler. En tydligt ökad takt av förnyelse ingår. Vi färdigställer också flera projekt för stora pumpstationer och pumpkedjor för minskad bräddning, separering av dagvatten från spillvatten och minskat tillskottsvatten påbörjas i planerad tid. Förbättring av dagvattensystemet och högvattenskydd påbörjas under perioden. Dessa projekt bidrar till en god avloppshantering samt minskar risken för källaröversvämningar, översvämningar, dålig vattenkvalitet i känsliga sjöar och vattendrag, dålig badvattenkvalitet och höga flöden till avloppsreningsverket. Förnyelsetakten av avloppshantering innebär att underhållsskulden inte ökar

Generalplaneinvesteringar

Generalplaneinvesteringar redovisas specifikt då de inte styrs från förvaltningen utan i samband med att utbyggnad sker i de exploateringsområden de ska försörja. Dessa investeringar är till nytta för fler (kommande eller befintliga) än bara den detaljplan som initierar utbyggnaden. Budgetpost för utbyggnaden av Överföringsledningar Norra Hisingen finns med som uppgår till cirka 1 550 mnkr. Överföringsledning Norra Hisingen är till för att kunna försörja kommande stadsutveckling på Norra Hisingen med kommunalt VA. Försörjning med VA till flera stadsutvecklingsprojekt ingår i planen.

Avfallshantering

Investeringsbehovet avser: återvinningscentraler, återvinningsstationer, behållare, nedlagda deponier och Brudare mossens lakvattenanläggning. Stora investeringar som kan nämnas är anläggande av en ny kretsloppspark i södra Göteborg, kärl till insamling av förpackningar samt ombyggnation av Tagene och Bulycke återvinningscentraler.

För avfall är investeringsplanen minskad 2021-2025 jämfört med Kommunfullmäktiges beslutade budget. Detta beror på att Higab kommer att ta större delen av investeringskostnaden för den nya kretsloppsparken som tidigare låg i Kretslopp och vattens investeringsbudget. Ändrad lagstiftning för insamling förpackningar innebär investeringar i behållare för perioden 2024-2028 vilket innebär att minskningen motverkas något.

Investeringsprojektet för den nya Kretsloppsparken startas under 2024 och kommer att pågå till och med 2027 enligt plan.

1.4 Beskrivning av betydande projekt

Här följer en beskrivning av stora projekt och/eller projekt som på har en stor betydelse. Projekten är pågående eller planerade att genomföras under nomineringsperioden. De bidrar alla på olika sätt att uppfylla de behov förvaltningen har under sitt ansvar. Förutom de större projekten redogör här kort för ett par av de större förnyelseprogram inom vattendistribution och avloppsavledning.

Alelyckan ultrafilter: Målet med projektet är en säker leverans av gott och hälsosamt vatten på ett långsiktigt hållbart sätt och ger utökad produktionskapacitet och förbättrad rening med ultrafilter som ett nytt processteg. Beslutad ram i KF inklusive riskutrymme 900 mnkr (Budget 890 mnkr i 2022 år prisnivå). Vid projekteringen framkom behov av mer omfattande ledningsarbeten vilka har slutförts under 2022. Projektet bedöms bli klart under kvartal 2 2026.

Askims pumpkedja förstärkning: Målet med projektet är en säker leverans av gott och hälsosamt vatten på ett långsiktigt hållbart sätt och ger utökad produktionskapacitet och förbättrad rening med ultrafilter som ett nytt processteg. Beslutad ram i KF inklusive riskutrymme 900 mnkr (Budget 890 mnkr i 2022 år prisnivå). Vid projekteringen framkom behov av mer omfattande ledningsarbeten vilka har slutförts under 2022. Projektet bedöms bli klart under kvartal 2 2026.

Överföringsledningar Norra Hisingen: För att försörja kommande stadsutvecklingsområden på Norra Hisingen så behöver överföringsledningar för VA byggas ut. Förvaltningen har i samarbete med berörda förvaltningar i staden tagit fram ett förslag på sträckning som möjliggöra VA-försörjning till kommande områden Säve Flygfält Planprogram, Säve Samhälle och Kärre/Skogome. Där Säve Flygfält Planprogram planeras först. Målet med projektet är att kunna försörja kommande stadsutveckling på Norra Hisingen med kommunalt VA.

Norra Ringleden: Utbyggnad och redundans av stomnät. Etapp 1 Backaplan är påbörjad samt förstärkning Gamlestadsvägen. Ytterligare 8 etapper är planerade. Norra Ringen är en föreslagen förstärkning som är tänkt att utgöras av en knappt 8 km 1000 mm-ställedning. Den ska förbinda Alelyckans vattenverk med befintlig ringledning vid Wieselgrensplatsen, via Gamlestaden-Marieholm och vidare västerut.

Södra Ringleden: Utbyggnad och redundans av stomnät. Etapp 1 Bifrostgatan 1,2 km 1000 mm ställedning är avslutad. Projektering av etapp

2 från Bifrostgatan och västerut, en cirka 2 km lång 1000 mm ställedning pågår. Etapp 3 från Frejagatan och österut är påbörjad. Projekten ligger i Mölndal stad. Ytterligare 2 etapper är planerade. Syftet med projektet är att öka leveranssäkerheten och distributionskapaciteten i stomnätet från Lackarebäck till Högsbo.

Mjörn råvatten: Projekt Mjörns vattentäkt är ett samarbetsprojekt mellan Lerums kommun och Göteborgs stad, Kretslopp och vatten med målet att säkra och nyttja Mjörn som råvattentäkt. En avsiktsförklaring undertecknades av båda parter 30 januari 2023. För Kretslopp och vatten kommer Mjörn att bidra till förstärkt råvattenförsörjning och utgöra en kompletterande råvattentäkt till Alelyckans vattenverk. En förstärkt råvattenförsörjning för Kretslopp och vatten innebär en förstärkt råvattenförsörjning för hela Göteborgsregionen.

Förstärkning ledningsnät Göteborg Kungsbacka: Syftet med projektet är att säkra dricksvattenförsörjningen om någon av kommunerna tillfälligt riskerar att få brist på dricksvatten. Vi ska i framtiden kunna hjälpa varandra och för att möjliggöra detta behövs omfattande ledningsutbyggnad inom båda kommunerna. Kretslopp och vatten har tecknat avtal med Kungsbacka kommun kring framtida samverkan avseende VA-försörjning. Förutsättningarna kan påverkas av nya vattendomar, mm. Avstämning av förutsättningarna för respektive part kommer att ske inför beslut i kommunfullmäktige. Projektet syftar även till att bidra till förutsättningar för stadsutveckling i södra Göteborg genom en kapacitetsförstärkning. Projektet Förstärkning ledningsnät Göteborg-Kungsbacka omfattar den del av ledningsutbyggnaden som behöver göras inom Göteborgs stad, samt anläggandet av en tryckstegringsstation längs sträckan. I nuläget är projektet i slutfasen av förprojekteringen; beslutssumman för denna fas är 10 mnkr. En totalkalkyl för projektet har tagits fram och uppskattad projektsumma är ungefär 370 mnkr. Inför beslut i KF kommer även en yttre ram läggas på i budgeten. Projektet planeras att tas upp som infoärende i Kretslopp och vattennämnden i Q1 2024 inför nästkommande fas Detaljprojektering. Beslutsärende i nämnden avseende Detaljprojektering är planerat till Q2 2024, och vidare beslut i KF under mitten av 2024. Genomförandefasen av projektet planeras till år 2027–2029.

Pumpstation 34: Projektet innebär en uppgradering av kapaciteten samt renovering av en pumpstation som är helt avgörande för en säker leverans av råvatten till produktionen av dricksvatten. Pumpstationen har passerat sin tekniska livslängd och renoveringsbehovet är stort. Projektet uppfyller målområde säker leverans och långsiktigt hållbart i Åtgärdsplan vatten (ÅPV). En förstudie genomfördes 2020 och ligger till grund för projektet. Projektet planeras vara avslutat kvartal 4 2026. En grov kostnadsuppskattning baserad på förstudien visade på en total kostnad på

ca 200 mnkr (kostnadsnivå 2021) i dagsläget bedöms konstaderna till ca 250 mnkr.

Hjuvik Pumpkedja: Bakgrunden till projektet är att Hjuviks pumpkedja är underdimensionerad och i behov av uppgradering. Den består av sju pumpstationer med mellanliggande rörsystem. Dessa nya stationer skall förses med överbyggnad som kommer att förbättra arbetsmiljön vid underhållsarbeten och även boendemiljön för området. De aktuella stationerna är Bifyrsvägen PS, Hjuviks Hamn PS, Hjuviks Bryggväg PS, Stora pölsans väg PS, Vinga Fyrs väg PS, Majstenavägen PS och Vikbrovägen PS. Det finns ett nämndbeslut från 2021 på projektering på 17 miljoner. Totalkalkylen för hela projektet uppskattad till 350 miljoner. Projektet är nu i förprojekteringsfasen och denna beräknas vara klar i april 2023. Genomförandefasen av projektet planeras till år 2026–2029.

1.5 Övergripande beskrivning av skattefinansierade investeringar, Skyfall och KRIS-projekt

Belopp i mnkr	Utfall			Nominering						
	2022	2023	Budget 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029	2030-2034
Skyfall nyinvestering	-1	-11	-1	-16	-24	-40	-60	-60	-200	-300
KRIS projekt nyinvestering				-20	-20	-20			-60	
Summa	-1	-11	-1	-36	-44	-60	-60	-60	-260	-300

Investeringsbehovet för skyfallsåtgärder är i nuläget beräknade till 500 mnkr för 2025–2034. Kretslopp och vatten har i sitt reglemente att samordna och driva dagvatten- och skyfallsfrågan i Göteborg, och att ansvara för att staden vidtar erforderliga åtgärder på området. I plan- och bygglagen samt i flera av stadens styrande dokument ställs krav på att skyfallsinvesteringar genomförs, bland annat för att skydda samhällsviktiga funktioner och infrastruktur. Kretslopp och vatten har sedan 2017 arbetat med att ta fram arbetssätt, metoder och beslutsunderlag för identifiering och prioritering av möjliga skyfallsåtgärder.

Uppskattade kostnader för skyfall, skall ses som indikativa i detta läge. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå. Flera utmaningar kvarstår kring bland annat finansiering i stort i staden för denna typ av åtgärder. Ansvarsfrågan och delvis oklarheter i befintliga lagar påverkar också det genomförbarhet och tidplan på samtliga satsningar kopplade till skyfall. Allt detta håller vi dock på att utreda och lära oss av i

pågående pilotprojekt inom staden. Kostnader och investeringar kopplade till skyfall kan alltså komma att ändras kommande år.

Enligt staden ska behov av investeringsmedel för KRIS projekt ingå i investeringsnomineringarna. Identifierade projekt de närmaste tre åren uppgår till 20 mnkr/år. De ska användas till ökad förmåga vid KRIS med bland annat ökad reservkraftkapacitet.

1.6 Övergripande beskrivning av andra skattefinansierade investeringar, Tekniskt vatten

Belopp i mnkr	Utfall	Utfall	Bud get	Prog nos	Nominering						
	2022	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029	2030-2034
Tekniskt vatten	-4	-235	-146	-220	-90					-90	

Den 22 november 2022 undertecknades ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten för kyla. Syftet med projektet är att bygga två stycken rörledningar mellan Gryaab och NOVOs kommande batterifabriken i Torslanda.

Kretslopp och vatten undertecknade den 23 november 2022 ett kontrakt med tilldelad entreprenör. Projektet är nu i produktion i fem av sju etapper, samtidigt som projektering för kvarstående etapper pågår. Ledningssträckan för projektet uppgår till ca 6,4 km, där delar av sträckan förläggs ovan mark. Entreprenaden ska vara avslutad, och projektet klart för överlämning den 1 februari 2025, vilket är det nya datum som under hösten överenskommits mellan Staden och NOVO.

Projektet har en totalprognos på ca 500 mnkr i 2024 års prisnivå. Projektet förväntas pågå även till första kvartalet år 2025. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100 mnkr är budgetreserv. Med hänsyn tagen till årets prognos och förväntad indexutveckling under 2023 och 2024 är bedömningen att budgetreserven behöver nyttjas.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
Kapitalkostnader	2023	2024	2025	2026	2027
Avskrivningar	-175	-190	-259	-287	-322
Räntekostnader	-114	-180	-209	-256	-308
Totala kapitalkostnader	-289	-370	-468	-543	-630
Varav skattefinansierat och Tekniskt vatten					
Avskrivningar		-0,5	-53	-55	-56
Räntekostnader		-9	-13	-13	-13
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2024</i>		-341	-450	-524	-607

Tabellen ovan visar totala kapitalkostnader för Kretslopp och vatten, både taxefinansierat, skattefinansierat och Tekniskt vatten. Skattefinansierade projekt visas separat i tabellen som upplysning. I skattefinansierade del ingår Skyfall- och Krisprojekt samt projekt Tekniskt vatten.

Kapitalkostnaderna kommer öka från drygt 289 mnkr 2023 till cirka 630 mnkr under planperioden fram till 2027. Kapitalkostnaderna har beräknats baserat på avskrivningar för aktiverade projekt till och med 31 december 2023 samt planerade investeringsvolymerna 2024–2027.

Aktiveringsbedömningar har gjorts för 2024–2027 baserat på projektens planering.

Vi räknar med en genomsnittlig avskrivningstid på 50 år. Koncernbankens prognos kontokreditsränta från 2023-12-01 är använda vid beräkning av räntekostnader. Räntekostnaderna på nämndens låneskuld beräknas med en ränta på 2,42% år 2024, 2,40% år 2025, 2,53% år 2026, 2,64% år 2027.

En effekt av ökande avskrivningar och ökande ränta är att ökande investeringsvolymerna inte visar sig fullt ut de första åren utan först på några års sikt. Valet av investeringsvolym påverkar taxebehovet för lång tid framöver. De höga investeringsvolymerna kommer att medföra en kraftigt ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet.

Till stor del finansierar nämndens investeringar med gröna obligationer och det är ett underlag för stadens upplåning.

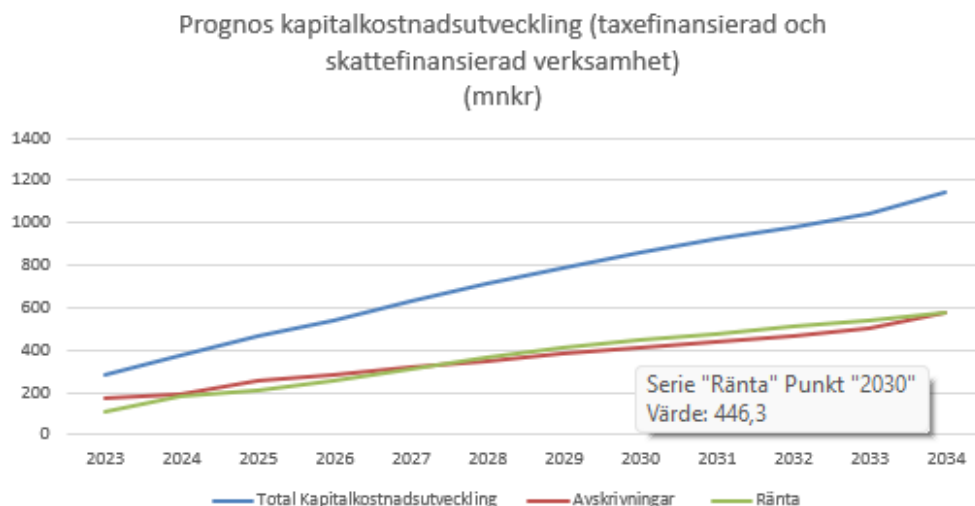

Bild: 6

2.2 Driftkostnadseffekter (volymförändring)

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
	2023	2024	2025	2026	2027
Årligen tillkommande driftskostnader (netto)		-6,1	-3,1	-7,2	-8,3
Prognos nominering 2024		-6	-7	-11	-12
Årliga totala investeringsrelaterade kostnader (netto)	-23	-10	-10	-11	-11
Prognos nominering 2024		0	0	0	0
Varav skattefinansierat och Tekniskt vatten årlig tillkommande drift		-0,1	-0,1	-4,2	-4,3

2.2.1 Årligen tillkommande driftskostnader

De flesta av driftkostnadsförändringarna kommer av andra skäl än investeringsprojekt (ökade krav, höjd säkerhet med mera).

Driftkostnadsökningen kommer ofta långt efter investeringen är tagen – en ny anläggning är billig i drift.

För investeringar generellt inom VA inklusive exploateringar (pumpstationer, tryckledningar, rör mm) har en schablonmässig beräkning gjorts. För investeringar inom vattenproduktion räknar vi inte med ökade driftskostnader förutom för specifika objekt. Driftkostnaden för skyfallsanläggning är uppskattad till 100–500 tkr beroende på när under perioden som investeringarna färdigställs.

För investeringar inom avfall räknar vi inte någon schablonmässig driftskostnadsutveckling utan endast för specifika tillkommande objekt. Inga objekt är aktuella perioden 2025–2027.

Med alternativ Proaktiv förväntas riskerna med oplanerade stora driftkostnader till följd av akuta insatser på en föråldrad VA-anläggning minska. Risken minskar också för dyrare avloppsrening till följd av inläckande tillskottsvatten i ett föråldrat i ledningsnät. rent generellt förväntas kostnaderna för driftorganisationerna minska om anläggningen är i gott skick.

2.2.2 Årliga totala investeringsrelaterade kostnader

I samband med investeringsvolymen ökar så uppkommer driftskonsekvenser i form av engångskostnader såsom sanering, rivning och utrangering. Kretslopp och vatten har en del stora investeringar framför sig som kommer att skapa driftskostnader. Det ingår inte utredningar, förstudier eller detaljplaner i beloppen.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Ekologisk dimension

I våra upphandlade entreprenader arbetar vi löpande med uppföljning samt utbildande insatser internt och externt. Detta för att öka medvetenheten om de viktiga resursfrågorna avseende material och avfall som hanteras i våra entreprenader och hur vi kan arbeta för att minska vår påverkan på miljö och klimat. Vi får i det proaktiva fallen större möjligheter till kravställning avseende materialval samt att utveckla produktionsmetoderna i än större utsträckning med fler elektrifierade byggprojekt där vi försöker få hela eller en stor del av värdekedjan att vara elektrifierad. I ett sådant scenario får vi med oss grävmaskinerna i en större skala samtidigt som också transporterna av schaktmassor och material till och från byggarbetsplatserna är elektrifierade. Möjligheterna till insatser inom metod- och materialval kommer att vara större. Exempel är att utveckla området med schaktfri metod samt att använda PE-rör (där det är lämpligt) baserade på bioråvara som har lägre klimatpåverkan. Ett annat område är att i högre grad krävställa för en lägre andel cement i betongen till förmån för annan typ av bindemedel med lägre klimatpåverkan.

För att kvantifiera huruvida utsläppen faktiskt minskar (och med hur mycket) över tid kommer klimatberäkningar att genomföras i projekten.

För att följa stadens energiplan kommer solceller fortsätta att installeras i de fall detta är lämpligt. Mer resurser kan tillsättas och utbyggnationen går vidare.

Ledningsnätet i Göteborg är eftersatt och det sker både in- och utläckage i ledningarna. Det pågår ett löpande arbete med att reparera och underhålla stadens ledningsnät. Att minimera antalet läckage av avloppsvatten bidrar till en giftfri miljö med biologisk mångfald och god vattenstatus. I det proaktiva fallet så tillgodoses detta snabbare. Med detta bidrar vi även i större utsträckning till att Sverige når de beskrivna miljömålen.¹

Att rena vatten är en process som kräver både kemikalier och energi. Ungefär 20% av det reade vattnet från vattenverken läcker ut genom ledningsnätet innan det når slutanvändaren. Det arbetas löpande med att minska detta.

I det proaktiva fallet kan mer resurser tillsättas och på så sätt bidra till en ökad resurseffektivitet.

Gryaab tar emot stadens spillvatten för rening. I nuvarande ledningsnät är en del av dagvattnet sammankopplat med ledningarna för spillvatten vilket medför att även dagvattnet kommer till Gryaab. I situationer med kraftigt regn eller skyfall så riskerar situationer uppstå där inte nätet eller Gryaab kan hantera inflödet vilket innebär att man behöver brädda. I takt med klimatförändringarna kommer skyfall att vara ett vanligare inslag. Det arbetas löpande med att separera dag- och spillvattenledningarna från varandra. I det proaktiva fallet kan mer resurser läggas

¹ Se Naturvårdsverket om Sveriges miljömål

på området och på så sätt öka takten i arbetet och därigenom minska antalet bräddningar.

Social dimension

Den framtagna investeringsnomineringen innebär bättre förutsättningar för ett robust vatten och avloppssystem. Det leder till en mer tillförlitlig produktion och leverans av dricksvatten samt avledning av avloppsvatten. Effekten blir färre rörbrott på ledningsnätet samt färre bräddningar vilket resulterar i en bättre livskvalité för medborgarna. Därutöver skapar det en bättre tillgång till ett bra friluftsliv, bad och rena vattendrag, rikt djur och naturliv samt minskad algblooming. Möjligheten för medborgarna att källsortera förbättras, vilket ökar trivselen för medborgarna samt en renare stad. Under pågående byggnationer kommer medborgarnas närmiljö förbättras genom användandet av elektrifierade anläggningsmaskiner som en effekt av att de är emissionsfria och skapar mindre buller. Det resulterar även i en förbättrad arbetsmiljö för arbetstagarna. Fler investeringar sker för anpassning efter klimatförändringarna. Dessutom innehåller förslaget en mängd investeringar som skapar goda förutsättningar att efterfölja generationsprincipen om att varje generations konsumtion är förenlig med jorden och samhällets resurser.

Ekonomisk dimension

Investeringsvolymen kommer resultera i ett ökat taxebestånd en längre tid framöver. En stor orsak är ökning av kapitalkostnader till följd av en ökad låneskuld. Den ökade låneskulden orsakar en högre räntekänslighet vilket innebär att en större andel av taxeintäkterna kommer finansiera räntekostnader vars storlek kan variera kraftigt beroende på konjunkturläge. Inköpskostnaderna för byggmaterial bedöms även att öka något som ett resultat av skarpare krav på miljövänligt byggmaterial i inköpsprocessen. De ökade kapitalkostnaderna och inköpskostnaderna kompenseras delvis med att ett flertal investeringsprojekt har goda förutsättningar att finansieras med gröna obligationer. Gröna obligationer bidrar med att räntekostnaderna för investeringar blir något lägre samt att obligationsavtalen blir mer långsiktiga. De mer långsiktiga obligationsavtalen ger bättre förutsättningar för förvaltningen att uppskatta framtida kapitalkostnader och det framtida taxebeståndet. Flera av de investeringar som finansieras med gröna obligationer kommer innebära lägre driftskostnader i form av lägre energiförbrukning och minskade drivmedelskostnader. Reinvesteringarna uppskattas inte orsaka ökade driftskostnader då underhållskostnaderna berörande att vidhålla befintliga anläggningar kommer minska, vilket är en följd av färre läckor och översvämningar inom staden.

Investering Taxekollektiv

mnkr, avrundat till närmsta 50 mnkr		Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Nominerad bruttoinvestering	933	1285	1285	1502	1752	1752	1813	1760	1560	1510	1510	1507	1457
varav nyinvestering	688	968	968	1050	1150	1050	1112	1009	1009	909	909	856	806
varav reinvestering	245	317	317	452	602	702	701	751	551	601	601	651	651
Investeringsinkomster													
Nominerad nettoinvestering	933	1285	1285	1502	1752	1752	1813	1760	1560	1510	1510	1507	1457

Investeringsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	SUMMA
Investeringar vatten och avlopp	928	1239	1239	1450	1650	1700	1800	1750	1550	1500	1500	1500	1450	8350	7500	15850
varav nyinvestering	683	924	924	1000	1050	1000	1100	1000	1000	900	900	850	800	5150	4450	9600
varav reinvestering	245	315	315	450	600	700	700	750	550	600	600	650	650	3200	3050	6250
Investeringsinkomster															0	
Investeringar avfall	5	46	46	52	102	52	13	10	10	10	10	7	7	229	44	273
varav nyinvestering	5	44	44	50	100	50	12	9	9	9	9	6	6	221	39	260
varav reinvestering	0	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	8	5	13
Investeringsinkomster														0	0	
Krisberedskap/Säkerhetsskydd														0	0	
varav nyinvestering														0	0	
varav reinvestering														0	0	
Investeringsinkomster														0	0	
Konstgestaltning 1% (avser nyinvestering)														0	0	
Budgetregleringspost utgifter Nyinvestering														0	0	
Budgetregleringspost utgifter Reinvestering														0	0	
Budgetregleringspost inkomster														0	0	
Totalt bruttoinvesteringar	933	1285	1285	1502	1752	1752	1813	1760	1560	1510	1510	1507	1457	8579	7544	16123
varav nyinvestering	688	968	968	1050	1150	1050	1112	1009	1009	909	909	856	806	5371	4489	9860
varav reinvestering	245	317	317	452	602	702	701	751	551	601	601	651	651	3208	3055	6263
Investeringsinkomster	0	0	0													
Totalt nettoinvesteringar	933	1285	1285	1502	1752	1752	1813	1760	1560	1510	1510	1507	1457	8579	7544	16123

Exploatering	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	
Utgifter VA-utbyggnad	159	120	120	140	150	150	150	150	150	150	150	150	150	740	750	1490

Inkomster

Övriga poster, som information	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	
Anläggningsavgifter exploatering	-34	-45	-45	-58	-64	-70	-77	-85						-354	0	-354
Anläggningsavgifter, övrigt	-42	-60	-60	-58	-63	-70	-77	-85						-353	0	-353

Proaktivt förslag

[illegible]

Skattefinans skyfall och civil beredskap

[illegible]

(mnkr, nettoinvestering)			Utfall tom	Prognos												
	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Alelyckans ultrafilter	G	1	-220	-245	-185	-87									0 -272 0	0 0 0
Norra ringleden	N	2	-7	-39	-72	-46	-30	-90	-140						0 -378 0	0 0 0
Södra ringleden	N	2	-76	-95	-27	-32	-31	-17							0 -107 0	0 0 0
Överföringsledning Norra Hisingen		1	-1	-10	-40	-50	-50	-150	-150	-150	-50	-50	-50		0 -440 0	0 -300 0
Askims pumpkedja, förstärkning spillvatten		2	0	-8	-8	-200	-140	-140	-65	-80	-10				0 -553 0	0 -90 0
Hjuvik Pumpkedja		2	-2	-6	-6	-65	-65	-65							0 -201 0	0 0 0
Mjörn råvattenpumpstation		2	0	0	-1	-4	-4	-4	-7	-18	-27	-37	-121	-22	0 -22 0	0 -225 0
Mjörn Överföringsledning		2	0	0	-3	-4	-8	-8	-12	-145	-267	-292	-242	-212	0 -35 0	0 -1156 0
Förstärkning ledningsnät Göteborg - Kungälv		2	-4	-5	-39	-61	-76	-60	-30	-20					0 -265 0	0 -20 0
PST 34	N	2	-2	-3	-20	-60	-60								0 -140 0	0 0 0

*Ange med G, I eller N om projektet har **Genomförande**beslut, **Inriktnings**beslut eller om det har eller förväntas hanteras på **Nämnds**nivå

**Ange 1 för genomförandefas, 2 för aktiv planeringsfas eller 3 för planering inte påbörjad

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025

Kretslopp och vattennämnden

		Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
Nominerad volym 2025-2029 (tkr)		Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlig folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöks- näringens utveckling
Investeringsområde Va produktion										
Nyinvestering	802 454	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	972 218	>80%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
UF Alelyckan										
Mjörn råvattenpumpstation	272 062	>80%	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Mjörn Överföringsledning	21 747	>80%	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
	35 395	>80%	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde Va distribution										
Nyinvestering	1 143 609	60-80%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	1 113 558	60-80%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Nödmatning Kungsbacka										
Ledningsförmylse entreprenad schakt	264 500	>80%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
	275 288	60-80%	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde VA avlopp										
Nyinvestering	1 586 609	60-80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	1 013 100	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Askims pumpkedja förstärkning										
Förmylse avloppsledningar	432 500	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
	423 900	60-80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde VA övriga										
Nyinvestering	1 442 900	60-80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	0	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Lärje- dagvattendamm										
Öppna renings- och fördrämningsanlägg	140 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
	136 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis
Investeringsområde Avfall										
Nyinvestering	215 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering	7 700	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Ny Kretsloppspark										
	47 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis

Göteborgs
Stad

4. Stadsfastighetsnämnden

Investeringsnomineringar 2025

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport med bilagor avseende nämndens investeringsnomineringar för 2025. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Stadsfastighetsnämnden 2024-03-22 - Stadsfastighetsnämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 48 Ärendenummer SFF-2024-00120

Investeringsnomineringar 2025

Beslut

1. Stadsfastighetsnämnden godkänner stadsfastighetsförvaltningens förslag till investeringsnomineringar för perioden 2025–2034.
2. Beslutet med bilagor översänds till kommunstyrelsen.

Handlingar

1. Stadsfastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande
2. Investeringsnomineringar 2025 för stadsfastighetsnämnden
 - 1.1 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025
 - 1.2 Nomineringsunderlag beräkningar 2025
3. Yttrande från M, L, KD och D, protokollsbilaga 2

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-26

Diarienummer SFF-2024-00120

Handläggare: Anna Heed, Annica Henriksson, Febe

Patriksson, Fredrik Johansson och Stina Brink

Telefon: 031-365 03 78

E-post: anna.heed@stadsfast.goteborg.se

Investeringsnomineringar 2025

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden:

1. Stadsfastighetsnämnden godkänner stadsfastighetsförvaltningens förslag till investeringsnomineringar för perioden 2025–2034.
2. Beslutet med bilagor översänds till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning ska nämnderna senast i mars besluta om investeringsnomineringar för kommande 10-årsperiod och översända dessa till kommunstyrelsen.

Under 2023 har ansvaret för den operativa lokalförsörjningen överförs från stadsledningskontoret till stadsfastighetsförvaltningen. Underlagen för årets verksamhetsnomineringar har dock delvis behövt göras utifrån tidigare arbetssätt. Utgångspunkten för årets nyinvesteringsvolym har grundat sig i de tidigare underlag som stadsledningskontoret tagit fram och som beskriver stadens behov av verksamhetslokaler utifrån befolkningsstatistik och befolkningsprognoser. Förvaltningen har sedan arbetat löpande under året mot beställande verksamhet och justerat utifrån ytterligare information avseende projektens status och prognostiserad tidshorisont samt med hänsyn till förvaltningens genomförandekapacitet. Likaså har en del av planerade projekt inom kommande planperiod kvalitetssäkrats en ytterligare gång med berörd verksamhet.

När det gäller reinvesteringar arbetar stadsfastighetsförvaltningen utifrån hur förvaltningen som fastighetsägare ska säkra fastighetsbeståndets funktion och värde över tid. Behovet utgår från underhållsplaner per objekt samt med hänsyn till verksamhetsförvaltningarnas lokalbehovsplaner och stadens lokalförsörjningsprogram.

Nominerade nivåer är en kombination av bedömda behov, önskemål från hyresgästen, hyresgästens förmåga att betala, stadsutvecklingen i staden samt stadsfastighetsförvaltningens bedömda genomförandekapacitet. Eftersom det är en prognos finns det osäkerheter i underlaget, främst inom nyinvestering från år 2028 och framåt. Dessutom finns en osäkerhet utifrån tidsaspekten avseende beslutsprocessen där projekt över 5 200 prisbasbelopp, motsvarande 298 miljoner kronor, ska passera både kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Investeringsnomineringarna ska bedöma investeringsutgifter utifrån planerade investeringar. När byggnaden tas i bruk resulterar dessa utgifter i avskrivningar och ränta (kapitalkostnader), som belastar hyresgästen genom ökad hyra.

För kommunala verksamhetslokaler ingår kapitalkostnaderna i beräkningen av självkostnadshyra. För byggnader på stadens markreserv och strategiska byggnader finansieras det genom de hyresintäkter som de avtal som finns för dessa objekt genererar.

Årets nomineringar påverkas av byggsektorns och stadsfastighetsförvaltningen ökade produktionskostnader samt en sedan förra året högre internränta, 2,25 procent gentemot tidigare 1 procent. Det har medfört betydande hyreshöjningar för stadsfastigheters hyresgäster som befinner sig i ett svårt ekonomiskt läge då lokalkostnaden utgör en betydande del av verksamhetens totala budget. I kommande 10-årsplan har minskning av volymer skett inom både ny- och reinvestering, då främst inom verksamhet förskola.

Bedömning ur ekologisk dimension

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 framgår att utsläppen av växthusgaser från ny- och ombyggnation ska halveras till 2025 och reduceras till nära noll till 2030, jämfört med 2020 års nivåer. För att säkerställa framdrift mot Göteborgs stads klimatmål arbetar stadsfastighetsförvaltningen med årliga planer för minskad klimatpåverkan i byggprojekt. Dessa byggprojekt genomförs med investeringsmedel från detta ärendes investeringsnomineringar.

Projekt som startas 2025 och därmed i praktiken slutförs 2027-2028 förväntas nå en halvering av växthusgaser och därmed nå stadens klimatmål för 2025. Tekniken och metodiken finns och bedöms då kunna göras utan väsentlig kostnadspåverkan.

Utmaningar finns därefter att nå målet om att utsläpp av växthusgaser ska sänkas till nära noll för projekt som startas 2030. Stadsfastighetsförvaltningens pågående uppdrag för minskade produktionskostnader har strategier för en kostnadseffektiv klimatomställning men det krävs fortsatt innovation för att klara utsläppsmålet. Om åtgärderna för att nå målen om nära noll till 2030 visar sig innebära väsentliga kostnadsökningar som inte kan överblickas idag så är dessa inte medtagna i investeringsnomineringarna i detta ärende. Se bilaga bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna.

Bedömning ur social dimension

Förskolor, skolor, äldreboenden och bostäder med särskild service är grundläggande för samhällets välfärd. Därför har förvaltningens investeringar och reinvesteringar en påverkan på den sociala dimensionen. För att bidra till ökad jämlikhet utifrån socioekonomi och hälsa så behöver tydligare prioriteringar göras genom att socialt utsatta områden särskilt prioriteras. Se bilaga bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2025 för stadsfastighetsnämnden
 - 1.1 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025
 - 1.2 Nomineringsunderlag beräkningar 2025

Ärendet

Enligt stadens tidplan ska nämnden besluta om investeringsnomineringar för den kommande 10-årsperioden senast på nämndmötet i mars.

Beskrivning av ärendet

Rapporteringen sker i separat rapport enligt stadens anvisningar, se bifogat.

Förvaltningens bedömning

Att ta fram investeringsnomineringar innebär i praktiken att göra en prognos.

Hyresgästernas behov av nya eller förändrade lokaler och de befintliga fastigheternas behov av underhåll behöver tillgodoses. Investeringsnomineringarna prognostiserar vilka investeringsutgifter detta kommer att resultera i, alltså en kassaflödesprognos.

Alla typer av prognoser bygger på någon form av underlag kring vilket det görs bedömningar för att förutspå framtida scenarion. Underlagen och bedömningarna för det befintliga fastighetsbeståndets reinvesteringar har sina utmaningar, men de senaste åren har precisionen i prognoserna ändå varit mycket god. Underlagen och bedömningarna för utveckling av nya eller förändrade lokaler som möter hyresgästernas behov har betydligt större utmaningar. Investeringsnomineringarna bygger här på hyresgästernas lokalbehovsplaner som i sin tur är prognoser för deras framtida lokalbehov. Lokalbehovsplanernas samlade behov har visat sig vara väsentligt större än vad som i verkligheten beställs fram. Tillsammans med utmaningarna som för varje enskilt projekt innehåller osäkerhetsmoment som detaljplanprocessen, offentlig upphandling, bygglovsprocessen och entreprenadbranschens marknadsläge är det många faktorer som påverkar möjligheten att genomföra investeringar i den tid och till den kostnad som underlagen utgår ifrån. Vår förmåga att utifrån alla dessa underlag göra realistiska prognoser blir allt bättre men innehåller fortfarande relativt stora osäkerhetsfaktorer.

Ett inte ovanligt exempel på hur stadsutvecklingen påverkar investeringstakten är ett skolprojekt som med ett överprövat bygglov försenas med tre månader. För stadsfastighetsförvaltningen innebär det ofta att projektet behöver senareläggas med ett helt år för att matcha läsårsstarten. Detta ger en effekt om cirka 200 miljoner kronor ett enskilt år.

Under året fortsätter arbetet med att utveckla processen med att ta fram mer reella volymer baserat på verksamheternas faktiska behov. Ambitionen är att i större utsträckning utgå från verksamheternas verkliga behov, som beskrivs i lokalbehovsplanerna.

Martin Blixt

Lisa Daleborn

Direktör

Avdelningschef ekonomi

Investeringsnomineringar 2025

Stadsfastighetsnämnden

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	5
1.1.2	Nyinvesteringar	6
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	7
1.3	Beskrivning av betydande projekt	9
2	Driftkonsekvenser	12
2.1	Kapitalkostnadsutveckling	12
2.2	Driftkostnadseffekter (volymförändring)	13
2.2.1	Årligen tillkommande driftskostnader	14
2.2.2	Årliga totala investeringsrelaterade kostnader	15
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	16

Bilagor

Bilaga 1: Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025

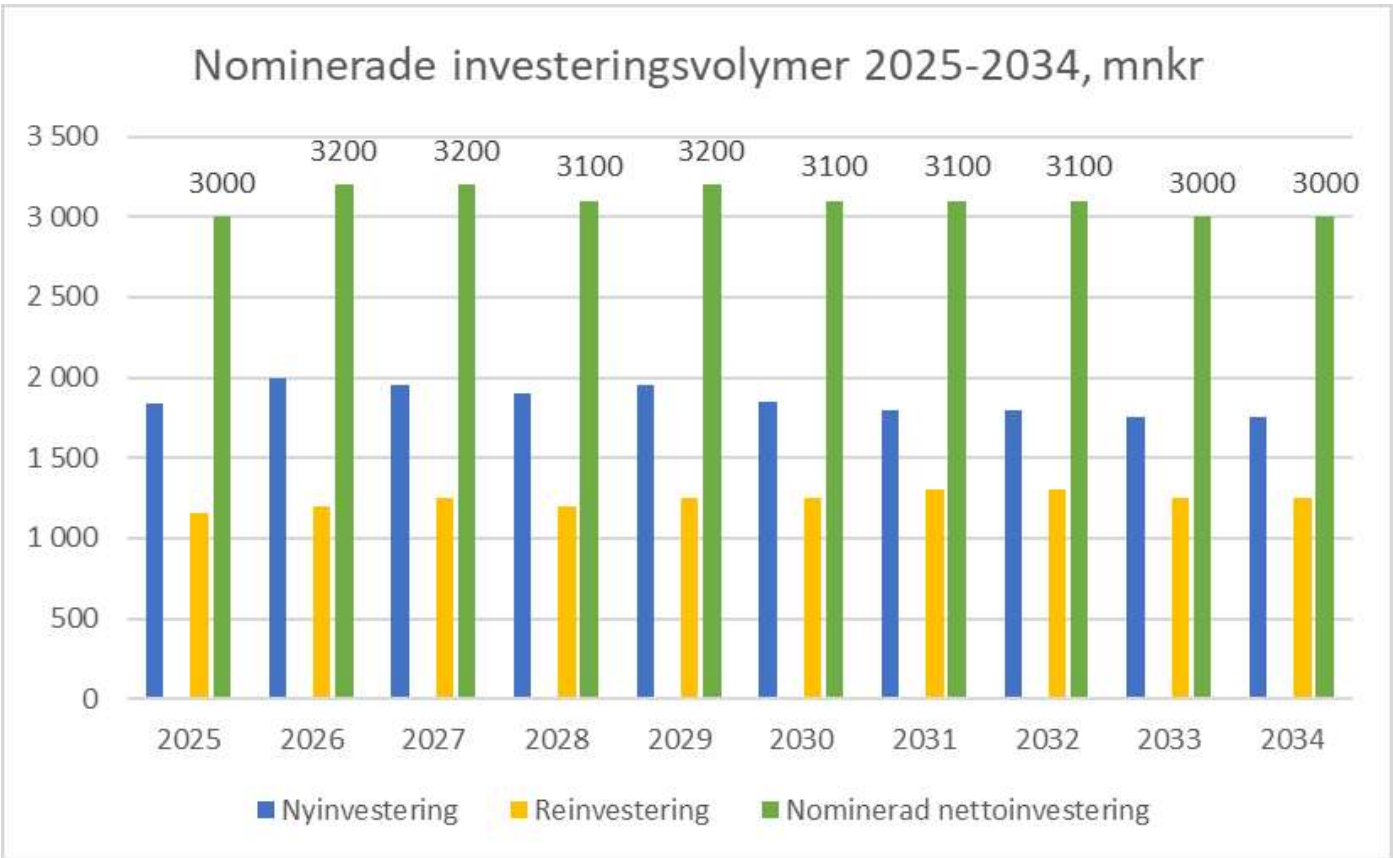
Bilaga 2: Nomineringsunderlag beräkningar 2025

1 Investeringsvolymer

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bruttoninvestering	2199	2964	2820	3000	3200	3200	3100	3200
varav re- /ersättningsinvest.	919	1104	1158	1160	1200	1250	1200	1250
varav nyinvestering	1280	1860	1662	1840	2000	1950	1900	1950
Investeringsinkomster								
Nettoinvestering	2199	2964	2820	3000	3200	3200	3100	3200

Den totala investeringsvolymer för kommande planperiod 2025- 2029 uppgår till 15 700 mnkr. 9 640 mnkr avser nyinvestering och 6 060 mnkr avser reinvestering. Årets investeringsnomineringar innebär en sänkning av volymer mot föregående års prognos för samma period med drygt 1 000 mnkr. De minskade volymerna är förhållandevis jämnt fördelade mellan ny- och reinvestering. Skälet till ovan nedjustering grundar sig i stadsfastigheters genomförandekapacitet men även utifrån en reviderad behovsbild då befolkningsprognosen förändrats de senaste åren. Den visar på ett lägre behov av nyinvesteringar än tidigare prognoser indikerat, samt att hyresgästernas önskemål om lokaler inte alltid är i paritet med deras bedömda betalningsförmåga. För kommande 10-årsperiod 2025-2034 uppgår till volymerna till 31 000 mnkr, vilket innebär en total minskning om 1 750 mnkr gentemot föregående års nomineringar.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-01-26 §22 att bifalla kommunstyrelsens förslag avseende Göteborgs Stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och

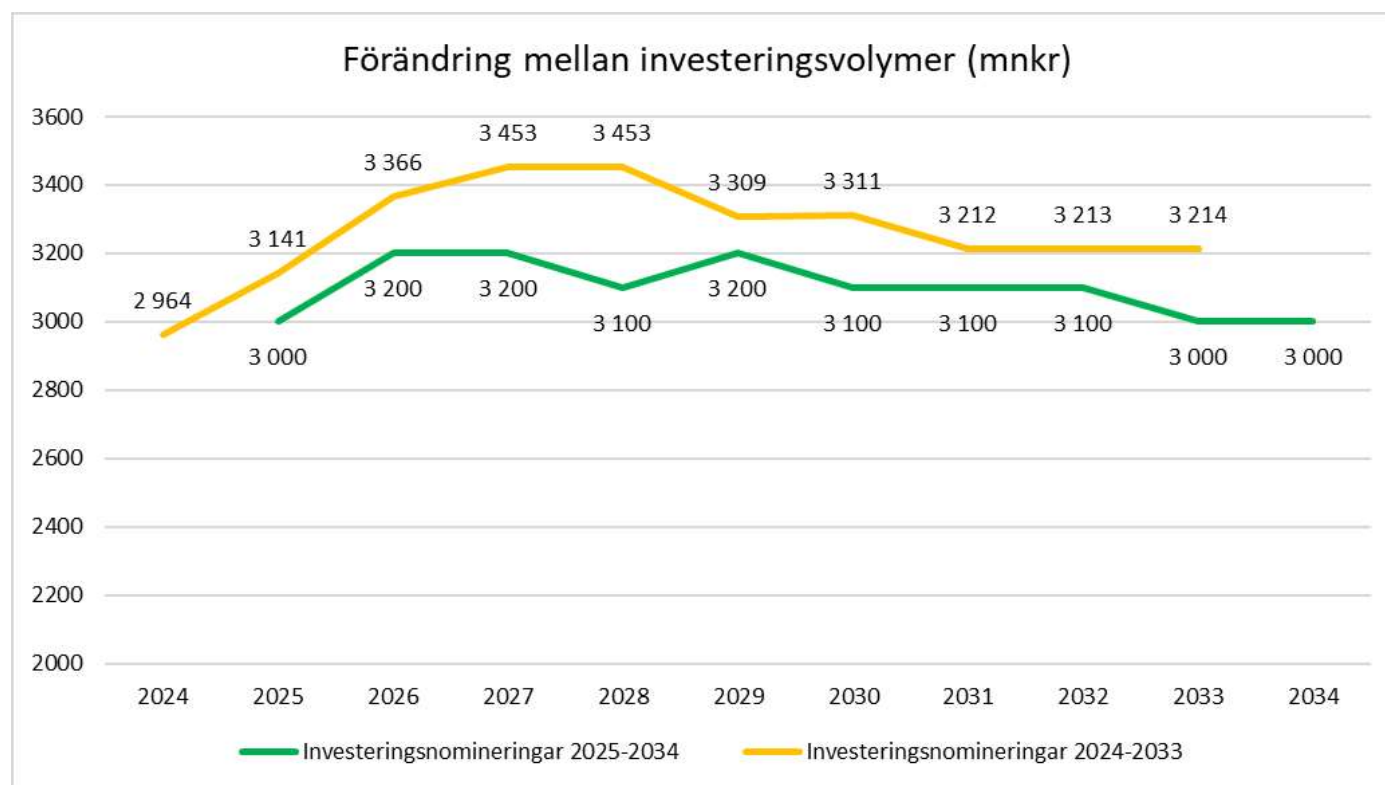
inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra – kommunala verksamhetslokaler. Beslutet innebär bland annat att det operativa lokalförsörjningsansvaret övergår från kommunstyrelsen till stadsfastighetsnämnden. Eftersom det är en tidskrävande process att lämna över hanteringen från stadsledningskontoret till stadsfastighetsförvaltningen har tidigare arbetssätt i samband med investeringsnomineringar delvis använts även i år.

Utgångspunkten för årets nyinvesteringsvolym har grundat sig i de tidigare underlag som stadsledningskontoret tagit fram och som beskriver stadens behov av verksamhetslokaler utifrån befolkningsstatistik och befolkningsprognoser. Förvaltningen har sedan arbetat löpande under året mot beställande verksamhet och justerat utifrån ytterligare information avseende projektens status och prognosticerad tidshorisont samt med hänsyn till förvaltningens genomförandekapacitet. Likaså har en del av planerade projekt inom kommande planperiod kvalitetssäkrats en ytterligare gång med berörd verksamhet.

Under året fortsätter arbetet med att utveckla processen med att ta fram mer reella volymer baserat på verksamheternas faktiska behov som grund för nästa års investeringsnomineringar.

När det gäller reinvesteringsvolymen arbetar stadsfastighetsförvaltningen utifrån ett fastighetsägarperspektiv där utgångspunkten är att säkra funktion och värde över tid. Årets underlag är framtaget dels utifrån redan planerade underhållsåtgärder med förväntat genomförande inom två år och utifrån förvaltningens underhållsplaner för fastighetsbeståndet. Behovet utgår från underhållsplaner per objekt samt med hänsyn till verksamhetsförvaltningarnas lokalbehovsplaner och stadens lokalförsörjningsprogram.

Under 2023 uppnåddes historiskt höga nivåer avseende förvaltningens reinvesteringsvolym och stadsfastighetsförvaltningen avser att fortsätta leverera på ungefär samma nivå om än lite högre. Det innebär att det eftersatta underhållet som kräver reinvesteringar successivt arbetas av.

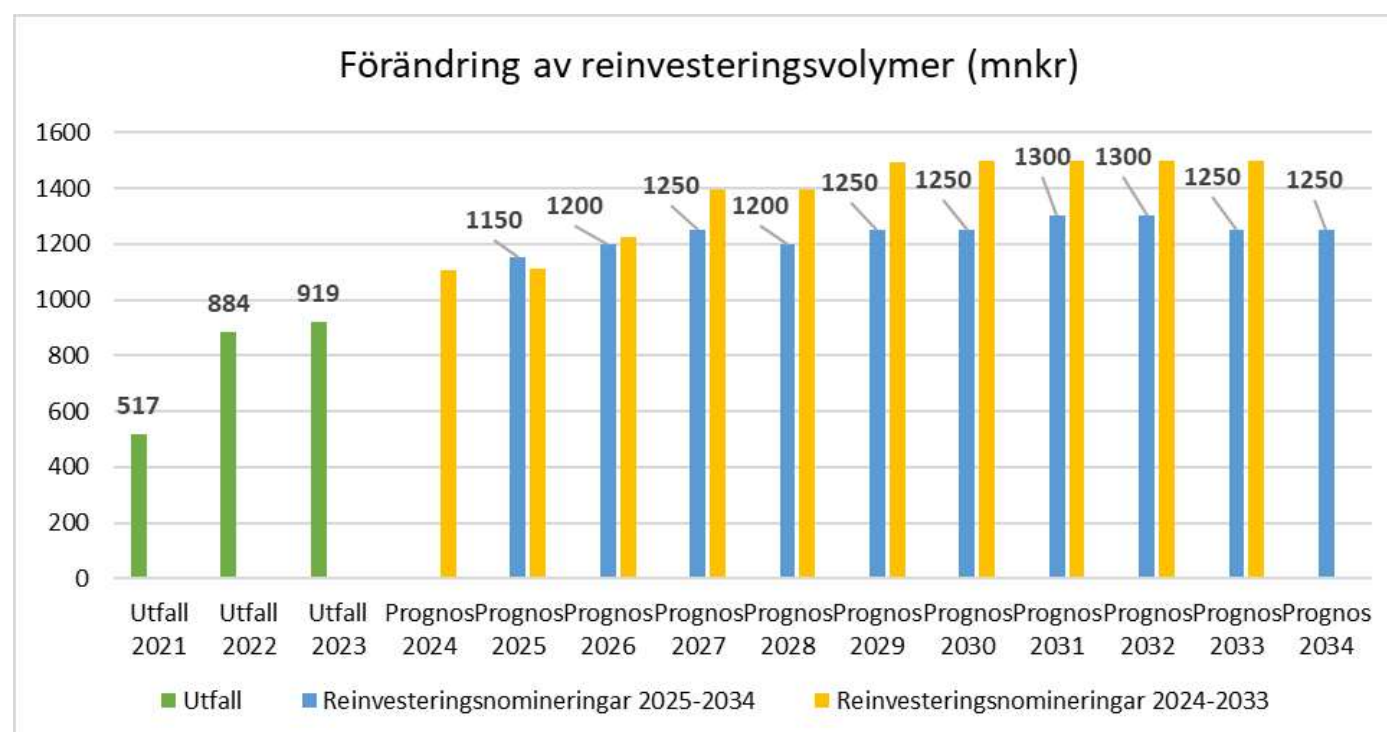
1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Reinvesteringsvolymen för kommande planperiod 2025-2029 uppgår 6 060 mnkr vilket är en sänkning med drygt 660 mnkr jämfört med föregående års prognos. Sett till kommande tioårsperiod har volymerna justerats ned med 1 400 mnkr. Anledningen till nedjusterade volymer kan i första hand härledas till neddragningar avseende ersättningsinvesteringar, då främst inom förskolan.

Ersättningsinvesteringar kommer framöver att rymmas inom framtagna reinvesteringsvolym som bygger på framtagna underhållsplaner för perioden. Volymerna bedöms därmed, trots neddragning, säkerställa en god förvaltning av befintligt fastighetsbestånd. Genom att utföra underhåll enligt förvaltningens underhållsplaner säkerställs att underhållsskulden inte ökar, parallellt med att den redan befintliga underhållsskulden gradvis minskar.

Föreslagen volym inkluderar reinvesteringar för såväl kommunala verksamhetslokaler samt byggnader på markreserv- och strategiskt innehav samt krisberedskap och förmågehöjande åtgärder.

Från 2021 har utfallet för reinvesteringsprojekt ökat från cirka 500 mnkr till över 900 mnkr. Målbilden är att reinvestering utfallet ska öka ytterligare under de närmaste åren för att effektivt arbeta av det eftersatta underhållet.

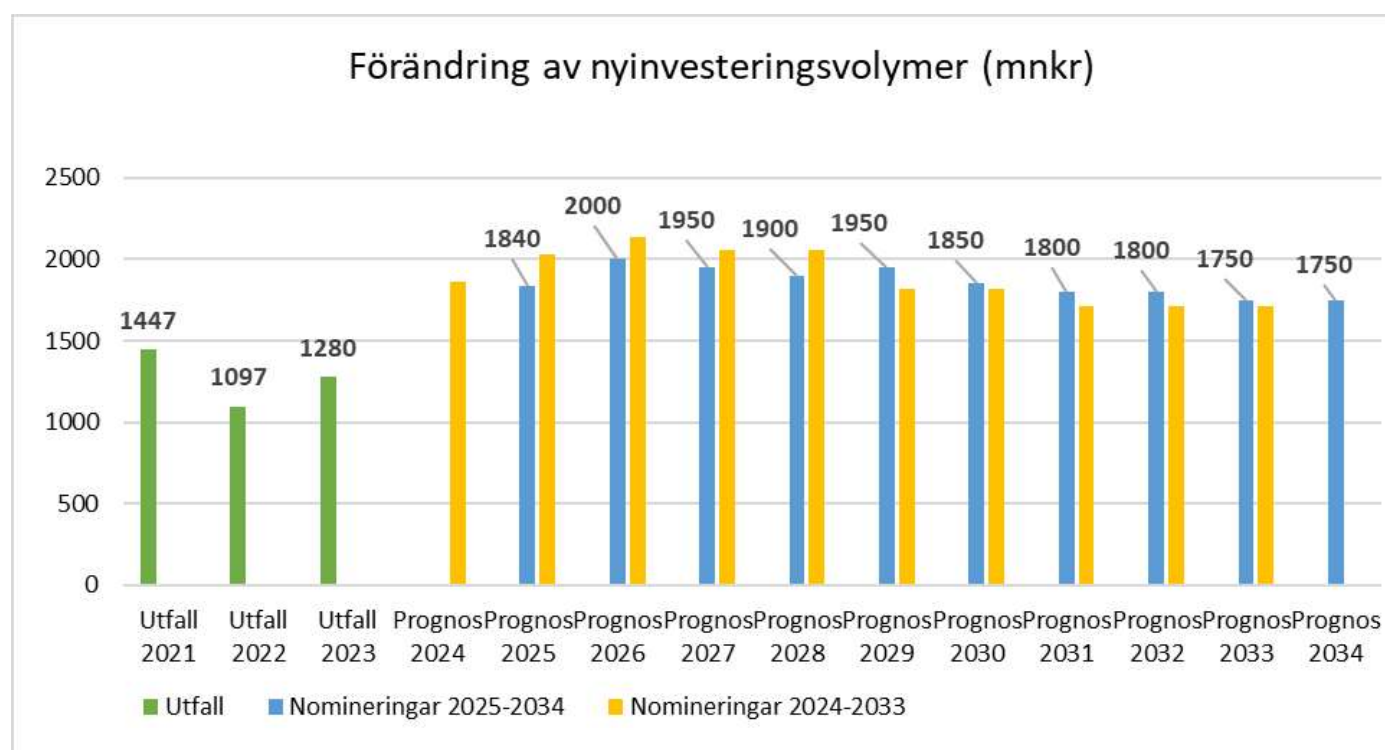
Förvaltningen arbetar med att planera underhållsåtgärder med tre års framförhållning för att säkerställa en god resursplanering och paketering av reinvesteringsprojekt. Detta ger förutsättningar att göra en rimlighetsbedömning utifrån genomförandekapacitet för volymerna. Reinvesteringsvolymerna för perioden 2025-2034 är därmed framtagna utifrån redan planerade underhållsåtgärder samt i det längre perspektivet förvaltningens underhållsplaner. Hänsyn till verksamhetsnämndernas framtagna lokalbehovsplaner och stadens lokalförsörjningsprogram har också beaktats i framtagna volymer.

Underhållsplanen byggs upp per objekt på komponentnivå. Den innehåller information om komponentens tekniska eller bedömda livslängd, mängd och kostnad. Till 2027 är målet att förvaltningen har underhållsplaner för hela sitt bestånd. Underhållsplanerna utvecklas löpande med nya komponenter, uppdaterade komponentkostnader och kostnadsfaktor. Detta innebär att förvaltningen framåt kommer att nominera volymer baserat på fastighetsbeståndets faktiska behov per portfölj.

Hänsyn har även tagits för att minska hyresfluktuationer och volymerna är därav mer jämnt fördelade över perioden samt indexuppräknade. Framtagna reinvesteringsvolymer är en nivå som förvaltningen bedömer som rimlig utifrån genomförandekapacitet och för att säkerställa att underhållsskulden inte ökar, samtidigt som den redan befintliga underhållsskulden gradvis minskar. I samband med att förvaltningen genomför mer omfattande reinvesteringar i syfte att förlänga byggnadernas livslängd, finns risker förknippade med möjligheterna att hitta lämpliga evakueringslösningar och evakueringskedjor vilket kan innebära att projekt flyttas framåt och att volymerna behöver justeras.

1.1.2 Nyinvesteringar

Den totala volymen för kommande planperiod 2025-2029 uppgår till 9 640 mnkr vilket innebär en nedjustering av förra årets nomineringar för samma period om 465 mnkr. Den minskade volymen kan främst hänföras till stadsfastighetsförvaltningens genomförandekapacitet. Först efter 2028 ökar volymerna igen jämfört mot föregående års nomineringar. Totalt för kommande tioårsperiod prognosticeras en sänkning om närmare 350 mnkr. Ytterligare aspekter som påverkat den föreslagna volymen för nyinvestering, främst under 2025, är sämre framfart i projekt på grund av överklagan av bygglovshandlingar, resursbrist, problem med evakueringslösningar samt sent inkomna synpunkter från verksamhet vilket lett till förskjutningar av tidsplaner. Dessutom finns en osäkerhet i beslutsprocessen för projekt över 5 200 prisbasbelopp, motsvarande 298 mnkr (nivå 2024), då de behöver passera kommunfullmäktige för beslut.

Stadsfastighetsförvaltningens bedömning av nyinvesteringsvolymer baseras dels på projektägarens aktuella prognoser i beslutade projekt, dels på beställda och planerade projekt utifrån Göteborgs Stads kommande behov, vilka administreras av stadsfastighetsförvaltningen från och med år 2023.

I bedömningen av framtagna volymer har förvaltningen granskat beslutade, beställda samt planerade projekt och riskbedömt dem utifrån vilken fas projekten befinner sig i.

Aspekter som har beaktats i beslutade byggprojekt grundar sig i förvaltningens tidigare erfarenheter kring risker för förseningar i bygglov- och upphandlingsprocessen samt ekonomiska- eller tidsmässiga risker utifrån rådande världsläge såsom tillgång på material. Likaså tidigare nämnd tidsaspekt avseende

beslutsprocessen för projekt över 5 200 prisbasbelopp har beaktats.

Avseende beställda och planerade projekt har förvaltningen gjort en rimlighetsbedömning som i första hand baseras på förvaltningens genomförandekapacitet. Förvaltningen har sedan flyttat planerad investeringsvolym framåt i tid för att matcha resurser och volym. Ytterligare aspekter som beaktas är verksamheternas framförhållning i uppdrag- och projektbeställningar.

En bedömning om framtida investeringsvolymerna kräver antaganden för att kunna prognosticera en framtida utveckling. Årets volymer är en blandning, dels av bedömningar på projektnivå, dels mer generella bedömningar samt beräkningar utifrån schablon. Prognosen fram till 2028 får anses väl genomarbetad ner på projektnivå men från 2029 och framåt blir prognosen mer osäker och bygger förutom på grundstommen av planerade projekt på antaganden. Framtaget underlag är kopplat till de befolkningsprognoser som redovisas i lokalförsörjningsplanen 2024.

1.2 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Förskola

Inom nyinvestering uppgår volymerna för planperioden 2025-2029 till 1 970 mnkr, vilket innebär en sänkning med 280 mnkr jämfört med förra årets nomineringar för samma period. Sänkningen motsvarar 425 platser och av de sänkta totala volymerna avser 130 mnkr år 2025. De lägre volymerna beror bland annat på förskolenämndens betalningsförmåga, men även på en befolkningsprognos som visar på sviktande födelsetal inom åldersspannet 1-5 år fram till 2027. Det råder stor osäkerhet kring behovet av framtida platser och om befolkningsprognosen fortsätter att sjunka kommer sannolikt flera planerade projekt inte att beställas alternativt skjutas fram i tid. För den kommande 10-årsperioden prognosticeras i dagsläget en sänkning om 100 mnkr vilket indikerar en trend på uppåtgående födelsetal under senare delen av perioden. Prognosen för leverans av platser 2025 uppgår för beslutade projekt till 540 stycken och för projekt som ej ännu är beslutade prognosticeras ytterligare 216 platser. Totalt antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas uppskattas för kommande 10-årsperiod 2025-2034 till drygt 5 500 platser, motsvarande 330 avdelningar.

Volymer för reinvestering uppgår kommande planperiod till 1 220 mnkr, vilket innebär en sänkning med nästan 1 000 mnkr jämfört med förra årets nomineringar för samma period. För den kommande 10-årsperioden prognosticeras en sänkning med 2 300 mnkr jämfört med förra årets volymer. De minskade volymerna beror till stor del på att ersättningsinvesteringar inte planeras i samma utsträckning som tidigare. I de fall som förvaltningen behöver ersätta byggnader för att den tekniska livslängden är uppnådd ryms det inom den angivna reinvesteringens volym som utgår ifrån underhållsplanerna. Genom att utföra underhåll enligt förvaltningens underhållsplaner säkerställs att underhållsskulden inte ökar, parallellt med att den redan befintlig underhållsskulden gradvis minskar. Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av reinvesteringar inom område förskola, både under de närmsta åren, men även i det långa perspektivet.

Grundskola

För område grundskola uppgår volymerna inom nyinvestering för den kommande planperioden till 5 300 mnkr vilket i det närmaste är i paritet med föregående års nomineringar. En mindre justering om 50 mnkr är gjord på 2025 utifrån en oviss

tidsaspekt avseende beslutsprocessen där projekt över 5 200 prisbasbelopp, motsvarande 298 mnkr (nivå 2024), ska passera både kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för genomförandebeslut. Likaså är den totala avvikelserna 50 mnkr för kommande tioårsperiod 2025-2034, jämfört med förra årets nomineringar.

Volymen för den kommande tioårsperioden prognosticeras i sin helhet till 10 950 mnkr vilket motsvarar drygt 15 000 ersättnings- eller tillskapade platser varav 970 platser har en prognostiserad leverans under 2025.

Prognosen för planperioden är genomarbetad och avvägd men sett till rådande marknadsläge finns det osäkerheter. Ökade produktionskostnader gör projekten dyrare vilket tillsammans med en höjd internränta resulterar i högre hyror. Det innebär att projekt kan komma att skjutas på framtiden om verksamhetens lokalkostnader i slutändan blir för höga. Likaså kan komplexa evakueringskedjor samt ombyggnationer av befintliga grundskolor leda till förseningar och försvåra prognosen.

Med beaktande av ovan risker bedöms föreslagna investeringsvolymerna som sannolika och kommer motsvara grundskolenämndens kommande behov avseende platser, främst den kommande planperioden. Likaså bedöms också volymerna som rimliga utifrån den genomförandekapacitet som kan levereras av stadsfastighetsförvaltningen.

Reinvesteringsvolymen uppgår till 1 720 mnkr för kommande planperioden vilket innebär minskning med 160 mnkr jämfört med föregående års nomineringar för perioden. Likaså avviker volymerna med 160 mnkr för kommande tioårsperiod. De reviderade volymerna bygger på planerade underhållsåtgärder de närmaste åren som förväntas genomföras, samt i det längre perspektivet på underhållsplaner. Volymerna har efter avvägning fördelats mer jämnt över perioden. Dels för att frigöra medel och resurser till övriga verksamheter men även för att undvika hyresfluktuationer.

Gymnasiet

Inom nyinvestering uppgår volymerna för planperioden 2025-2029 till 85 mnkr, vilket innebär en minskning med 15 mnkr jämfört med förra årets nomineringar för samma period. Anledningen beror på osäkerheter i när projekten kommer att startas vilket medfört en mindre justering mellan åren. Underlaget är litet och baseras på två projekt för om- och tillbyggnation. För kommande tioårsperiod prognosticeras 135 mnkr vilket är 30 mnkr mer än förra årets prognos. Antal platser som beräknas tillskapas eller ersättas prognosticeras med 260 för perioden.

Reinvesteringsvolymen för gymnasiet har reviderats för planperioden 2025-2029 och bedöms öka med 350 mnkr jämfört med förra årets nominerade volymer för samma period. De reviderade volymerna bygger på ett flertal större planerade underhållsåtgärder som förväntas genomföras under de närmaste åren på bland annat Schillerska gymnasiet, Aschebergsgymnasiet och Burgården.

Äldre samt vård- och omsorgsboende

Investeringsnomineringen för vård- och omsorgsboende ökar under planperioden med 110 mnkr till en sammanslagen volym på 1 140 mnkr. För kommande tioårsperiod ökar nomineringen med 80 mnkr. De tidigare signalerna om ytterligare beställningar har uppfyllts och antal platser som beräknas tillskapas är 313 samt 421 som ersätts under perioden 2025–2034.

Nomineringen för reinvesteringar ökar från 2025 och framåt till omkring 200 mnkr per år och landar för planperioden på 1 170 mnkr. För tioårsperioden uppgår nomineringen till totalt 2 570 mnkr vilket är en ökning med 350 mnkr mot tidigare. De reviderade nomineringarna bygger på planerade underhållsåtgärder de närmaste åren som förväntas genomföras under den period det finns ett överskott av platser.

Exempel på dessa är Annedals vård- och omsorgsboende, Svaleboskogens vård- och omsorgsboende och Fredriksdals vård- och omsorgsboende.

Bostad med särskild service

Nomineringen avseende nyinvestering för bostad med särskild service ökar under planperioden med 130 mnkr till en sammanslagen volym på 740 mnkr. För kommande tioårsperiod ökar nomineringen med 60 mnkr. Bostad med särskild service är ett prioriterat område då det råder brist på platser inom staden men det finns stora utmaningar gällande tilldelning av fastigheter både gällande nya lokaliseringar men också vilken typ av fastighet som tilldelas. Den stora kostnadsökningen per plats är ytterligare en utmaning. Antal platser som beräknas tillskapas är 250 för perioden 2025–2034.

Nomineringen för reinvestering bedöms till totalt 390 mnkr för planperioden i jämförelse med den tidigare framtagna volymen om 245 mnkr för perioden. För tioårsperioden uppgår nomineringen till 800 mnkr vilket är en ökning med 315 mnkr. De reviderade nomineringarna bygger på planerade underhållsåtgärder de närmaste åren samt en större reinvestering på Dalheimers hus. I det längre perspektivet utgår nomineringarna från underhållsplaner för fastighetsbeståndet.

Övrigt

Nomineringen avseende nyinvestering för området övrigt minskar under planperioden med 30 mnkr till en sammanslagen volym på 380 mnkr. För kommande tioårsperiod minskar nomineringen med 155 mnkr. I området ligger bland annat solcellsprojekten som bedöms hamna på en volym om 55 mnkr per år. Nomineringen för reinvestering är 550 mnkr för planperioden vilket är en minskning med 100 mnkr mot tidigare. För tioårsperioden uppgår volymen till 1240 mnkr. De reviderade nomineringarna bygger på planerade underhållsåtgärder och underhållsplaner och har fördelats ut mer jämnt över perioden.

Markreserv och strategiskt innehav

Nyinvesteringar i beståndet sker som regel sällan. För planperioden 2025–2029 uppgår investeringsnomineringen till 25 mnkr och för kommande tioårsperiod till 75 mnkr. Nomineringen för reinvesteringar för planperioden är 290 mnkr och för kommande tioårsperiod 590 mnkr. Konstepidemin och Palmhuset i trädgårdsföreningen är två större projekt som pågår. På längre sikt ligger behovet av reinvesteringar på beståndet i nivån 30-35 mnkr per år. Därutöver har de kommersiella objekten behov av medel för hyresgästanpassningar som uppskattningsvis uppgår till runt 20-25 mnkr per år från 2026 och framåt.

Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder

Nomineringen avseende krisberedskap uppgår under planperioden 2025-2029 till 110 mnkr.

Flera prioriterade åtgärder redovisas i Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap 2024–2027. Stadsfastighetsnämnden har ansvar i flera åtgärder så som reservkraft, hur nyproducerade fastigheter kan stärkas avseende krisberedskap, trygghetspunkter, skyddsrum och befolkningsskyddsrum samt värmebölja. Hur planen kommer påverka nomineringen för planperioden och för den kommande tioårsperioden är mycket svårbedömt. Utifrån innehållet i planen bedöms investeringsbehovet dock öka.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

I samband med årets investeringsnomineringar har betydande projekt sammanställts, rapporteringen har skett med utgångspunkt om projektet överstiger 5 200 prisbasbelopp motsvarande 298 mnkr (nivå 2024), alternativt är av

principiell beskaffenhet.

Avseende förskola, grundskola och boende med särskild service finns för perioden inga projekt som bedöms vara av principiell beskaffenhet. Nedan kommenteras pågående projekt utifrån aktuell status. I bilagan redovisas även betydande projekt där planeringen inte är påbörjad. Dessa kommenteras inte då förvaltningen i dagsläget inte har underlag för att bedöma om det skett väsentliga förändringar. Likaså är tidsplanen för genomförande av dessa projekt inte fastslagen, i bilagan har projekten fördelats utifrån den information som finns idag mellan åren 2030-2034 men projekten kan komma att genomföras utifrån en annan prioriteringsordning.

Nya Påvelundsskolan

Ett om- och tillbyggnadsprojekt i en befintlig skola. Projektet syftar till att modernisera och bygga ut skolan för att möta det ökade elevbeståndet. Projektet omfattar att riva och ersätta idrottshallen med en nytt större hus innehållande fullstor idrottshall, elevhälsa, slöjdsalar och fler lärosalar. På taket anläggs även en 2 000 kvadratmeter stor lekyta. Det byggs även en ny mindre idrottshall för årskurs F-6. Projektet planeras färdigställas i etapper under 2024-2026. Projektets beslutade tidplan och budget är för en etapp osäker då en oförutsedd risk inträffat eftersom Länsstyrelsen har beslutat att upphäva bygglovet. Stadsfastighetsförvaltningen har nu överklagat beslutet till Mark- och miljödomstolen. Byggnationen av detta hus är stoppat i väntan på beslut, vilket försenar färdigställandet och expansionen av skolan. Ombyggnation av resterande hus fortlöper.

Internationella skolan - Guldheden

Ett nyproduktionsprojekt där ytterligare en byggnad uppförs på ISGR:s campus Guldheden. Projektet syftar till att utöka med 400 nya elevplatser i årskurs 3-6. Projektet hanterar några tidsrisker och tidigare försenade moment men projektet förväntas fortfarande färdigställas till planerad inflyttning i augusti 2025.

Åkeredsskolan

Ett nybyggnadsprojekt för årskurs F-6, med plats för cirka 570 elever, med integrerad idrottshall. På skolbyggnadens tak monteras solceller och de lägre taken beläggs med växtlighet, såsom sedum. Projektet har en lång historik inom förvaltningen och vägen fram till byggstart har varit krokig och ibland även helt stillastående. Aktuell tidplan är att skolan ska vara klar till skolstarten höstterminen 2025. I dagsläget finns inget som tyder på att budget kommer överskridas eller tidplan förskjutas.

Gunnestorpskolan

Ett nybyggnadsprojekt med syfte att leverera en skola för 570 elever i årskurs F-6. Projektet river befintlig skola med en kapacitet på 340 elever. Evakuering sker under vecka 7, 2024 och rivning startar vecka. Verksamhetsstart planeras till hösttermin år 2026. I dagsläget finns det inget som tyder på att budget kommer överskridas eller att tidplanen kommer skjutas framåt i tid.

Nya Gårdstensskolan

Ett nybyggnadsprojekt som levererar en skola för 692 elever i årskurs F-6, inklusive 42 platser utformade för elever i anpassad skola. Byggnationen inkluderar idrottshall som ska förvaltas av idrotts- och föreningsförvaltningen. Tidplan och budget enligt förstudien kommer inte hållas då omfattningen av projektet förändrats. Ny omfattning, budget och tidplan beräknas lyftas i grundskolenämnden första kvartalet 2024.

Noleredsskolan

Ett nybyggnadsprojekt som ersätter befintlig skola. Projektet levererar en ny skola för 570 elever i årskurs F-6. Skolan kommer ha tillagningskök, fullstor idrottshall

och förbereds för en framtida etapp för ytterligare 190 elever. Utredning sker just nu om hur budget behöver anpassas utifrån dagens krav och kostnadsläge. Rivningsstart planeras ske fjärde kvartalet 2024 och verksamhetsstart planeras i augusti 2027.

Toftaåsens vård- och omsorgsboende

Äldreboendet som ligger på Toftaåsgatan 82, är ett av boendena i den så kallade Svartedalsserien men till skillnad från de övriga är det inte ombyggt till fullvärdiga lägenheter. Svartedalen, Bäckebo, Krokslätt och Lillekärr är ombyggda med våningsplanen uppdelade i 3 enheter med vardera 8 lägenheter. Det önskvärt med 9 eller 10 lägenheter per enhet. Behov av administrativa lokaler, personalutrymmen och lokaler för de boendes gemenskap och aktiviteter behöver fastläggas. Vid ombyggnad är uppfyllande av stadens ramprogram fullt ut, inte alltid möjlig. Möjlighet till välfärdsteknik och lägenheter med tillgång till bredband är självklara krav. I huset finns ett storkök som producerar mat för detta och stadsdelens övriga äldreboenden.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
Kapitalkostnader	2023	2024	2025	2026	2027
Avskrivningar	987	1043	1104	1195	1287
Räntekostnader	163	402	442	497	547
Totala kapitalkostnader	1150	1445	1546	1692	1834
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2024</i>		1479	1586	1705	1943

Kapitalkostnaderna för de befintliga anläggningarna har simulerats fram och räknats med en ränta om 2,25% från och med år 2024. Ränteutfallet från tidigare år utgår ifrån nedan räntesatser:

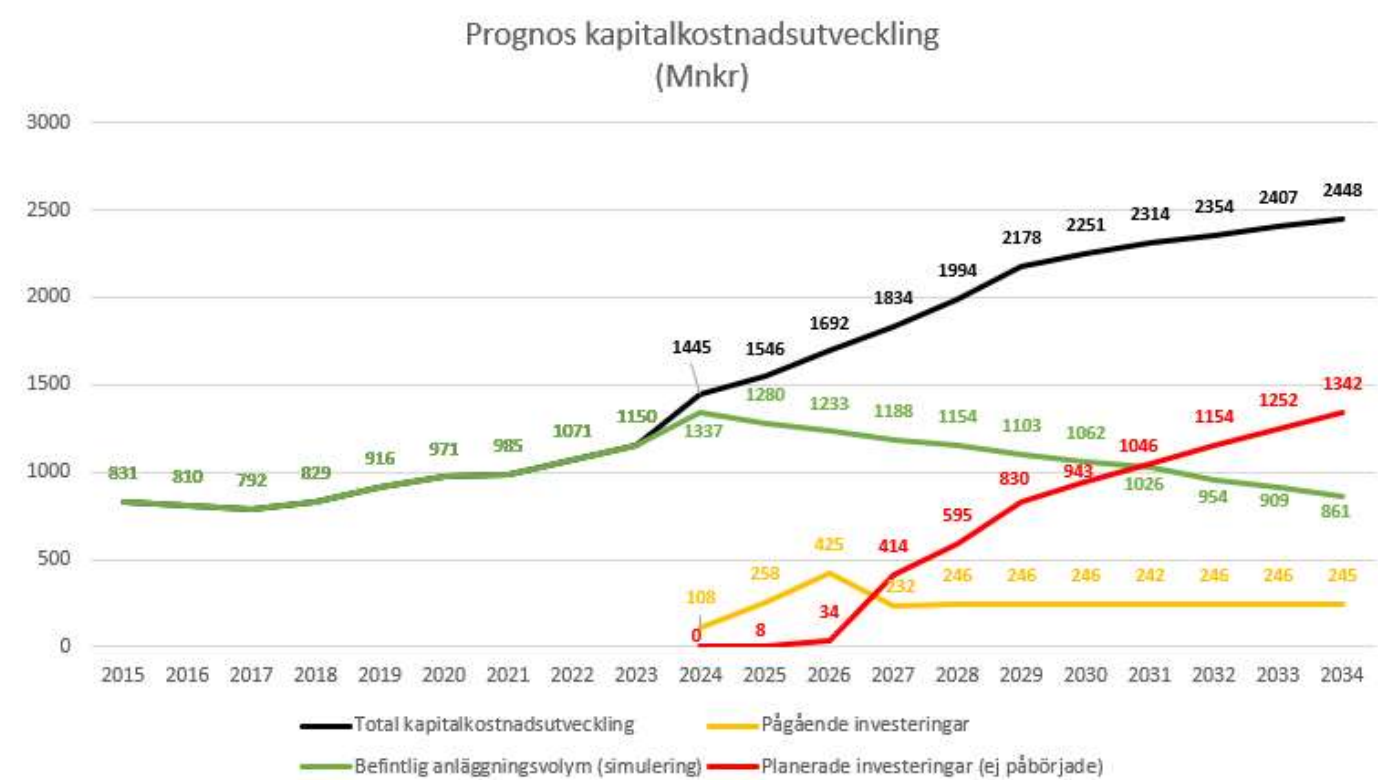
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ränta	3%	2,5%	1,75%	1,75%	1,5%	1,5%	1,25%	1%	1%

I underlaget för de pågående investeringarna har förvaltningen utgått från investeringsvolymen för de projekt som innehar ett genomförandebeslut. Kapitalkostnaderna för de pågående investeringsprojekten beräknas från och med det datum som projekten beräknas färdigställas. Kapitalkostnader för reinvesteringsvolymerna beräknas utifrån att nominerade volymer färdigställs inom året. I underlaget räknas avskrivningarna för nyinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och för reinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 25 år. Räntan räknas med 2,25 procent från och med 2024.

I underlaget för de planerade investeringarna har förvaltningen utgått från investeringsvolymen för de projekt som inte har ett genomförandebeslut. Kapitalkostnaderna för de pågående investeringsprojekten beräknas från och med det datum som projekten beräknas färdigställas. Kapitalkostnader för reinvesteringsvolymerna beräknas utifrån att nominerade volymer färdigställs inom

året. I underlaget räknas avskrivningarna för nyinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 33 år och för reinvesteringar med en genomsnittlig avskrivningstid om 25 år. Räntan räknas med 2,25 procent från och med 2024.

I diagrammet nedan visas hur kapitalkostnaderna utvecklas för befintliga anläggningar, pågående samt planerade projekt. Underlaget för kapitalkostnadsutvecklingen tar hänsyn till de investeringsvolymerna som investeras för annan verksamhet som till exempel idrottshallar och exkluderas därmed från beräkningsunderlaget för kapitalkostnadsutvecklingen då dessa projekt inte genererar några kapitalkostnader för stadsfastighetsförvaltningen.

I jämförelse med föregående års kapitalkostnadsutveckling ser förvaltningen en utveckling med något minskade kapitalkostnader från och med år 2024 och framåt, vilket främst beror på de erfarenhetsmässiga neddragningar av bruttovolymen utifrån att alla investeringsbehov inte leder till en investering. Överlag ligger volymerna för kapitalkostnadsutvecklingen i nivå med föregående års beräkningsunderlag för kapitalkostnadsutveckling då räntesatsen om 2,25% är densamma som användes då. Diagrammet visar också hur framförallt de planerade investeringarna leder till ökade kapitalkostnader.

2.2 Driftkostnadseffekter (volymförändring)

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
	2023	2024	2025	2026	2027
Årligen tillkommande driftkostnader (netto)		18	9	9	6
Prognos nominering 2024		43	63	85	106
Årliga totala investeringsrelaterade kostnader (netto)	134	143	162	165	168
Prognos nominering 2024		157	160	162	165

Driftkostnadseffekterna av nämndens investeringar består av både driftkostnader för tillkommande anläggningar samt av investeringsrelaterade kostnader som i enlighet med gällande redovisningsprinciper redovisas på driftresultatet.

Kostnaderna avser rivning, evakuering samt utrangeringar av bokförda restvärden.

Kostnaderna redovisas inom ramen för Stadsfastighetsnämndens driftsredovisning men vidarefaktureras till beställande nämnd. Den genomsnittliga volymen av dessa projektrelaterade engångskostnader uppgår till 172 mnkr för den kommande 10 års perioden.

Under åren sedan man implementerat den rådande redovisningsprincipen har utfallet för investeringsrelaterade driftkostnader legat omkring 100–170 miljoner kronor per år. Baserat på den historiska data som finns tillgänglig samt uppskattningar av kommande kostnader anger förvaltningen liknande volymer för åren 2025–2034.

2.2.1 **Ärligen tillkommande driftskostnader**

Den tabell och de grafer som följer detta stycke indikerar den tillkommande driftkostnadskonsekvens av det investeringsbehov som finns under de kommande åren. Som ett led i tillkommande ytor genom investering, ökar också kostnader för drift. Vid uträkning av driftkostnader för tillkommande anläggningar används det driftkostnadsnyckeltal som beräknats i samband med framtagning av självkostnadshyrorna samt underlag från ramprogram för byggnation av förskole-/skolbyggnader, vård- och omsorgsboenden samt bostad med särskild service.

Förvaltning	Kvm (Ramprogram)	Driftskostnad/kvm (2024)
Förskolenämnd	11 m2	566 kr
Grundskolenämnd	11 m2	538 kr
Nämnden för funktionsstöd	47,3 m2	751 kr
Äldre- samt vård och omsorgsnämnd	38,5 m2	552 kr
Utbildningsnämnd	16,5 m2	502 kr

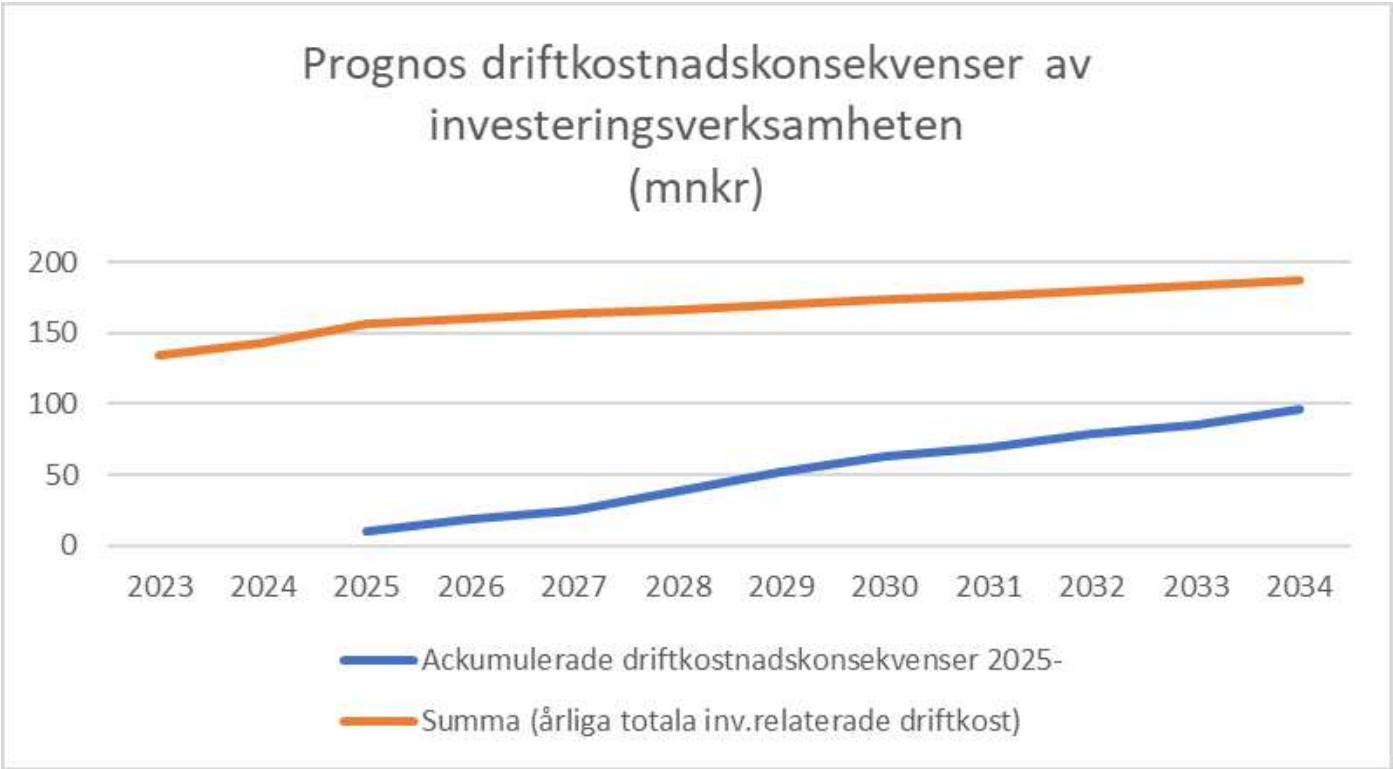
Tabellen nedan redovisar driftkostnader för tillkommande anläggningar för respektive år. Till skillnad mot föregående års nomineringsunderlag tar raden ”*Driftkostnader tillkommande anläggningar (mnkr)*” enbart hänsyn till de tillkommande anläggningar som planeras per år och visar alltså inga ackumulerade volymer. Med tillkommande anläggningar avses i detta fall de genom investeringsverksamheten tillskapade ytorna för vilka driftkostnader tillkommer. Ackumulerade värden anges i stället i andra raden i tabellen och är de siffror som ligger till grund för diagrammet i stycke 2.2.2.

Övriga driftkonsekvenser											
År		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Driftkostnader tillkommande anläggningar (mnkr)		9	9	6	13	13	11	6	11	5	11
Ackumulerade driftkostnadskonsekvenser (mnkr) 2025-		9	19	25	38	51	62	68	79	85	98

2.2.2 Årliga totala investeringsrelaterade kostnader

Storleken på de investeringsrelaterade driftkostnaderna som nomineras för perioden är beräknade utifrån den erfarenhet och historik som byggts upp sedan aktuell redovisningsprincip infördes 2019. Då de investeringsrelaterade driftkostnaderna hör nära samman med de ny- och reinvesteringsprojekt som bedrivs räknas de investeringsrelaterade driftkostnaderna upp med samma index som använts för att beräkna prisökning för investeringsprojekten, det vill säga 2 procent årligen.

Övriga driftkonsekvenser (ej kapitalkostnader)											
År		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Investeringsrelaterade driftkostnader (rivning, sanering, evakuering, utrangering) mnkr		157	160	163	167	170	173	177	180	184	188
Detaljplanskostnader		5	5	5	5	5	5	6	6	6	6
Summa (årliga totala inv.relaterade driftkost) mnkr		162	165	168	172	175	178	183	186	190	194

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Stadsfastighetsförvaltningens uppdrag att möta stadens behov av förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden, bostäder med särskild service och andra verksamhetslokaler är förenat med en miljö- och klimatpåverkan. Genom att förvaltningen, i enlighet med stadens antagna program och planer inom miljöområdet, ställer relativt höga miljö- och energikrav hålls denna påverkan nere så gott det går i genomförandet av investerings- och reinvesteringsportföljen.

Excel-mallen för hållbarhetsdimensionerna är ifylld utifrån att stadsfastighetsförvaltningen kontinuerligt arbetar med att skapa förutsättningar för att nå delmålen inom miljö- och klimatprogrammet utefter den rådighet förvaltningen har.

Hur kriterier för gröna obligationer i reinvestering faller ut för stadsfastigheters reinvesteringsprojekt är i dagsläget inte helt utrett och ett arbete är under utveckling. Detta på grund av att det är svårt att bedöma reinvesteringsprojekten i och med att förutsättningarna i respektive projekt är väldigt olika.

Vid lokalnämndens möte den 24 februari 2023 beslutades att anta ”Stadsfastighetsförvaltningens plan för minskad klimatpåverkan i byggprojekt 2023”. Nystartade projekt har till viss del inarbetat planen i sina projektplaner och dessa kostnader ingår i investeringsnomineringarna. Förvaltningen kommer under året att arbeta vidare med planen för minskad klimatpåverkan i byggprojekt och inkludera i den löpande verksamheten. Alla kostnader för att uppfylla planen är således ännu inte inkluderade i årets investeringsnomineringar

Förskolor, skolor, äldreboenden, bostäder med särskild service och sociala boenden är grundläggande för samhällets välfärd. Därför har förvaltningens investeringar och reinvesteringar i denna typ av fastigheter en påverkan på den sociala dimensionen. Om reinvesteringar och investering inte kan genomföras enligt plan finns risk för negativa konsekvenser i form av verksamhetslokaler i sämre skick och eventuellt mindre ändamålsenliga lokaler, vilket ger en påverkan på den sociala dimensionen

Förvaltningen kan bidra till att minska segregationen och verka för en ökad jämlikhet utifrån socioekonomi genom att socialt utsatta områden prioriteras både när det gäller takten i reinvesteringar och kvaliteten på investeringar (avseende inne- och utemiljöer). Detta förutsätter dock en ökad betalningsförmåga, alternativt vilja att prioritera hos kundförvaltningarna.

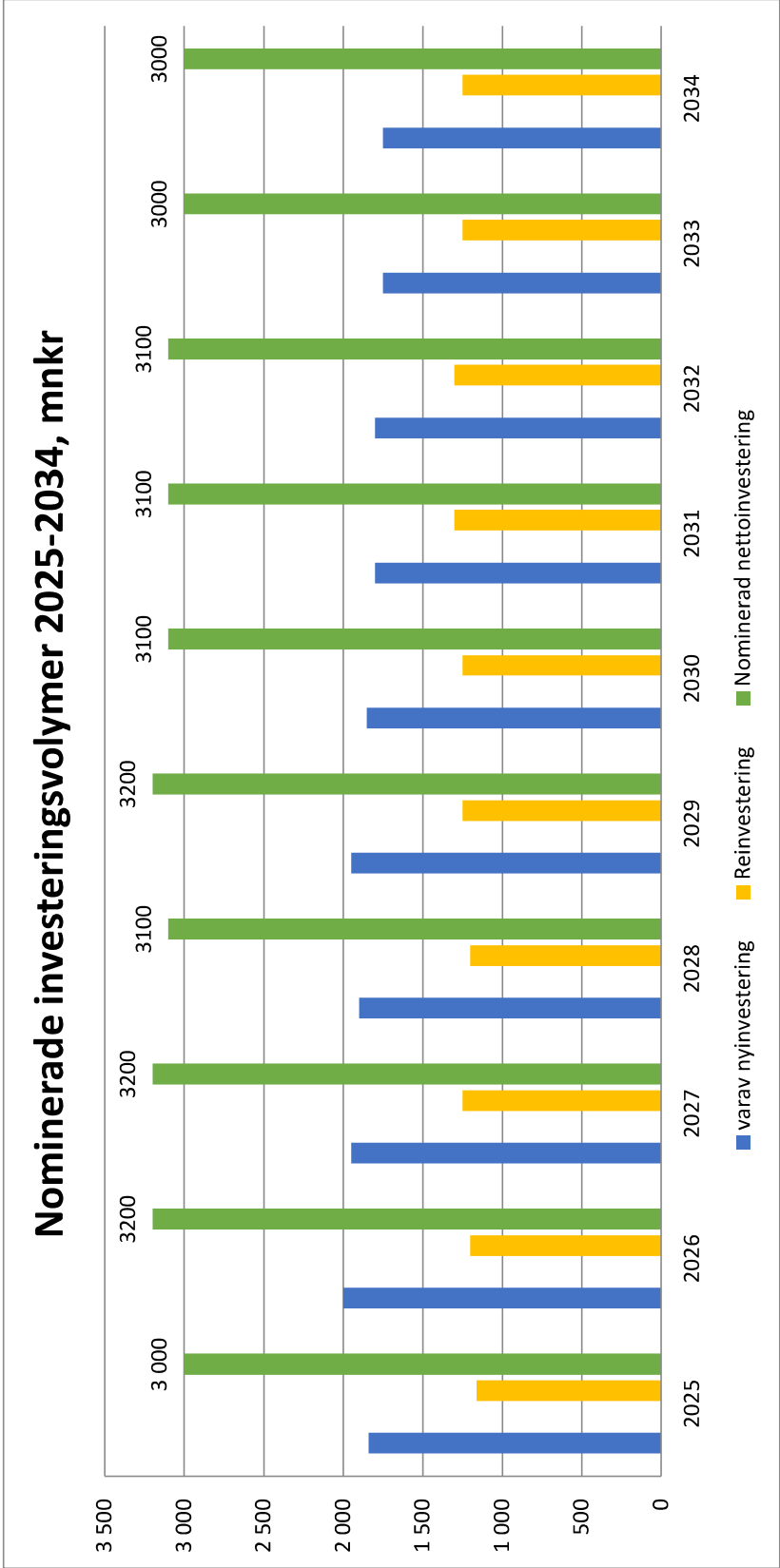
Bilaga 1.2 Investeringsnomineringar 2025 Stadsfastighetsnämnden

(obs anges i mnkr i löpande priser)

mnkr, avrundat till närmsta 50 mnkr	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Nominerad bruttoinvestering	3 000	3 200	3 200	3 100	3 200	3 100	3 100	3 100	3 000	3 000
varav nyinvestering	1 840	2 000	1 950	1 900	1 950	1 850	1 800	1 800	1 750	1 750
varav reinvestering	1 160	1 200	1 250	1 200	1 250	1 250	1 300	1 300	1 250	1 250
Investeringsinkomster										
Nominerad nettoinvestering	3 000	3 200	3 200	3 100	3 200	3 100	3 100	3 100	3 000	3 000

[illegible]

Investeringsområde	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Markreserv och strategiskt innehav	47	62	76	104	97	65	75	55	55	65	70	70	70	70	70	315	350
varav nyinvestering	4	9	4	10	7	5	5	5	5	5	10	10	10	10	10	25	50
varav reinvestering	44	53	72	94	90	60	70	50	50	60	60	60	60	60	60	290	300
Investeringsinkomster	-1															0	0
Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder																0	0
varav nyinvestering					58	70	40	0	0	0	0	0	0	0	0	110	0
varav reinvestering					58	70	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringsinkomster																110	0
Konstgestaltning 1% (avser nyinvestering)																0	0
Budgetregleringspost utgifter Nyinvestering						13	20	17	18	16	10	9	11	6	8	84	44
Budgetregleringspost utgifter Ersättningsinvestering																0	0
Budgetregleringspost utgifter Reinvestering																0	0
Budgetregleringspost inkomster																0	0
Totalt bruttoinvesteringar	1 974	1 982	2 199	2 964	2 820	3 000	3 200	3 200	3 100	3 200	3 100	3 100	3 100	3 000	3 000	15 700	15 300
varav nyinvestering	1 457	1 098	1 280	1 860	1 662	1 840	2 000	1 950	1 900	1 950	1 850	1 800	1 800	1 750	1 750	9 640	8 950
varav reinvestering	517	884	919	1 104	1 158	1 160	1 200	1 250	1 200	1 250	1 250	1 300	1 300	1 250	1 250	6 060	6 350
Investeringsinkomster	-10	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt nettoinvesteringar	1 964	1 981	2 199	2 964	2 820	3 000	3 200	3 200	3 100	3 200	3 100	3 100	3 100	3 000	3 000	15 700	15 300

Projektredivisning - nettoinvestering

(mnkr)	KF-beslut*	Status**	Utfall tom	Prognos													
				2024		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Grundskola																	
Internationella skolan - ISGR nybyggnad	N	1	66	107	100											0 100 0	0 0 0
Gunnestorpsskolan F-6 nybyggnad	N	1	21	69	110 100											0 210 0	0 0 0
Åkeredsskolan	N	1	61	185	60											0 60 0	0 0 0
Nya Påvelundsskolan utbyggnad	N	1	47	53	140 70											0 210 0	0 0 0
Eriksboskolan F-6 nybyggnad	(G)	2	12	56	170 130											0 300 0	0 0 0
Gårdstensskolan F-6 Nybyggnad, inkl idrots	N	2	19	97	230 185											0 415 0	0 0 0
Noleredsskolan F-6	N	2	8	25	155 120 55											0 330 0	0 0 0
F-6 skola Smörgatan & idrottshall		2		1		10	65	130			135					0 205 0	0 135 0
Lundensskolan		2	10	15	80 90 75	20										0 315 0	0 0 0
Västerhedsskolan - F3 utökning till F6		1	1	10	10 75 200		30									0 315 0	0 0 0
Vättnedalsskolan F-6 nybyggnad		2	1	10	30 130 130		30									0 320 0	0 0 0
Lerlyckeskolan F-6		2		1	10 30	30	130 130									0 330 0	0 0 0
Önneredsskolan F-9		2				10 30	30	270	280		140					0 590 0	0 140 0

Projektredivisning - nettoinvestering

(mnkr)																		
Grundskola	KF-beslut*	Status**	Utfall tom		Prognos		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Brudbergsskolan - Nybyggnad skola och sp		2			1	25	180	190	100								0 495 0	0 0 0
Trollängsskolan		2				10	10	115	120	60							0 315 0	0 0 0
Backaplan dp3 7-9		3							30	200		210	110				0 230 0	0 320 0
Ebbe Lieberaths F-9		3				10	10	10	170	170		90					0 360 0	0 90 0
Lindåsskolan F-9		3						15	15	215		220	215				0 245 0	0 435 0
Svarte Mosse F-6		3							10	10		130	130	70			0 20 0	0 330 0
Ny grsk Gerrebacka		3										10	10	125	130	65	0 0 0	0 340 0
PT Näsetvägen 1 skola		3										10	10	135	140	75	0 0 0	0 370 0
PT Skattegårdsvägen		3														15	0 0 0	0 15 0
Radiovägen- S Dragspel		3												10		15	0 0 0	0 25 0
Ruddalen södra entré		3											10	10	140	145	0 0 0	0 305 0
Södra Skansberget 7-9		3								10		10	150	150	80		0 10 0	0 390 0
Ängåsskolan		3								20		140	140	60			0 20 0	0 340 0

Projektreddovisning - nettoinvestering

Äldreboende	KF-beslut*	Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Toftåsens Ombyggnad	N	2		8	8	219	111								0 338 0	0 0 0
Skra Bro nybyggnad	N	1	5	13	167	84									0 251 0	0 0 0
Lillekärr södra	N	3			9	9	230	117							0 365 0	0 0 0
Nya Åkershus	N	3		8	9	226	115								0 350 0	0 0 0
Önnaredsvägen	N	3					9	9	238	119					0 256 0	0 119 0

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut, Inriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på Nämnds nivå

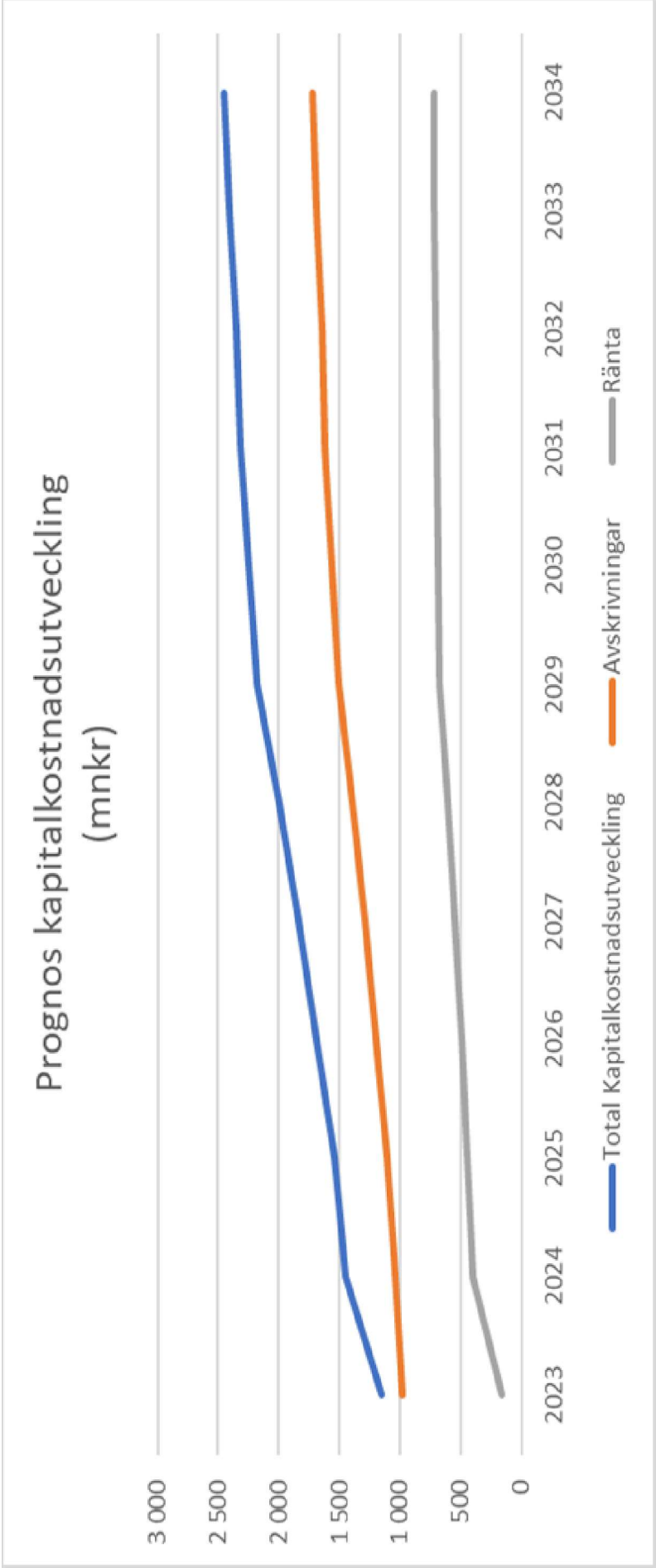
**Ange 1 för genomförandefas, 2 för aktiv planeringsfas eller 3 för planering inte påbörjad

Kapitalkostnadsutveckling

Från 2024 och framåt används räntesats 2,25%

Kapitalkostnader (netto, inklusive upplösning av investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster)

(mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Befintlig anläggningssvolym (simulering)	831	810	792	829	916	971	985	1 071	1 150	1 337	1 280	1 233	1 188	1 154	1 103	1 062	1 026	954	909	861
Avskrivningar	564	584	627	660	752	785	811	918	987	976	941	914	890	875	844	821	804	749	721	689
Ränta	267	226	165	169	164	186	174	153	163	361	339	319	298	279	259	241	222	205	188	172
Pågående investeringar							0	0	0	108	258	425	232	246	246	246	242	246	246	245
Avskrivningar							0	0	0	67	158	261	136	145	147	149	147	153	155	157
Ränta							0	0	0	41	99	164	96	100	98	97	95	93	91	89
Planerade investeringar (ej påbörjade)							0	0	0	0	8	34	414	595	830	943	1 046	1 154	1 252	1 342
Avskrivningar							0	0	0	0	5	19	261	373	518	595	667	743	814	881
Ränta							0	0	0	0	4	14	153	221	311	348	379	411	438	460
Total Kapitalkostnadsutveckling	831	810	792	829	916	971	985	1 071	1 150	1 445	1 546	1 692	1 834	1 994	2 178	2 251	2 314	2 354	2 407	2 448
Avskrivningar	564	584	627	660	752	785	811	918	987	1 043	1 104	1 195	1 287	1 394	1 509	1 565	1 618	1 645	1 690	1 727
Ränta	267	226	165	169	164	186	174	153	163	402	442	497	547	601	669	685	695	708	716	721
Varav avskrivningar Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder										2	5	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Varav ränta Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder										1	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2

Övriga driftkonsekvenser (ej kapitalkostnader)

(obs anges i mnkr i löpande priser)

(mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Driftkostnader tillkommande anläggningar	9	9	6	13	13	11	6	11	5	11
ev varav medfinansiering statlig infrastruktur (årlig kostnad)										
ev varav minskade driftkostnader avgående anläggningar										
varav driftkostnader tillkommande anläggningar, konstgestaltning 1%										
varav investeringsområde/väsentligt projekt X										
varav investeringsområde/väsentligt projekt Y										
m fl										
Summa (netto årligen tillkommande driftkonsekvenser)	9	9	6	13	13	11	6	11	5	11
Ackumulerade driftkostnadskonsekvenser 2025-	9	19	25	38	51	62	68	79	85	96

(mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Investeringsrelaterade driftkostnader (rivning, sanering, evakuering, utrangering)	134	143	157	160	163	167	170	173	177	180	184	188
Detaljplanekostnader, myndighetskostnader	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6
varav investeringsområde/väsentligt projekt X												
varav investeringsområde/väsentligt projekt Y												
m fl												
Summa (årliga totala inv.relaterade driftkost)	134	143	157	160	163	167	170	173	177	180	184	188

Övriga poster som information - ej underlag för nominering		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kostnader - planerat underhåll		231	179	270	---	---	---	---

Bedömning utifrån hållbarhetsdimensionerna 2025

Stadsfastighetsnämnden

		Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
Nominerad volym 2025-2029 (tkr)		Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålen inom miljömål "Människan"	Ökad/jämläk tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämläk folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöksnärings utveckling
Investeringsområde förskola										
Nyinvestering	1 538 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	1 068 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde grundskola										
Nyinvestering	4 493 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	1 542 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde gymnasium										
Nyinvestering	22 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	530 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Äldreboende										
Nyinvestering	346 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	545 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde BmSS										
Nyinvestering	592 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	189 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Övriga lokaler										
Nyinvestering	501 000	>80%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	317 000	<20%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Markreserv och strategiskt innehav										
Nyinvestering	31 000	>80%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	323 000	<20%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant

Göteborgs
Stad

5. Stadsmiljönämnden

Investeringsnomineringar 2025

Underlaget innehåller nämndens protokoll, tjänsteutlåtande samt rapport med bilagor avseende nämndens investeringsnomineringar för 2025. För eventuella ytterligare bilagor återfinns de i nämndens handlingar.

[Sammanträde Stadsmiljönämnden 2024-03-22 - Stadsmiljönämnden - Nämndhandlingar - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

§ 46 Ärendenummer SMF-2023-07578

Investeringsnominering 2025

Beslut

1. Stadsmiljönämnden översänder Investeringsnominering 2025 till den centrala budgetberedningen inför investeringsnominering 2025.
2. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Handlingar

1. Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande
2. Investeringsnominering 2025
3. Stadsmiljöförvaltningens presentation

Information

Muntlig redogörelse av Helena Kinnander och Erik Lovinter från stadsmiljöförvaltningen

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, nämligen stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande. Ordföranden finner bifall till tjänsteutlåtandet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-06

Ärendenummer SMF-2023-07578

Handläggare

Helena Kinnander

Telefon: 031-368 24 65

E-post: helena.kinnander@stadsmiljo.goteborg.se

Investeringsnominering 2025

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden översänder Investeringsnominering 2025 till den centrala budgetberedningen inför investeringsnominering 2025.
2. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden har i enlighet med stadens anvisning för budget och uppföljning av investeringar sammanställt investeringsnominering 2025. Investeringsunderlaget beslutas av stadsmiljönämnden och är ett underlag i den fortsatta politiska beredningen om framtida investeringar i staden inför Göteborgs Stads budget 2025. Motsvarande underlag behandlas i de investerande nämnderna årligen. Hänsyn har i viss mån tagits till de staden gemensamma bedömningar i ÖISS (övergripande Inriktning Samordning av Stadsutveckling). Förvaltningen har ännu inte fullt ut omhändertagit stadens behov inom klimatanpassning. Från och med år 2025 går kommunen över till en struktur och budgetstyrning där kommunfullmäktige beslutar om årliga budgetramar för en rullande femårsperiod.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna bruttovolymen för investeringar för perioden 2025-2029 uppgår till 6 400 miljoner kronor och för perioden 2030-2034 uppgår bruttovolymen till 4 600 miljoner kronor. Investeringsunderlaget omfattar pågående projekt och planerade åtgärder. Uppföljning av investeringsverksamheten sker kontinuerligt vid ett flertal tillfällen per år, vilket innebär att investeringsplaneringen löpande uppdateras utifrån aktuella tidplaner och förutsättningar. Föreslagen volym för reinvesteringar uppgår för perioden 2025-2029 till 53,1 procent av den totala nominerade bruttovolymen. Genom att ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsmiljönämndens investeringar ska bidra till att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivt resande. Genom att anpassa stadens trafik till framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Investeringar som främjar det hållbara resandet genomförs med förväntade positiva effekter på miljön. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö. Investeringarna omfattar även energieffektiviseringsåtgärder samt åtgärder för att minska buller och vibrationer. Göteborg är en grön stad med många trädmiljöer i stadens parker och längs gator och alléer. Kontinuerliga investeringar inom detta område är

nödvändiga för att värna om och utveckla de befintliga parkmiljöerna och den biologiska mångfalden som finns i stadsrummet. Nämndens investeringar som syftar till att gynna en fossilfri hållbar mobilitet bidrar till stadens finansiering av investeringar via Gröna obligationer.

Bedömning ur social dimension

Genom att utveckla gång- och cykelvägar likväl som lekplatser, parker och torg, friluftsbad och naturområden skapas trygga och attraktiva fysiska livsmiljöer som kan ge boende och besökare goda möjligheter till rekreation och bidrar till en rik och meningsfull fritid och ökad folkhälsa.

En jämställdhetsberäkning av investeringsunderlaget har genomförts. Den visar på en något större nytta för kvinnor jämfört med män. Detta är framför allt kopplat till att investeringsunderlaget omfattar en rad stora investeringar i infrastruktur för kollektivtrafiken och kvinnor tenderar att nyttja kollektivtrafiken i högre utsträckning än män.

Bilagor

1. Investeringsnomineringar 2025

Ärendet

Stadsmiljöförvaltningen har i enlighet med stadens anvisning investeringsnominering 2025. Investeringsunderlaget beslutas av stadsmiljönämnden och är ett underlag i den fortsatta politiska beredningen om framtida investeringar i staden inför Göteborgs Stads budget 2025. Motsvarande underlag behandlas i stadsmiljönämnden årligen. Utifrån anvisning ska det ärendet vara nämndhandlat senast i mars månad 2024.

Beskrivning av ärendet

Med ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlad framkomlighet arbetar förvaltningen för att skapa tillgängliga attraktiva, trygga, jämlika och levande stadsmiljöer och naturområden.

Stadsmiljönämndens investeringsverksamhet är indelad i olika investeringsområden. Inom Stadsmiljö finns investeringsområden Gång- och cykeltrafik, Kollektivtrafik, Bil- och godstrafik samt Utemiljöer. Inom Reinvestering finns investeringsområden Reinvestering Spårvägsbana, Reinvestering Byggnadsverk, Reinvestering Belysning och energieffektivisering, Reinvestering Gator och vägar samt Reinvestering Utemiljöer. Inom Namngivna projekt återfinns de åtgärder som är av större karaktär med en investeringsvolym som överstiger 250 miljoner kronor eller är av principiell karaktär. I underlaget framgår även de investeringsrelaterade driftskostnader som blir en följd av färdigställda och pågående investeringar. Det avser kapitalkostnader, icke aktiveringsbara projektkostnader såsom sanering av mark samt rivning av anläggning, samt kostnader för drift och underhåll. Kapitalkostnaderna ersätts genom kommuninternt bidrag. Därtill görs en bedömning om framtida kostnader för utrangering och förgävesprojektering samt kostnader för bidrag till statlig infrastruktur. Driftskostnaderna belastar stadsmiljönämndens driftsbudget.

Exploateringsinvesteringar är en följd av den utbyggnad som sker i bostads- och verksamhetsområden. Stadsmiljönämnden har ansvar även för driftskostnader i form av kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll som uppstår till en följd av de investeringar och exploateringar som beslutas och genomförs inom Exploateringsnämnden. Kostnaden ingår i den samlade beräkningen av driftskostnader och framgår i underlaget.

Förvaltningens bedömning

De investeringar som stadsmiljönämnden gör ska dels bidra till att utveckla stadens park- och naturområden så att de ger göteborgarna goda möjligheter till rekreation och bidrar till en rik och meningsfull fritid. Stadsmiljönämndens investeringar ska även bidra till att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivt resande. Genom att anpassa stadens trafik till framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö. Stadsmiljönämndens investeringar syftar också till att tillgodose behov samt åtgärda brister i stadens infrastruktur. Det innefattar även att reinvestera och omhändertaga de befintliga anläggningar som blivit utslitna.

Den kommande tiden präglas av en stor byggverksamhet inom staden både när det gäller investering och exploatering. Det pågår en stor stadsomvandling där många aktörer är

involverade. En växande investeringsvolym medför ökade kapitalkostnader under många år framöver. Kapitalkostnaderna belastar stadsmiljönämndens årliga driftsbudget.

Till följd av den pågående stadsutvecklingen ökar antalet anläggningar och ytor som ska skötas vilket innebär en ökning av kostnader för drift och underhåll.

Kerstin Elias

Anders Ramsby

Avdelningschef Planering och
Investering

Förvaltningsdirektör

Investerings- nominering 2025

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	2
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	2
1.1.1	Re- och ersättningsinvesteringar	5
1.1.2	Nyinvesteringar	5
1.2	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	6
1.3	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftkonsekvenser	10
2.1	Kapitalkostnadsutveckling	10
2.2	Driftkostnadseffekter (volymförändring)	11
2.2.1	Årligen tillkommande driftkostnader	14
2.2.2	Årliga totala investeringsrelaterade kostnader	14
3	Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner	15

1 Investeringsvolymer

1.1 Övergripande beskrivning av investeringsvolymer

Belopp i mnkr	Utfall	Budget	Prognos	Nominering				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bruttoninvestering	909,7	1100,0	1100,0	1200,0	1500,0	1400,0	1100,0	1200,0
<i>varav re-/ersättningsinvest.</i>	525,6	650,0	650,0	600,0	800,0	600,0	600,0	800,0
<i>varav nyinvestering</i>	384,1	450,0	450,0	600,0	700,0	800,0	500,0	400,0
<i>Investeringsinkomster</i>	-88,1	-130,0	-130,0	-150,0	-50,0	-50,0		
Nettoinvestering	821,6	970,0	970,0	1050,0	1450,0	1350,0	1100,0	1200,0

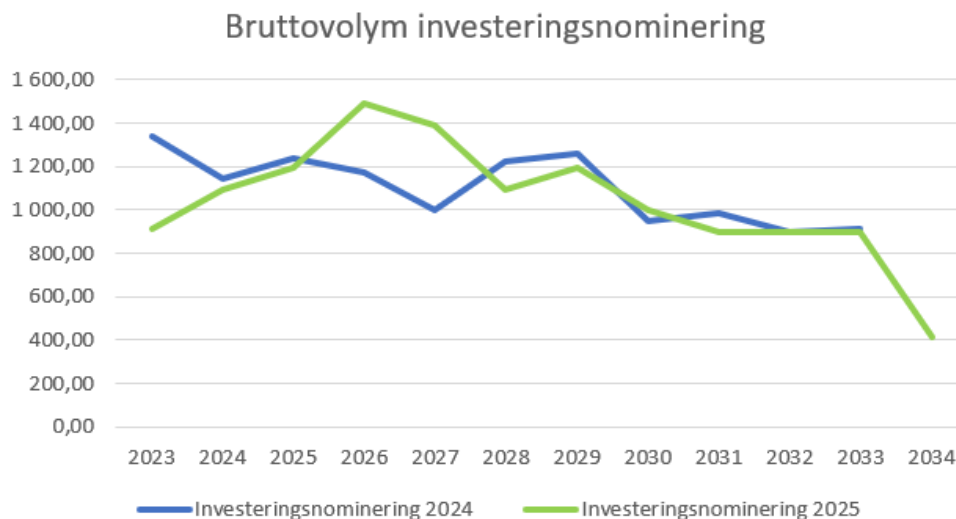
Stadsmiljönämndens investeringar betraktas som en del av nämndens grunduppdrag. Med ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlad framkomlighet arbetar förvaltningen för att skapa tillgängliga attraktiva, trygga, jämlika och levande stadsmiljöer och naturområden.

De investeringar som utförs ska dels bidra till att utveckla stadens park- och naturområden så att de ger göteborgarna goda möjligheter till rekreation och bidrar till en rik och meningsfull fritid. Stadsmiljönämndens investeringar ska även bidra till att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivt resande. Genom att anpassa stadens trafik till framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö och till stadens mål i Miljö- och klimatprogram för Göteborgs Stad 2021-2030.

Nominerad bruttovolym år 2025-2029 uppgår till 6400,0 mnkr vilket är en ökad volym i jämförelse med vad förvaltningen nominerade föregående år för samma period. Det beror främst på tidsförskjutningar inom pågående projekt vilket har gjort att volym från tidigare år har skjutits fram till denna period. Kostnadsutvecklingen under året har även inneburit en viss kostnadsökning som

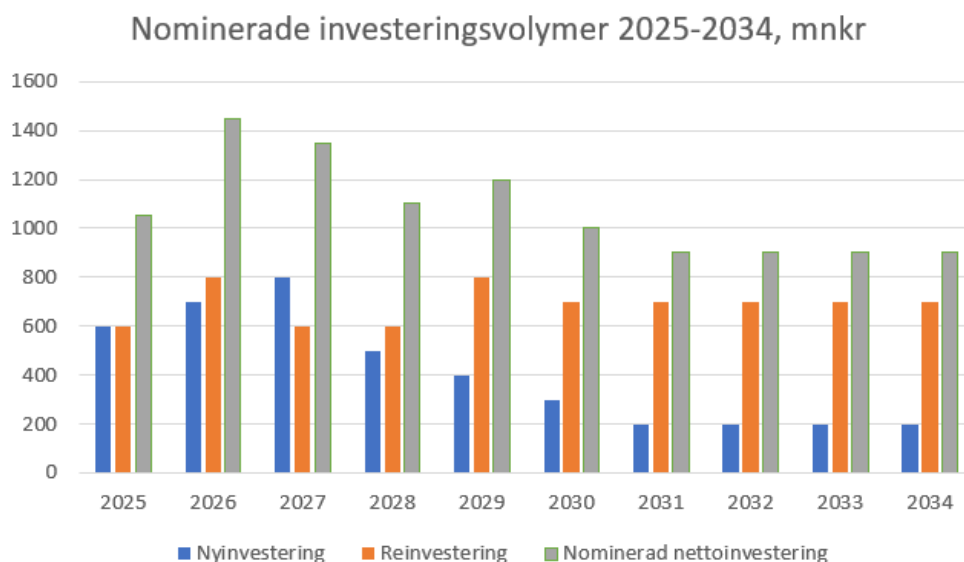
påverkar nominerad volym.

I diagrammet nedan framgår årets nominerade bruttovolym i jämförelse med föregående års investeringsnominering.

Investeringsvolymen nomineras uppdelad på nyinvestering respektive reinvestering, och volymen för perioden 2025-2029 uppgår reinvesteringarnas andel till 53,1% av den totala volymen. Detta beror bland annat på det omfattande arbetet som påbörjats med att reinvestera kanalmurar, en åtgärd som planeras pågå under många år.

Diagrammet nedan visar nominerad volym fördelad mellan nyinvestering och reinvestering:

Investeringsnomineringen sammanställs i löpande prisnivå vilket innebär att åtgärderna beräknas till aktuellt värde det år då kostnaden beräknas uppstå. Underlaget innebär en uppräknig av kostnader för kommande år med 2,0 procent per år. Rådande världsläge och inflationstakt innebär osäkerhet kopplat till både prisutveckling och tillgång till material vilket medför en risk att kostnaderna kan komma att öka mer än vad som beräknats.

Stadsmiljönämndens investeringsvolym består av aktuella prognoser från pågående projekt samt kommande planerade åtgärder. De planerade åtgärderna nomineras genom ett arbete inom tematiska planeringsgrupper utifrån de olika investeringsområdena. Förvaltningens målområden ligger till grund för den urvalsmall och prioriteringsmodell som används för urval av åtgärder. Åtgärder kan också initieras från stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringsförvaltningen.

Förvaltningen deltar i det gemensamma utvecklingsarbetet tillsammans med övriga stadsutvecklande förvaltningar. Arbete med fokus på att undersöka förutsättningar för ett gemensamt arbetssätt pågår. Syftet är bland annat att möjliggöra för visualisering av åtgärder. Vidare pågår arbete med det nyttokostnadsuppdrag som kommunfullmäktige har tilldelat förvaltningen. Ett aktivt och löpande arbete pågår tillsammans med exploateringsförvaltningen kopplat till trafiksamordning.

Målsättning är att samtliga angelägna och prioriterade åtgärder ska genomföras i den takt som underlaget redovisar. Erfarenheter från tidigare år visar på att det i en så omfattande investeringsplan kommer att uppstå ännu ej identifierade senareläggningar. Det är oundvikligt i en så stor och omfattande verksamhet men det går inte att veta vilka projekt som drabbas. Framdriften påverkas av flera faktorer. Åtgärder med komplex behovsbild och bred målbild har inneburit mer omfattande arbete, framför allt inom tidiga skeden. Då flertalet åtgärder pågår i centrala delar av staden krävs omfattande samordning samt hänsyn till framkomlighet under byggtid. Framdriften påverkas även av frågor kopplat till markåtkomst och långa handläggningstider för erforderliga myndighetsbeslut. Genomförandekapaciteten påverkas också av resurser såsom projektledare och andra kompetenser. För att inte låsa upp mer investeringsmedel än vad bedöms kunna upparbetas under kommande år görs ett schablonmässigt avdrag med -20 procent av den totala investeringsvolymen år fram till år 2025. För år 2026-2029 ökas avdraget till -25 procent och för år 2030 och åren därefter uppgår avdraget till -30 procent. Genom detta avdrag blir den planerade investeringsvolymen mer realistisk.

Förändringar mot föregående års nominering

Ett arbete pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen respektive exploateringsförvaltningen tillsammans med Trafikverket kopplat till behov av gång- och cykelbroar över det statliga väg- och järnvägsnätet. Tidigare år har volym och år uppskattats utifrån bedömning i ett tidigt skede. Mot bakgrund av osäkerhet kring utformning, omfattning och tidplan har volymen för genomförandet inte tagits med i årets investeringsnominering. Åtgärden Gång- och cykelbro över Lundbyleden mellan Brunnsbo och Ringön omhändertas genom exploateringsförvaltningen inom ramen för Lundby-/Kvilleledsprojektet.

Inom Namngivna projekt har förvaltningen tidigare nominerat tre åtgärder inom ramen för Koll2035. Gropegårdslänken ingår inte i den nominerade volymen eftersom åtgärden inte är aktuell inom investeringsnomineringens rapporteringsperiod. De citybusstråk som identifierats inom pågående arbete tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen finns upptagna i nomineringsunderlaget som specifika åtgärder inom investeringsområde Kollektivtrafik. På liknande sätt flyttas åtgärden Angöring busstrafik till

investeringsområde Kollektivtrafik. Åtgärden omfattar investering i det kommunala vägnätet kopplat till det metrobussystem som finns beskrivet inom ramen för Målbild Koll2035.

Hållplatsåtgärden vid Per Dubbs flyttas till Exploateringsförvaltningen då den utförs samordnat med exploateringen inom området.

Reinvestering Utemiljöer är ett nytt investeringsområde och omfattar reinvesteringsåtgärder inom befintliga lekplatser, alléer, ridvägar, badplatser, parker och friluftsanläggningar. Åtgärderna nominerades tidigare inom Reinvestering Byggnadsverk.

1.1.1 Re- och ersättningsinvesteringar

Reinvesteringar utförs med syfte att återställa anläggningar till dess ursprungliga skick. Genom att ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas. Detta leder till minskade kostnader för att drifva anläggningarna. Väl omhändertagna och välskötta platser upplevs generellt som tryggare än platser som är slitna.

Strategiska planer för de olika verksamhetsområdena inom reinvestering håller på att tas fram. Dessa kommer att vara ett stöd i att säkerställa att nuvarande anläggningar bibehåller sitt värde och sin funktion. De reinvesteringar som genomförs omfattar bland annat beläggningsarbeten på gator och cykelvägar, upprustning av parker, bad och lekplatser, broar och tunnlar, kajer och kanalmurar, belysningsåtgärder samt arbeten med spåranläggning.

1.1.2 Nyinvesteringar

Stadsmiljönämndens nyinvesteringar bidrar till att främja det hållbara resandet genom att göra det enklare och säkrare att transportera sig i Göteborg med tyngdpunkt på gång, cykel och kollektivtrafik. De bidrar även till att utveckla och tillgängliggöra stadens parker och torg samt nya lekplatser och aktivitetsytor för barn och unga. Genom att anpassa stadsmiljön efter framtidens behov kan boende, besökande och näringsliv hitta nya hållbara resvanor. Genom att möjliggöra en ökande andel klimatneutrala transporter bidrar stadsmiljönämndens investeringar till en god miljö.

Den offentliga konsten spelar en viktig roll för ett hållbart samhällsbyggande genom att konsten både kan förstärka befintliga och bidra till nya värden – såväl estetiska som sociala. Inom stadsmiljöförvaltningen avsätts en specifik budgetpost för konst, utifrån En procent regeln som styr konst på allmän plats. Arbetet sker tillsammans med kulturförvaltningen.

1.2 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Stadsmiljönämndens mindre och mellanstora åtgärder är indelad i investeringsområden. Nämndens betydande projekt sorteras under benämningen Namngivna projekt.

Stadsmiljö

Gång- och cykeltrafik omfattar nyinvesteringar som görs i syfte att utveckla och höja kvaliteten på stadens gång- och cykelvägnät. Genom investeringar som ger bättre förutsättningar för ett ökat cyklande och gångvänlighet främjas hållbart resande och en levande stad. Gångtrafik är både ett viktigt transportsätt för korta resor och som komplement till andra trafikslag. Samtidigt handlar gångvänlighet om attraktiva gaturum och att främja såväl stadsliv som rekreation. Även cykeln har en viktig roll för en levande, sammanhållen stad och är ett av de viktigaste inslagen i omställningen till ett mer hållbart resande. Cykelresorna har en längre räckvidd och därmed en större potential att ersätta motoriserade resor. I takt med att andelen elcyklar ökar så ökar också potentialen ytterligare.

Gång- och cykelvägnäten behöver vara väl utformade och sammanhängande utan ologiska avbrott. I investeringsområdet ingår därför att bygga ut korta, saknade länkar och ny utbyggnad av stråk i näten. Därutöver görs större kvalitetshöjningar av nätet för att skapa bättre kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet samt förbättrad interaktion mellan gående och cyklister. Förutom utpekade åtgärder utförs mindre åtgärder löpande under året. Exempel på dessa är belyningsåtgärder, cykelparkeringar, hastighetssäkrade gång- och cykelkorsningar, framkomlighets- och trafiksäkerhetsåtgärder, åtgärder för ökad fysisk tillgänglighet samt säkerhetsskapande åtgärder inom centrala staden.

Den nominerade volymen för år 2025-2029 har ökat mot föregående års nominering. Detta beror bland annat på en generell kostnadsökning kopplat till genomförandet av gång- och cykelåtgärder. Kostnadsökningen härleds till rådande marknadsläge samt en ökad komplexitet kopplat till både innehåll och utförande. Många åtgärder genomförs i centrala delar av staden vilket därtill innebär behov av omfattande trafiksamordning. Vidare förklaras volymökningen av tidsförskjutningar med påföljande indexuppräknings för åtgärder inom Sverigeförhandlingen.

Under perioden 2025-2029 förväntas färdigställande av pendlingscykebana längs stråket Backaplan-Kärre vilken ingår i Sverigeförhandlingen. Vidare planeras för en ny cykelbana längs Södra Vägen, delen Nya Allén till Engelbrektsgränd.

Kollektivtrafik omfattar åtgärder som syftar till att öka tillgängligheten till hållplatser, framkomligheten för kollektivtrafik och pendelparkering. Ett antal åtgärder inom investeringsområdet utförs löpande under året i takt med att behov identifieras, såsom tillgänglighetsanpassning av hållplatser. Flertalet åtgärder som berör spårinvesteringar samt skärgårdstrafiken är beroende av att finansieringsavtal tecknas med Västtrafik. Flera av åtgärderna har sin bakgrund i Målbild Koll2035, bland annat åtgärder för att möjliggöra citybuss och trafikering med längre spårvagnar. Volymen inom investeringsområdet har ökat i omfattning mot tidigare nomineringar bland annat med anledning av åtgärder inom Citybuss samt Metrobuss vilka tidigare rapporterades inom Namngivna projekt. Volymökningen beror också på ökad omfattning kopplat till Kapacitetsförstärkning av spårvägsnätet där utbyggnad pågår.

Bil- och godstrafik innefattar främst åtgärder som syftar till att begränsa de negativa effekterna av bil- och godstrafik. Exempel på åtgärder inom investeringsområdet är trafiksäkerhetshöjande åtgärder där osäkra korsningar görs om till cirkulationsplatser. Inom investeringsområdet finns även åtgärder för att hantera bullerproblematik. Investeringsområdet omfattar även åtgärder som är kopplade till godstrafik i skärgården och näringslivets transporter i staden. Under perioden 2025-2029 planeras utförandet av åtgärden Sörredsvägens anslutning till hamnen söderut, en utpekad åtgärd i översiktsplanen vilken möjliggör en ny koppling mellan verksamhetsområden på Hisingen och hamnen.

Utemiljöer innefattar nyinvesteringar och utveckling av stadens gator och torg, parker- och naturområden samt aktivitetsytor såsom utegym och lekplatser. Syftet med åtgärderna är att skapa tillgängliga, attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden så att de bättre motsvarar de behov och förväntningar som finns på stadens utemiljöer i ett modernt och hållbart samhälle. Åtgärderna har sin grund i Grönplan för en nära sammanhållen och robust stad och Trafikstrategi för en nära storstad. Volymen inom investeringsområdet har ökat mot tidigare nomineringar bland annat med anledning av tillkommande utveckling av lekplatser och torg. Under perioden 2025-2029 planeras exempelvis utförande av Munkebackstorget och Kungstorget.

Reinvesteringar

Reinvestering Spårväg innefattar åtgärder som byten av spårkomplex och tunganordningar. I investeringsområdet inryms även att förstärka överbyggnader i spårbanan så att spårbanan klarar av den högre belastningen bussarna medför när de samutnyttjar spårbanans kollektivtrafikstråk. Västtrafik finansierar åtgärderna i investeringsområdet genom räntor och avskrivningar i banavgiften. Mellan åren 2025-2029 planeras bland annat förstärkt överbyggnad i spårbanan i Aschebergsgatan samt byte av växelkomplex vid Marklandsgatan.

Reinvestering Byggnadsverk omfattar åtgärder som görs för att ta hand om stadens byggnadsverk som bland annat broar, kajer, kanalmurar, bullerskärmar, flytbryggor och stödmurar. Investeringsområdet innefattar inte längre reinvesteringar i parker, lekplatser och träd vilka sorteras inom ett separat investeringsområde, Reinvestering Utemiljöer. Mellan åren 2025-2029 planeras bland annat upprustning av Gullbergskulverten samt Kanalmurar utmed Åvägen från Ullevibron till Valhallabron att genomföras. Volymen inom Reinvestering byggnadsverk har ökat något mot föregående år. Förvaltningen har identifierat behov av reinvestering i ett antal konstruktioner vilka inte funnits med i nomineringsunderlag från tidigare förvaltande förvaltningar. Reinvestering av kaj vid Lilla Bommen och Stenpiren är exempel på tillkommande åtgärder.

Reinvestering Belysning och energieffektivisering omfattar åtgärder kopplade till upprustning av belysning samt åtgärder inom energieffektivisering såsom utbyte av uttjänta och energikrävande belysningsarmaturer till mer energieffektiva alternativ. Inom investeringsområdet utförs även åtgärder såsom kablföring av luftledningar och utbyte av markförlagd belysningskabel.

Reinvestering Gator och vägar omfattar främst underhållsarbeten på belagda ytor såsom körbanor, cykel- och gångytor men omfattar också upprustning av gatuanläggningar som till exempel brunnar, trappor, räcken och hastighetsdämpande anordningar. Under perioden 2025-2029 planeras åtgärder vid Backadalsmotet och Rörstrandsgatan genomföras.

Reinvestering Utemiljöer omfattar bland annat upprustning av befintliga lekplatser, alléer, ridvägar, badplatser, parker och friluftsanläggningar. Göteborg är en grön stad med många trädmiljöer i stadens parker och längs gator och alléer.

Varje år måste flera hundra träd tas ner i staden då de blir för gamla, faller i samband med stormar eller inte längre uppfyller kraven med hänsyn till risk och säkerhet. Kontinuerliga reinvesteringar inom detta område är nödvändiga för att värna om och utveckla de befintliga parkmiljöerna och den biologiska mångfalden som finns i stadsrummet. Genom att ha en stor andel grönska i staden ökar människors välbefinnande, samtidigt som viktiga ekosystemtjänster bevaras och utvecklas. Under perioden 2025-2029 utförs en omfattande upprustning av Älvsborgsdammen (Plaskis) samt utflyktslekplatsen Plikta i Slottsskogen.

1.3 Beskrivning av betydande projekt

De åtgärder som omfattas i stadens definition Betydande projekt återfinns hos stadsmiljönämnden inom investeringsområdet Namngivna projekt. Det är åtgärder som är av större karaktär med en budget över 250 miljoner kronor eller åtgärder av principiell karaktär. Åtgärderna är ofta komplexa utifrån en eller flera aspekter som till exempel ekonomi, geografi, omgivningspåverkan med mera.

Nedan beskrivs de pågående och planerade åtgärderna.

Avenyn och Götaplatsen - upprustning och utveckling

Åtgärden är ett stadsutvecklingsprojekt som genomförs som ett samverkansprojekt mellan staden och fastighetsägarna vid Avenyn. Syftet med åtgärden är att platsen ska ges ett uttryck som bekräftar betydelsen och återupprättar dess status och skönhet som utåtriktad grön paradgata samt mötesplats. Avenyn och Götaplatsens ska kännetecknas av vitalitet, folkliv och händelser hela året. Samverkan mellan stadens förvaltningar och fastighetsägare är en förutsättning för projektet. Ett första samverkansavtal har tecknats avseende planerings- och designfas. En projekttävling om den nya gestaltningen och upprustningen av Avenyn och Götaplatsen har genomförts. Genomförandestudie för åtgärden pågår.

Slakthusmotet - kommunala delar

Åtgärden innebär anslutningar till det framtida Slakthusmotet vid Gamlestaden och möjliggör en avlastning av trafik när Gamlestaden etapp 2 är färdigbyggd. Slakthusmotet är en utpekad åtgärd inom Västsvenska paketet. Projektavtalsförhandlingar rörande åtgärdens innehåll och kostnadsfördelning inom Västsvenska paketet pågår. Syftet med åtgärden är att skapa attraktiva stadsmiljöer inom Gamlestaden samt möjliggöra effektivare godstransporter.

Torslanda Tvärförbindelse

Åtgärden avser en cirkulation vid Syrhålomotet samt en tvärförbindelse som förväntas ge en tydligt avlastande effekt för trafiken mellan Torslanda torg och Öckeröleden. Tvärförbindelsen omfattar även en ny gång- och cykelväg. Syftet med åtgärden är att ge ökad framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för fotgängare, cyklister, kollektivtrafikresenärer och bilister. Den möjliggör även stadsutveckling av området kring Torslanda torg. Den nya förbindelsen förväntas bidra till en ökad robusthet i trafiksystemet och cirkulationen vid Syrhålomotet har identifierats som viktig kopplat till närliggande verksamhetsområden och dess logistikflöden till och från Göteborgs hamn. Detaljprojektering för cirkulationen vid Syrhålomotet pågår och kan genomföras inom befintlig detaljplan. Arbetet med detaljplan för tvärförbindelsen pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen och är en förutsättning för tidplan och genomförande av tvärförbindelsen. Kommunfullmäktige har fattat genomförandebeslut för åtgärden.

Upprustning av kanalmurar mellan Fattighusån och Stora hamnkanalen

Åtgärden omfattar upprustning av kanalmurar längs med Stora Hamnkanalen och Fattighusån, ett antal broar, kajmur Casinobryggan till Stora Bommens bro samt Drottningtorgets sluss. Därtill ingår klimatanpassningsåtgärder såsom skydds- eller slussportar vid Stora Hamnkanalen samt även framkomlighetsåtgärder för gång- och cykel. Kulturmiljön ska bevaras samtidigt som ett attraktivare stadsrum skapas längs kanalen.

Åtgärden innebär en rad tekniska utmaningar med anledning av ett utförande i en komplex innerstadsmiljö med stabilitetsproblem, förekomst av rester av äldre grundläggningar, föroreningar, eventuell arkeologi samt närhet till befintliga byggnader och broar som inte får påverkas negativt i alltför hög grad. Många teknikområden berörs vilket ställer stora krav på både beställare, konsulter och entreprenörer.

Åtgärden bedrivs som program och åtgärdens omfattning innebär stor påverkan på centrala delar av staden under lång tid. Kommunfullmäktige fattade våren 2023 inriktningsbeslut för åtgärden varav arbetet med den första genomförandestudien har påbörjats.

Packhuskajen

Packhuskajen började anläggas på 1860-talet och är i behov av en omfattande upprustning. I arbetet ingår även att anlägga högvattenskydd som klimatanpassning för framtida högre vattennivåer samt tillgängliggörande ytskikt. Åtgärden utförs etappvis där den första etappen slutfördes i slutet av 2021 och omfattade ca 120 m av kajen. Den andra etappen är indelad i tre huvuddelar där den första delen är färdigställd. Åtgärden har beviljats ersättning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Engelbrektslänken - ny spårvägslink

Åtgärden avser en ny spårvägslink samt cykelbana utmed Engelbrektsgatan från Södra vägen till Skånegatan. Syftet med spårvägslinken är att minska sårbarheten vid driftstörningar och skapa möjligheter till nya linjedragningar i öst-västlig riktning genom centrala staden. Den nya cykelbanan syftar till att ge ökad framkomlighet och tillgänglighet samt skapa en säkrare och tryggare trafiksituation för cyklister. Åtgärden är komplex då spårlösningen ska inrymmas i befintlig gatustruktur som har svår geometri. Samtidigt måste frågor kopplat till exempelvis vibrationer och buller för intilliggande fastigheter hanteras.

Ansökan har gjorts om tillstånd för vattenverksamhet. Beroende på de villkor som Mark- och miljödomstolen ställer finns osäkerheter kopplat till både tid, kostnad och innehåll för åtgärden. Risk finns även att beslutet kommer överklagas.

Åtgärden medfinansieras av Västtrafik samt genom stadsmiljöavtalet.

Kommunfullmäktige fattade i juni 2020 genomförandebeslut och detaljplanen har antagits.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

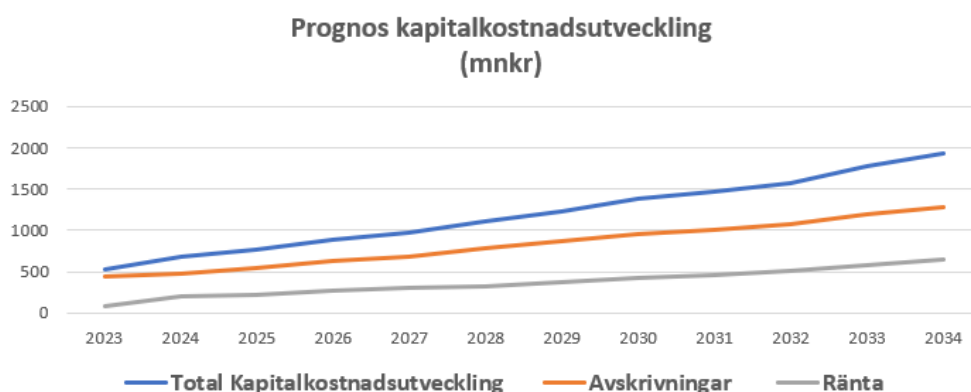
Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
Kapitalkostnader	2023	2024	2025	2026	2027
Avskrivningar	437,0	477,0	542,0	632,0	673,0
Räntekostnader	84,0	201,0	222,0	262,0	301,0
Totala kapitalkostnader	521,0	678,0	764,0	894,0	974,0
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2024</i>		709,5	829,5	939,3	1055,9

Kapitalkostnader

Genom att investerings- och exploateringsåtgärder färdigställs och tas i bruk innebär det en påverkan på driftsverksamheten genom kapitalkostnader under många år framöver. Kapitalkostnader består av avskrivningar och ränta. Avskrivning är den årliga värdeminskningen av anläggningar från det år den tas i bruk. Kostnaden fördelas linjärt över beräknad nyttjandeperiod. De olika delarna (komponenterna) inom en anläggning kan ha olika lång nyttjandeperiod. Majoriteten av de tillkommande anläggningarna har en beräknad livslängd på cirka 70 år, medan beläggningsarbeten samt belysning har en kortare livslängd på cirka 10 år. Räntekostnaden beräknas utifrån stadens anvisningar, med en aktuell räntenivå som uppgår till 2,25 procent.

För att beräkna kapitalkostnader görs sammanställningar av befintliga anläggningar, pågående projekt samt kommande planerade åtgärder som finns upptagna i det långsiktiga investeringsunderlaget inom förvaltningen. Därtill tillkommer även de investerings- och exploateringsanläggningar som utförs inom exploateringsnämnden.

Diagrammet nedan visar prognosen för kapitalkostnadsutvecklingen.

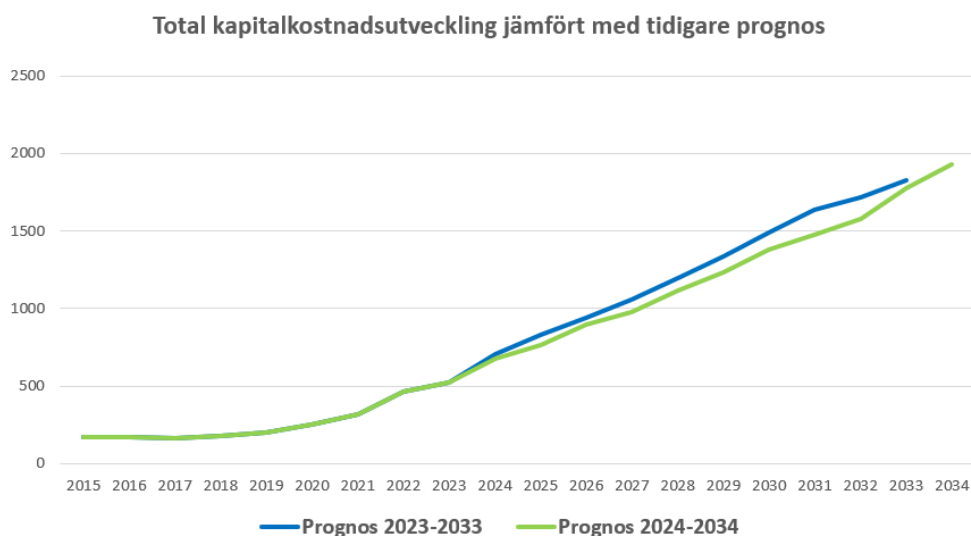

Eftersom underlaget baseras på en uppskattning om när anläggningar tas i bruk kommer den årliga kapitalkostnaden att uppdateras efter att projekten slutförts. Erfarenheten visar att genomförandetakten inte är lika hög som ambitionsnivån. Förvaltningen har i beräkningen försökt att ta hänsyn till ännu ej identifierade tidsförskjutningar. I exploateringsförvaltningens förslag till investeringsnominering

framgår en volymminskning avseende exploateringar. Det rådande världslägets påverkan på prisutveckling i kombination med osäkert ränteläge har inneburit en inbromsning av bostadsbyggandet.

Prognosen innebär att kapitalkostnaderna förväntas fördubblas mot dagens volym inom den närmaste femårsperioden. Prognoserna för kapitalkostnader kommer kontinuerligt följas upp och anpassas efter förändrade tidplaner för färdigställande av projekt.

Diagrammet nedan visar den totala kapitalkostnadsutvecklingen i årets nomineringsunderlag i jämförelse med det underlag som lämnades föregående år. Prognosen i årets nomineringsunderlag visar på en något lägre kostnad mot föregående års underlag. Detta beror främst på tidsförskjutningar av pågående och planerade åtgärder.

2.2 Driftkostnadseffekter (volymförändring)

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos			
	2023	2024	2025	2026	2027
Årligen tillkommande driftskostnader (netto)		19,1	23,4	18,0	17,0
Prognos nominering 2024		19,1	18,0	21,9	17,0
Årliga totala investeringsrelaterade kostnader (netto)	28,2	15,6	15,0	20,0	20,0
Prognos nominering 2024		10,0	10,0	10,0	10,0

Drift och underhåll av tillkommande anläggningar

Det är avgörande för stadens utveckling att investeringar i stadsutveckling sker i balans med en långsiktig finansiering av förvaltning och drift av anläggningarna.

De stadsutvecklande förvaltningarnas investerings- och exploateringsplaneringen innebär ett ökat antal färdigställda anläggningar som stadsmiljönämnden ansvarar för. Att ta hand om färdigställda anläggningar är en viktig del av stadsmiljönämndens verksamhet och kostnader för drift och underhåll belastar nämndens årliga driftsbudget.

Bidrag till annans anläggning/ medfinansiering statlig/regional infrastruktur

Bidrag med finansiering till investering i annans anläggning omfattar främst cykelvägar som ägs och genomförs av Trafikverket. Västra Götalandsregionen har genomfört en satsning på utbyggnad av cykelvägar längs regionala vägar i Västra Götaland där kommuner medfinansierar projektering och byggnation av aktuella cykelvägar med upp till 50 procent. Avropen samordnas av Göteborgsregionens kommunalförbund som gör ett samlat inspel till Västra Götalandsregionen och Trafikverket. De av trafiknämnden tidigare nominerade delsträckor finns kvar som nominerade åtgärder i underlaget inför eventuellt kommande beslut.

Eftersom det är Trafikverkets anläggning kan finansiering inte ske via stadsmiljönämndens investeringsram utan kostnaden, som fördelas över 25 år, belastar driftverksamheten.

Investeringsrelaterade driftskostnader

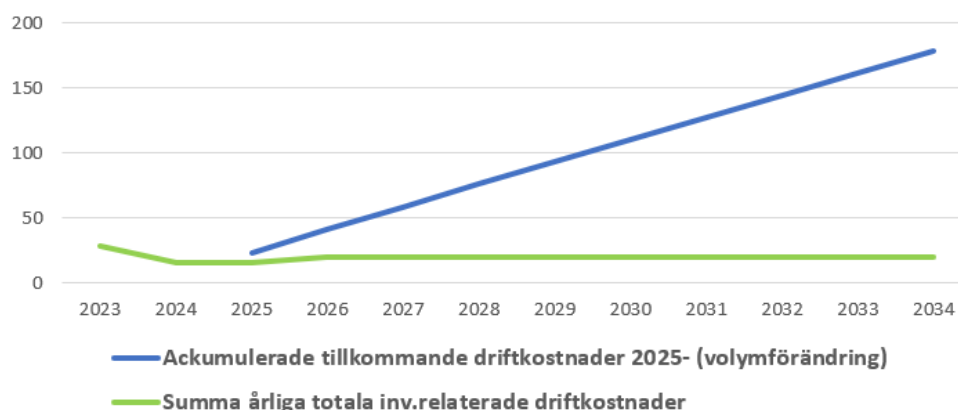
Enligt gällande redovisningsprinciper får endast kostnader som tillför ett värde för anläggningen belasta investeringen. Rivning av en befintlig anläggning och sanering av mark är ibland nödvändig för att genomföra en åtgärd, men bidrar inte till den nya anläggningens värde. Även projektkostnader såsom arkeologi och detaljplanekostnader är exempel på kostnader som belastar driftresultatet det år kostnaden uppstår. Redovisningsprinciper har förändrats vilket innebär att ytterligare kostnader inom projektverksamheten kommer belasta driftverksamheten. Det gäller bland annat kostnader för myndighetsutövning från den egna kommunen (exempelvis bygglovskostnader) samt etableringsskötsel och garantibesiktningar.

Förgäveskostnader/utrangering

Förgäveskostnader uppstår i de fall ett påbörjat projekt inte fullföljs utan avbryts. Den upparbetade kostnaden för ett avbrutet projekt belastar driftsekonomin det år som beslut fattas om att avbryta åtgärden.

Grafen nedan visar beräknad driftskonsekvens av tillkommande anläggningar gällande kostnader för drift och skötsel samt årliga totala investeringsrelaterade driftskostnader inom projektverksamheten.

Prognos driftkostnadskonsekvenser av investeringsverksamheten (mnkr)

Kostnader för planerat underhåll: ej underlag för nominering

Det planerade långsiktiga underhållet är åtgärder som inte alltid syns men som säkerställer att stadens ytor och anläggningar kommer att fungera med bibehållen funktion. Underhållsbehov och insatser identifieras genom analys och planering för att hitta kostnadsmässigt optimerade lösningar för respektive anläggning. Vid uteblivet planerat underhåll uppstår ofta behov av akuta åtgärder på bekostnad av det förebyggande underhållet.

I samband med ny organisation för stadsutveckling (NOS) har anläggningar från tidigare stadsutvecklande förvaltningar samlats inom stadsmiljöförvaltningen. Under 2023 har inspektion och inventering av stadsmiljönämndens samlade anläggningar påbörjats. Utifrån anläggningarnas skick har akuta åtgärder varit nödvändiga. Det finns fortsatt behov av inventering och framtagande av underhållsplaner för betydande delar av beståndet vilket kan komma att synliggöra ytterligare eftersläpat underhåll. En ekonomiskt hållbar stadsutveckling behöver ske i balans med erforderligt underhåll av befintliga anläggningar. Det är viktigt att underhåll av stadens befintliga anläggningar prioriteras.

2.2.1 Årligen tillkommande driftskostnader

Kostnaderna för drift och underhåll av tillkommande ytor är beräknade och angivna som en schablonkostnad baserad på värdet av de exploateringsanläggningar som tas i bruk aktuellt år. Inom investeringsverksamheten kan nya anläggningar i vissa fall innebära en positiv effekt på drift- och underhållsbehovet genom att de äldre mer kostsamma anläggningarna ersätts med nya moderna anläggningar med lägre drifts- och underhållskostnad. Arbete pågår med att beräkna kostnader för förvaltnings- och driftskostnader för tillkommande ytor och anläggningar i området Jubileumsparken. Det gäller exempelvis hamnbadet och bastun. På liknande sätt pågår ett arbete med att beräkna kostnader för tillkommande konst. Den pågående stadsutvecklingen omfattar bland annat ett antal komplexa konstruktioner, såsom halvön vid Masthuggskajen. Komplexa anläggningar medför krav på omfattande inspektioner vilket kommer att få en påverkan på förvaltningens driftsbudget.

I beräkningen av årliga tillkommande kostnader ingår även bidrag till annans anläggning. Trafikverket har rapporterat tidsförskjutning inom samtliga pågående cykelåtgärder som stadsmiljöförvaltningen medfinansierar, varav den ökade årliga kostnaden har förskjutits i tid mot föregående års nominerade volym.

2.2.2 Årliga totala investeringsrelaterade kostnader

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att följa upp investeringsverksamheten vilket även inkluderar investeringsrelaterade kostnader. Det är svårt att i förväg veta omfattning av kostnader såsom sanering och arkeologi, varav nominerad volym är en bedömning som gjorts utifrån rimlighet och erfarenhet. Sannolikt kommer kostnaderna variera mellan åren. År 2023 innebar en betydligt högre kostnad mot vad som beräknats, bland annat med anledning av tillkommande saneringskostnader. Förvaltningen ser även en risk för tillkommande kostnader avseende arkeologi inom kanalmursprogrammet. I den nominerade volymen ingår kostnader för etableringsskötsel, vilket tidigare år bokförts inom investeringsprojekten.

Genom att arbeta med förstudier i allt större utsträckning gör förvaltningen bedömningen att det endast i sällsynta fall kommer bli aktuellt att avbryta pågående projekt, varav ingen årlig volym för utrangering/förgävesprojektering har beräknats i nomineringsunderlaget.

3 Bedömning utifrån hållbarhetsdimensioner

Förvaltningen arbetar med att prioritera åtgärder utifrån stadens övergripande styrning inom området, såsom stadens Miljö- och klimatprogram, Jämlig stad och stadens Ramverk för gröna obligationer. Trafiken är en stor källa till utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar i staden, och för att skapa ett långsiktigt hållbart resande behöver andelen som reser med kollektivtrafik, gång och cykel öka.

En bedömning av Stadsmiljönämndens investeringar och reinvesteringar utifrån hållbarhetsdimensionerna har genomförts och visar på att en större andel av nämndens investeringar och reinvesteringar uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer. Genom att utveckla gång- och cykelvägar likväl som lekplatser, parker och torg, friluftsbad och naturområden skapas trygga och attraktiva fysiska livsmiljöer som kan bidra till en ökad folkhälsa. De reinvesteringar som genomförs är förutsättning för att nyttan av befintliga åtgärder ska bestå. Även specifika reinvesteringståtgärder kan få betydelse inom den ekologiska och sociala dimensionen, Genom att reinvestera i belysning som går att reglera ger reinvesteringen en positiv påverkan både på människor och djur.

Genom att löpande ta hand om tidigare gjorda investeringar kan dess värde och funktion bibehållas. Detta leder till minskade kostnader för att drifta anläggningarna och bidrar till god ekonomisk hushållning.

Den fysiska miljön har stor betydelse för människors välbefinnande, hälsa och vardagsliv. Genom att skapa trygga och säkra stadsmiljöer såväl som tillgängliga naturmiljöer och utveckla ett transportsystem som bidrar till en jämlig tillgång till stadens resurser så som arbete, skola, service och väl omhändertagna närmiljöer ges möjlighet att utveckla en trygg, säker och jämlig stad.

En jämställdhetsberäkning av investeringsunderlaget har genomförts. I beräkningen används statistik som presenteras i Resvaneundersökningar (RVU) som gjorts inom ramen för Västsvenska paketet. Undersökningen beskriver könsuppdelade färdmedelsandelar för vardags(del)resor för boende i Göteborg 2014 inom gång-, cykel-, kollektiv- och biltrafik. Utfallet från mätningen visas i tabellen nedan:

	Kvinnor (%)	Män (%)
Fotgängare	62	38
Cyklister	48	52
Kollektivtrafikresenärer	61	39
Bilister	43	57

Könsuppdelade färdmedelsandelar för vardags(del)resor för boende i Göteborg 2014 (Källa: Resvaneundersökning 2014)

RVU-talen använts för att beräkna uppdelningen av den totala investeringsvolymen för respektive område. Eftersom åtgärder för fotgängare och cyklister utförs inom ett och samma investeringsområde (Gång- och cykeltrafik) har genomsnittlig färdmedelsandel beräknats för detta. Om inget RVU-tal finns tillgängligt för investeringsområdet beräknas nyttan som könsneutral 50/50. Namngivna projekt har ofta effekter på fler investeringsområden och därför görs en procentuell bedömning av åtgärdens nytta i relation till investeringsområden inom Stadsmiljö. Denna procent används sedan tillsammans med RVU-talen.

I årets jämförelse är den totala investeringsvolymen för perioden 2023-2034 fördelad på 52,1 procent för kvinnor och 47,9 procent för män, vilket visar på att

investeringsvolymen förväntas ge en något större nytta för kvinnor jämfört med män. Detta är framför allt kopplat till att det i investeringsunderlaget omfattar ett antal stora investeringar i infrastruktur för kollektivtrafiken och kvinnor tenderar att nyttja kollektivtrafiken i högre utsträckning än män.

Stadsmiljönämndens långsiktiga investeringsplan 2023-2034																																							
STADSMILJÖNÄMNDENS LÅNGSIKTIGA INVESTERINGSPLAN 2023-2034 (mnkr)	Summa projekt 2023 - 2034			Utfall 2023			Inriktning 2024			Inriktning 2025			Inriktning 2026			Inriktning 2027			Inriktning 2028			Inriktning 2029			Inriktning 2030			Inriktning 2031			Inriktning 2032			Inriktning 2033			Inriktning 2034		
	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto			
Stadsmiljö																																							
Gång- och cykeltrafik	1 681,0	118,0	1 563,0	111,0	33,0	78,0	225,0	40,0	185,0	190,0	25,0	165,0	190,0	10,0	180,0	225,0	10,0	215,0	140,0		140,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0
Kollektivtrafik	1 571,0	273,0	1 298,0	96,0	38,0	58,0	145,0	80,0	65,0	140,0	50,0	90,0	160,0	30,0	130,0	215,0	25,0	190,0	235,0	25,0	210,0	180,0	25,0	155,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0
Bil- och godstrafik	770,0	10,0	760,0	55,0	10,0	45,0	70,0		70,0	60,0		60,0	150,0		150,0	145,0		145,0	80,0		80,0	35,0		35,0	35,0		35,0	35,0		35,0	35,0		35,0	35,0		35,0	35,0		35,0
Utemiljöer	1 001,0	1,0	1 000,0	41,0	1,0	40,0	55,0		55,0	105,0		105,0	120,0		120,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0	85,0		85,0
Reinvestering																																							
Reinvestering Spårvägsbanan	683,0		683,0	33,0		33,0	100,0		100,0	70,0		70,0	50,0		50,0	95,0		95,0	50,0		50,0	70,0		70,0	55,0		55,0	40,0		40,0	40,0		40,0	40,0		40,0	40,0		40,0
Reinvestering Byggnadsverk	1 396,0		1 396,0	66,0		66,0	120,0		120,0	140,0		140,0	170,0		170,0	230,0		230,0	140,0		140,0	90,0		90,0	90,0		90,0	90,0		90,0	90,0		90,0	90,0		90,0	80,0		80,0
Reinvestering Belysning och energieffektivisering	1 572,0		1 572,0	107,0		107,0	145,0		145,0	140,0		140,0	135,0		135,0	135,0		135,0	145,0		145,0	120,0		120,0	125,0		125,0	130,0		130,0	130,0		130,0	130,0		130,0	130,0		130,0
Reinvestering Gator och vägar	2 995,0		2 995,0	240,0		240,0	235,0		235,0	250,0		250,0	255,0		255,0	235,0		235,0	235,0		235,0	240,0		240,0	250,0		250,0	260,0		260,0	260,0		260,0	260,0		260,0	275,0		275,0
Reinvestering Utemiljöer	905,0	3,0	902,0	40,0	3,0	37,0	80,0		80,0	80,0		80,0	70,0		70,0	75,0		75,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0	80,0		80,0
SUMMA STADSMILJÖ OCH REINVESTERING	12 574,1	405,0	12 169,1	789,0	85,0	704,0	1 175,0	120,0	1 055,0	1 175,0	75,0	1 100,0	1 300,0	40,0	1 260,0	1 440,0	35,0	1 405,0	1 190,0	25,0	1 165,0	1 000,0	25,0	975,0	900,0		900,0	900,0		900,0	900,0		900,0	900,0		900,0	905,0		905,0
NAMNGIVNA PROJEKT	4 570,0	168,0	4 402,0	120,0	3,0	117,0	190,0	40,0	150,0	315,0	85,0	230,0	675,0	40,0	635,0	415,0		415,0	310,0		310,0	500,0		500,0	450,0		450,0	380,0		380,0	400,0		400,0	405,0		405,0	410,0		410,0
Konstnärlig utsmyckning (1%)	46,7		46,7	0,7		0,7	5,0		5,0	6,0		6,0	7,0		7,0	8,0		8,0	5,0		5,0	4,0		4,0	3,0		3,0	2,0		2,0	2,0		2,0	2,0		2,0	2,0		2,0
SUMMA STADSMILJÖNÄMDEN (före budgetregleringspost)	17 190,8	573,0	16 617,8	909,7	88,0	821,7	1 370,0	160,0	1 210,0	1 496,0	160,0	1 336,0	1 982,0	80,0	1 902,0	1 863,0	35,0	1 828,0	1 505,0	25,0	1 480,0	1 504,0	25,0	1 479,0	1 353,0		1 353,0	1 282,0		1 282,0	1 302,0		1 302,0	1 307,0		1 307,0	1 317,0		1 317,0
Budgetregleringspost nyinvestering (-20%, -25%, -30%)	-1 503,3	-105,0	-1 398,3				-166,3	-30,0	-136,3	-124,0	-10,0	-114,0	-230,0	-30,0	-200,0	-218,0	15,0	-233,0	-200,0	-25,0	-175,0	-79,0	-25,0	-54,0	-78,0		-78,0	-102,0		-102,0	-102,0		-102,0	-102,0		-102,0	-102,0		-102,0
Budgetregleringspost reinvestering (-20%, -25%, -30%)	-2 677,8		-2 677,8				-103,7		-103,7	-172,0		-172,0	-252,0		-252,0	-245,0		-245,0	-205,0		-205,0	-225,0		-225,0	-275,0		-275,0	-280,0		-280,0	-300,0		-300,0	-305,0		-305,0	-315,0		-315,0
SUMMA Budgetregleringspost	-4 181,1	-105,0	-4 076,1				-270,0	-30,0	-240,0	-296,0	-10,0	-286,0	-482,0	-30,0	-452,0	-463,0	15,0	-478,0	-405,0	-25,0	-380,0	-304,0	-25,0	-279,0	-353,0		-353,0	-382,0		-382,0	-402,0		-402,0	-407,0		-407,0	-417,0		-417,0
SUMMA STADSMILJÖNÄMDEN	13 009,7	468,0	12 541,7	909,7	88,0	821,7	1 100,0	130,0	970,0	1 200,0	150,0	1 050,0	1 500,0	50,0	1 450,0	1 400,0	50,0	1 350,0	1 100,0	0,0	1 100,0	1 200,0	0,0	1 200,0	1 000,0		1 000,0	900,0		900,0	900,0		900,0	900,0		900,0	900,0		900,0
varav nyinvestering	4 933,4	465,0	4 468,3	383,4	85,0	298,4	450,0	130,0	320,0	600,0	150,0	450,0	700,0	50,0	650,0	800,0	50,0	750,0	500,0	0,0	500,0	400,0	0,0	400,0	300,0		300,0	200,0		200,0	200,0		200,0	200,0		200,0	200,0		200,0
varav reinvestering	8 076,3	3,0	8 073,3	526,3	3,0	523,3	650,0		650,0	600,0		600,0	800,0		800,0	600,0		600,0	600,0		600,0	800,0		800,0	700,0		700,0	700,0		700,0	700,0		700,0	700,0		700,0	700,0		700,0

[illegible]

Stadsmiljönämndens långsiktiga investeringsplan 2023-2034																																										
STADSMILJÖNÄMNDENS LÅNGSIKTIGA INVESTERINGSPLAN 2023-2034 (mnkr)	Summa projekt 2023-2034			Utfall 2023			Inriktning 2024			Inriktning 2025			Inriktning 2026			Inriktning 2027			Inriktning 2028			Inriktning 2029			Inriktning 2030			Inriktning 2031			Inriktning 2032			Inriktning 2033			Inriktning 2034			Inriktning 2035-		
	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto	Utgift	Inkomst	Netto			
NAMNGIVNA PROJEKT																																										
Stadsmiljönämnden																																										
Avenyn och Götaplatsen- upprustning och utveckling	417,0	1,9	415,1	4,0	1,5	2,5	12,0	0,4	11,6	31,0		31,0	150,0		150,0	150,0		150,0	70,0		70,0	-			-			-			-			-			-			-		
Slakthusmotet - kommunala delar	300,0	-	300,0	-		-	-			2,0		2,0	8,0		8,0	65,0		65,0	75,0		75,0	75,0		75,0	75,0		75,0	-			-			-			-			-		
Torslanda Tvärförbindelse	237,6	-	237,6	1,6		1,6	26,0		26,0	30,0		30,0	45,0		45,0	125,0		125,0	10,0		10,0	-			-			-			-			-			-			-		
Upprustning av kanalmurar	2 849,9	-	2 849,9	2,2		2,2	23,7		23,7	37,0		37,0	317,0		317,0	20,0		20,0	105,0		105,0	375,0		375,0	375,0		375,0	380,0		380,0	400,0		400,0	405,0		405,0	410,0		410,0	5 500,0		5 500,0
Packhuskajen	353,1	-	353,1	38,1		38,1	50,0		50,0	55,0		55,0	55,0		55,0	55,0		55,0	50,0		50,0	50,0		50,0	-			-			-			-			-			-		
Kom Fram																																										
Engelbrektslänken - Ny spårvägslink *, **	313,0	158,1	154,8	3,0	1,5	1,4	50,0	31,6	18,4	160,0	85,0	75,0	100,0	40,0	60,0	-			-			-			-			-			-			-			-			-		
Västsvenska paketet																																										
Hisingsbron (exkl nedsänkning av E45 Gullbergsvass)	91,5	-	91,5	71,2		71,2	20,3		20,3	-			-			-			-			-			-			-			-			-			-			-		
Initiala åtgärder kollektivtrafik och cykel	8,0	8,0	-	-			8,0	8,0		-			-			-			-			-			-			-			-			-			-			-		
SUMMA NAMNGIVNA PROJEKT	4 570,0	168,0	4 402,0	120,0	3,0	117,0	190,0	40,0	150,0	315,0	85,0	230,0	675,0	40,0	635,0	415,0	-	415,0	310,0	-	310,0	500,0	-	500,0	450,0	-	450,0	380,0	-	380,0	400,0	-	400,0	405,0	-	405,0	410,0	-	410,0	5 500,0	-	5 500,0

* Ingår helt eller delvis i uppdraget att bedriva kollektivtrafik. Kapitaltjänstkostnaden bekostas av Västra Götalandsregionen eller genom 600-potten.

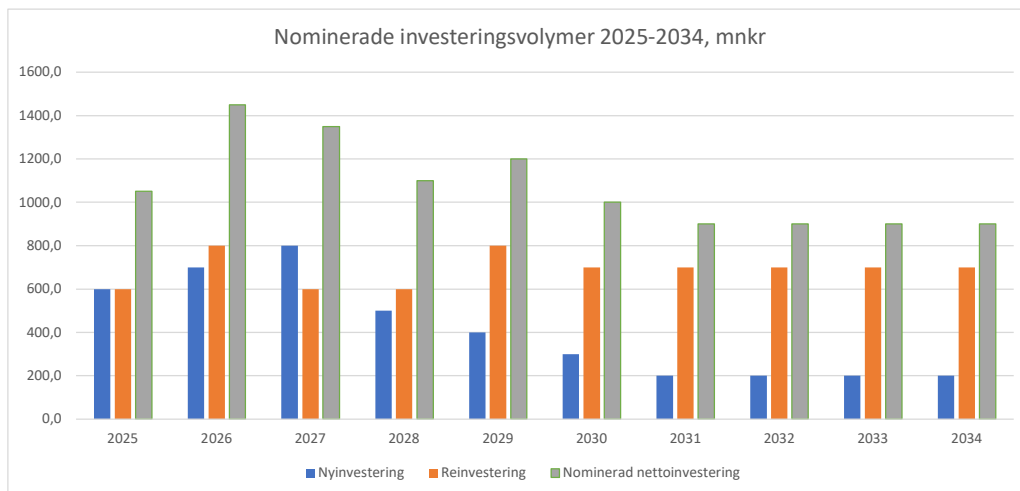
** Ingår i Stadsmiljöavtalet

Stadsmiljönämndens långsiktiga investeringsplan 2023-2034													
STADSMILJÖNÄMNDENS LÅNGSIKTIGA INVESTERINGSPLAN 2023-2034 (mnkr)	Summa totalbelopp för stadens medfinansiering av åtgärd	Årlig kostnad (fördelad på 25 år)											
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Bidrag till annans anläggning (färdigställda åtgärder)													
GC-väg utmed väg 190 Gråbovägen	3,9	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
GC-väg utmed väg 570 Kongahällavägen-Hisingsleden	2,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
GC-väg längs väg 574 Ellesbovägen	3,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
GC-väg v574 Ellesbovägen (St Mysternav-Rödbo idrottsg)	15,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Cirkulationsplats Brotskärr	4,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bidrag till annans anläggning (pågående åtgärder)													
Väg 190 GC-väg Skiljebacken - Björredsvägen	15,0						0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Väg 566 Björlanda Kyrkväg - Björlanda Kile	4,0			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Väg 570 Säve Stationsväg-Kornhallsvägen	6,4			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Väg 563 Kongahällavägen, delen Spänstvägen-Säve Flygplatsväg	15,0						0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Bidrag till annans anläggning (aktuella att nominera inför kommande ansökningsomgångar)													
Väg 563 och Väg 570 Kongahällavägen, delen Säve Flygplatsväg-Tuvevägen	22,5												
Väg 587 och Väg 570 Kornhallsvägen, delen Kongahällavägen-Kornhalls färjeläge	15,3												
Väg 587 och Väg 570 Kongahällavägen, delen Kornhallsvägen-Gödderedsbacken	48,1												
SUMMA Medfinansiering		1,2	1,2	1,6	1,6	1,6	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8

Stadsmiljönämnden (obs anges i mnkr i löpande priser)

mnkr, avrundat till närmsta 50 mnkr	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Nominerad bruttoinvestering	1200,0	1500,0	1400,0	1100,0	1200,0	1000,0	900,0	900,0	900,0	900,0
varav nyinvestering	600,0	700,0	800,0	500,0	400,0	300,0	200,0	200,0	200,0	200,0
varav reinvestering	600,0	800,0	600,0	600,0	800,0	700,0	700,0	700,0	700,0	700,0
Investeringsinkomster	-150,0	-50,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nominerad nettoinvestering	1050,0	1450,0	1350,0	1100,0	1200,0	1000,0	900,0	900,0	900,0	900,0

Investeringsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Stadsmiljö															
Gång- och cykeltrafik	111,0	225,0	225,0	190,0	190,0	225,0	140,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	845,0	500,0
Kollektivtrafik	96,0	145,0	145,0	140,0	160,0	215,0	235,0	180,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	930,0	400,0
Bil- och godstrafik	55,0	70,0	70,0	60,0	150,0	145,0	80,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	470,0	175,0
Utemiljöer	41,0	55,0	55,0	105,0	120,0	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0	85,0	480,0	425,0
Reinvestering															
Reinvestering Spårvägsbanan	33,0	100,0	100,0	70,0	50,0	95,0	50,0	70,0	55,0	40,0	40,0	40,0	40,0	335,0	215,0
Reinvestering Byggnadsverk	66,0	120,0	120,0	140,0	170,0	230,0	140,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	80,0	770,0	440,0
Reinvestering Belysning och energieffektivisering	107,0	145,0	145,0	140,0	135,0	135,0	145,0	120,0	125,0	130,0	130,0	130,0	130,0	675,0	645,0
Reinvestering Gator och Vägar	240,0	235,0	235,0	250,0	255,0	235,0	235,0	240,0	250,0	260,0	260,0	260,0	275,0	1215,0	1305,0
Reinvestering Utemiljöer	40,0	80,0	80,0	80,0	70,0	75,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	385,0	400,0
Namngivna projekt	120,0	170,0	190,0	315,0	675,0	415,0	310,0	500,0	450,0	380,0	400,0	405,0	410,0	2215,0	2045,0
Summa Stadsmiljö	909,0	1345,0	1365,0	1490,0	1975,0	1855,0	1500,0	1500,0	1350,0	1280,0	1300,0	1305,0	1315,0	8320,0	6550,0
varav nyinvestering	383,0	585,0	605,0	718,0	923,0	1010,0	695,0	475,0	375,0	300,0	300,0	300,0	300,0	3821,0	1575,0
varav reinvestering	526,0	760,0	760,0	772,0	1052,0	845,0	805,0	1025,0	975,0	980,0	1000,0	1005,0	1015,0	4499,0	4975,0
Investeringsinkomster	-88,0	-160,0	-160,0	-160,0	-80,0	-35,0	-25,0	-25,0						-325,0	0,0
Förvaltning av strategiska markfastigheter															
varav nyinvestering														0,0	0,0
varav reinvestering														0,0	0,0
Investeringsinkomster														0,0	0,0
Krisberedskap/Förmågehöjande åtgärder															
varav nyinvestering														0,0	0,0
varav reinvestering														0,0	0,0
Investeringsinkomster														0,0	0,0
Konstgestaltning 1% (avser nyinvestering)	0,7	7,1	5,0	6,0	7,0	8,0	5,0	4,0	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0	30,0	11,0
Budgetregleringspost utgifter Nyinvestering		-142,1	-160,0	-124,0	-230,0	-218,0	-200,0	-79,0	-78,0	-102,0	-102,0	-102,0	-102,0	-851,0	-486,0
Budgetregleringspost utgifter Reinvestering		-110,0	-110,0	-172,0	-252,0	-245,0	-205,0	-225,0	-275,0	-280,0	-300,0	-305,0	-315,0	-1099,0	-1475,0
Budgetregleringspost inkomster		30,0	30,0	10,0	30,0	-15,0	25,0	25,0						75,0	0,0
Totalt bruttoinvesteringar	909,7	1100,0	1100,0	1200,0	1500,0	1400,0	1100,0	1200,0	1000,0	900,0	900,0	900,0	900,0	6400,0	4600,0
varav nyinvestering	383,7	450,0	450,0	600,0	700,0	800,0	500,0	400,0	300,0	200,0	200,0	200,0	200,0	3000,0	1100,0
varav reinvestering	526,0	650,0	650,0	600,0	800,0	600,0	600,0	800,0	700,0	700,0	700,0	700,0	700,0	3400,0	6900,0
Investeringsinkomster	-88,0	-130,0	-130,0	-150,0	-50,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-250,0	0,0
Totalt nettoinvesteringar	821,7	970,0	970,0	1050,0	1450,0	1350,0	1100,0	1200,0	1000,0	900,0	900,0	900,0	900,0	6150,0	4600,0

Projektredovisning - nettoinvestering

Stadsmiljönämnden (obs anges i mnkr i löpande priser)

(mnkr, nettoinvestering)				Utfall tom	Prognos												
	KF-beslut*		Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Gång- och cykeltrafik																	
Gångvänlighet	N	Ink Utg Netto	1,2,3		4,0 4,0	10,0 10,0	5,0 5,0	10,0 10,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0 35,0 35,0	0 25,0 25,0
Pendlingscykelvägnät	N	Ink Utg Netto	1,2,3		20,0 72,0 52,0	25,0 69,0 44,0	10,0 75,0 65,0	5,0 110,0 105,0	45,0 45,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	40,0 314,0 274,0	0,0 75,0 75,0
Övergripande cykelvägnät	N	Ink Utg Netto	1,2,3		10,0 45,0 35,0	30,0 30,0	55,0 55,0	60,0 60,0	45,0 45,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	0,0 215,0 215,0	0,0 125,0 125,0
Saknade korta länkar	N	Ink Utg Netto	1,2,3		10,0 57,0 47,0	40,0 40,0	30,0 30,0	20,0 15,0	20,0 20,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	5,0 140,0 135,0	0,0 150,0 150,0
Trafiksäkerhet och Framkomlighet	N	Ink Utg Netto	1,2,3		20,0 20,0	20,0 20,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	15,0 15,0	0,0 80,0 80,0	0,0 75,0 75,0
Cykelparkering	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 25,0 25,0	0,0 25,0 25,0
Belysning	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 25,0 25,0	0,0 25,0 25,0
Gång- och cykelbroar	N	Ink Utg Netto	1,2,3		17,0 17,0	11,0 11,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 11,0 11,0	0,0 0,0 0,0

	KF-beslut*		Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Kollektivtrafik																	
Trafiksäkerhet och Framkomlighet	N	Ink Utg Netto	1,2,3		15,0 15,0	33,0 33,0	50,0 50,0	120,0 120,0	150,0 150,0	95,0 95,0	50,0 50,0	50,0 50,0	50,0 50,0	50,0 50,0	50,0 50,0	0,0 448,0 448,0	0,0 250,0 250,0
Pendelparkeringar	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 6,0 1,0	15,0 16,0 1,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	15,0 36,0 21,0	0,0 25,0 25,0
Buller och Vibrationer	N	Ink Utg Netto	1,2,3		0,5 0,5	4,0 4,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 24,0 24,0	0,0 25,0 25,0
Vattenburen kollektivtrafik	N	Ink Utg Netto	1,2,3		20,0 15,0 -5,0	15,0 15,0 15,0	20,0 20,0 20,0	15,0 15,0 15,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	5,0 5,0 5,0	0,0 60,0 60,0	0,0 25,0 25,0
Hållplatser	N	Ink Utg Netto	1,2,3		55,0 80,0 25,0	35,0 60,0 25,0	30,0 75,0 45,0	25,0 65,0 40,0	25,0 65,0 40,0	25,0 65,0 40,0	10,0 10,0 10,0	10,0 10,0 10,0	10,0 10,0 10,0	10,0 10,0 10,0	10,0 10,0 10,0	140,0 330,0 190,0	0,0 50,0 50,0
Spårvägsbana	N	Ink Utg Netto	1,2,3		28,5 28,5	12,0 12,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 32,0 32,0	0,0 25,0 25,0
Bil- och godstrafik																	
Trafiksäkerhet och Framkomlighet	N	Ink Utg Netto	1,2,3		25,0 25,0	30,0 30,0	100,0 100,0	80,0 80,0	37,0 37,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	0,0 267,0 267,0	0,0 100,0 100,0
Bulleråtgärder	N	Ink Utg Netto	1,2,3		35,0 35,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	0,0 50,0 50,0	0,0 50,0 50,0
Lastkajer	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 5,0	10,0 10,0	10,0 10,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 35,0 35,0	0,0 25,0 25,0
Anslutningar	N	Ink Utg Netto	1,2		5,0 5,0	10,0 10,0	30,0 30,0	50,0 50,0	28,0 28,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 118,0 118,0	0,0 0,0 0,0
Utemiljöer																	
Stadsmiljöåtgärder	N	Ink Utg Netto	1,2,3		10,0 10,0	37,0 37,0	60,0 60,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	0,0 157,0 157,0	0,0 100,0 100,0
Park och Naturområden	N	Ink Utg Netto	1,2,3		30,0 30,0	33,0 33,0	20,0 20,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	0,0 128,0 128,0	0,0 125,0 125,0
Lekmiljöer	N	Ink Utg Netto	1,2,3		10,0 10,0	30,0 30,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	0,0 170,0 170,0	0,0 175,0 175,0
Träd	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 25,0 25,0	0,0 25,0 25,0

	KF-beslut*		Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Reinvestering Spårvägsbana																	
Reinvestering Kollektivtrafikstråk	N	Ink Utg Netto	1,2		2,0 2,0	35,0 35,0	5,0 5,0	45,0 45,0	5,0 5,0	35,0 35,0	15,0 15,0					0,0 125,0 125,0	0,0 15,0 15,0
Reinvestering Spårkomplex	N	Ink Utg Netto	1,2,3		67,0 67,0	15,0 15,0	5,0 5,0	20,0 20,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 50,0 50,0	0,0 25,0 25,0
Reinvestering Planerat underhåll spårvägs- banan	N	Ink Utg Netto	1,2,3		31,0 31,0	20,0 20,0	40,0 40,0	30,0 30,0	40,0 40,0	30,0 30,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	35,0 35,0	0,0 160,0 160,0	0,0 175,0 175,0
Reinvestering Byggnadsverk																	
Reinvestering Maritimt	N	Ink Utg Netto	1,2,3		47,0 47,0	90,0 90,0	130,0 130,0	115,0 115,0	80,0 80,0	65,0 65,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	0,0 480,0 480,0	0,0 150,0 150,0
Reinvestering Broar och tunnar	N	Ink Utg Netto	1,2,3		58,0 58,0	35,0 35,0	30,0 30,0	35,0 35,0	25,0 25,0	20,0 20,0	55,0 55,0	55,0 55,0	55,0 55,0	55,0 55,0	45,0 45,0	0,0 145,0 145,0	0,0 265,0 265,0
Reinvestering Övriga konstruktioner	N	Ink Utg Netto	1,2,3		15,0 15,0	15,0 15,0	10,0 10,0	80,0 80,0	35,0 35,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	5,0 5,0	0,0 145,0 145,0	0,0 25,0 25,0
Reinvestering Belysning och Energieffektivisering																	
Reinvestering Belysning	N	Ink Utg Netto	1,2,3		76,0 76,0	80,0 80,0	75,0 75,0	75,0 75,0	85,0 85,0	85,0 85,0	85,0 85,0	90,0 90,0	90,0 90,0	90,0 90,0	90,0 90,0	0,0 400,0 400,0	0,0 445,0 445,0
Reinvestering Trafiksignaler	N	Ink Utg Netto	1,2,3		11,0 11,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	0,0 50,0 50,0	0,0 50,0 50,0
Reinvestering Energieffektivisering av belysning	N	Ink Utg Netto	1,2,3		58,0 58,0	50,0 50,0	50,0 50,0	50,0 50,0	50,0 50,0	25,0 25,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	30,0 30,0	0,0 225,0 225,0	0,0 150,0 150,0
Reinvestering Gator och Vägar																	
Reinvestering Beläggning	N	Ink Utg Netto	1,2,3		196,0 196,0	216,0 216,0	210,0 210,0	210,0 210,0	215,0 215,0	220,0 220,0	225,0 225,0	235,0 235,0	235,0 235,0	235,0 235,0	250,0 250,0	0,0 1071,0 1071,0	0,0 1180,0 1180,0
Reinvestering Gator o Vägar	N	Ink Utg Netto	1,2,3		39,0 39,0	34,0 34,0	45,0 45,0	25,0 25,0	20,0 20,0	20,0 20,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	0,0 144,0 144,0	0,0 125,0 125,0
Reinvestering Utemiljöer																	
Reinvestering Park och Naturområden	N	Ink Utg Netto	1,2,3		59,0 59,0	50,0 50,0	40,0 40,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	45,0 45,0	0,0 225,0 225,0	0,0 225,0 225,0
Reinvestering Lekmiljöer	N	Ink Utg Netto	1,2,3		16,0 16,0	25,0 25,0	24,0 24,0	24,0 24,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	25,0 25,0	0,0 123,0 123,0	0,0 125,0 125,0
Reinvestering Träd	N	Ink Utg Netto	1,2,3		5,0 5,0	5,0 5,0	6,0 6,0	6,0 6,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	0,0 37,0 37,0	0,0 50,0 50,0

	KF-beslut*		Status**	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034
Namngivna projekt																	
Avenyn och Götaplatsen- upprustning och utveckling		Ink	2	1,5	0,4											0,0	0,0
		Utg		4,0	12,0	31,0	150,0	150,0	70,0							401,0	0,0
		Netto		2,5	11,6	31,0	150,0	150,0	70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	401,0	0,0
Slakthusmotet - kommunala delar		Ink	3													0,0	0,0
		Utg				2,0	8,0	65,0	75,0	75,0	75,0					225,0	75,0
		Netto		0	0,0	2,0	8,0	65,0	75,0	75,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	225,0	75,0
Torslanda Tvärförbindelse	G	Ink	1													0,0	0,0
		Utg		10,3	26,0	30,0	45,0	125,0	10,0							210,0	0,0
		Netto		10,3	26,0	30,0	45,0	125,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	210,0	0,0
Upprustning av kanalmurar	I	Ink	2													0,0	0,0
		Utg		2,2	24,0	37,0	317,0	20,0	105,0	375,0	375,0	380,0	400,0	405,0	410,0	854,0	1970,0
		Netto		2,2	24,0	37,0	317,0	20,0	105,0	375,0	375,0	380,0	400,0	405,0	410,0	854,0	1970,0
Packhuskajen	N	Ink	1	12,3												0,0	0,0
		Utg		191,7	70,0	55,0	55,0	55,0	50,0	50,0						265,0	0,0
		Netto		179,4	70,0	55,0	55,0	55,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	265,0	0,0
Engelbrektslänken	G	Ink	1	15,1	32,0	85,0	40,0									125,0	0,0
		Utg		32,7	50,0	160,0	100,0									260,0	0,0
		Netto		17,6	18,0	75,0	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	135,0	0,0
Hisingsbron	G	Ink	1	1973,7												0,0	0,0
		Utg		3748,0	20,0											0,0	0,0
		Netto		1774,3	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Initiala åtgärder kollektivtrafik och cykel		Ink	1		8,0											0,0	0,0
		Utg			8,0											0,0	0,0
		Netto		0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*Ange med G, I eller N om projektet har Genomförandebeslut, Inriktningsbeslut eller om det har eller förväntas hanteras på Nämndsnivå

**Ange 1 för genomförandefas, 2 för aktiv planeringsfas eller 3 för planering inte påbörjad

Kapitalkostnadsutveckling (inklusive exploatering)

OBS för 2025 och framåt används räntesats 2,25%

kapitalkostnader (netto, inklusive upplösning av investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster)

	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall											
(mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Befintlig anläggningsvolym (simulering)	169	172	168	178	199	249	318	462	521	638	621	605	541	561	528	481	420	357	311	295	
Avskrivningar	111	120	128	137	159	202	262	383	437	450	443	437	382	412	388	350	296	239	198	185	
Ränta	57	52	39	40	40	48	57	79	84	188	178	168	158	149	140	131	124	118	113	109	
Pågående investeringar							0	0	0	40	117	200	271	314	382	485	542	573	620	622	
Avskrivningar							0	0	0	27	77	124	162	189	228	286	322	343	373	369	
Ränta							0	0	0	13	39	76	109	125	154	198	221	230	247	253	
Planerade investeringar (ej påbörjade)							0	0	0	0	27	90	162	239	323	417	509	648	842	1010	
Avskrivningar							0	0	0	0	21	71	129	189	253	322	391	492	620	732	
Ränta							0	0	0	0	5	18	34	51	71	95	118	156	222	278	
Total Kapitalkostnadsutveckling	169	172	168	178	199	249	318	462	521	678	764	894	974	1114	1232	1383	1472	1578	1773	1927	
Avskrivningar	111	120	128	137	159	202	262	383	437	477	542	632	673	790	868	958	1009	1073	1191	1286	
Ränta	57	52	39	40	40	48	57	79	84	201	222	262	301	325	364	425	463	505	582	641	

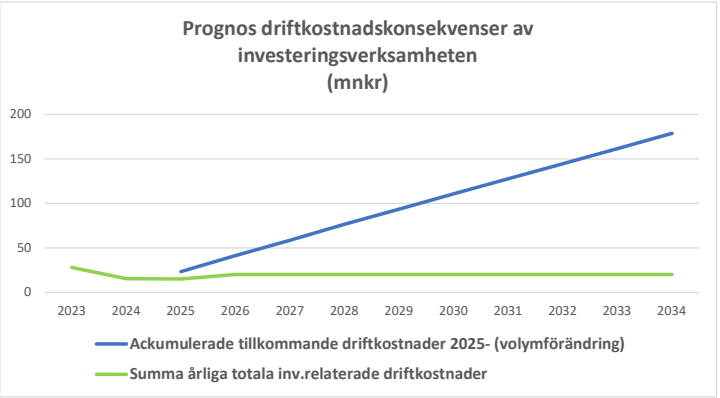
(obs anges i mnkr i löpande priser)
Övriga driftkonsekvenser (ej kapitalkostnader)

(mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Driftkostnader tillkommande anläggningar	23,4	18,0	17,0	18,2	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
ev varav medfinansiering statlig infrastruktur (årlig kostnad)	0,4			1,2						
ev varav minskade driftkostnader avgående anläggningar										
varav driftkostnader tillkommande anläggningar, konstgestaltning 1%										
varav investeringsområde/väsentligt projekt X										
varav investeringsområde/väsentligt projekt Y										
Summa (netto årligen tillkommande driftkonsekvenser)	23,4	18,0	17,0	18,2	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Akkumulerade tillkommande driftkostnader 2025- (volymförändring)	23,4	41,4	58,4	76,6	93,6	110,6	127,6	144,6	161,6	178,6

(mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Investeringsrelaterade driftkostnader (rivning, sanering, evakuering, utrangering)	24,6	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Detaljplanekostnader, myndighetskostnader	3,6	0,6										
Etableringsskötsel (förändrad redovisningsprincip)				5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
varav investeringsområde/väsentligt projekt X												
varav investeringsområde/väsentligt projekt Y												
m fl												
Summa årliga totala inv.relaterade driftkostnader	28,2	15,6	15,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

Övriga poster som information - ej underlag för nominering (mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kostnader - planerat och akut underhåll *)	159,2	171,0					

*) exklusive anläggningar som finansieras av Västtrafik. Utfall år 2023 är lägre än planerad volym på grund av beslutade besparingar för budget i balans, vilket innebär att planerade åtgärder har förskjutits i tid. Budget år 2024 har anpassats utifrån ekonomiska förutsättningar varför planerade åtgärder senareläggs.

Stadsmiljönämnden		Ekologisk dimension (Gröna obligationer)	Ekologisk dimension (Miljö- och klimatprogrammet)			Social dimension				
Nominerad volym 2025-2029 (tkr)		Andel av volymen under planperioden som uppfyller kriterierna för stadens Gröna obligationer	Skapar förutsättningar för att nå delmålet "Naturen"	Skapar förutsättningar för att nå delmålet "Klimatet"	Skapar förutsättningar för att nå delmålet "Människan"	Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser	Ökad/jämlig folkhälsa	Trygga fysiska miljöer	Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation	Fler arbetstillfällen/besöks- härjens utveckling
Investeringsområde Gång- och cykeltrafik										
Nyinvestering	845 000	>80%	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Kollektivtrafik										
Nyinvestering	930 000	40-60%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Bil- och godstrafik										
Nyinvestering	470 000	<20%	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Utemiljöer										
Nyinvestering	480 000	40-60%	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Reinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Investeringsområde Reinvestering Spårvägsbanan										
Nyinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	335 000	>80%	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Investeringsområde Reinvestering Byggnadsverk										
Nyinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	770 000	<20%	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Investeringsområde Reinvestering Energieffektivisering och belysning										
Nyinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	675 000	40-60%	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Investeringsområde Reinvestering Gator och vägar										
Nyinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	1 215 000	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Investeringsområde Reinvestering Utemiljöer										
Nyinvestering		Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant
Reinvestering	385 000	40-60%	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar delvis	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Bidrar i stor utsträckning	Inte relevant	Bidrar delvis
Namngivna projekt:										
Nyinvestering:										
Avenyn och Götaplatsen- upprustning	401 000	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar i stor utsträckning
Torslanda Tvärförbindelse	210 000	<20%	Motverkar delvis	Motverkar delvis	Inte relevant	Inte relevant	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Engelbrektslänken	260 000	<20%	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Bidrar delvis
Reinvestering:										
Upprustning av kanalmurar	854 000	20-40%	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis
Packhuskajen	265 000	20-40%	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis	Bidrar delvis	Inte relevant	Bidrar delvis

Kontakt

Telefon:

031-365 00 00 (Göteborgs Stads kontaktcenter)

E-post:

goteborg@goteborg.se

Bilaga till

Förutsättningar för budget 2025-2027

Sammanställning av bolagsstyrelsernas långsiktiga investeringsplaner för perioden 2025-2034

Nedan framgår bolagens inlämnade material, samt en av stadsledningskontoret sammanställd översikt över bolagens investerings- och lånevolymer.

Sammanställning 2025-2029	2025		2026		2027		2028		2029		2025-2029		2025-2029
	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	
<u>Energi</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Energi</u>
Gbg Energi	2730	1450	2180	670	2130	740	1760	320	1980	500	10780	3680	Gbg Energi
<u>Totalt</u>	<u>2730</u>	<u>1450</u>	<u>2180</u>	<u>670</u>	<u>2130</u>	<u>740</u>	<u>1760</u>	<u>320</u>	<u>1980</u>	<u>500</u>	<u>10780</u>	<u>3680</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Bostäder</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Bostäder</u>
Framtiden	3225	1760	3396	1820	3738	2008	4100	2349	4528	2734	18987	10671	Framtiden
<u>Totalt</u>	<u>3225</u>	<u>1760</u>	<u>3396</u>	<u>1820</u>	<u>3738</u>	<u>2008</u>	<u>4100</u>	<u>2349</u>	<u>4528</u>	<u>2734</u>	<u>18987</u>	<u>10671</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Lokaler</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Lokaler</u>
Higab	942	612	717	387	224	-106	302	-28	240	-90	2425	775	Higab
Älvstranden Utv	969	350	521	-350	403	200	576	300	430	50	2898	549	Älvstranden Utv
Parkeringsbolaget	185	0	167	0	643	0	502	196	374	56	1871	252	Parkeringsbolaget
<u>Totalt</u>	<u>2096</u>	<u>962</u>	<u>1405</u>	<u>37</u>	<u>1270</u>	<u>94</u>	<u>1380</u>	<u>468</u>	<u>1044</u>	<u>16</u>	<u>7194</u>	<u>1576</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Kollektivtrafik</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Kollektivtrafik</u>
Gbg Spärvägar	19	0	34	0	4	0	3	0	7	0	67	0	Gbg Spärvägar
<u>Totalt</u>	<u>19</u>	<u>0</u>	<u>34</u>	<u>0</u>	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>7</u>	<u>0</u>	<u>67</u>	<u>0</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Turism, kultur, evenem</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Turism, kultur, evenem</u>
Got Event AB	35	0	36	0	38	0	39	0	40	0	188	0	Got Event AB
Liseberg	221	-20	209	-115	442	65	302	-95	93	-310	1268	-475	Liseberg
<u>Totalt</u>	<u>256</u>	<u>-20</u>	<u>245</u>	<u>-115</u>	<u>480</u>	<u>65</u>	<u>341</u>	<u>-95</u>	<u>133</u>	<u>-310</u>	<u>1456</u>	<u>-475</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Hamn</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Hamn</u>
Gbg Hamn	1134	868	1600	1330	1642	1363	918	629	452	-180	5746	4010	Gbg Hamn
<u>Totalt</u>	<u>1134</u>	<u>868</u>	<u>1600</u>	<u>1330</u>	<u>1642</u>	<u>1363</u>	<u>918</u>	<u>629</u>	<u>452</u>	<u>-180</u>	<u>5746</u>	<u>4010</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Interna bolag</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Interna bolag</u>
Gbg Stads Leasing	753	100	786	100	844	100	822	100	675	100	3880	500	Gbg Stads Leasing
<u>Totalt</u>	<u>753</u>	<u>100</u>	<u>786</u>	<u>100</u>	<u>844</u>	<u>100</u>	<u>822</u>	<u>100</u>	<u>675</u>	<u>100</u>	<u>3880</u>	<u>500</u>	<u>Totalt</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
<u>Regionala bolag</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			<u>Regionala bolag</u>
Renova AB	572	200	780	270	164	120	435	100	469	100	2420	790	Renova AB
Gryaab AB	245	168	334	257	410	334	405	339	449	157	1843	1254	Gryaab AB
Grefab	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	100	0	Grefab
<u>Totalt</u>	<u>837</u>	<u>368</u>	<u>1134</u>	<u>527</u>	<u>594</u>	<u>454</u>	<u>860</u>	<u>439</u>	<u>938</u>	<u>257</u>	<u>4363</u>	<u>2044</u>	<u>Totalt</u>
Totalt alla bolag	11 049	5 487	10 781	4 369	10 702	4 824	10 183	4 209	9 757	3 117	52 472	22 006	Totalt alla bolag
	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	
	2025		2026		2027		2028		2029		2025-2029	2025-2029	

Sammanställning t.o.m. 2034	2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		2025-2034	2025-2034
	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån
Energi																								
Gbg Energi	2790	1640	2730	1450	2180	670	2130	740	1760	320	1980	500	2240	740	2115	560	1780	420	1510	400	1510	400	19934	6200
Totalt	2790	1640	2730	1450	2180	670	2130	740	1760	320	1980	500	2240	740	2115	560	1780	420	1510	400	1510	400	19934	6200
Bostäder																								
Framtiden	3581	2280	3225	1760	3396	1820	3738	2008	4100	2349	4528	2734	4811	3228	4288	2787	3860	2506	3626	2308	2607	1337	38179	22836
Totalt	3581	2280	3225	1760	3396	1820	3738	2008	4100	2349	4528	2734	4811	3228	4288	2787	3860	2506	3626	2308	2607	1337	38179	22836
Lokaler																								
Higab	620	290	942	612	717	387	224	-106	302	-28	240	-90	290	-40	266	-64	130	-200	77	-253	50	-280	3238	-62
Älustranden Utv	800	0	969	350	521	-350	403	200	576	300	430	50	362	50	278	-200	337	-250	258	0	338	90	4470	240
Parkeringsbolaget	221	0	185	0	167	0	643	0	502	196	374	56	314	62	134	-96	314	3	314	-37	264	-78	3211	106
Totalt	1641	290	2096	962	1405	37	1270	94	1380	468	1044	16	966	72	578	-360	781	-447	649	-290	652	-268	10919	284
Kollektivtrafik																								
Gbg Spårvägar	71	0	19	0	34	0	4	0	3	0	7	0	9	0	47	0	15	0	15	0	0	0	154	0
Totalt	71	0	19	0	34	0	4	0	3	0	7	0	9	0	47	0	15	0	15	0	0	0	154	0
Turism, kultur, evenem																								
Got Event AB	78	0	35	0	36	0	38	0	39	0	40	0	42	0	43	0	44	0	46	0	47	0	410	0
Liseberg	483	295	221	-20	209	-115	442	65	302	-95	93	-310	203	-225	194	-250	205	-260	198	-275	198	-275	2265	-1760
Totalt	561	295	256	-20	245	-115	480	65	341	-95	133	-310	245	-225	237	-250	249	-260	244	-275	245	-275	2675	-1760
Hamn																								
Gbg Hamn	1213	668	1134	868	1600	1330	1642	1363	918	629	452	-180	488	-169	363	-57	281	-158	244	-217	267	-189	7388	3220
Totalt	1213	668	1134	868	1600	1330	1642	1363	918	629	452	-180	488	-169	363	-57	281	-158	244	-217	267	-189	7388	3220
Interna bolag																								
Gbg Stads Leasing	694	100	753	100	786	100	844	100	822	100	675	100	676	100	674	100	690	100	694	100	699	100	7313	1000
Totalt	694	100	753	100	786	100	844	100	822	100	675	100	676	100	674	100	690	100	694	100	699	100	7313	1000
Regionala bolag																								
Renova AB	400	200	572	200	780	270	164	120	435	100	469	100	519	120	211	-200	672	240	670	270	656	110	5148	1330
Gryaab AB	158	103	245	168	334	257	410	334	405	339	449	157	676	391	652	373	567	490	656	581	729	645	5123	3735
Grefab	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	200	0
Totalt	578	303	837	368	1134	527	594	454	860	439	938	257	1215	511	883	173	1259	730	1346	851	1405	755	10471	5065
Totalt alla bolag	11 130	5 576	11 049	5 487	10 781	4 369	10 702	4 824	10 183	4 209	9 757	3 117	10 650	4 257	9 285	2 953	8 915	2 891	8 328	2 878	7 384	1 860	97 033	36 845
	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån	Inv.kostn	Nyupplån
	2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		2025-2034	2025-2034

Förklaring till den kategoribeskrivning som används i bolagens sifferbilagor:

KF	Projektet är av principiell karaktär och ska därför till KF (Sätt ett kryss)	
Grön	Projektet har positiva effekter på klimat och miljö (Sätt ett kryss)	Länk till stadens gröna ramverk
Kategori	Ange siffra 1, 2 eller 3	
1	Investeringsbeslut taget i styrelse/nämnd	
2	Planerade, definierade investeringar, ej ännu tagna i styrelse/nämnd	
3	Odefinierade investeringar	
(*)	Ökad skuld: positivt tal, Minskad skuld: negativt tal	
(**)	Om man angivit investeringsvolymen med fasta priser gör ni här en procentuell indexering till rörliga priser.	

Kluster Energi

Göteborg Energi AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	5
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	5
7	Finansiella mål och lånevolym.....	5
7.1	Lånevolym	6
7.2	Soliditet.....	6
8	Förändringar från föregående år.....	6
9	Utmaningar och osäkerheter	6
10	Indexuppräknings	7

Bilagor

Bilaga 1: Investeringsvolym 2024-2034

Bilaga 2: 10-2023-1931 10-årig investeringsprognos

1 Bakgrund

Göteborg Energi AB har från Stadsledningskontoret, Avdelningen för Finans- och koncernredovisning fått i uppdrag att ta fram en 10-årig investeringsprognos för åren 2024-2034 enligt en på förhand upprättad investeringsmall. Denna kompletteras med underlag där det i text redogörs för de kommande årens investeringsbehov.

Investeringsplanen är uppställd per produktområde. Dessutom redogörs separat för investeringar som uppfyller Göteborgs Stads ramverk avseende gröna obligationer. Syftet är att öka informationsvärdet i investeringsunderlaget. I underlaget redovisas också det bedömda årsvisa nyupplåningsbehovet och förmågan till amortering av befintliga lån såväl som en prognos för framtida kapitalkostnader.

Ärendet är styrelsebehandlat i Göteborg Energi AB styrelse 2023-12-07.

2 Sammanfattning

Göteborg Energi AB har från Stadsledningskontoret, Avdelningen för Finans- och koncernredovisning fått i uppdrag att ta fram en 10-årig investeringsprognos för åren 2024-2034 enligt en på förhand upprättad investeringsmall. Denna kompletteras med underlag där det i text redogörs för de kommande tio årens investeringsbehov. I underlaget redovisas det bedömda årsvisa nyupplåningsbehovet och förmågan till amortering av befintliga lån såväl som en prognos för framtida kapitalkostnader.

3 Processbeskrivning

Ramarna för investeringsmedel till olika verksamheter inom koncernen är beroende av att ett antal långsiktiga ekonomiska mål och förutsättningar för koncernen kan uppfyllas:

- Styrelsens och ägarens krav på avkastning uppfylls.
- Koncernen utvecklas med en stabil och god finansiell ställning med en soliditet 30%.

Investeringsprognosen är således avstämd mot en långsiktig ekonomisk plan. Syftet är att säkerställa att denna är rimlig inom ramen för de övergripande ekonomiska målen.

Följande processer och dokument bildar underlag till planen:

- Affärsplanen för 2024-2026, inklusive budget 2024.
- I affärsplanen ingår en investeringsöversikt på elva år som ligger till grund för denna rapport.
- Aktuella investeringskalkyler för större strategiska investeringar.

4 Investeringsområden

Under 2024-2034 beräknas den totala investeringsvolymen uppgå till 22 700 mkr av vilket investeringar i fjärrvärme utgör cirka 14 500 mkr.

Investeringar i stadens infrastruktur är en förutsättning för ett hållbart göteborgssamhälle. I detta ingår att säkerställa en långsiktigt trygg, förnybar och återvunnen energiproduktion. I hög grad drivs också de generella investeringsvolymerna av stadsutvecklingen. Takten i stadsutvecklingen har alltså en betydande påverkan på hur investeringsvolymerna utfaller inom framför allt fjärrvärme och elnät men också fjärrkyla. Därför är investeringsvolymerna förknippade med relativt stor osäkerhet. I nuläget bedöms nyinvesteringarna inom dessa tre produktområden totalt uppgå till knappt 11 200 mkr för hela perioden varav 4 500 mkr fram till år 2026.

I planperioden behövs nyinvesteringar för 6 000 mkr i nya produktionsanläggningar för fjärrvärme. Investeringsutgiften drivs huvudsakligen av betydande investeringar i ny förnybar produktion för att bidra till målet om en fjärrvärme helt baserad på förnybara och återvunna källor men också för att täcka det ökande samhällsbehovet. Även om definitiva beslut inte är fattade för fler nybyggnationer än biokraftvärmeverket i Rya så kommer frågan handla mer om när, snarare än om, investeringarna sker under innevarande planperiod. Förskjutningar i tid kan dock få effekter på det totala lånebehovet eftersom det är tätt förknippat med den ekonomiska utvecklingen i koncernen.

De alltjämt åldrande produktionsanläggningarna samt ledningsnäten för fjärrvärme kräver också större utgifter avseende reinvesteringar. För att undvika haverier och avbrott har koncernen en uttalad prioriteringsordning avseende ledningsnäten. I nuläget beräknas reinvesteringarna avseende fjärrvärme uppgå till 6 800 mkr.

Elnätsmarknaden regleras av energimarknadsinspektionen via lagkrav. Genom detta är elnätsbolagen skyldiga att reinvestera men också nyinvestera i elnätet. Reglermodellen medför att några större avsteg från dessa volymer inte är möjlig om samtidigt kravet på nuvarande lönsamhetsnivåer ska kunna upprätthållas. För elnät uppgår det totala investeringsbehovet till 5 600 mkr varav 2 600 mkr utgörs av nyinvesteringar. Den enskilt största nyinvesteringen hör samman med NOVOs etablering av en ny batterifabrik, vilket kräver avsevärd utökning av effektbehovet men också utökad anslutning mot regionnätet, något som beräknas medföra investeringsutgifter på 600 mkr under planperioden.

Även legala krav kan tvinga fram större investeringar. Ett sådant är regeringsbeslutet om att införa nya funktionskrav för elmätare i hela landet. De nya smarta elmätarna ska stärka konsumenterna och stimulera elmarknaden. Funktionskraven ska vara uppfyllda senast den 1 januari 2025 och beräknas kräva fortsatta investeringsutgifter på närmare 270 mkr.

Tidplanen för genomförande av investeringsprojekt är i det längre perspektivet ofta osäker eftersom förslagen skall prioriteras och i vissa fall utredas vidare innan beslut om genomförande kan verkställas. Politiska beslut, förändrade myndighetsbeslut och tillståndprocesser kan också förändra prioriteringsordningen. I synnerhet i närtid medför dessutom det osäkra omvärldsläget, höga inflationstakten och betydligt högre räntenivåer än under de senaste åren att exempelvis bostadsbyggandet drastiskt minskar. Detta har direkt påverkan på Göteborg Energis investeringsplan i och med att de grundförutsättningar som investeringsplanen bygger på förändras. Här kan nämnas exempelvis uppfyllandet av tidplanerna för större stadsutvecklingsprojekt till exempel Frihamnen, Älvstaden, Backaplan och Centralenområdet.

Utöver dessa osäkerheter finns det alltid risk för större haverier. En sådan incident kan medföra tvingande reinvesteringar utgifter på betydande belopp, något som saknas i investeringsplanen.

Investeringsplanen kan också komma att förändras beroende på koncernens ekonomiska utveckling i övrigt.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	1 199	1 800	2 790	2 730	2 180	2 130	1 760	1 980

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social

Se bifogad Excelfil

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Se bifogad Excelfil.

7 Finansiella mål och lånevolym

Under planperioden väntas lånebehovet uppgå till knappt 8 000 mkr. De ökande investeringsvolymerna driver upp lånebehovet vilket når sin topp under 2024-2025 för att därefter minska i ökningstakt. Orsaken är främst koncernens inriktning mot en förnybar och återvunnen energiproduktion vilket driver på etablering av nya och eller ombyggda produktionsanläggningar inom produktområdet fjärrvärme men också investeringar i elnätet som till stor del är en konsekvens av regleringen av elnätsmarknaden. Reglermodellen medför nämligen inte att några större avsteg från uppsatta investeringsvolymerna är möjlig om samtidigt kravet på nuvarande lönsamhetsnivåer ska kunna upprätthållas.

Även om den ackumulerade lånevolymen fortsätter öka under hela planperioden väntas ökningstakten avta för att i slutet av perioden plana ut eftersom de bedömda investeringsnivåerna bedöms minska. På motsvarande sätt speglas den ökande ackumulerade lånevolymen i en fallande soliditet under hela planperioden.

Göteborg Energi har uttalade avkastnings- och soliditetsmål men också krav från ägaren, Göteborgs Stadshus AB, på att lämna en procentuell andel av överskottet i koncernbidrag, i dagsläget 50%, (för 2023 är koncernbidraget 90%). Det resultatmässiga överskottet är samtidigt viktigt att till så stor del som möjligt behålla inom koncernen Göteborg Energi AB för att i högre utsträckning kunna egenfinansiera de stora investeringsbehoven och bibehålla koncernens soliditet

över tid. På så sätt kan Göteborg Energi minska lånebehovet, bromsa den framtida skuldtutvecklingen och dämpa räntekostnaderna. Ökad skuldsättning ger högre räntekostnader vilket också direkt minskar koncernbidraget till ägaren. Önskvärt hade varit ett mer dynamiskt procentuellt koncernbidrag som ägaren anpassade efter Göteborg Energi AB:s förmåga att istället egenfinansiera de ökande lånevolymerna.

7.1 Lånevolym

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	- 268	666	1 640	1 450	670	740	320	500

7.2 Soliditet

Se bifogad Excelfil.

8 Förändringar från föregående år

N/A

9 Utmaningar och osäkerheter

Tidplanen för genomförande av investeringsprojekt är i det längre perspektivet ofta osäker eftersom förslagen skall prioriteras och i vissa fall utredas vidare innan beslut om genomförande kan verkställas. Politiska beslut, förändrade myndighetsbeslut och tillståndprocesser kan också förändra prioriteringsordningen. I synnerhet i närtid medför dessutom det osäkra omvärldsläget, höga inflationstakten och betydligt högre räntenivåer än under de senaste åren att exempelvis bostadsbyggandet drastiskt minskar. Detta har direkt påverkan på Göteborg Energis investeringsplan i och med att de grundförutsättningar som investeringsplanen bygger på förändras. Här kan nämnas exempelvis uppfyllandet av tidplanerna för större stadsutvecklingsprojekt till exempel Frihamnen, Älvstaden, Backaplan och Centralenområdet.

Utöver dessa osäkerheter finns det alltid risk för större haverier. En sådan incident kan medföra tvingande reinvesteringsutgifter på betydande belopp, något som saknas i investeringsplanen.

Prioriteringskategorier

För att bedöma sannolikheten att en investering blir av görs en indelning av investeringsplanen i tre kategorier:

1. Investeringsbeslut fattat
2. Planerade, definierade investeringar, beslut inte fattat

3. Odefinierade investeringar

Affärsplanen är, som ett styrande dokument, i sin helhet beslutad av styrelsen men det betyder inte nödvändigtvis att varje enskild investering är beslutad.

Som en del i beredningsprocessen och innan investeringar genomförs sker en analys av marknadsmässiga och finansiella förutsättningar för att säkerställa att en investering ligger i linje med strategisk inriktning och uppfyller bolagets krav på lönsamhet och avkastning. Avsteg kan göras men sker endast i synnerliga fall. Genom en tydlig investeringsprocess säkerställer Göteborg Energi AB att de olika målen som ställs inom koncernen, i syfte att uppnå ägarkraven utan likviditets- eller lönsamhetsproblem, kan upprätthållas. Det är också genom noggrann planering av investeringsvolymerna och genomarbetade investeringskalkyler som koncernens begränsade ekonomiska resurser användas på ett mer effektivt sätt. Investeringsärenden med en projektbudget överstigande 20 mkr föreläggs alltid styrelsen för beslut. Övriga investeringsärenden beslutas inom attestordningen. Undantaget är dock ärenden som utifrån åtskillnadsreglerna i lagen beslutas av styrelsen i dotterbolaget Göteborg Energi Nät AB.

Göteborg Energi har uttalade avkastnings- och soliditetsmål men också krav från ägaren, Göteborgs Stadshus AB, på att lämna en procentuell andel av överskottet i koncernbidrag, i dagsläget 50%, (för 2023 är koncernbidraget 90%). Det resultatmässiga överskottet är samtidigt viktigt att till så stor del som möjligt behålla inom koncernen Göteborg Energi AB för att i högre utsträckning kunna egenfinansiera de stora investeringsbehoven och bibehålla koncernens soliditet över tid. På så sätt kan Göteborg Energi minska lånebehovet, bromsa den framtida skuldtutvecklingen och dämpa räntekostnaderna. Önskvärt hade varit ett mer dynamiskt procentuellt koncernbidrag som ägaren anpassade efter Göteborg Energi AB:s förmåga att istället egenfinansiera de ökande lånevolymerna.

10 Indexuppräknings

All inrapportering har skett i rörliga priser enligt instruktionen.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)																	
	KF X	Kategori 1-3	Grön X	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
NYINVESTERINGAR																	
Fjärrvärme		1, 2		320	150	-86	330	1	414	552	547	117	74	266	809	1 555	2 364
Fjärrvärme - gröna	X	1, 2	X	1 012	1 263	857	391	438	248	210	152	434	32	0	3 197	828	4 025
Fjärrkyla		1, 2	X	59	101	190	108	45	45	109	84	24	30	78	489	326	815
Stadsfiber		1, 2		110	82	65	76	64	65	55	55	55	55	55	350	275	625
Elnät		1, 2		274	190	204	262	384	194	368	192	194	174	174	1 233	1 101	2 334
Laddning		1, 2	X	10	12	1	12	1	12	1	0	0	0	0	40	1	41
Gasnät		1, 2		8	6	7	7	6	6	6	6	6	6	6	30	28	58
Gemensamt		1, 2		62	39	28	19	19	20	21	22	23	24	26	124	115	239
Övrigt inkl. koncernjustering		1, 2		-118	-122	-125	7	4	10	14	9	7	11	7	-226	48	-178
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 738	1 719	1 140	1 211	961	1 013	1 335	1 067	859	405	611	6 044	4 277	10 321
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)				0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 738	1 719	1 140	1 211	961	1 013	1 335	1 067	859	405	611	6 044	4 277	10 321

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
REINVESTERINGAR														
Fjärrvärme	421	465	613	536	547	692	639	749	665	842	644	2 853	3 540	6 393
Sol- och vindenergi	0	2	0	2	5	2	0	2	1	3	0	11	6	17
Elnät	363	427	357	327	212	215	212	237	222	227	227	1 538	1 125	2 663
Laddning	7	1	5	1	1	1	4	5	5	5	5	9	24	33
Övriga produktområden	262	115	65	53	35	57	49	55	27	28	23	324	182	506
SUMMA REINVESTERINGAR														
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR														
TOTALT INVESTERINGAR														
	2 790	2 730	2 180	2 130	1 760	1 980	2 240	2 115	1 780	1 510	1 510	10 780	9 154	19 934

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
UNDERHÅLLSKOSTNADER														
Årliga underhållskostnader	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)														
Avskrivning	737	803	949	939	976	1 017	1 066	1 109	1 145	1 165	1 200	4 684	5 684	10 368
Räntekostnad	210	274	333	311	330	344	366	389	406	425	450	1 593	2 036	3 629
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER														
	947	1 077	1 282	1 250	1 306	1 361	1 432	1 498	1 551	1 590	1 650	6 277	7 720	13 997

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET														
Årlig skuldförändring (mnkr)	1 640	1 450	670	740	320	500	740	560	420	400	400	3 680	2 520	6 200
Soliditetsprognos (procent)	46%	44%	44%	43%	44%	44%	43%	43%	43%	43%	43%	44%	43%	43%

Kluster Bostäder

Förvaltnings AB Framtiden

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	4
4	Investeringsområden	4
5	Hållbarhetsdimensioner.....	7
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	7
7	Finansiella mål och lånevolym	8
7.1	Lånevolym	9
7.2	Soliditet.....	9
8	Förändringar från föregående år.....	10
9	Utmaningar och osäkerheter	10
10	Indexuppräknings	10

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1, Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

Framtidenkoncernen har upprättat investeringsprognos för åren 2024-2034 enligt förfrågan från Stadsledningskontoret. All information i föreliggande rapport har behandlats av Förvaltnings AB Framtidens styrelse den 13 december 2023.

Framtidenkoncernen äger per 31 augusti 2023 totalt sett ca. 75 800 bostäder med en total yta på ca. 4 798 000 kvm samt lokaler med en total yta på ca. 501 000 kvm. I Framtidenkoncernen ingår, per 31 augusti 2023, Förvaltnings AB Framtiden, Poseidon, Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder, Framtiden Byggutveckling, Egnahemsbolaget, Bygga Hem, Göteborgs Lokaler samt Störningsjouren.

Framtidenkoncernen upprättar vid två tillfällen per år en långsiktig prognos över koncernen finansiella ställning över 11 år. Prognoserna ligger till grund för beräkningar av bland annat investeringar, kassaflöden, soliditet och belåningsgrad över tid. Prognosen är ett viktigt styrinstrument för att följa den finansiella strategin samt för att kunna fatta finansiella beslut och fastställande av årliga kassaflödeskrav.

Koncernens bolag följer i sin rapportering till staden K3-reglerna. Koncernens officiella årsredovisning upprättas enligt IFRS-regelverket.

Följande antaganden/avgränsningar är gjorda i den finansiella prognosen:

- Bostadsrätter är inte inkluderade eftersom dessa inte binder kapital långsiktigt
- Eventuell omställning av bostadsrätter till hyresrätter vid behov har inte beaktats
- Investeringar bedöms öka fastighetsvärdet med motsvarande belopp.
- Prisökningar inom drift- och underhållskostnader samt investering i befintligt bestånd motsvaras av årliga hyresökningar, dock inte ränteökningar
- Ränteantagande är gjorda i enlighet med instruktion från Stadsledningskontoret

2 Sammanfattning

Framtidenkoncernens långsiktiga prognos över totala investeringar för åren 2024-2034 är i paritet med föregående års prognos och uppgår till cirka 41,8 mdkr (41,9), där nyinvesteringarna (nyproduktion, förvärv, konverteringar och solelssatsningar) utgör cirka 25,1 mdkr (25,6) och reinvesteringarna (investeringar i befintligt bestånd och övriga investeringar) utgör cirka 16,7 mdkr (16,3).

Prognos över underhållskostnaderna, som inte är en del av investeringarna, uppgår till totalt cirka 7,7 mdkr, vilket cirka 2,7 mdkr lägre än prognosen i december 2022 avseende åren 2023-2033.

Totala räntekostnader för hela perioden 2024-2034 beräknas att uppgå till cirka 14,4 mdkr, vilket är en ökning med 1,6 mdkr jämfört med föregående års långsiktiga prognos. De högre räntekostnaderna är främst att förklara med högre antagna räntenivåer.

Prognosticerade investeringar och underhåll påvisar ett ökat lånebehov över perioden 2024-2034 om cirka 25,1 mdkr (27,4), vilket innebär en total beräknad

lånevolym vid periodens utgång på cirka 50,0 mdkr.

Den justerade soliditeten indikeras att uppgå till 52% och belåningsgraden indikeras till 34% vid utgången av år 2034. Koncernens beräknade självfinansieringsgrad för prognosperioden uppgår till +2%. En ackumulerad självfinansieringsgrad från år 2018, som är basåret vid beräkning av långsiktig finansieringsgrad, visar på +12%.

3 Processbeskrivning

Investeringsprognosen är baserad på investeringsbehov rapporterad från koncernens bolag, vad gäller nyinvesteringar och reinvesteringar. Nyinvesteringarna är främst baserade på Framtiden Byggutvecklings planering för nyproduktion av hyresrätter samt investeringar i solenergi.

Nyinvesteringarna är också baserade på de förvaltande bolagens planering gällande investeringar i förvärv, konverteringar, solenergi samt investeringar i övrig nyproduktion (exempelvis påbyggnation). Reinvesteringarna är baserade på de förvaltande bolagens planering gällande investeringar i befintligt bestånd samt övriga investeringar.

Koncernen gör därutöver anpassningar av det totala behovet av investeringar utifrån den finansiella strategin med avseende på balansering och prioritering för en långsiktig finansiell uthållighet.

När det gäller underhåll och investering i befintligt bestånd följer koncernens förvaltningsbolag en prioritering som innebär att i första hand prioritera åtgärder utifrån:

- Fara för liv
- Lagkrav
- Strategi för utsatta områden

Koncernens bedömning är genom att ligga på en långsiktig nivå på underhåll och investering i befintligt bestånd, i enlighet med följande rapport, kan fastigheternas värde och funktion i huvudsak säkerställas och en förvaltning kan levereras på en rimlig nivå.

4 Investeringsområden

Totala investeringar

Totala investeringar under perioden 2024-2034 uppgår enligt den långsiktiga prognosen till 41,8 mdkr (41,9). Totala investeringar består av investeringar i nyproduktion, konverteringar, förvärv, solenergi och investeringar i befintligt bestånd samt övriga investeringar. Underhållskostnader redovisas separat nedan, eftersom de inte utgör en del av investeringarna, enligt K3-regelverket.

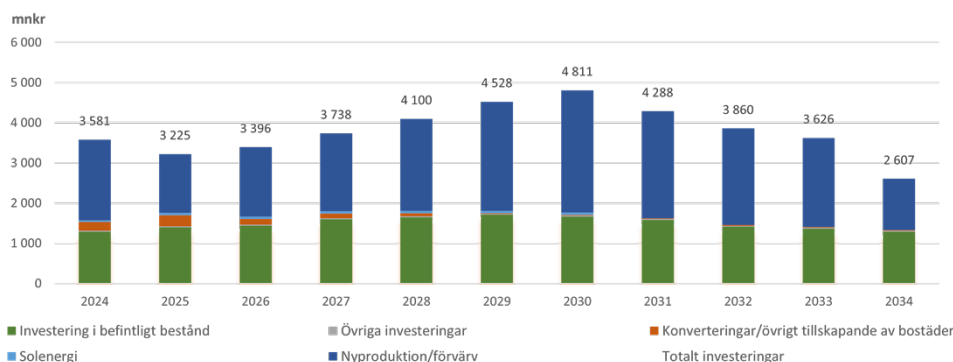

Diagram över totala investeringar (2024-2034)

Nedanstående tabell över totala investeringar fram till 2029 visar en lägre investeringsnivå, främst för åren 2025, 2026 och 2027. Avvikelsen kan i första hand förklaras med en förändrad prognos över färdigställande av bostäder för åren 2026-2028, då en anpassning har gjorts av produktionsplanen utifrån en uppdaterad bedömning.

Koncernen har inte bedömt att några projekt ska beslutas på kommunfullmäktigenivå eller bedöms inte vara av annan principiell beskaffenhet.

I investeringsprognosen för åren 2024-2034 ingår cirka 60 stycken projekt som överstiger 250 mnkr i investeringsvolym. Utav dessa är 43 projekt inom nyproduktion och 17 inom investeringar i befintligt bestånd (se tabell nedan).

Antal projekt	250-499 mnkr	500-749 mnkr	750-999 mnkr	1 000-1 499 mnkr	Total
Nyinvesteringar	31	7	2	3	43
Reinvesteringar	13	4	0	0	17
Total	44	11	2	3	60

Tabell över antal investeringsprojekt 250 mnkr, (ca.), (2024-2034)

Nyinvesteringar

Inom stadens kategorisering nyinvesteringar inkluderas investeringar i nyproduktion, konverteringar, förvärv samt solenergi. Prognosen för perioden 2024-2034 gällande nyinvesteringar uppgår till totalt cirka 25,1 mdkr, vilket är cirka 0,5 mdkr lägre än senaste prognosen rapporterad i december 2022 avseende perioden 2023-2033.

Färdigställande av nya bostäder är högt prioriterat utifrån behov av fler bostäder, områdesutveckling och koncernens finansiella tillväxt. Värdeskapande stadsutveckling är grunden för vår nyproduktion. Vi arbetar aktivt med att nå låga produktionskostnader och låga hyresnivåer för att bygga affärsmässiga projekt som är attraktiva för göteborgarna.

Våra nyproduktionsprojekt bedöms utifrån följande parametrar:

- Volymmål
- Områdesutveckling
- En blandad stad
- Utvecklingsområden
- Gestaltning och kvalitet
- Hyresnivå

- Produktionskostnad
- Lönsamhet

Möjligheten till nyproduktion påverkas också i hög grad av:

- Tillgång till byggrätter
- Framdrift av program och detaljplaner
- Koncernens finansiella utrymme

Kommunfullmäktiges mål är att Framtidenkoncernen ska färdigställa 2 300 bostäder per år från år 2025. För åren 2025-2026 bedömer bolaget att det inte är möjligt att nå målet och för åren därefter mycket svårt. För att öka förutsättningarna för en högre produktion behöver bolaget arbeta aktivt med att erhålla fler lagakraftvunna planer och med att förvärva byggrätter över hela staden. Koncernen har finansiell beredskap för en produktion om cirka 1 000 bostäder per år, varav majoriteten är hyresrätter. Blir produktionen högre behöver nya finansiella beslut fattas och blir produktionen lägre kan utrymmet för underhåll och renovering utökas.

Volymer avseende bostadsrätter/äganderätter är inte inkluderade i denna finansiella prognos med anledning av att detta inte utgör en investering som långsiktigt belastar balansräkningen, utan är till karaktären ett rörelsekapital.

Koncernen har beslutat om en plan för solenergi för år 2023-2030. Prognos för investeringar i solenergi för åren 2024-2034 uppgår till ca. 385 mnkr. Investeringar i konverteringar prognosticeras till ca. 955 mnkr över perioden 2024-2034.

Reinvesteringar

Prognos för reinvesteringar, där investering i befintligt bestånd samt övriga investeringar ingår, uppgår till totalt cirka 16,7 mdkr, vilket cirka 400 mnkr högre än senaste prognosen rapporterad i december 2022 avseende åren 2023-2033.

När det gäller koncernens investeringar i befintligt bestånd, så beslutas projekt över 50 mnkr av Förvaltnings AB Framtidens styrelse enligt Framtidenkoncernens riktlinje för projekt och investeringar. Varje bolag gör prioriteringen när en fastighet behöver underhållas/byggas om.

Underhållskostnader

Underhållskostnader ingår inte i investeringarna i enlighet med K3 regelverket. Dessa redovisas dock här, samt inkluderas i matrisen under underhållskostnader, för att därmed återge den totala långsiktiga prognosen för koncernen.

Prognos för underhållskostnaderna uppgår till totalt cirka 7,7 mdkr, vilket cirka 2,7 mdkr lägre än prognosen i december 2022 avseende åren 2023-2033 (se avsnitt Underhåll och investering i befintligt bestånd).

Underhåll och investering i befintligt bestånd

Prognos för underhållskostnader och investering i befintligt bestånd för åren 2024-2034 uppgår totalt till 24,1 mdkr, vilket är 2,3 mdkr lägre än prognosen i december 2022 avseende åren 2023-2033. Den lägre prognosen för underhåll och investering i befintligt bestånd förklaras främst med att en anpassning har genomförts av den totala underhållsnivån till de ekonomiska förutsättningar som återspeglas i den långsiktiga prognosen.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	2 690	2 187	3 581	3 225	3 396	3 738	4 100	4 528

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Nyinvesteringar	Ca. 90%	Ca. 22%
Reinvesteringar	Ca. 50%	Ca. 45%

I tabellen görs en bedömning, i enlighet med anvisningarna från Stadsledningskontoret av respektive investeringsområde utifrån två hållbarhetsdimensioner.

Kommentar utifrån en ekologisk dimension

Vid investering i nyproduktion eller befintligt bestånd sker alltid viss negativ påverkan på den ekologiska dimensionen bland annat genom de klimatutsläpp som uppstår i produktionsprocessen.

Kommentar utifrån en social dimension

Av koncernens investeringar i nyproduktion för perioden utgörs cirka 22% av investeringar i något av stadens särskilt utsatta områden, inklusive Tynnered och området kring Frölunda Torg. I koncernens strategi för utvecklingsområden ingår investeringar i nyproduktion för att skapa framtidstro, bidra till stadsutveckling och till en mindre segregerad stad. Det bedöms kunna bidra till målområdena ökad/jämlig tillgång, trygga fysiska livsmiljöer samt tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation.

Av koncernens investeringar i befintligt bestånd för perioden utgörs cirka 45% av investeringar i något av stadens särskilt utsatta områden, inklusive Tynnered och Frölunda Torg. I koncernens strategi för utvecklingsområden ingår investeringar i det befintliga beståndet som en väsentlig del för att skapa framtidstro och bidra till stadsutveckling. Det bedöms kunna bidra till målområdena ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser samt trygga fysiska livsmiljöer.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Koncernens nyinvesteringar bedöms bidra till att bibehålla eller öka värdet på omringliggande fastigheter. Koncernens bedömning är också att investeringar i nyproduktion bidrar att minska bostadsbristen i staden och möjliggör för fler att kunna flytta till Göteborg och därigenom bidra till ökade skatteintäkter och bidra

till stadens långsiktiga finansiering.

Av koncernens reinvesteringar bedöms i huvudsak bidra till minskade driftskostnader i förhållande till idag samt/eller bidra till att bibehålla värde och/eller funktion på fastigheterna.

Driftskostnaderna för perioden 2024-2034 beräknas till cirka 40,1 mdkr, varav cirka 1,2 mdkr hänförs till den prognosticerade nyproduktionen över tidsperioden. Inom driftkostnader inbegrips de taxebundna driftskostnaderna, bland annat värme och el, samt de icke taxebundna driftskostnaderna, såsom till exempel reparationer och fastighetsskötsel. Driftskostnaderna, och dess ökning genom nyproduktion, täcks av de hyresintäkter som debiteras för bostäderna.

Ränteantagande i prognosen för åren 2024-2029 är 3,57% och är 3,97% för åren 2030-2034.

Totala räntekostnader för hela perioden 2024-2034 beräknas att uppgå till cirka 14,4 mdkr. Tillkommande räntekostnader med anledning av utökat lånebehov beräknas till cirka 4,3 mdkr (5,1) över perioden. Genomsnittlig årlig räntekostnad uppgår till knappt 1,3 mdkr.

Totala avskrivningar beräknas för hela perioden 2024-2034 att uppgå till cirka 17,9 mdkr (17,4). Avskrivningar hänförliga till nyinvesteringar beräknas till cirka 3,1 mdkr (3,4) för perioden.

Prognosen beaktar inga nedskrivningar på portföljnivå avseende kommande projekt under åren 2024-2034. Nedskrivningar i tidigare beslutade projekt är beräknade till 35,0 mnkr under 2024 samt 2,6 mnkr under 2025.

Vakansgraden inom koncernen är låg och bedöms fortsatt vara låg under prognosperioden med avseende på den bostadsbrist som råder inom Göteborgs Stad.

7 Finansiella mål och lånevolym

Det överordnade målet enligt koncernens finansiella strategi är att ha en begränsad risknivå genom att begränsa den långsiktiga belåningsgraden (lånevolym i förhållande till fastigheternas marknadsvärde) om högst 30% och upprätthålla en justerad soliditet (eget kapital i förhållande till marknadsvärderad balansomslutning) om lägst 50% på koncernnivå.

Investeringar i befintligt bestånd ska ske till 100% genom självfinansiering och målet är att 30% av nyproduktionsinvesteringen över tid ska finansieras via eget kassaflöde. Självfinansieringsgraden är ett viktigt styrmedel för att hålla de beslutade långsiktiga risknivåerna.

Framtidenkoncernen använder självfinansieringsgrad som en parameter för att styra de finansiella prioriteringarna på övergripande nivå i koncernen och för att kunna balansera nyproduktion, underhåll och investeringar i befintligt bestånd och extrasatsningar i utvecklingsområden. Dessutom används själv-finansieringsgrad till den årliga kravställningen på operativt kassaflöde.

Framtidenkoncernen definierar självfinansieringsgrad till hur stor del som ”Kassaflöde innan nyproduktion & förvärv” finansierar investeringar i nyproduktion, förvärv och konverteringar. Koncernen beräknar en vägd självfinansieringsgrad för hela perioden.

Kommentar utifrån en ekonomisk dimension

För att spegla den förändrade fastighetsmarknaden, med bland annat högre räntenivåer, har ett antagande gjorts i aktuell prognos om högre avkastningskrav med 0,5%-enhet under året 2023 och ytterligare 0,25%-enhet under 2024. Inget beaktande har gjorts av eventuella fluktuationer i marknadsvärdet utöver ovanstående antagande.

Den långsiktiga prognosen indikerar en justerad soliditet på 52% år 2034 samt en belåningsgrad på 34% under konstanta marknadsförhållanden. Belåningsgradens nivå indikerar att den i slutet av prognosperioden överstiger koncernens finansiella strategi. Förändras tillgångarnas marknadsvärde, så förändras belåningsgrad och justerad soliditet.

Koncernens beräknade självfinansieringsgrad för prognosperioden uppgår till +2%. En ackumulerad självfinansieringsgrad från år 2018, som är basåret vid beräkning av långsiktig finansieringsgrad, visar på +12%.

Resultat efter finansnetto prognosticeras över perioden till 0,4 mdkr. Operativt kassaflöde, dvs. kassaflöde efter underhåll & investeringar i befintligt bestånd och övriga investeringar, redovisas med 0,5 mdkr över perioden.

7.1 Lånevolym

Prognosticerad lånevolym per 31 december 2034 uppgår till 50,0 mdkr, vilket är en ökad upplåning under perioden 2024-2034 med 25,1 mdkr (27,4). Total lånevolym per den 31 oktober 2023 är ca. 24,5 mdkr.

Lånevolymen ökar över prognosperioden 2024-2029 i förhållande till utfall 2022 och prognos 3, 2023, främst med avseende på ökade investeringar i nyproduktion. Det är en följd av högre prognos över färdigställandevolymer främst från 2026 till 2031. Då en större andel av det operativa kassaflödet går till räntekostnader innebär det också att lånevolymen ökar.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	747	1 232	2 280	1 760	1 820	2 008	2 349	2 734

7.2 Soliditet

Koncernen har en soliditet, enligt K3, som går från 30% år 2024 till 20% år 2034. Den lägre soliditeten förklaras främst av att balansomslutningen i koncernen stärks över tid med anledning av investeringsvolymen i nyproduktion samt i befintligt bestånd. Koncernens resultat över perioden växer dock inte i den omfattning som krävs för att bibehålla koncernens soliditet. Resultatutvecklingen är negativ över tid, vilket främst är beroende på de höga räntekostnaderna med anledning av höga räntenivåer samt en högre lånevolym.

Den långsiktiga prognosen ger en justerad soliditet på 52% år 2034.

8 Förändringar från föregående år

Total investeringsvolym för åren 2024-2034 uppgår till 41,8 mdkr, vilket är 0,1 mdkr lägre jämfört med föregående prognos över 11-årsperioden.

Investeringar i nyproduktion prognosticeras på en lägre nivå med ca. 0,9 mdkr över perioden, främst med avseende på att en lägre antagen produktionskostnad. Investering i förvärv prognosticeras högre med 0,3 mdkr, främst hänförlig till anskaffande av mark till nyproduktionsprojekt.

Investeringar i befintligt bestånd prognosticeras på en högre nivå med 0,4 mdkr, jämfört med föregående år, främst med avseende på en omallokering från underhållskostnader. Prognosen avseende underhållskostnader och investering i befintligt bestånd prognosticeras totalt på en lägre nivå med ca. 2,3 mdkr.

Räntekostnaderna uppgör till 14,4 mdkr för tidsperioden 2024-2034, vilket är 1,6 mdkr högre än föregående prognos avseende 2023-2033. De högre räntekostnaderna förklaras främst av högre räntenivåer (intervallet 3,57%-3,97% jämfört med föregående år då intervallet var 2,53% -3,33%).

9 Utmaningar och osäkerheter

I den långsiktiga prognosen är ränterisken och dess påverkan på räntekostnaderna den största risken, dels med anledning av eventuellt ytterligare höjda räntenivåer, dels med anledning av ökad lånevolym.

En högre räntenivå med +1%-enhet från och med år 2025 beräknas påverka de totala räntekostnaderna med ca. 4,5 mdkr över perioden, vilket påverkar resultatet efter finansnetto och kassaflödet med motsvarande. Det sänker också den justerade soliditeten med 3,1%-enheter samt höjer belåningsgraden med 3,1%-enheter per utgången av år 2034.

Ökade räntenivåer påverkar också efterhand avkastningskraven på fastigheterna, vilket är en avgörande faktor vid fastställande av fastighetsvärdet.

Vid en förändring av avkastningskravet år 2025 med ytterligare +1%-enhet så påverkas värdet på fastigheterna det året negativt med 26,2 mdkr (-24%), vilket ytterligare sänker den justerade soliditeten med 6,5% och höjer belåningsgraden med ytterligare 8,3% per utgången av år 2034.

En viktig faktor är tillgången till byggrätter i staden. Om tillgången till byggrätter är begränsad påverkar det nyproduktionen negativt, men minskar det långsiktiga upplåningsbehovet.

10 Indexuppräknningar

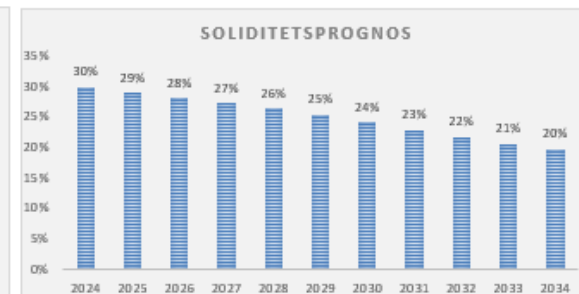
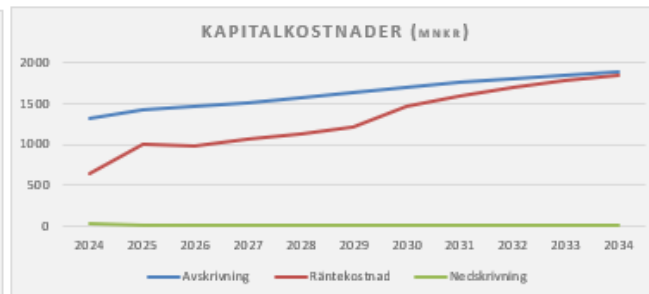
Samtliga beräkningar är baserade på fasta priser och eventuella framtida indexjusteringar är inte beaktade.

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Poseidon														
Investering ibb	434	540	625	940	930	920	950	930	830	820	730	3 955	4 260	8 215
Övriga investeringar	15	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	50	50	100
Bostadsbolaget														
Investering ibb	365	465	757	747	894	1040	925	734	554	462	203	3 903	2 878	6 780
Övriga investeringar	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	25	50
Familjebostäder														
Investering ibb	359	380	390	440	440	440	440	440	440	440	440	2 090	2 200	4 290
Övriga investeringar	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	10	20
Gårdstensbostäder														
Investering ibb	13	15	12	17	16	18	12	12	14	7	8	77	53	131
Övriga investeringar	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	7	7	14
GöteborgsLokaler														
Investering ibb	122	62	32	32	32	32	32	32	32	32	32	190	160	350
Övriga investeringar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	10
Övrigt														
Investering ibb	0	-59	-372	-573	-659	-736	-690	-564	-454	-392	-118	-2 399	-2 219	-4 617
Övriga investeringar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3
SUMMA REINVESTERINGAR	1 317	1 422	1 463	1 624	1 673	1 734	1 689	1 604	1 436	1 389	1 314	7 915	7 431	15 346
Rörliga priser ("")														
Ev. påslag index (+%)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	1 317	1 422	1 463	1 624	1 673	1 734	1 689	1 604	1 436	1 389	1 314	7 915	7 431	15 346
TOTALT INVESTERINGAR	3 581	3 225	3 396	3 738	4 100	4 528	4 811	4 288	3 860	3 626	2 607	18 987	19 192	38 179

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader	849	798	756	596	548	486	531	616	785	831	906	3 184	3 668	6 851

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning	1323	1421	1462	1508	1563	1626	1695	1754	1806	1851	1876	7 580	8 983	16 562
Räntekostnad	645	1003	985	1053	1131	1221	1474	1592	1694	1786	1853	5 392	8 399	13 791
Nedskrivning	35	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
SUMMA KAPITALKOSTNADER	2 003	2 426	2 447	2 561	2 693	2 846	3 169	3 346	3 500	3 637	3 730	12 974	17 382	30 356

SKULDFÖRÄNDRING (") & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2024-2034
Årlig skuldförändring (mnkr)	2 280	1 760	1 820	2 008	2 349	2 734	3 228	2 787	2 506	2 308	1 337	10 671	12 165	22 836
Soliditetsprognos (procent)	30%	29%	28%	27%	26%	25%	24%	23%	22%	21%	20%	27%	22%	24%

Kluster Lokaler

Higab AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	4
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	6
7	Finansiella mål och lånevolym	6
7.1	Lånevolym	6
7.2	Soliditet.....	7
8	Förändringar från föregående år	7
9	Utmaningar och osäkerheter	7
10	Indexuppräknings	8

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

3 Processbeskrivning

De projekt som genomförs sker på uppdrag av antingen ägaren eller kund och är knutna till specifika affärsupplägg. I samband med beslut om att genomföra en investering görs en affärsmässig bedömning av hur investeringen kommer att påverka bolagets finansiella ställning.

I planen tar bolaget inte med potentiella investeringar/pågående förstudier som ännu inte är beslutade hos kund eller ägare, så som exempelvis nya arenor(ersättning för Scandinavium)

4 Investeringsområden

Nya Arenor, initial projektbudget 50 mnkr

Scandinavium som arena är omodern och tappar stadigt i konkurrenskraft samtidigt som Valhalla sporthallar är slitna. Lisebergshallen är riven och en permanent ersättning behövs. Valhallabadet är i dåligt skick och når inte upp till de krav som ställs på funktion.

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2022-04-28 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att planera vidare för ny arena och stadsutveckling inom evenemangsområdet. Higab är utpekad byggherre och framtida fastighetsägare för den nya arenan, annexet och sporthallarna.

Konstmuseet om- och tillbyggnad, total projektbudget 800 mnkr

Projektet kommer att innebära nya publika ytor för utställningar, aktiviteter och publika möten. Museet blir mer tillgänglighetsanpassat för besökare och det blir förbättrade ytor för konstanter och nya personalutrymmen, det beräknas vara klart 2030.

Feskekôrkan utveckling, total projektbudget 87 mnkr

Byggnaden är i behov av en genomgripande upprustning.

I samband med att åtgärderna för byggnaden utförs och kommer också byggnaden att utvecklas för framtiden. Projektet beräknas vara klart Q1 2024.

Dicksonska Palatset utveckling, total projektbudget 65 mnkr

Byggnaden är i behov av att fyllas med ny utåtriktad verksamhet för att levandegöra byggnaderna och dess närområde.

Hyresavtal har skrivits med en hyresgäst som kommer att bedriva restaurang-, fest- och eventverksamhet.

Det beräknas vara klart till Q2 2024.

Sahlgrenska Huset, projektbudget 212 mnkr

Ambitionen med projektet är att skapa bra kontorsytor för nya hyresgäster, möjlighet till restaurang- och caféverksamhet på gården.

2 st nya entréer mot gatorna för de nya hyresgäst Anpassningarna utreds.

Projektet beräknas vara klart Q2 2026.

Masthugget Väst, kommersiella lokaler, projektbudget 300 mnkr

Projektet består av tre intressenter, Parkeringsbolaget, Idrott och föreningsförvaltningen och Higab.

Higabs inriktning är kontor, lokaler för fri kultur och restauranglokaler.

Projektet beräknas vara klart Q2 2026.

Slottsskogsrinken, ny ishall, projektbudget 140 mnkr

Efter förstudie beslutades att upprätta en ny ishall i området runt Frölundaborg.

Nya Slottsskogsrinken ska vara en mötesplats för föreningslivet och anpassat främst för konståkning, teamåkning och ishockey.

Kund är Idrott- och föreningsförvaltningen som ska bedriva verksamhet i hallen.

Projektet är slutfasen och beräknas vara klart Q1 2024.

Magasin Kulturnämnden, projektbudget 540 mnkr

Kulturförvaltningen behöver en långsiktigt hållbar magasinlösning för stadens fyra museer;

Göteborgs stadsmuseum, Sjöfartsmuseum Akvariet, Göteborgs konstmuseum och Röhsska museet.

Projektet beräknas vara klart till Q3 2026.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	405	500	327	649	502	87	170	160

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Magasin Kulturnämnden	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling

	dagens lagkrav	
Masthugget Väst, kommersiella lokaler	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med dagens lagkrav	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling
Konstmuseet, om- och tillbyggnad	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer, dock i tidigt skede och kan därför komma att ändras	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling
Nya Arenor	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer, dock i tidigt skede och kan därför komma att ändras	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling
Slottskogsrinke, ny ishall	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med dagens lagkrav	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling
Feskekôrka, utveckling	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling

	dagens lagkrav	
Sahlgrenska Huset, utveckling	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med dagens lagkrav	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling
Dicksonska Palatset, utveckling	· 0% uppfyller kraven för stadens gröna obligationer · Investeringarna genomförs i linje med dagens lagkrav	· Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser · Fler arbetstillfällen och främja näringslivets och besöksnäringens utveckling

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Higab får ett förbättrat driftsnetto för sina nyinvesteringar då dessa bygger på affärer med kund.

Investeringarna finansieras dels stor del via nyupplåning. Ränterisken vältras över på kund till största del varpå Higabs finansiella risk är liten.

7 Finansiella mål och lånevolym

Bolaget ska enligt ägardirektivet över tid ha en justerad soliditet om minst 45 % och en direktavkastning på kommersiella fastigheter om minst 3,5 %.

7.1 Lånevolym

I Higabs uppdrag ingår att vara ett strategiskt verktyg för fastighetsfrågor. I detta ingår att både köpa och sälja fastigheter vilket kan komma att påverka lånevolymen. I dagsläget finns inga planerade förvärv eller försäljning.

Vidare pågår utredningsuppdrag om ersättningsarenor för Scandinavium m.fl. och vid beslut om byggnation kommer Higabs lånevolym påverkas väsentligt.

Bolaget har ett bedömt löpande kassaflöde över tid uppgående till cirka 330 mnkr exkl utdelning och koncernbidrag.

Investeringsvolymen utöver detta kommer att behöva lånefinansieras.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	110	500	290	612	387	-106	-28	-90

7.2 Soliditet

Bolaget har ett bedömt löpande kassaflöde över tid uppgående till cirka 330 mnkr exkl utdelning och koncernbidrag.

Investeringsvolymen utöver detta kommer att behöva lånefinansieras.

8 Förändringar från föregående år

I föregående års investeringsprognos för perioden 2024-2033 rapporterade vi om en investeringsvolym om 2729 mnkr. Årets prognos för perioden 2025-2034 visar en investeringsvolym om 3238 mnkr. De större avvikelserna består av två tillkommande projekt Kretsloppsparken Högsbo (272 mnkr) resterande avser reinvesteringar (planerat underhåll).

9 Utmaningar och osäkerheter

Bolaget utsätts genom sin verksamhet för ett antal olika finansiella risker, inklusive effekter av förändringar i priser och räntesatser på ränte- och kapitalmarknad som har bäring på den ekonomiska måluppfyllelsen. Inom Göteborgs Stad har kommunfullmäktige beslutat om en finansiell samordning där staden tar ansvar för all upplåning och ränteriskhantering. Detta gör att det enda sätt bolaget kan påverka i form av räntekostnader är genom förändring av lånevolymen. Higab har och får uppdrag inom projektverksamheten, inklusive nybyggnation som är kapitalintensiv, vilket gör att bolaget behöver utöka sin lånevolym vid större tillkommande projekt. Vidare har bolaget en större lånevolym avseende de bolagsförvärv som genomfördes i samband med förändringen av bolagsstrukturen i Göteborgs Stad.

Bolaget verkar inom bygg- och fastighetsbranschen som för närvarande är tills viss del överhettad marknad då resurser i form av personal, entreprenörer och vissa materialslag är en bristvara. Vidare råder stor osäkerhet kring kriget i Ukraina och hur det kommer att påverka bolagets inköp samt osäkerhet kring energimarknaden. Dessa osäkerheter leder till högre kostnadsökningar än inflationen i övrigt vilket påverkar bolaget negativt. För 2024 är ca större delen av bolagets energikostnad säkrad men för 2025 finns i dag ingen säker prognos.

Cirka 35 % av bolagets uthyrningsbara yta hyrs ut till kommersiella mindre aktörer och således agerar bolaget till viss del på en fullt ut konkurrensutsatt marknad.

Under kommande år kommer svängningar på den kommersiella marknaden att ske,

dels på grund av nyproduktion dels av förändrade användningsmönster i lokalmarknaden utifrån effekter från pandemin att påverka bolaget i form av förändrade hyresintäkter och förändringar i vakansgraden. Vidare kommer påverkan att ske på bolagets finansiella ställning.

10 Indexuppräknings

Ej rapporterat i investeringsprognos.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)															Totalt	Totalt	Totalt
NYINVESTERINGAR	KF X	Kategori 1-3	Grön X	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	2025-2034
1 Nya magasin Kulturnämnden	x	1		31	227	270	0	0	0	0	0	0	0	0	497	0	497
2 Masthugget Väst		1		120	124	29	0	0	0	0	0	0	0	0	153	0	153
3 Om-Tillbyggnad Konstmuseet	x	1		1	1	40	85	160	160	160	160	30	0	0	446	350	796
4 Nya Arenor	x			18	15	6	-8	0	0	0	0	0	0	0	13	0	13
5 Ny ishall Slottsskogsrinken	x			2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Feskekôrkan, upprustning		1		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Sahlgrenska Huset, utveckling		1		38	100	45	0	0	0	0	0	0	0	0	145	0	145
9 Dicksonska Palatset val av verksamhet		1		24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Kretsloppspark Högsbo				63	170	102	0	0	0	0	0	0	0	0	272	0	272
11 Hållbarhetsfond				10	10	10	10	10	0	0	0	0	0	0	40	0	40
Övrigt				5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
SUMMA NYINVESTERINGAR				327	649	502	87	170	160	160	160	30	0	0	1 568	350	1 918
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				327	649	502	87	170	160	160	160	30	0	0	1 568	350	1 918

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Område/Projekt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Norra Hamngatan 8-10	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3 Ullevi	31	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0	32
4 Slakthuset	87	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4
5 Lärjeholms Gård	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	134	257	215	137	132	80	130	106	100	77	50	821	463	1 284
SUMMA REINVESTERINGAR	293	293	215	137	132	80	130	106	100	77	50	857	463	1 320
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	293	293	215	137	132	80	130	106	100	77	50	857	463	1 320
TOTALT INVESTERINGAR	620	942	717	224	302	240	290	266	130	77	50	2 425	813	3 238

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader	123	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	600	600	1 200

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning 40 år	197	204	212	243	256	259	261	264	267	269	271	1 174	1 332	2 505
Räntekostnad 2,75%	97	105	122	132	130	129	126	125	123	118	111	618	604	1 221
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	294	309	333	376	385	388	387	389	390	387	382	1 791	1 936	3 727

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2024-2033
Årlig skuldförändring (mnkr)	290	612	387	-106	-28	-90	-40	-64	-200	-253	-280	775	-837	-62
Soliditetsprognos (procent)	42%	40%	38%	38%	38%	38%	3%	37%	38%	38%	39%	38%	31%	35%

Kluster Lokaler

Älvstranden Utveckling AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	4
4	Investeringsområden	4
5	Hållbarhetsdimensioner.....	7
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	10
7	Finansiella mål och lånevolym	11
7.1	Lånevolym	11
7.2	Soliditet.....	11
8	Förändringar från föregående år.....	12
9	Utmaningar och osäkerheter	12
10	Indexuppräknings	13

Bilagor

Bilaga 1: Älvstranden Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

Älvstranden Utveckling AB, Norra Älvstranden Utveckling AB och Södra Älvstranden Utveckling AB har idag 19 helägda dotterbolag och dotterdotterbolag. Älvstranden Utveckling AB är helägt av Higab AB som ägs av Göteborgs Stadshus AB. Älvstrandenkoncernen har ett fastighetsbestånd som uppgår till cirka 60 byggnader och cirka 2,2 miljoner framtida BTA. I dagsläget arbetar koncernen med sex detaljplaner som ännu inte är antagna och fyra detaljplaner som är i genomförandefasen. Älvstrandens fastighetsinnehav är beläget på Lindholmen, Eriksberg, Frihamnen, Skeppsbron, Masthuggskajen och Gullbergsvass. Den stora fastigheten på Gullbergsvass kommer att avyttras till Göteborgs Stad, Exploateringsnämnden under 2024.

Under 2023 fick Älvstranden ett nytt ägardirektiv som anger att ”Det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet är att, med utgångspunkt i bolagets fastighetsinnehav, bidra till en hållbar, långsiktig stadsutveckling i Göteborg genom att utveckla kvartersmark och fastigheter samt samordna utbyggnad av kvartersmark”. Älvstrandens övergripande uppdrag är att på det sätt som ger bäst utfall för Göteborgs Stad i rollen som fastighetsägare, exploatör och byggherre utveckla, förvärva, förvalta, uppföra och avyttra fastigheter i de områden där bolaget är fastighetsägare. Bolaget ska vidare tillhandahålla kompetens och använda metoder för att säkerställa minimal klimat- och miljöpåverkan vid uppförande och förvaltning av byggnader och anläggningar i sina markområden.

De ekonomiska målen i ägardirektivet anger att ”Det långsiktiga finansiella målet är att Bolaget efter att uppdraget slutförts ska kunna påvisa ett positivt resultat”. Soliditetsmålet är att ”Bolaget ska under varje rullande femårsperiod ha en genomsnittlig soliditet mellan 10 – 20 procent”. Göteborgs Stadshus AB fick i uppdrag av Kommunfullmäktige 2023-02-23 (handling 2023 nr 27) att i samverkan med Higab AB utreda hur ett avkastningskrav för Älvstranden skulle kunna utformas.

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och det nya ägardirektivet underlaget för kommunfullmäktiges styrning av Älvstrandenkoncernen. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för Älvstrandens verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

2 Sammanfattning

På styrelsemötet 2023-10-23 beslutade styrelsen om en projektplan för omställning av Älvstranden Utveckling AB:s verksamhet till följd av nytt ägardirektiv. Utifrån styrelsens projektdirektiv till omställning har en projektplan för hur förändringen ska genomföras tagits fram där syftet är att anpassa verksamhet, organisation och kommunikation till det förändrade uppdraget. Med ett omställningsprojekt enligt beslutad projektplan bedömer bolaget att Älvstranden Utveckling AB kan ställa om till en smalare och tydligare roll som kommunal exploatör inom Göteborgs stadsutveckling.

Omställningen innefattar minskad omfattning av det markutvecklande uppdraget samt uppdrag runt att se över möjligheten att minska fastighetsbeståndet till förmån för kommunen. När mark som avses utvecklas långt fram i tiden, Gullbergsvass och Yttre Frihamnen, övergår i stadens utvecklingsuppdrag och ägo minskar

bolagets utvecklingsuppdrag med närmare 50 procent.

Årets 10 åriga investeringsprognos uppgår till 4 470 mnkr jämfört med 7 573 mnkr föregående år. Den största avvikelserna beror på att projektet att bygga ett nytt kontorshus i egen regi på Lindholmsplatsen är borttaget om drygt 2 mdkr. Sedan har investeringsvolymen för Frihamnen minskat avsevärt och investeringar på Skeppsbron är borttagna helt eftersom framtiden är väldigt oviss vad som händer med området.

3 Processbeskrivning

Årets budgetprocess har varit annorlunda med hänsyn till yttre omständigheter. Älvstranden fick ett reviderat ägardirektiv i februari 2023 och koncernen fick en tf VD i början av juni. Omställning av verksamheten pågår och när budgeten gjordes hade inte Älvstranden någon verksamhetsplan klar för 2024. Den femåriga affärsplanen fanns heller inte på plats. Verksamhetsplanen ska beslutas i februari 2024 och den femåriga affärsplanen kommer senare eftersom omställningsarbetet måste slutföras först.

När verksamhetsplanen, affärsplanen och omställningsarbetet är klart kommer ytterligare justeringar behöva göras för de långsiktiga prognoserna.

Urvalet av de investeringar som nu ingår i matrisen är till mer än hälften hänförliga till pågående och kommande detaljplaner som är koncernens huvudsakliga uppdrag. Sedan har Ledningsgruppen haft flera möten och prioriterat bland de olika fastighetsutvecklingsprojekten som ingår. Under 2024 kommer en ny process att arbetas fram för att prioritera bland de långsiktiga investeringsprojekten.

Redovisade volymer för reinvesteringar och planerat underhåll i det befintliga fastighetsbeståndet är lågt i förhållande till byggnadernas status. Älvstranden äger många gamla varvsbyggnader med eftersatt underhåll. Ett omfattande arbete pågår nu på Fastighetsavdelningen med att ta fram långsiktiga underhållsplaner för alla fastigheter och de långsiktiga investeringsprognoserna kommer att påverkas efter att det arbetet är slutfört.

4 Investeringsområden

Masthuggskajen

Masthuggskajen är bolagets största pågående projekt. Detaljplanearbetet startades 2014, antogs 2018 och vann laga kraft 2019. Projektet förväntas avslutas i sin helhet 2031/2032.

Projektet befinner sig i genomförandeskede sedan 2019 och genomförs i konsortieform, där parterna i konsortiet är: Älvstranden Utveckling, NCC Property Development, Riksbyggen, Elof Hansson, Balder och Nordr. För genomförande av detaljplanen har Älvstranden ingått genomförandeavtal med Göteborgs Stad där bolaget har rollen som exploatör i enlighet med PBL, och Exploaterings- och markfördelningsavtal med konsortieparter. Exploaterings- och markfördelningsavtal reglerar även bolagets och konsortieparternas rättigheter och skyldigheter med avseende på tidplan, marköverlåtelse, förutsättningar för samarbete, osv. Beloppen i matrisen avser exploateringsbidrag och egna kostnader för färdigställande av detaljplanen. Älvstranden har tre byggrätter kvar att markanvisa (G3, G4, och G5) under de kommande åren. Underbyggnaden av

allmän plats på halvön ingår också i redovisade belopp.

Frihamnen

Markutvecklingsprogrammet för inre Frihamnen har som mål att leverera ett godkänt reviderat planprogram och lagakraftvunna detaljplaner 1 och 2 för det inre av Frihamnen. Planprogram och detaljplan 1 och 2 har dock under de senaste tio åren kantats av avbrott, pauser, omtag och förseningar. Det aktuella läget för detaljplanprocesserna är att det i augusti 2023 tagits beslut att återstarta det reviderade planprogrammet för Frihamnen, och det finns preliminära indikationer på att detaljplanerna för utveckling av inre Frihamnen kommer att återstartas under 2024.

I området har nyligen en mindre detaljplan för spårväg och citybuss från Frihamnen till Lindholmen tagits fram. En mindre detaljplan för Polestars etablering vid Hisingsbrons fäste i Frihamnen har nyligen startats. Jubileumsparken, Jubileumssbadet och temporära bostäder på Kvillepiren är andra exempel på hur området tagits i anspråk innan de stora dragen i stadsplaneringen är klar.

Utfyllnad Lundbyhamnen

För att tillgodose behovet av ny mark för kvarter och stadspark i delområdet Frihamnen och utgöra älvkantsskydd för bakomliggande områden, ska Lundbyhamnen enligt Göteborgs stads översiktsplan fyllas ut. Just nu förbereds en tillståndsansökan om miljöfarlig- och vattenverksamhet till mark- och miljödomstolen. En utfyllnad av Lundbyhamnen medför även en omledning och förlängning av Kvillekanalen, som idag har sitt utlopp i hamnbassängen.

Rivning pirspetsar i Frihamnen

Pirspetsarna på Norra och Södra Frihamnsparterna är mycket dåliga. Träpålarna är svårt angripna av skeppsmask så de måste rivas innan de riskerar att rasa av egentyngd.

Lindholmen

Planeringen för **Lindholmshamnen** påbörjades 2007 när ett samarbetsavtal slöts mellan Peab och Fastighets AB Fribordet, som båda var markägare i området. Detaljplanen vann laga kraft 2014-12-15 och skapar genom tillförande av fler bostäder möjlighet för en mer blandad stadsbebyggelse på Lindholmen. Projektet bedrivs i ett konsortium av Peab, Skanska, HSB, Riksbyggen och Älvstranden. Utveckling är samordnare. Älvstranden bekostar 95% av utbyggnaden av allmänplats. Alla lotter är avyttrade och genomförandet beräknas slutfört under 2025.

Lindholmsplatsen: Arbetet har pågått sedan 2015 då Älvstranden lämnade in första planansökan som fick avslag. Sedan har det varit flera turer men i juni 2019 erhöll bolaget positivt planbesked och planavtal tecknades i december samma år. Detaljplanearbetet startade dock inte som planerat. Staden hade i planprogramsarbetet samt i arbetet med ekonomisk förstudie (EFS) för Lindholmen identifierat ett ekonomiskt underskott beträffande utbyggnad av allmän plats. En ekonomisk åtgärdsplan togs fram av Staden för såväl Lindholmen som för stadens övriga utvecklingsområden och 2022 återupptogs programarbetet för Lindholmen. I slutet av samma år kom detaljplaneprocessen i gång. Detaljplanen för Lindholmsplatsen förväntas antas Q1, 2026 (villkorat att planprogrammet blir godkänt).

Under åren då detaljplanen var pausad (2020–2022) har Älvstranden arbetat vidare

med projektet. Bland annat har en affärs- och marknadsanalys tagits fram och exploateringsgrad/ekonomi och genomförbarheten har studerats. Bolaget har också tecknat avsiktsförklaring om markanvisning till en strategisk aktör på 30 000 kvm BTA kontor för förvärv vid lagakraftvunnen plan. Under 2023 har det varit god framdrift i planarbetet. Samråd planeras till Q1, 2024 och nu sammanställs en mängd utredningar.

Eriksberg

Detaljplanen för **Säterigatan** vann laga kraft 2017, och har som syfte att förlänga Hamnbanan i tunnel för att möjliggöra en sammanhängande bebyggelse inom området. För att möjliggöra inflytt i bostadsbebyggelsen krävs att tunnelutbyggnaden färdigställs och att befintlig banan avvecklas, vilket förväntas vara klart 2024.

Älvstranden har markanvisat och sålt två fastigheter inom detaljplanen men står fortfarande som kommunens avtalspart i exploateringsavtalet och ska således vara med och betala en del av kostnaden för utbyggnad av allmän plats. Under projektets gång har exploateringskostnaderna ökat, dessutom har det tillkommit kostnader för förberedande arbeten samt byggherrekostnader.

Syftet med detaljplanen för bostäder och verksamheter vid **Celsiusgatan** är att möjliggöra nybyggnation, ombyggnation respektive påbyggnation av bostäder och verksamheter samt att skydda och bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Älvstranden har markanvisat och sålt av stora delar av fastigheten, dock återstår en fastighet, den så kallade förskoletomten, som tros kunna markanvisas under 2025–2026. Detta medför att bevakning av bolagets intressen kopplade till byggrätterna samt exploateringskostnaden är av ytterst vikt.

Projektet genomförs i samverkan med Exploateringsförvaltningen, vilka ansvarar för utförande av projektering, upphandling, iordningställande av kommunaltekniska anläggningar på allmän platsmark. Vidare erfordras samverkan med övriga exploitörer såväl inom detaljplanen som utanför.

Inre Dockan är ett av de sista oexploaterade områdena på Eriksberg och detta planförslag utgör den sista stora pusselbiten i Älvstranden Utvecklings 40-åriga stadsutveckling av Eriksbergsområdet. Sannegården 5:3 är en fastighet längst in i Eriksbergs dockan som är uppdelad i flera skiften. Fastigheten ingår idag i flertalet olika detaljplaner.

2013 startades detaljplanearbetet och det tecknades ett planavtal (dat 2013.05.28) där användningsområdet föreslås vara bostäder (250 st), verksamhet, skola och handel, med en tyngdpunkt på bostäder. Detta detaljplanearbete pausades. En ny planansökan skickades in december 2021 där Älvstranden och dåvarande Fastighetskontoret lämnade ett gemensamt förslag innehållande 800 bostäder, förskola, handel, rekreation och nöjesliv. En affärsanalys och en exploateringskalkyl har tagits fram i tidigt skede som ligger till grund för planansökan. Tidigare planavtal upphävs i samband med att beslut om positivt planbesked beviljades i Stadsbyggnadsnämnden den 21 februari 2023.

Helreovering av gamla varvsfastigheter

Älvstranden äger flera gamla varvsfastigheter på Lindholmen och planerna är att upprusta dessa byggnader. Entreprenaden för Utrustningsverkstaden som ska renoveras för The Yard är upphandlad och projektet kommer snart att påbörjas.

Byggnaden Plåtverkstaden står sedan på tur för att göras om från varvsproduktionen till att bli en modern ändamålsenlig byggnad för industri och kontorsverksamhet. Den aktuella byggnaden är identifierad som en byggnad med

högt kulturhistoriskt värde. Bedömningen är att den skall stå kvar för eftervärlden och skall utvecklas och underhållas utifrån det. Projektet avser att förvalta byggnadens särart och samtidigt addera uthyrningsbar yta om cirka 10 000 kvm. Målet med projektet är att använda en byggnad i det befintliga beståndet och utveckla det till något nytt som eftersöks av marknaden idag. Investeringsomsättningen kommer att överstiga 250 mnkr om den kommer att genomföras.

Att tillskapa den här typen av ytor ger ytterligare möjligheter att stärka klustret. Den tredje byggnaden som ska rustas upp längre fram är Galjonen som också är belägen i samma område.

Dessa fastigheter har ett idag attraktivt läge mitt i gamla Götaverksområdet. Det är cirka 300 m till närmaste busshållplats. Området har service i form av gym och lunchrestauranger. Läget bedöms öka ytterligare i attraktivitet, dels när den nya färjeförbindelsen mellan Stenpiren och Lindholmen driftsätts i december i år dels när spårvagns förbindelsen är fullt utbyggd 2026. Från den kommande huvudentrén till Plåtverkstaden kommer det att var ca 150 m till färjan och 300 m till spårvagnen. Det är ett enormt värde för platsens attraktivitet att kunna erbjuda denna typ av kommunikationer. Historiskt har man sett fastigheter öka i värde kopplat till att man har byggt ut spårbunden trafik. Detta för att hyresgäster värderar att lätt kunna ta sig till jobbet. Om det då finns olika typer av kollektivtrafik i noder så ökar attraktiviteten ytterligare

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	526	1100	800	969	521	403	576	430

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Upprustning av gamla byggnader (varvsfastigheter)	Eventuellt kan delar av posten "upprustningen av gamla varvsfastigheter" uppfylla kriterierna för stadens Gröna ramverk. I dagsläget har vi ingen möjlighet att ange procentandel. Äldre varvslokaler ska anpassas	The Yard är ett exempel som avser äldre varvslokaler som ska anpassas för att bli en ny plats för startups och teknikdrivna bolag vilket främjar näringslivets utveckling och skapar fler arbetstillfällen och som stärker det innovationskluster som redan finns på Lindholmen.

	för att bli en plats för startups och teknikdrivna bolag, och erbjuda en kreativ och alternativ miljö som stärker det innovativa nskluster som redan finns på Lindholmen.	
Markutveckling områden	Se text nedan	Se text nedan

Älvstranden Utvecklings hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030. Klimatomställningen är en av vår tids största utmaningar. Bolaget avser att halvera utsläppen under byggskedet från de nya byggnader som uppförs inom bolagets markområden fram till 2025. Byggsektorn och fastighetssektorn står för 21 procent av Sveriges inhemska utsläpp av växthusgaser som uppgår till ca 11 miljoner ton CO2-ekvivalenter årligen. Genom import av material från utlandet bidrar sektorn årligen till lika stora utsläpp utan för Sveriges gränser. Stora delar av bygg- och anläggningsbranschen har samlats i en nationell färdplan för ett klimatneutralt Sverige 2045. Ännu ambitiösare målsättningar finns i Göteborg Stads miljö- och klimatprogram, där klimatpåverkan för ny- och ombyggda byggnader ska reduceras med minst 50 % till 2025 och med 90 % till år 2030.

Under 2022 sålde Älvstranden byggrätter med gränsvärden som ligger cirka 20 procent under Boverkets referensvärden för klimatbelastning för flerbostadshus. I arbetet med att genomföra Masthuggskajens klimathandlingsplan har bolaget begärt in tidiga klimatberäkningar som preliminärt visar att några av delprojekten i Masthuggskajen ligger under Boverkets referensvärden för kontor- och flerbostadshus. Det indikerar att Älvstranden Utvecklings arbete med att minska klimatbelastningen har effekt. För att nå bolagets mål om att halvera utsläppen till 2025 kvarstår mycket arbete, där såväl bolaget, som våra samarbetspartners, måste fokusera och öka och tempot i klimatomställningsarbetet.

Inom Masthuggskajens byggprojekt har användningen av betong identifierats som en betydande källa till klimatutsläpp, med tanke på att cement- och betongproduktion står för ungefär åtta procent av de globala utsläppen. Detta utgör en av de utmaningar som byggbranschen måste hantera för att genomgå en klimatomställning.

Klimathandlingsplanen innebär konkreta åtgärder från varje byggherre för att minska klimatpåverkan från betonganvändningen. Det inkluderar optimering av konstruktioner för att minska materialmängder, korrekt betongklassning i

konstruktionen och användning av klimatförbättrade betongprodukter.

Varje byggherre har även åtagit sig att beräkna byggprojektets klimatpåverkan genom hela projekteringsprocessen, med en första beräkning senast vid systemhandlingsskedet. Denna beräkning fungerar som en mätsticka för att utvärdera hur olika åtgärder påverkar hela byggnadens klimatpåverkan vid färdig byggnad. Beräkningen följer Boverkets systemgränser för klimatdeklaration 2027. Under 2023 har arbete inletts för att uppdatera Masthuggskajens klimathandlingsplan med maximala utsläppstak för kvarvarande byggrätter.

Inom anläggningssidan har utvecklingen och kunskapen om möjliga alternativa material och andra besparingsåtgärder inte kommit lika långt som inom husbyggnation. Det ställs också tuffa krav på materialen och dimensioneringen för att säkerställa livslängd på konstruktionen i en väldigt utsatt miljö. Bristen på underlag gör det svårt att sätta upp mål om besparing, och projektets fokus är i stället kunskapsinsamling och erfarenhetsåterföring vad gäller arbetet med klimatkalkyler i anläggningsprojekt. Projektet halvön har valt att använda Trafikverkets klimatkalkylsverktyg som är baserad på metodik för livscykelanalys (LCA) och använder emissionsfaktorer tillsammans med resursschabloner för att beräkna nyttjande av energi och emissioner av koldioxidekvivalenter (klimatbelastning) från olika bygghälsor inom ett projekt. Kravet i upphandlingen sattes då till 28 500 ton CO₂-ekvivalenter. Detta visade sig vara ett krav som var tufft att klara och efter frågor från anbudsgivarna beslutade entreprenadgruppen att höja den kravställda nivån till maximalt 45 000 ton CO₂-ekvivalenter. En klimatkalkyl finns upprättad av entreprenören och lämnades som en del av anbudet. Entreprenören följer upp arbetet varannan vecka under pågående detaljprojektering för att identifiera möjlig sparpotential och behov av att uppdatera klimatkalkylen. Ett överskridande av den maximala kravnivån är också belagt med vite.

Lindholmshamnen sätter hållbarhet i fokus genom att implementera klimatsmarta och hållbara lösningar. Målet är att minska klimatpåverkan genom att använda mindre energi och ersätta fossila bränslen med förnyelsebara alternativ. En viktig del av projektet är att hantera dagvatten på ett naturligt sätt, särskilt med tanke på förväntade klimatförändringar med stigande vattennivåer, stormar och skyfall.

Projektet har i sitt genomförande utgått från "Klimatstrategiskt Program för Göteborg" som var föregångare till det nuvarande Miljö- och klimatprogrammet som beslutades av kommunfullmäktige 2021. Det inkluderar att stödja invånarna i att minska sin klimatpåverkan, planera för energi- och transporteffektivitet, öka resurseffektiviteten inom fjärrvärmen, främja småskalig produktion av förnybar el, prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik samt vara ledande på klimatsmart godshantering.

Hållbarheten genomsyrar hela projektet, från social mångfald bland aktörer till en hälsosam inomhusmiljö med gröna lösningar i byggnader. Genom att arbeta tillsammans inom konsortiet har de skapat ett hållbarhetsprogram för Lindholmshamnen, där varje byggherre ansvarar för att implementera det i sitt specifika projekt.

Älvstranden Utvecklings och Göteborgs stads klimatomål är ambitiösa. För att nå målen krävs en succesiv och ökande nedtrappning av utsläppen varje år. Flera av de byggprojekt som redovisas i investeringsprognosen kommer att vara i produktion då målet om halvering ska vara uppfyllt. Flera av projekten har passerat den tidpunkt i projektering där klimatavtrycket avsevärt kan sänkas. För att nå målet om en halvering av klimatutsläppen måste därför reduktionstakten öka väsentligt i de kommande delprojekten som ska genomföras under kommande år.

Under 2023 har ytterligare steg tagits för att möta Göteborg Stads miljö- och

klimatprogram. För att nå kommunfullmäktiges mål med att reducera klimatutsläppen för ny- och ombyggda byggnader med 90 procent till år 2030 har ett s.k. klimatramverk utarbetats under året. Framtagande av Ramverket syftar till att uppnå en tydlig klimatstyrning för samtliga markaffärer och större entreprenadupphandlingar som sker inom ramen för bolagets verksamhet fram till 2030. Ramverket visar hur bolaget genom sin verksamhet avser att uppfylla kommunfullmäktiges klimatmål om en klimatreduktion med minus 90 procent för nybyggnation till 2030, och därmed indirekt Parisavtalet.

Ramverket består bl.a. av en stegvis nedtrappande målbana med årsvisa gränsvärden för hur många kg Co2 ekvivalenter/m2 BTA en byggnad får släppa ut under byggskedet. Den nedtrappande målbanan bygger på den senaste forskningen kring klimatomställningen i byggsektorn och visar de klimatkrav som åläggs entreprenader och byggherrar som köper bolagets byggrätter fram till 2030. Ramverket innehåller även gemensamma beräkningsanvisningar, uppföljnings- och incitamentsmodell samt rutiner för tillämpning.

Under hösten 2023 har förberedelser gjorts för att testa ramverket skarpt i projekt i bolagets egna projekt Plåtverkstaden på Lindholmen samt i projekt B2-garaget på Masthuggskajen. Ramverket innehåller mål kring energiprestanda och grundläggande miljökrav styrs genom tredjepartsцерifieringar. I Utrustningsverkstaden görs inom ramen för The Yard-konceptet mindre anpassningar för att stödja tech-start-ups att kunna hyra med en låg hyra. Inom ramen för projektet sker en del återbruk av inventarier samt en satsning på konstgestaltning.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Matrisen som Älvstranden lämnar innehåller egna investeringar/reinvesteringar men mer än hälften av redovisade belopp är upplösning av så kallade avsättningar. När Älvstranden säljer byggrätter ingår utbyggnad av allmän plats (gatukostnadsersättning) i försäljningspriset. Detta innebär att bolaget vid försäljningstillfället bokar upp en avsättningsskuld för framtida infrastrukturkostnader. Resultateffekten av dessa avsättningar uppstår när köparen tillträder byggrätten och affären avräknas i redovisningen. Sedan bedöms den gjorda avsättningen i boksluten och eventuell ökning av avsättning påverkar resultatet omgående. Älvstranden tecknar Exploateringsavtal med Exploateringsnämnden för alla detaljplaner innan planen går till Kommunfullmäktige för antagande. Alla avsättningar är riskfyllda eftersom de bygger på kalkyler som gjordes före upphandling och att utförandet sker under många år framåt i tiden. Förseningar av utbyggnationen är vanligt förekommande, alla förseningar är förenade med ökade kostnader.

Investeringsnivåerna är avsevärt högre under åren 2024-2025 till följd av Halvön på Masthuggskajen som är det största projektet som bedrivs på Älvstranden.

Driftskostnaderna för utbyggnad av allmän plats bekostas av Göteborgs Stad som äger infrastrukturen. Älvstranden betalar endast allmän plats i form av exploateringsbidrag. Bolaget har inget framtida driftsansvar.

7 Finansiella mål och lånevolym

De ekonomiska målen i ägardirektivet anger att ”Det långsiktiga finansiella målet är att Bolaget efter att uppdraget slutförts ska kunna påvisa ett positivt resultat”. Soliditetsmålet är att ”Bolaget ska under varje rullande femårsperiod ha en genomsnittlig soliditet mellan 10 – 20 procent”. Göteborgs Stadshus AB fick i uppdrag av Kommunfullmäktige 2023-02-23 (handling 2023 nr 27) att i samverkan med Higab AB utreda hur ett avkastningskrav för Älvstranden skulle kunna utformas.

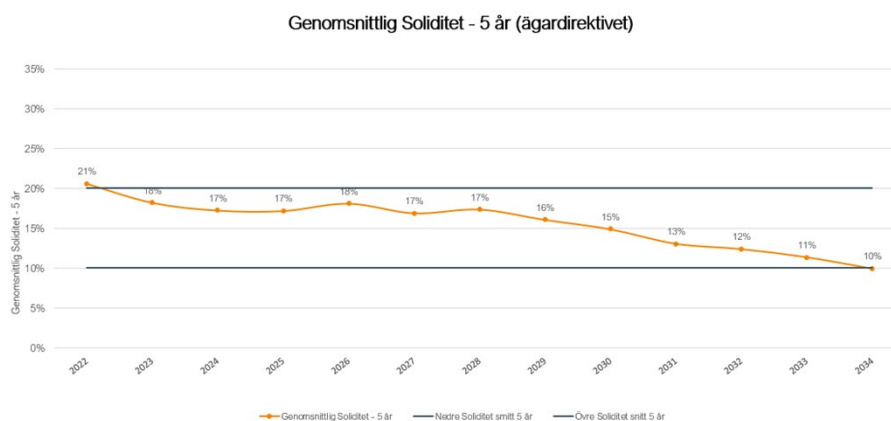
7.1 Lånevolym

Lånevolymen kan påverkas av andra faktorer förutom investeringsvolymen. Vid försäljning av byggrätter förekommer reverser mot pant i fastighet och det kan påverka upplåningsbehovet. Vid försäljning av fastigheter flyttas tillträdet ibland fram i tiden till följd av olika förseningar och detta påverkar också upplåningsbehovet.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	-753	833	0	350	-350	200	300	50

7.2 Soliditet

Soliditetsmålet enligt ägardirektivet är att ”Bolaget ska under varje rullande femårsperiod ha en genomsnittlig soliditet mellan 10 – 20 procent”. Enligt nuvarande 10 års prognos håller soliditetskravet, se bild nedan.

Soliditet årligen 2024 - 2034:

De största "investeringarna" i matrisen är inga traditionella investeringar som blir kvar i balansräkningen som tillgångar. Älvstranden säljer byggrätter med åtaganden om utbyggnad av allmän plats och dessa åtaganden redovisas sedan som avsättningar i samband med vinstavräkningen på försäljningen. Effekten blir att balansomslutningen (skuldsidan) minskar i takt med att infrastrukturen färdigställs. Ökningen av soliditeten enskilda år kommer av fastighetsförsäljningar.

Nivån på soliditeten kommande år är relativt låg med hänsyn till de riskprojekt som koncernen genomför. Ytterligare fastighetsförsäljningar kommer att behöva genomföras inom kommande 10-års period.

(Graferna ovan är baserad på bokförda värden)

8 Förändringar från föregående år

Investeringsprognosen som lämnades i december 2022 uppgick till 7 573 mnkr för åren 2024-2033. Nuvarande prognos för åren 2025-2034 summerar till 4 470 mnkr. Den största skillnaden beror på egen byggnation av kontorshus på Lindholmsplatsen för drygt 2 mdkr. Investeringsvolymen för Frihamnen har också minskat till följd av att Älvstranden ska exploatera en mindre del av Frihamnen än tidigare. Projektet Skeppsbron är också borttaget med 672 mnkr från investeringsprognosen eftersom framtiden är oviss.

9 Utmaningar och osäkerheter

Den största risken kommande år för Älvstranden är att inte arbetet med detaljplanerna i Frihamnen startas upp under 2024. Osäkerheten i fastighetsbranschen är fortfarande stor, få transaktioner och nästan inga byggrättsförsäljningar genomförs. Det är väldigt viktigt för Älvstranden att byggrättsförsäljningen och särskilt BTA för bostadsrätter kommer igång till prisnivåer som är acceptabla.

Tidsfaktorn är också mycket viktig eftersom byggrättsförsäljningarna oftast genomförs direkt när detaljplanen vinner laga kraft men kostnaderna för att bygga ut allmän plats kommer flera år senare och ju mer tiden går ju dyrare blir utbyggnaden av allmän plats. Projektkostnaderna ökar årligen med index och ökade kostnader för projekttimmar när det drar ut på tiden.

10 Indexuppräknningar

De investeringar som avser detaljplaner i genomförandefasen och bolaget har tecknat ett exploateringsavtal innehåller 2-3 % index. De övriga kalkylerna som ligger längre fram i tiden har ingen separat indexberäkning. Framtida kostnadsökningar är istället hanterat genom högre påslag för risk och oförutsett.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)																	
	KF X	Kateg ori 1-3	Grän s	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
NYINVESTERINGAR																	
Eriksberg		2		26	35	13	13	164	24	81	2				249	82	332
Frihamnen		2		19	29	30	24	74	162	143	151	215	108	80	319	697	1016
Lindholmen		2		68	19	128	97	104	38	39	24	12			387	75	462
Masthuggskajen	X			465	411	7	7	6	5	5	5	5	5		437	20	457
Utfyllnad Lundbyhamnen		2			81	65	47								193	0	193
Övrigt		2			32	15	25	12	5	5	5	5	5	3	149	23	172
Rivning pirspetsar Frihamnen		2			50	50									100	0	100
Upprustning av gamla byggnader		2	X	124	110	110	70	20				10	50	165	310	225	535
															0	0	0
															0	0	0
															0	0	0
SUMMA NYINVESTERINGAR				702	827	419	283	381	235	272	188	247	168	248	2 144	1 122	3 266
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				702	827	419	283	381	235	272	188	247	168	248	2 144	1 122	3 266

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Egna infrastrukturåtgärder (ej exploateringsbidrag)	32	52	12		5	5						74	0	74
Schablon underhåll och hyregäst Anpassning mm	66	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	450	450	900
Renovering förvaltningsfastighet				30	100	100						230	0	230
												0	0	0
												0	0	0
												0	0	0
SUMMA REINVESTERINGAR	98	142	102	120	195	195	90	90	90	90	90	754	450	1 204
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	98	142	102	120	195	195	90	90	90	90	90	754	450	1 204
TOTALT INVESTERINGAR	800	969	521	403	576	430	362	278	337	258	338	2 898	1 572	4 470

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader	55	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	300	300	600

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning	-116	-124	-131	-129	-135	-145	-160	-161	-168	-158	-162	-664	-807	-1471
Räntekostnad	-67	-88	-80	-92	-109	-111	-113	-105	-95	-95	-98	-479	-505	-984
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	-183	-212	-211	-221	-244	-256	-273	-266	-262	-252	-260	-1 143	-1 313	-2 456

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2024-2033
Årlig skuldförändring (mnkr)	0	350	-350	200	300	50	50	-200	-250	0	90	549	-309	240
Soliditetsprognos (procent)	19%	17%	20%	16%	15%	13%	12%	10%	12%	10%	5%	16%	10%	13%

Kluster Lokaler

Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	4
4	Investeringsområden	5
5	Hållbarhetsdimensioner.....	7
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	8
7	Finansiella mål och lånevolym	8
7.1	Lånevolym	9
7.2	Soliditet.....	9
8	Förändringar från föregående år.....	10
9	Utmaningar och osäkerheter	10
10	Indexuppräknings	11

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 2 Investeringsvolym 2024-2034 _skickad

1 Bakgrund

Enligt gällande ägardirektiv så ska Göteborgs Stads Parkering förvärva, uppföra, avyttra och förvalta parkeringsanläggningar samt samordna och bedriva parkering inom Göteborgs Stad med syfte att främja ett hållbart resande. Bolagets verksamhet ska bedrivas i enlighet med stadens strategiska inriktningar för parkeringsverksamhet.

Bolaget ska bland annat:

- Medverka till att dagens parkeringar i innerstadens gatumiljö minskas och ersätts av parkeringsanläggningar för boende, handel och service.
- Aktivt bidra med att skapa och driva parkeringslösningar i områden där staden bedömer att parkeringsanläggningar behöver skapas.
- Bygga parkeringsanläggningar där det är lämpligt att lösa parkeringen för flera fastigheters behov i gemensamma parkeringslösningar.
- Medverka i att skapa parkeringslösningar för både bilar och cyklar, i syfte att främja nya resvanor.

För att uppnå ett effektivt nyttjande av stadens parkeringsytor är det viktigt att platserna kan nyttjas av flera kundgrupper, dvs av såväl besökare som boende och verksamma.

Bolaget samordnar kommunal parkering under varumärket Parkering Göteborg, ett varumärke som har skapats tillsammans med stadsmiljöförvaltningen. I dag innefattar varumärket parkeringsytor från 52 olika kommunala bolag och förvaltningar. Syftet med Parkering Göteborg är att skapa ett ansikte utåt och en samstämmighet i prissättning, betalningsalternativ, kundmöte, etc. Samordningen bidrar också till att kommunalt ägda parkeringsplatser nyttjas mer effektivt vilket minskar behovet av nyinvesteringar.

Bolaget säkerställer också tillgängligheten till staden genom olika tillfälliga lösningar då befintliga anläggningar tas i anspråk för stadsutveckling och innan dess slutgiltig exploatering och andra mobilitetslösningar finns på plats.

2 Sammanfattning

Bolaget står inför omfattande investeringar i nya anläggningar samtidigt som lönsamma arrenderade ytor försvinner i takt med att staden förtätas. Bolaget har dock ett så pass starkt kassaflöde att lånebehovet, givet nuvarande kapitalisering, endast blir begränsat under prognosperioden.

Prioritering av investeringar och underhållsinsatser sker löpande i tydligt definierade forum. Totalt uppgår prognostiserade investeringar till ca 3,2 mdkr för perioden 2024-2034. Projekten befinner sig i olika faser, från beslutade investeringar till mer översiktliga bedömningar.

Bolaget planerar att kravställa alla framtida projekt i linje med stadens miljöambitioner gällande bland annat hållbart byggande och återbruk. Rätt använt kan parkering även vara ett verktyg för att minska de negativa effekterna av trafik och skapa förutsättningar för bättre luftkvalitet och ljudnivåer.

Bolagets investeringar förväntas medföra att bolaget från år 2028 kommer att behöva låna för att finansiera de investeringar som planeras. Bolaget har dock fortsatt ett starkt kassaflöde och klarar därför av att finansiera stora delar av de

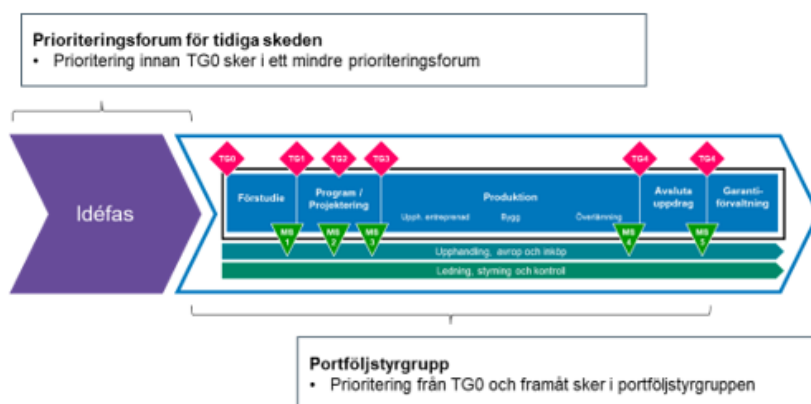
investeringar som genomförs med egna medel.

Riskerna i byggbranschen har blivit större samtidigt som kraven på bolaget har ökat. För att säkerställa lönsamhet i projekten och en långsiktigt stabil ekonomi så krävs främst att bolaget tillåts arbeta med intäktssidan och att samarbetet med de stadsutvecklande verksamheterna i staden fungerar.

3 Processbeskrivning

Bolagets investeringsprognos tar sin utgångspunkt i stadens kommande och pågående stadsutveckling. Bolaget ska bygga stadens strategiska parkeringsanläggningar vilket medför att det är stadens strategiska planer och inriktningar som styr var bolaget ska genomföra nybyggnationer.

Prioritering av bolagets insatser sker i två steg: i bolagets forum för tidiga skeden och i bolagets portföljstyrgrupp.

Utvärdering och prioritering av potentiella projekt utgår främst från bolagets uppdrag såsom det är beskrivet i bolagets ägardirektiv. Utvärderingen mot ägardirektivet ställs även mot de ekonomiska förutsättningarna och de risker som är förknippade med projektet. Lönsamhetsbedömningar görs löpande i projekten och förfinas i takt med att förutsättningarna för projektet blir tydligare.

UTVÄRDERINGSKRITERIER	Ägardirektiv/strategi	Prioriterat av staden
		Nya resvanor
		Samnyttjande
	Övergripande bedömningar ekonomi	Investering (mnkr)
		P-köp
		Lönsamhet
		Framtida potential
	Risker	Scope
		Byggrisk
		Affär
		Omvärld

Utvärderingskriterierna vägs även mot hur stora resurser som krävs för genomförande. Allt för att nyttja bolagets resurser på ett optimalt sätt.

För att bolaget ska kunna genomföra sitt uppdrag och minimera risken för onödiga kostnader krävs en tidig medverkan i stadens planering, med fördel i samband med programarbeten och detaljplanestarter. Arbetet måste därför ske i nära samverkan med de stadsutvecklande nämnderna och bolagen.

För att undvika onödig miljöpåverkan ska nya anläggningar bara byggas när så verkligen krävs. Bolaget utvärderar därför alltid andra alternativa möjligheter innan beslut tas kring nybyggnation:

- Åtgärder som kan påverka behov och val av transportsätt.
- Åtgärder för ett effektivt användande av den befintliga infrastrukturen.
- Möjlighet till om- och tillbyggnationer av befintliga anläggningar.

Investeringsplanens innehåll varierar något över åren då byggnationen som planeras ofta är beroende av genomförandet i stadsutvecklingen – både vad gäller tidplaner och innehåll.

Vissa av de anläggningar bolaget investerar i kommer inte att nå upp till marknadsmässiga avkastningskrav. Detta kompenseras av andra mer lönsamma investeringar och anläggningar i bolagets projektportfölj. Totalt sett ska bolaget säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och tillfredsställande soliditet för att skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt agerande.

Reinvesteringar och planerat underhåll

Bolaget prioriterar reinvesteringar baserat på en kombination av faktorer, inkluderande bland annat gällande underhållsplan, synpunkter från staden, teknisk innovation, hållbarhet samt kundupplevelse. Prioriteringen syftar till att skapa mest nytta för investerat kapital samtidigt som anläggningar möter de unika behoven i parkeringsbranschen.

Genom att arbeta strukturerat med underhållsplanering i kombination med en tydlig och förankrad ekonomisk planering kan bolaget säkerställa att varje anläggnings värde likväl som funktion bibehålls över tid samtidigt som kostnader och driftsstörningar minimeras. I dagsläget ser bolaget inga större risker knutna till leveranssäkerhet eller servicenivå.

4 Investeringsområden

Utifrån beslutade investeringar, en analys av inriktningen för stadsutvecklingen enligt stadens styrande dokument, pågående stadsutveckling samt dialog med de stadsutvecklande verksamheterna, gör bolaget de bedömningar avseende pågående och framtida projekt som framgår av Bilaga 2. Totalt uppgår prognostiserade investeringar till ca 3,2 mdkr i perioden 2024-2034. Projekten befinner sig i olika faser, från beslutade investeringar till mer översiktliga bedömningar. Utöver projekten finns följande poster redovisade:

- Elladdning utanför projekt – avser utbyggnad av laddmöjligheter på befintliga anläggningar.
- Inventarier och övrigt – avser till störst del en särredovisning av de inventarier som krävs i nybyggda anläggningar (kameror, laddare, biljettautomater, informationsskyltar, etc.) men även en generell riskbuffert för projekten.
- Övrigt (reinvesteringar) – avser en schablon för ombyggnationer och komponentbyten.

Bolaget har som mål att bygga anläggningar över mark. I de fall överslag har behövt göras så har därför schablonkostnader för anläggningar över mark använts. För det fall vissa av de planerade anläggningarna ska byggas under mark, kommer investeringskostnaderna öka markant och lönsamheten försämrats i motsvarande utsträckning.

Nedan följer en beskrivning av respektive projekt/område som förväntas överstiga 250 mnkr eller som bedöms vara av annan principiell beskaffenhet

Masthugget Väst

Område: Älvstaden

Platser: ca 700

I den västra delen av planområdet bygger bolaget en anläggning, Masthugget Väst, om 700 platser. Anläggningen syftar till att både ersätta del av befintlig parkering i bolagets regi som försvinner genom utbyggnaden av området, och tillgodose en del av parkeringsbehovet för tillkommande exploatering.

Anläggningen innehåller förutom parkering även en fullstor gymnastikhall samt ytor för kontor, andra verksamheter samt restaurang. Anläggningen byggs i samverkan mellan bolaget, Higab och Idrott- och föreningsnämnden.

Projektering är genomförd och upphandling av entreprenad pågår.

Liseberg Södra

Område: Evenemangsområdet

Platser: 1548

För att omhänderta parkeringsbehovet för Lisebergs nöjespark, Lisebergs hotell och framtida vattenpark samt Volvos upplevelsecenter World of Volvo uppförs en parkeringsanläggning om 1 548 p-platser integrerat med World of Volvo i World of Volvos regi. Samarbetet initierades av Liseberg och Volvobolagen. Kommunfullmäktige fattade 2020-10-15 beslut om bolagets engagemang i denna anläggning och bolaget har genom styrelsebeslut trätt i Lisebergs ställe i avtal med Volvobolagen om uppförande av anläggningen.

Byggnation pågår och huvuddelen av anläggningen togs i bruk i april 2023. Hela anläggningen kommer att kunna tas i bruk januari 2024.

Masthugget Öst

Område: Älvstaden

Platser: 260

I östra delen av Masthuggskajen ska ett underjordsgarage i två våningar om 260 platser byggas. Anläggningen ska i första hand vara till för besökare och verksamma i de kommande kontorskvarteren.

Ansvaret för att uppföra anläggningen ligger på Älvstranden men bolaget har förklarat sig positiva till att förvärva den färdigbyggda anläggningen till marknadspris. Investeringen ligger därför med som en klumpsumma år 2027. Köpeskillingen är beroende av marknadsvärdet vid förvärvstillfället.

Arenaområdet/Gårda

Område: Evenemangsområdet

Detaljplanarbete pågår inom arenaområdet och planprogram har initierats för

Gårda. Planerna innebär att markparkeringar i området försvinner samtidigt som antalet besökare förväntas öka. Analys av tillkommande parkeringsbehov och lämplig lokalisering pågår. Upptagna belopp avser nuvarande bedömning. Notera att prognosen inte inkluderar en exploatering av Focushuset.

Lindholmen

Område: Älvstaden

Programarbetet återupptogs augusti 2022 och i dag löper flera detaljplaner i området parallellt. Markparkeringar och parkeringshus kommer att försvinna i utvecklingen. Bolaget deltar i arbetet med parkering som leds av Älvstranden. Utgångspunkt för arbetet är att områdets behov av parkering ska mötas genom ett fåtal gemensamt nyttjade parkeringsnoder längs med leden.

Frihamnen

Område: Älvstaden

Parkeringsbolaget erhöll 2015 en markanvisning om 6500 kvm (ca 320 platser) för att anlägga parkering motsvarande ca 1/3 av parkeringen i detaljplan 1 (av totalt 5 etapper). Under arbetets gång med detaljplan 1 ändras detta till en anläggning om ca 700 platser ovan jord.

Arbetet med planprogrammet håller på att återupptas och bolaget har förlängt markanvisningen. Byggnation ska börja 2028. Bolaget räknar med att kunna bygga flera samnyttjade anläggningar inom området.

Övriga områden

Område: Centrala staden, mellanområden

Det pågår i dag allt från tidiga diskussioner till konkreta affärer gällande avyttring/exploatering av bolagets anläggningar som ligger något utanför stadskärnan. I vissa av dessa lägen finns det ingen anledning för bolaget att fortsätta verka men i andra lägen är det fortsatt viktigt, till exempel kopplat till noder för resor. Höjd har tagits för detta i den tioåriga investeringsplanen.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	302	186	221	185	167	643	502	374

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Parkeringsanläggningar	80%	Ökad/jämlig folkhälsa
..		Främja besöksnäringens utveckling
Elladdning	100%	Ökad jämlig tillgång till samhällets resurser
Reinvesteringar	80%	Trygga fysiska livsmiljöer

I tabellen ovan görs en bedömning av respektive investeringsområde utifrån ekologisk och social dimension.

Bolaget planerar att kravställa alla framtida projekt i linje med stadens miljöambitioner gällande bland annat hållbart byggande och återbruk. För pågående projekt, där projektering redan har genomförts, kommer de krav som gällde vid projekteringen fortsatt att gälla i genomförandet. Bolaget kommer dock alltid att samarbeta med de upphandlade leverantörerna för att försöka skapa en lägre miljöpåverkan.

Rätt använt kan parkering vara ett verktyg för att minska de negativa effekterna av trafik och skapa förutsättningar för bättre luftkvalitet och ljudnivåer. Detta kan till exempel ske genom att nya parkeringsanläggningar planeras i utkanten av nya bostadsområden, i närheten av leder. På så sätt leds trafiken aldrig in i bostadsområdena. Om man dessutom ser till att anläggningarna är mobilitetshubbar där det är enkelt att växla till andra transportslag så blir anläggningarna mer än bara parkeringsanläggningar.

Många av bolagets anläggningar är helt eller till stor del avsedda för besökare och därför en viktig pusselbit i den framtida besöksnäringen i staden.

Bolagets utbyggnad av laddmöjligheter är inte bara viktigt för miljön utan också för att de som bor i lägenhet också ska ha möjlighet att ladda (en ökad jämlikhet).

En viktig del i arbetet med reinvesteringar i befintliga anläggningar är att få anläggningarna att kännas säkrare. Detta sker bland annat genom investeringar i trygghetskameror, ljusare färger och mer belysning.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Bolagets investeringar förväntas medföra att bolaget från år 2028 kommer att behöva låna för att finansiera de investeringar som planeras. Detta medför också att bolaget får finansiella kostnader i form av räntekostnader. Investeringstakten medför även att kostnader för avskrivningar ökar, inte minst från de inventarier som krävs i nya anläggningar.

Bolaget har dock fortsatt ett starkt kassaflöde och klarar därför av att finansiera stora delar av de investeringar som genomförs med egna medel.

Eftersom alla anläggningar behöver ett par år innan full beläggning uppnås är resultatet från investeringarna sämre än bolaget avkastningskrav under den första delen av prognosperioden, varefter bidraget till bolaget resultat successivt ökar. Det är i sammanhanget viktigt att notera att det inte ligger med några kostnader för underhållsinsatser i de nybyggda anläggningar i prognosen, då dessa kostnader normalt uppstår senare under respektive anläggnings livslängd.

Bolaget bedömer att marknadspriset för parkering i centrala staden är högre än bolagets nuvarande taxor. Så länge bolaget kan parera ökade kostnader med höjda avgifter så bedöms riskerna som hanterbara. Se vidare 9 Utmaningar och osäkerheter nedan.

7 Finansiella mål och lånevolym

Bolaget har följande finansiella mål:

- En stabil ekonomisk utveckling.
- Verksamhetens delar ska ha en kapitalstruktur och ge en avkastning som står i paritet med andra jämförbara verksamheter.
- Den ekonomiska styrningen inriktas mot en justerad soliditet lika med eller överstigande 50 procent och en rörelsemarginal större än 20 procent.

7.1 Lånevolym

Givet de antaganden som investeringsplanen bygger på kommer bolagets att behöva låna för att finansiera investeringarna från år 2028. Stora delar av kapitalbehovet täcks dock fortsatt av bolagets kassaflöde. Redan under 2031 börjar skulden betas av enligt plan. Det bör dock noteras att det kan tillkomma projekt under planens senare år.

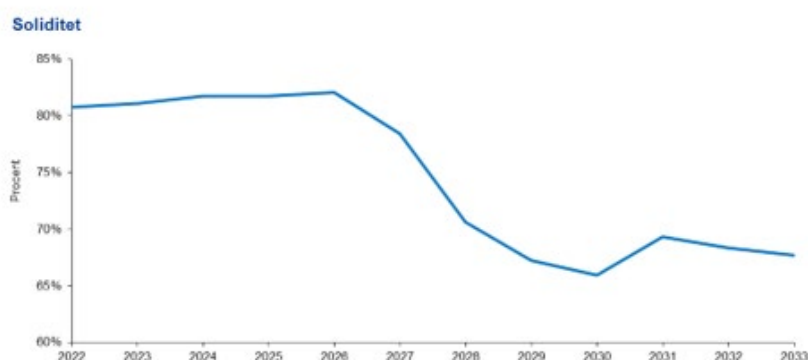
I planen ligger också tre fastighetsförsäljningar till exploateringsförvaltningen med. Dessa genererar ett kassaflöde om ca 80 mnkr. Lånebehovet baseras på att dessa affärer genomförs.

För det fall koncernbidrag/utdelningar ska lämnas i större omfattning än tidigare år, kommer lånebehovet att bli högre.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring							196	56

7.2 Soliditet

Bolaget har en fortsatt stark soliditet, även om den bedöms försämrats något under prognosperioden. Att soliditeten minskar är en naturlig följd av flera större investeringar. Utöver detta så påverkar soliditeten av de nedskrivningar som ligger i planen.

En vikande konjunktur påverkar riskerna i fastighetsinvesteringar och därmed också marknadens avkastningskrav. Detta kan medföra ytterligare nedskrivningar i både befintliga och nya anläggningar. Nedskrivningar påverkar direkt bolagets soliditet.

Större koncernbidrag/utdelningar än tidigare år skulle också påverka bolagets soliditet.

8 Förändringar från föregående år

Den stora skillnaden i bolagets prognos jämfört med föregående år är att projekt Skeppsbrogaraget inte finns med. Detta medför att både investeringsvolymen och större nedskrivningar har försvunnit i prognosen. Samtidigt har planerna för bland annat Frihamnen tidigare lagts till följd av uppdaterade prognoser i planarbetet.

9 Utmaningar och osäkerheter

Den största faktorn som kan påverka både lönsamhet och lånebehov är om anläggningar i planen behöver byggas under mark snarare än ovan mark. Grovt förenklat är kostnaden den dubbla för anläggningar under mark samtidigt som intäkterna inte påverkas. Underjordsgarage har också risker kopplade till långsiktig användning, om behovet av parkering minskar. Anläggningar ovan mark har alltid ett långsiktigt värde.

Nedan följer en sammanfattning av övriga faktorer som kan komma att påverka planerade projekt och/eller upplåningsbehov.

Osäker framtid för arrenderade ytor

Bolaget har i dag 11 000 platser på ytor arrenderade av staden. Detta är merparten av bolagets egna parkeringsplatser. Dessa ytor är stadens markreserv varför avtalen generellt löper på tre månader. Samtidigt är kostnaden låg och intäkterna i centrala lägen höga vilket sammantaget ger en mycket god lönsamhet.

I takt med att staden förtätas så kommer stadens markreserv behöva användas för andra ändamål än parkering. Detta innebär att lönsamma arrenderade ytor behöver ersättas med kostsamma parkeringsanläggningar. För att säkerställa fortsatt god ekonomi även när de arrenderade ytorna försvinner krävs det att bolaget får rätt förutsättningar när de nya anläggningarna byggs.

Det är osäkert i vilken takt de arrenderade ytorna försvinner. I prognosen har endast kända förändringar tagits med fram till och med 2028. Därefter antas 100 platser (1 %) försvinna per år. Denna siffra kan komma att bli väsentligt högre.

Ökade risker

Generellt ser bolaget högre risker kopplade till byggande jämfört med för några år sedan. Dessa inkluderar bland annat:

- Osäker konjunktur
- Bristituationer
- Hög inflation
- Stor volatilitet på marknader
- Osäkerhet i driftskostnader

Sammantaget innebär dessa risker en större osäkerhet i kostnadsbedömningar och prognoser för projekten.

Högre krav

En förändrad kravbild påverkar förutsättningarna för projekten men också kostnaderna (och därmed lönsamheten) i projekten.

- Ökade krav på hållbart byggande
- Mellanstaden, där taxorna generellt är lägre, blir allt viktigare
- Styra trafiken, minska vägtrafikarbetet
- Hållbart resande, fler mobilitetsåtgärder
- Krav på flexibel framtida användning av anläggningarna (exempelvis möjlighet att göra om parkeringshusen till bostadshus om efterfrågan på parkering minskar)

Verktyg för att parera risker och ökade krav

1. **Intäktssidan**
2. Bolaget måste kunna arbeta även med pris för att kunna genomföra bolagets uppdrag
3. **Samverkan tidigt**
Rätt typ av anläggningar i rätt läge – bolaget ska endast bygga anläggningar i strategiska lägen och undvika att bygga underjordsgarage
4. **Optimering av p-hus**
Använda befintliga anläggningar optimalt och bygga ut om möjligt – nya anläggningar planeras för samutnyttjande och framtida alternativ användning
5. **Samverkan kring ytterområden**
Gratisparkering på gatan måste försvinna om det ska vara möjligt att bygga anläggningar i mellanstaden
6. **Nya intäktskällor**
Nya tjänster kan ge nya intäkter – till exempel genom mobilitetsköp, paketskåp, etc.

10 Indexuppräknings

Bolaget har i beräkningarna räknat med en inflation om 3 % under planperioden.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(mnkr)																	
NY/INVESTERINGAR	KF X	Kateg ori 1-3	Grän s	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Projekt under upphandlingssekretess		1		162	100	50	0	0	0	0	0	0	0	0	150	0	150
Masthugget öst		2		0	0	0	400	0	0	0	0	0	0	0	400	0	400
Gösta Rahmn		1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inlandsgatan		1		0	40	35	0	0	0	0	0	0	0	0	75	0	75
P-arken		2		0	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	40	0	40
Arenaprogrammet/Gårda		3		0	0	0	75	75	0	0	0	0	100	100	150	200	350
Lindholmen		2		0	0	0	0	100	100	100	0	0	0	0	200	100	300
Frihamnen		2		0	0	0	0	150	150	0	0	250	100	0	300	350	650
Karl Johansgatan		2		0	0	0	50	75	0	0	0	0	0	0	125	0	125
Centrala staden		3		0	0	0	0	0	0	75	100	0	0	0	0	175	175
Övriga områden		3		0	0	0	0	0	50	75	0	0	50	100	50	225	275
															0	0	0
Elladdning utanför projekt		2	x	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	10	20
Inventarier och övrigt				23	33	30	106	90	62	52	22	52	52	52	321	230	551
SUMMA NYINVESTERINGAR				190	175	157	633	492	364	304	124	304	304	254	1821	1290	3 111
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				190	175	157	633	492	364	304	124	304	304	254	1821	1290	3 111
REINVESTERINGAR				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Renovering gallerian Focushuset				31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt				0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	50	50	100
SUMMA REINVESTERINGAR				31	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	50	50	100
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR				31	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	50	50	100
TOTALT INVESTERINGAR				221	185	167	643	502	374	314	134	314	314	264	1871	1340	3 211
UNDERHÅLLSKOSTNADER				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader				31	25	45	5	7	9	10	5	8	6	6	91	35	126
KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning				66	71	78	79	95	110	119	129	130	135	135	434	647	1080
Räntekostnad				0	0	0	0	3	7	10	9	8	7	7	10	41	51
Nedskrivning				0	0	0	137	0	28	21	0	0	0	0	165	21	186
SUMMA KAPITALKOSTNADER				66	71	78	216	98	145	150	138	138	142	142	609	709	1 317
SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2024-2033
Årlig skuldförändring (mnkr)				0	0	0	0	196	56	62	-96	3	-37	-78	252	-146	106
Soliditetsprognos (procent)				82%	82%	82%	78%	71%	67%	66%	69%	68%	68%	68%	76%	68%	72%

Kluster Kollektivtrafik

Göteborgs Spårvägar AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	3
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	4
7	Finansiella mål och lånevolym	4
7.1	Lånevolym	4
7.2	Soliditet.....	4
8	Förändringar från föregående år.....	4
9	Utmaningar och osäkerheter	4
10	Indexuppräknings	5

Bilagor

Bilaga 1: Investeringsbudgetoch prognos 2024, 2025-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

3 Processbeskrivning

Flertalet av investeringarna är sedan tidigare beslutade av styrelsen.

Verksamhetens behov av investeringar har diskuterats och prioriterats i bolagets ledningsgrupp innan de beslutades på styrelsemötet i oktober 2023.

4 Investeringsområden

Under 2024 är de större investeringarna uppgradering Hastus, RÖX etapp 2, skenrensare samt montagebil. Flertalet IT-investeringar är planerade för 2024 och kommande år, detta för att fortsätta den utvecklingsresa som bolaget har påbörjat.

Inga av bolagets investeringar är beslutade/ska beslutas på kommunfullmäktigenivå.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
260								
Investeringar	62	57	71	19	34	7	3	7

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social

Vår kollektivtrafikverksamhet har positiv inverkan för barn, mångfald, äldre och jämställdhet genom att bolaget skapar förutsättningar för alla att ta sig fram överallt i staden.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

De ökade investeringsvolymerna innebär ökade avskrivningskostnader för bolaget, detta då flera stora investeringar har kort avskrivningstid. Avskrivningskostnaderna kommer att öka fram till år 2027 för att därefter minska under kommande år och därmed ligga på en jämnare nivå mellan åren. Avskrivningar för prognostiserade investeringar finansieras i sin helhet av våra avtal; Trafikavtalet med Västtrafik respektive Utförandeentreprenadavtalet med Trafikkontoret.

7 Finansiella mål och lånevolym

- Soliditeten för bolaget ska minst uppgå till 40%
- Nettoinvesteringarna skall under en rullande femårsperiod finansieras till 75% på egna medel (årligt resultat+ avskrivningskostnader)
- Bolaget ska bedriva en effektiv verksamhet med ett årligt effektiviseringsmål om 1%

7.1 Lånevolym

Göteborgs Spårvägar beräknas kunna egenfinansiera sina investeringar.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring								

7.2 Soliditet

Då flertalet investeringar har kort avskrivningstid kommer bolagets soliditet att öka de kommande åren.

8 Förändringar från föregående år

Totala investeringsvolymen har minskat jämfört med föregående års prognos. Detta beror främst på omprioritering bland investeringarna samt nya/kompleterade underlag för uträkning av investeringsvolymerna.

9 Utmaningar och osäkerheter

Finns osäkerhet i eventuellt längre leveranstider

10 Indexuppräknningar

Inga indexuppräknningar har gjorts

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)															Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
NYINVESTERINGAR	KF X	Kategori 1-3	Grön X	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
Nya kontorsstolar TLI		1		0											0	0	0
Teknisk utredningsstöd vid olycksplats (HOA2)		2		3	1										1	0	1
Simulator-system		2		3											0	0	0
UH-system utveckling (EAM), beslut 40 mnkr		1		7	6	5									11	0	11
Rangersystem & RFID Depå Ringön Etapp II		1		3											0	0	0
Uppgradering Hastus del 2, tot beslut 35 mnkr		1		18											0	0	0
Dammsugare och rör installationer SP19 sandstation och Fordonstvätt MX		1		0											0	0	0
Centralsdammsugare verkstad MX		1		1											0	0	0
Anpassning städplatser MX		1		1											0	0	0
Kameraöverv. alla depåer inkl Vassen M33 och M34 meters anpassning Rantorget		1		3											0	0	0
Högtalarsystem Rantorget		3					3	3	2						8	0	8
Tilläggsinvestering till vagnslyft spår 2		2		1											0	0	0
Upprustning av elverkstad Rantorget (anpassning M34)		2		1											0	0	0
Traverser spår 10		2		0											0	0	0
M33 Boggjarbetsplatser (i hjulverkstad)		2		0											0	0	0
SUMMA NYINVESTERINGAR				41	7	5	0	3	2	0	0	0	0	0	17	0	17
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				41	7	5	0	3	2	0	0	0	0	0	17	0	17

REINVESTERINGAR				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Område/Projekt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skurmaskin		3		0											0	0	0
Fordonstvätt Rantorget		3				3									3	0	3
Svarv Rantorget		3				17									17	0	17
Ny Borr och sågutrustning Ringön		2					4								4	0	4
Slipbil Autech VM 8000		1								30					0	30	30
KNR302 - Volvo FM - Skenrens		2			10								15		10	15	25
RSS061 Skenrensare tvåvägsfordon		1		10								15			0	15	15
LWG37N Kombislamsugare		3								8					0	8	8
Ers OUS 904 - MB Sprinter Vxlmek		1							2						2	0	2
AXO596 - MAN - Stor LB Service		1		2											0	0	0
TSU022 - MAN - Stor LB Service		1		2											0	0	0
TOM467 - Volvo FL - Stor LB (tid Svets)		1		2											0	0	0
FWO826 - Volvo FL - Stor Svetsbil		1		2											0	0	0
MSL055 - Volvo FL - Stor Svetsbil		1		2											0	0	0
M4825 Bommar X 10st		1		0											0	0	0
M4826 Paddor X 5 st		1		0											0	0	0
M4828 Asfaltssåg 700 X 2 st		1		0											0	0	0
EKY019 - Montagebil - tvåvägs		2				9									9	0	9
OFB029 - Vw Transporter - Dubbelhytt		1			1					1					1	1	2
XEU299 - Lastbil, tvåvägs		1								9					0	9	9
WFX976 - Montagebil, tvåvägs		1									9				0	9	9
EGN377 - Montagebil, tvåvägs		1		10											0	0	0
SFC568 - Hjullastare		3							3						3	0	3
Totalstation		3			1										1	0	1
Spårlägesmätare		3			1										1	0	1
Digitalt Spårviddsmått, Vogel & Plötscher		3				0									0	0	0
SUMMA REINVESTERINGAR				30	12	29	4	0	5	9	47	15	15	0	50	86	137
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR				30	12	29	4	0	5	9	47	15	15	0	50	86	137
TOTALT INVESTERINGAR				71	19	34	4	3	7	9	47	15	15	0	67	86	154

UNDERHÅLLSKOSTNADER				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning				40	57	60	60	54	33	26	27	21	21	15	264	110	374
Räntekostnad				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivning				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER				40	57	60	60	54	33	26	27	21	21	15	264	110	374

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årlig skuldförändring (mnkr)				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Soliditetsprognos (procent)				38%	41%	43%	49%	55%	59%	62%	59%	60%	61%	64%	49%	61%	55%

Kluster Turism, kultur, evenemang

Got Event AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	4
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	4
7	Finansiella mål och lånevolym	4
7.1	Lånevolym	5
7.2	Soliditet.....	5
8	Förändringar från föregående år.....	5
9	Utmaningar och osäkerheter	5
10	Indexuppräknings	5

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

Styrelsen i Got Event beslutade i ärendet 2023-12-11.

3 Processbeskrivning

Got Event ansvarar för förvaltning och drift av arenorna; Bravida Arena, Frölundaborg, Gamla Ullevi, Scandinavium, Ullevi, Valhallabadet, Valhalla IP, Valhallarinken och Valhalla Sporthallar. Higab äger fastigheterna.

Got Event ansvarar för och bekostar investeringar som hör till verksamheten. Higab, såsom fastighetsägare, ansvarar för investeringar i anläggningarna. Dessa investeringar betalar Got Event genom en ökad hyra till Higab.

Urval och prioritering av verksamhetsrelaterade investeringar görs i den ordinarie planeringsprocessen. Behov uppstår i verksamheten, analys/utredning genomförs och prioritering sker i ledningsgrupp och styrelse, varefter beslut fattas i styrelsen.

För att kunna prioritera bland uppkomna behov av investeringsåtgärder har styrelsen fattat beslut om följande prioriteringsordning:

1. Uppfylla lagkrav
2. Tillgodose ägarens politiska mål
3. Nödvändigt för att upprätthålla eller stärka väsentliga funktioner (främst reinvesteringar)
4. Lönsamma/kostnadssänkande åtgärder (A-investeringar)
5. Åtgärder för att långsiktigt stärka bolagets konkurrenskraft och som bidrar till en långsiktigt hållbar anläggning ur aspekterna:
 - teknisk livslängd
 - rationell drift
 - miljö
 - tillgänglighet
 - säkerhet

4 Investeringsområden

Investeringsområdena utgår från våra arenor; Bravida Arena, Gamla Ullevi, Frölundaborg, Scandinavium, Ullevi, Valhallabadet, Valhalla IP, Valhallarinken och Valhalla Sporthallar.

Investeringar 2024–2034

Got Event har historiskt genomfört årliga verksamhetsinvesteringar på ca 20–30 Mkr totalt för de nio arenorna. Investeringarna finansieras indirekt genom de avskrivningar som görs på tidigare gjorda investeringar. Merparten av de årliga åtgärderna utgörs av nödvändiga reinvesteringar. Därmed är utrymmet för utvecklings- och förnyelseinvesteringar begränsat. Bolagets ekonomimodell är inte helt tydliggjord när det gäller hantering av eventuella överskott från goda evenemangsår, om bolaget får behålla hela eller delar av överskottet. Detta gör att en långsiktig planering av investeringar blir svårhanterlig. I investeringsplan 2024 har investeringsnivån ökat till 78 mnkr bl a på grund av att planbelysningar och gräsmattor behöver bytas ut på några arenor samt att vissa utvecklingsinvesteringar kommer att genomföras. Investeringsnivån bedöms därefter att ligga på ca 35 mnkr årligen, behovet är dock större.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	48	55	78	35	36	38	39	40

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Samtliga arenor	5%	50%

Typ av investeringar varierar år från år beroende behov i verksamheten. %-satser i ovanstående tabell bygger på investeringsplan 2024. Generellt sett görs löpande investeringar som avser utbyte av armaturer, LED-belysning mm. Starkt fokus ligger på energieffektiviserande åtgärder vilket på sikt även ger en ekonomisk besparing. Investeringar görs också i säkerhetshöjande och trygghetsskapande åtgärder i och omkring arenorna samt i publika ytor.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Bedömd driftkonsekvens i form av ökade ränte- och avskrivningskostnader för total investeringsvolym (tidigare och prognosticerade investeringar) uppgår till 23 mnkr 2024 för att succesivt öka till ca 39 mnkr år 2034.

7 Finansiella mål och lånevolym

Bolagets mål är att investeringar ska finansieras inom bolagets ekonomi under

förutsättning att nuvarande nivå på koncernbidraget bibehålls.

7.1 Lånevolym

Verksamheten finansierats dels med koncernbidrag, dels med intäkter från verksamheten. Bolagets investeringar bedöms i dagsläget att finansieras inom bolagets ekonomi under förutsättning att nuvarande nivå på koncernbidraget bibehålls.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring								

7.2 Soliditet

Mål för soliditeten är 15%.

8 Förändringar från föregående år

Got Event har historiskt genomfört årliga verksamhetsinvesteringar på ca 20–30 Mkr totalt för de nio arenorna. Under 2022 och 2023 har vissa utvecklingsinvesteringar genomförts som medfört att investeringsnivån är något förhöjd under dessa år. I investeringsplan 2024 har investeringsnivån ökats till 78 mnkr bl a på grund av att planbelysningar och gräsmattor behöver bytas ut på några arenor. Investeringsnivån bedöms därefter att ligga på ca 35 mnkr årligen, behovet är dock större.

9 Utmaningar och osäkerheter

I nuläget är det högst osäkert hur lågkonjunktur med stigande räntor och priser kommer att påverka ekonomin och investeringsprojekten. Osäkerheter i omvärlden påverkar också leveranser av material. Vi ser att anbuden blir färre och dyrare.

Möjligheten till egenfinansiering kan komma att minska om biljettköp och publikbeteende förändras vilket påverkar ekonomin och därmed utrymmet för kommande investeringar.

10 Indexuppräknings

Matrisen innehåller indexuppräkning med 3%.

(All inmatning görs i vita fält)

[mnkr]																		
	KF X	Kategori 1-3	Grön X	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025–2029	Totalt 2030–2034	Totalt 2025–2034	
NYINVESTERINGAR																		
Verksamhetsinvesteringar alla arenor		1		25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verksamhetsinvesteringar alla arenor		2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verksamhetsinvesteringar alla arenor		3		0	10	10	11	11	11	12	12	12	13	13	53	62	115	
4				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Övrigt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
SUMMA NYINVESTERINGAR				25	10	10	11	11	11	12	12	12	13	13	53	62	115	
Rörliga priser (**)																		
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%				
SUMMA NYINVESTERINGAR				25	10	10	11	11	11	12	12	12	13	13	53	62	115	

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Verksamhetsinvesteringar, alla arenor, kategori 1	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verksamhetsinvesteringar, alla arenor, kategori 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verksamhetsinvesteringar , alla arenor, kategori 3	0	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	135	160	295
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA REINVESTERINGAR	53	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	135	160	295
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	53	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	135	160	295
TOTALT INVESTERINGAR	78	35	36	38	39	40	42	43	44	46	47	188	222	410

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025–2029	Totalt 2030–2034	Totalt 2025–2034
Årliga underhållskostnader	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	175	200	375

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025–2029	Totalt 2030–2034	Totalt 2025–2034
Avskrivning	22	23	22	21	21	21	22	24	25	27	29	108	127	235
Räntekostnad	1	3	4	4	5	6	7	8	9	10	10	22	45	67
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	23	26	26	25	26	27	29	32	34	37	39	130	172	302

[illegible]

Kluster Turism, kultur, evenemang

Liseberg AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	4
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	4
7	Finansiella mål och lånevolym	4
7.1	Lånevolym	4
7.2	Soliditet.....	5
8	Förändringar från föregående år.....	5
9	Utmaningar och osäkerheter	5
10	Indexuppräknings	5

Bilagor

Bilaga 1: Anvisning Byggprojekt

Bilaga 2: Beslutsunderlag Vattenpark 2020-11-04

Bilaga 3: Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

3 Processbeskrivning

Se bif. dokument "Anvisning byggprojekt Liseberg"

4 Investeringsområden

Vattenpark

Avser uppförandet av en vattenpark i anslutning till hotell och nöjespark. Vattenparken (Oceana) öppnar i juni 2024. För en mer detaljerad beskrivning se bifogat beslutsunderlag vid styrelsemötet den 4 november, 2020. Projektet har påverkats av de relativt stora prisökningarna på framförallt byggrelaterade kostnader och därför har budget och gällande prognos indexjusterats med entreprenadindex E122 och KPI. Inklusive indexjustering är projektet i tid och inom budget.

Under investeringsområde Vattenpark finns även en planerad men ännu ej beslutad utvidgning 2027/2028.

Nöjespark

Avser investeringar i attraktioner och infrastruktur i Lisebergs nöjespark.

DP2/Exploatering

Exploateringskostnader i samband med detaljplaneändringen av Lisebergs (dåvarande) fastighet Skår 40:17. Syftet med detaljplaneändringen är att skapa förutsättningar för att utvidga Lisebergs verksamhet på lång sikt, att möjliggöra ett besökscenter för Volvo samt att skapa en attraktiv offentlig miljö och vattenmiljö utmed Mölndalsån. Planområdet ligger mellan Mölndalsån och E6 direkt söder om nuvarande Lisebergsområdet.

Digital utveckling

I huvudsak uppdatering av existerande system men även införandet av nya system i samband med expansionen av Lisebergs verksamhet till att inkludera även hotell och vattenpark.

Lisebergsbyn

Avser renovering och utbyggnad av Lisebergs campinganläggningar.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	862	951	483	221	209	442	302	93

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Vattenpark		Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling
Nöjespark		Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling
DP2/Exploatering		Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling
Digital utveckling		Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling
Lisebergsbyn		Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Inga sådana förändringar i kapitalkostnaderna har identifierats.

7 Finansiella mål och lånevolym

	Koncernen	Nöjespark	Hotell	Vattenpark	Camping & Stugor
Rörelse-/vinstmarginal	≥10%	8-10%	8%	0%	15-20%
Soliditet	50-60%				

Liseberg finansiella mål är utgörs dels av ett mål för rörelsemarginal (EBITA) och dels ett soliditetsmål. Rörelsemarginalmålet är nedbrutet på respektive affärsområde. Ovanstående är de finansiella mål som styrelsen beslutat för Lisebergskoncernen.

7.1 Lånevolym

Lisebergs skuldutveckling är i sin helhet relaterad till byggandet av hotell och vattenpark. Investeringar i nöjesparken finansieras genom kassaflöde från verksamheten över tid. Kortsiktig förändring i utgående skuld kan dock förekomma på grund av säsongsfluktuationer. Målet är att generera tillräckligt med kassaflöde för att påbörja en amortering av skulden från och med 2025/2026.

Inga andra faktorer finns som kan påverka skuldprognosen finns.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	1 629	2 390	2 685	2 665	2 550	2 615	2 520	2 210

7.2 Soliditet

För investeringar i nöjesparken har Liseberg ett mål att vara självfinansierad över en 10-års period. Detta mål avviker avseende bygget av hotell och vattenpark då dessa är långsiktiga strategiska investeringar. Över tid är bolagets avsikt att amortera aktuell skuld och därmed successivt stärka soliditeten.

8 Förändringar från föregående år

En förskjutning av betalningsflöden avseende byggnationen av vattenparken från 2023 till 2024 påverkar prognosen. Förskjutningar i investeringsnivån mellan 2027-2029 uppstår som en konsekvens av förändrade investeringsplaner i Nöjesparken och Vattenparken.

9 Utmaningar och osäkerheter

Liseberg verkar i en konkurrensutsatt miljö med ständiga förändringar. För att kunna bibehålla en attraktiv produkt för Lisebergs gäster måste investeringsplaner kontinuerligt omprövas och anpassas till marknadsförutsättningarna.

10 Indexuppräknings

Någon generell indexuppräkning har inte tillämpats. Större byggprojekt som hotellet och vattenparken utgår ifrån entreprenadindex 122 men detta index är retroaktivt och är inte tillämbart på framåtsyftande investeringar.

Övriga investeringar i parken indexeras inte.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)																	
NYINVESTERINGAR	KF X	Kateg ori 1-3	Grän z	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Vattenpark	X	1		234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vattenpark		2		0	0	0	0	75	75	0	0	0	0	0	150	0	150
Nöjesparken		1		73	107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	107	0	107
Nöjesparken		2		55	66	158	325	179	64	163	163	0	0	0	793	326	1119
Nöjesparken		3		0	0	0	0	0	0	0	0	165	165	165	0	495	495
DP2/Exploatering		1		67	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	13
Digital utveckling		2		18	0	10	0	10	0	10	0	8	0	0	20	18	38
Lisebergsgården		2		2	10	15	15	10	0	0	0	0	0	0	50	0	50
8				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA NYINVESTERINGAR				449	196	183	415	274	64	173	163	173	165	165	1133	839	1972
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				449	196	183	415	274	64	173	163	173	165	165	1133	839	1972

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Diverse reinvesteringar i verksamheten	34	25	26	27	28	29	30	31	32	33	33	135	158	293
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA REINVESTERINGAR	34	25	26	27	28	29	30	31	32	33	33	135	158	293
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)														
SUMMA REINVESTERINGAR	34	25	26	27	28	29	30	31	32	33	33	135	158	293
TOTALT INVESTERINGAR	483	221	209	442	302	93	203	194	205	198	198	1268	997	2265

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning	253	273	278	290	297	296	300	302	305	308	309	1435	1524	2960
Räntekostnad	72	81	84	85	91	78	64	52	41	31	29	419	216	635
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	325	355	362	376	388	374	364	354	346	338	338	1855	1740	3595

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årlig skuldförändring (mnkr)	295	-20	-115	65	-95	-310	-225	-250	-260	-275	-275	-475	-1285	-1760
Soliditetsprognos (procent)	31%	32%	33%	34%	36%	40%	44%	48%	53%	59%	60%	35%	53%	44%

Kluster Hamn

Göteborgs Hamn AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	4
3	Processbeskrivning	5
4	Investeringsområden	6
5	Hållbarhetsdimensioner.....	7
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	8
7	Finansiella mål och lånevolym	9
7.1	Lånevolym	10
7.2	Soliditet.....	10
8	Förändringar från föregående år.....	10
9	Utmaningar och osäkerheter	11
10	Indexuppräknings	11

Bilagor

Bilaga 1: PM 10-årig invprognos 2024-2034 BILAGA

1 Bakgrund

Inledning

Göteborgs Hamn har till uppgift att skapa förutsättningar för ett starkt, effektivt och hållbart skandinaviskt godsnav. Det innebär att Göteborgs Hamn ansvarar för att förvalta och utveckla hamnens mark, fastigheter och vattenområden så att de används på ett optimalt sätt utifrån ett tillväxt- och lönsamhetsperspektiv. Bolaget upplåter, via koncessionsavtal, en del av sin mark och sina anläggningar för hamnoperation till externa operatörer. Göteborgs Hamn utövar tillsyn, insyn och strategisk kontroll av operatörernas verksamhet i enighet med tecknade avtal, bland annat genom nära samarbete med respektive operatör.

Bolaget utövar tillsyn och trafikledning inom hamnområdet samt svarar för övergripande säkerhetsfrågor i hamnområdet i nära samarbete med berörda myndigheter. Vidare samordnar och marknadsför bolaget godsnavet Göteborg, vårdar varumärket Göteborgs hamn och verkar för rätta förutsättningar för en långsiktig och hållbar tillväxt av godsnavet.

Göteborgs Hamn verkar på en internationellt konkurrensutsatt marknad. Den svenska industrin efterfrågar fler destinationer och ökad frekvens för att kunna rättfärdiga sina svenska investeringar. Hamnens uppgift är att göra de nödvändiga investeringar som krävs för att bibehålla sin roll som ett attraktivt godsnav i den internationella konkurrensen.

Bolagets uppdrag

Göteborgs Hamn AB är ett marknadsorienterat bolag på en global marknad. Vår förmåga att leva upp till marknadens krav är det aggregerade värdet av varor och tjänster som produceras tillsammans med de partners och bolag vi har i Hamnen.

Genom aktivt arbete för att ställa om logistiken till och från Hamnen till en grön transportkedja samt ett ökat digitaliseringsfokus som skall underlätta transparens skapar vi förutsättningar för hållbar tillväxt av volym över Göteborgs Hamn.

Genom att tillhandahålla fastighets- och anläggningstillgångar skapar bolaget förutsättningar för operatörer att bedriva verksamhet inom logistik-, energi-, färje- och kryssningsverksamhet. Göteborgs Hamn AB skapar också förutsättningar för hamnens expansion genom att effektivisera befintliga ytor samt förvärva fastigheter och driva planprocesser för utbyggnad av anläggningar.

Hamnbolagets och terminaloperatörernas respektive ansvar regleras med koncessions- och arrendeavtal. När det gäller befintliga anläggningar består Göteborgs Hamn AB:s största ekonomiska ansvar i att hålla kajer och farledsdjup samt energihamnens infrastruktur.

Göteborgs Hamn driver ett systematiskt underhållsarbete med relativt omfattande underhållsinsatser och reinvesteringar för att förlänga livslängden på befintliga kajer.

Väsentliga utmaningar och osäkerheter

Bolaget har i sitt riskarbete identifierat ett antal risker som är betydande. Till dessa risker finns en handlingsplan för att minska sannolikheten för att de inträffar alternativt mildra effekten om de inträffar. Nedan listas några av de risker som

definierats som de största:

- Obs att alla siffror i tioårsplanen bygger på scenariot 50% utdelning för alla år.
- Ökade byggkostnader p.g.a. mycket hög kostnadsökning för t.e.x. stål och cement.
- Risk att de största oceangående fartygen inte kan tas emot fullastade, i det fall farledsfördjupningsprojektet, SkandiaPorten, försenas.
- Skandiaporten är fortfarande i projekteringsfasen och kostnadsprognos uppdateras löpande.
- Den digital förändringstakten och påverkan på befintliga affärsmodeller.
- Konkurrens från andra svenska och europeiska hamnar.
- Volymutvecklingens beroende av Göteborgs Hamns marknadsandelar och hur ekonomin och handeln utvecklas globalt.
- Terminaloperatörers och arrendatorers agerande mot marknaden.
- Nationella beslut om exempelvis banavgifter, farledsavgifter samt infrastruktursatsningar.
- Skadeutveckling, slitage av hamnens kajanläggning.
- Risk för prispress från andra hamnar och andra transportsätt.

2 Sammanfattning

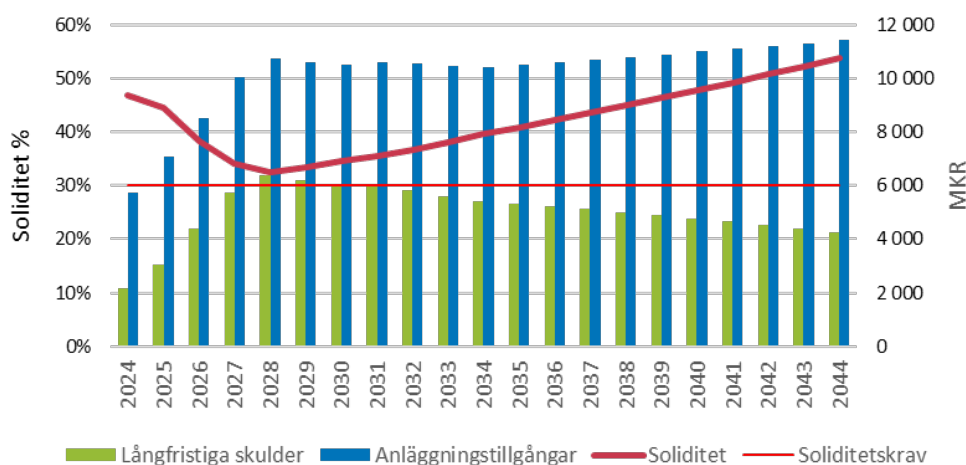
Planerad investeringsvolym för perioden 2024–2034 uppgår till 8,1 Mkr reallt, varav 6,2 Mkr (77%) avser nyinvesteringar och 1,9 Mkr (23%) avser reinvesteringar. Motsvarande värden med nominell beräkning är 8,6 Mkr fördelat på nyinvesteringar 6,5 Mkr och reinvesteringar 2,1 Mkr. Beräkningarna bygger på ett generellt inflationsantagande om 2% per år från 2024 och framåt.

Soliditetsnivån är i genomsnitt 38% under perioden 2024 - 2034 med som lägst 33% under 2028. Ägardirektivets soliditetskrav är minimum 30%.

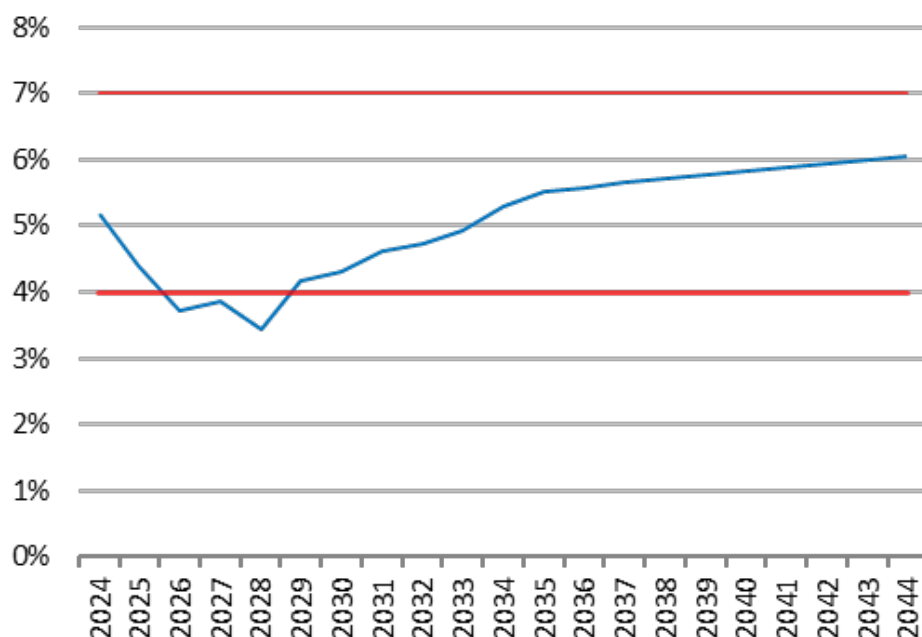
Avkastning på totalt kapital är i genomsnitt 4,4% 2024 - 2034 med som lägst 3,4% under 2028. Ägardirektivets avkastningskrav är minimum 4,0%.

Obs att alla siffror i tioårsplanen bygger på scenariot 50% utdelning för alla år.

Anläggningstillgångar, lån och soliditet

Avkastning på totalt kapital

3 Processbeskrivning

Bolagets planerade investeringsportfölj består av över 200 enskilda projekt. Dessa har grupperats enligt följande principer:

Bolaget har f.n. fyra investeringsprogram: Skandiaporten, Färjelokalisering Arendal, (motsvarar delvis Framtidssäkring Färja/Roro i fg års rapportering), Klimatåtgärder samt Kustkajen 2.0. Det tre förstnämnda programmen är nyinvesteringar medan det sista klassas reinvestering. Programmen redovisas på varsin separat rad i matrisen.

Övriga enskilda projekt som visas separat är Halvorsäng lagerbyggnad, Ny terminal för skogsprodukter samt Brandskydd Energihamnen. Samtliga är nyinvesteringar. Dessa visas separat då de är, eller har varit, av betydande belopp eller är av särskild betydelse för att uppnå bolagets olika mål.

Övriga projekt har ordnats i grupper efter affärsområde eller syfte med investeringen. Två stora grupper för nyinvesteringar är Kapacitetshöjning Cargo och Kapacitetshöjning Energihamnen (se vidare under avsnitt 4). Den i särklass största gruppen för reinvesteringar är Kajplatser, vilket är det teknikområde inom infrastruktur som beloppsmässigt kräver mest investeringar.

Reinvesteringsplanen och omkostnadsplanen för 2024-2034 motsvarar åtgärder för att anläggningarnas funktion behålls under planerad livslängd.

Omkostnadsplanen för 2024-2034 omfattar även inspektioner och utredningar för att säkerställa befintliga anläggningarnas status för att bedöma kvarvarande livslängd och planera in underhållsåtgärder, reinvesteringar och större ombyggnader vid rätt tillfälle.

Under 2024-2034 kommer beslut om större ombyggnader behöva tas då livslängd för flera kajanläggningar med nuvarande kunskap om användning bedöms vara

Eftersatt underhåll finns främst i VA-systemet. Detta bedöms dock inte utgöra någon omedelbar risk vad gäller leveranssäkerhet inom hamnens huvudfunktioner.

(milj.)																		
	REF	Kategori	Ori-ent.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totals 2025-2034	Totals 2019-2034	Totals 2025-2034	
NYINVESTERINGAR				615	227	258	267	0	0	0	0	0	0	0	1 230	0	1 230	
Färdkostskering Avsnitt	X	1		363	130	249	403	397	0	0	0	0	0	0	1 179	0	1 179	
Kommunikationer		2	X	37	93	102	96	60	140	123	30	0	0	0	490	159	643	
Hörselningsskyddsgenerator		1		5	21	21	314	65	0	0	0	0	0	0	421	0	421	
Ny termisk skapningsprodukt		2	X	10	265	265	0	0	0	0	0	0	0	0	490	0	490	
Brandskydd i Energihallen		1		25	10	12	7	0	0	0	0	0	0	0	29	0	29	
Kavarebeträdnings Cargo		2		9	10	105	105	30	0	0	0	0	0	0	250	15	265	
Kavarebeträdnings i Energihallen		2		14	41	47	60	50	10	100	100	100	100	100	328	430	658	
Stegfog i armrestkonstrukt																		
Termalstyrt Fastighet		2		26	3	18	3	3	3	3	3	3	78	78	30	165	195	
Övrigt			2	-47	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20	20	
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 056	1 001	1 336	1 255	605	153	176	133	103	178	193	4 349	783	5 132	
Röntiga priser (%)																		
Bv. avkast index (+/-)					2,0%	4,0%	6,1%	8,2%	10,4%	12,8%	14,9%	17,2%	19,5%	21,9%				
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 056	1 021	1 330	1 331	654	163	158	153	121	213	235	4 565	920	5 485	
REINVESTERINGAR				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totals 2025-2034	Totals 2019-2034	Totals 2025-2034	
Kuststulen Z.O				10	11	40	150	100	100	100	50	0	0	0	401	130	551	
Påspisator				134	67	101	82	137	149	147	126	129	22	22	557	445	982	
Proteinskivor				3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	
Självstartande belysning				1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	
Vattenlåsare				19	11	3	6	2	2	1	3	4	4	4	34	16	40	
Anpassningar byggnader				17	12	4	4	4	4	4	4	4	0	0	26	11	37	
Järmskylschekking				0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2		2	
Övrigt				-27	10	51	50	1	1	6	0	0	0	0	113		113	
SUMMA REINVESTERINGAR				157	111	202	293	244	256	257	183	137	26	26	1 106	629	1 735	
Röntiga priser (%)					2,0%	4,0%	6,1%	8,2%	10,4%	12,8%	14,9%	17,2%	19,5%	21,9%				
Bv. avkast index (+/-)					16'	113	210	311	294	283	320	210	160	31	31	1 181	728	1 904
SUMMA REINVESTERINGAR				167	113	210	311	294	283	320	210	160	31	31	1 181	728	1 904	
TOTALT INVESTERINGAR				1 213	1 134	1 600	1 642	918	452	498	363	281	244	267	5 746	1 642	7 388	
Summa investeringar 2024-2034. Fasta priser																		
R 070																		

Farledsfördjupningen, benämnt **Skandiaporten**, startades upp 2019. Genomförda förstudier och en uppdatering av succesivkalkylen i februari 2020 har lett till att projektets kostnadsram justerats till total 2,5 Mkr, fördelat 50/50 mellan Göteborgs Hamn och Trafikverket. Våra ägare har godkänt att bolaget för sitt åtagande får investera maximalt 1,25 Mkr (2017 års kostnadsläge). Detaljprojekteringen är avslutad enligt plan och miljödöm vann laga kraft i oktober 2022. Byggstarten har dock försenats i avvaktan på klartecken från EU avseende en utredning om statsstöd. Klartecken mottogs den 17 november 2023 varför förberedelse för byggstart nu pågår och snarast kommer inledas. Projektet planeras att vara avslutat under senare delen av 2027. Projektets investering är ca 50 Mkr högre jämfört med föregående års 10-årsplan. Detta beror på ovan nämnda förseningar samt inflationsdrivna kostnadsökningar. Investeringen i 2017 års kostnadsläge understigs dock fortfarande jämfört med tilldelade medel.

Flera omfattande projekt finns under samlingsnamnet **Färjelokalisering Arendal**. Den absoluta merparten av dessa investeringar utgörs av en ny färjeterminal i Arendal för omlokalisering av Stena Lines Danmarks- och Tysklandsterminaler samt flytt från Masthugskajen och Majnabbe. Kommunfullmäktige biföll denna investering vid sitt möte 2022-10-27. Totalt beräknas investeringen i en ny färjeterminal uppgå till 2,5 miljarder kronor för Göteborgs Hamn AB. Investeringarna i nya åtgärder för färjeterminalen och färdigställande av Arendal 2 beräknas uppgå till 1,4 miljarder kronor. Utöver detta har Göteborgs Hamn ansökt om 350 MSEK för investering i ny terminalbyggnad, vilken bifölles av Kommunstyrelsen i oktober 2023 och behandlas i Kommunfullmäktige i november eller december.

Programmet Klimatåtgärder har ökat med 85 Mkr från föregående års plan. Det har också givits ett tydligare innehåll genom att ospecificerade avsättningar ersatts av konkreta projekt, varav merparten utgörs av landanslutningar för fartyg.

Halvorsäng har ökat knappt 300 Mkr jämfört med föregående år till följd av ökade

byggkostnader för att uppföra logistikfastigheter och bereda mark. Denna investering förutses ske genom ägartillskott till bolagets JV (med Castellum).

Ny terminal för skogsprodukter: Behovet av en ytterligare järnvägsterminal för skogsprodukter har aktualiserats efter att Sveaterminalen, som färdigställdes 2020, har haft hög tillväxt och hamnen ser en starkt ökad efterfrågan i detta segment.

Kapacitetshöjning Cargo och Kapacitetshöjning Energihamnen innehåller projekt som syftar till att öka den operativa nyttan för de som nyttjar hamndelarna inom dessa två affärsområden. Inom Cargo är det främst investeringar i samband med förnyad koncession för östra delen av Skandiahamnen. Inom Energihamnen är det projekt som effektiviserar och utvecklar bolagets infrastruktur som rörledningar och andra anläggningar. Även affärsprojekt som utvecklar kundernas affärer ingår här.

Kustkajen 2.0: Kustkajen är centralt belägen i Energihamnen i Skarvik och har varit aktuell för ombyggnad i flera år. Göteborgs Hamns styrelse har tagit inriktningsbeslut om att gå vidare med stabilitetsåtgärder för 300 Mkr samt en ersättning av dagens kajplatser med två nya lägen, för ytterligare 260 Mkr.

Utfallet 2023 understiger kraftigt budgeterat utfall p.g.a. väntan på klartecken från EU avseende statsstödsfrågan förhindrade byggstart. Bolagets totala investeringar de närmaste åren planeras öka kraftigt till följd av programmen som beskrivits ovan.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	701	496	1213	1134	1600	1642	918	452

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Samtliga	Bolagets mål är att reducera CO2-utsläppen med 70 procent fram till 2030 (basår 2010). De riktade investeringar hamnbolaget har för att minska klimatpåverkan utan att ta hänsyn	Bolagets investeringar bidrar till fler arbetstillfällen och främjar näringslivets utveckling. Investeringar i färjeterminal gynnar särskilt besöksnäringen.

	till ett kortsiktigt avkastningskrav är upptagna i bolagets Klimatåtgärdsprogram.	

Ekonomiskt

Bolagets investeringar syftar bl.a. till att

- Bibehålla anläggningarnas värde och funktion
- Utveckla Hamnen långsiktigt enligt bolagets ägardirektiv
- Bidra till stadens långsiktiga finansiering.
- Bidra till stadsutveckling (genom i synnerhet färjelokaliseringen)

Investeringsbehovet inom klimatåtgärdsprogrammet 2024–2034 är uppgår till cirka 700 Mkr och finns med som ett speciellt program i investeringsplanen. Samtliga investeringar inom detta program uppfyller kriterierna för stadens ”Gröna obligationer”.

Bolaget har under perioden 2024-2034 prognosticerat 50% utdelning till Stadshus som bidrar till stadens långsiktiga utveckling. Detta motsvarar 1,28 miljarder kronor.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Göteborgs Hamn konfirmerade i Tioårsplan 2022-2032 ett signifikativt sänkt lånebehov som presenterades i förra årets plan genom optimering av framförallt de tre stora projekt (Farledsfördjupningen, förberedande av utveckling av delar av Halvorsäng i ett joint venture och Färjelokaliseringen).

Bolagets Tioårsplaner för 2023-2033 och 2024-34 har gjorts i en utmanande kontext med ökade byggkostnader och räntenivåer vilket påverkar soliditet och upplåningsbehov. Bolaget bedömer dock att det genom fortsatt fokus på tillväxt och kostnadskontroll i genomsnitt kommer kunna nå ägardirektivets avkastningskrav utan att ge avkall på några framtidsinvesteringar.

Tioårsplanen inkluderar 700 Mkr för Miljöåtgärdsprogram-märkta investeringar så att bolaget skall klara göra den omställning som behövs. Bolaget arbetar aktivt med att söka bidrag från exempelvis EU och Klimatklivet för miljöåtgärdsprogram och även andra investeringar. Potentiella bidrag är inte inkluderade i planen.

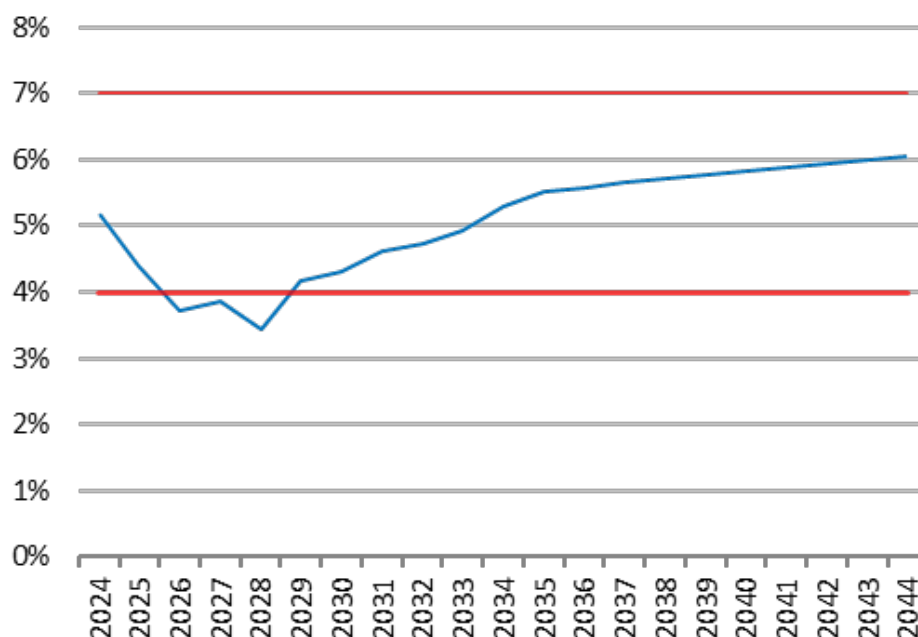
10-ÅRSPLAN	2020-2030	2021-2031	2022-2032	2023-2033	2024-2034
Minimum soliditet	33%	37%	41%	35%	33%
Minimum avkastning totalt kapital	4,2%	4,9%	4,1%	4,0%	3,4%
Upplånings-behov Mdr kr	5,6	2,7	2,3	3,3	3,9
Investeringar Mdr kr	9,5	6,3	6,0	7,1	8,1
Utdelnings-scenari	75 Mkr/år	50% EBT	50% EBT	50% EBT	50% EBT

Genomsnittlig avkastning på totalt kapital 2024-2034 är 4,4% men det är en dip 2028 till 3,4%. Med 50% utdelningsscenari hade 2020-2030 års plan visat en minimum soliditet på 28%. Årets plan är alltså fortfarande bättre med en minimum soliditet på 33%.

7 Finansiella mål och lånevolym

Avkastning på totalt kapital är i genomsnitt 4,4% 2024 - 2034 med som lägst 3,4% under 2028. Ägardirektivets avkastningskrav är minimum 4,0%.

Avkastning på totalt kapital

7.1 Lånevolym

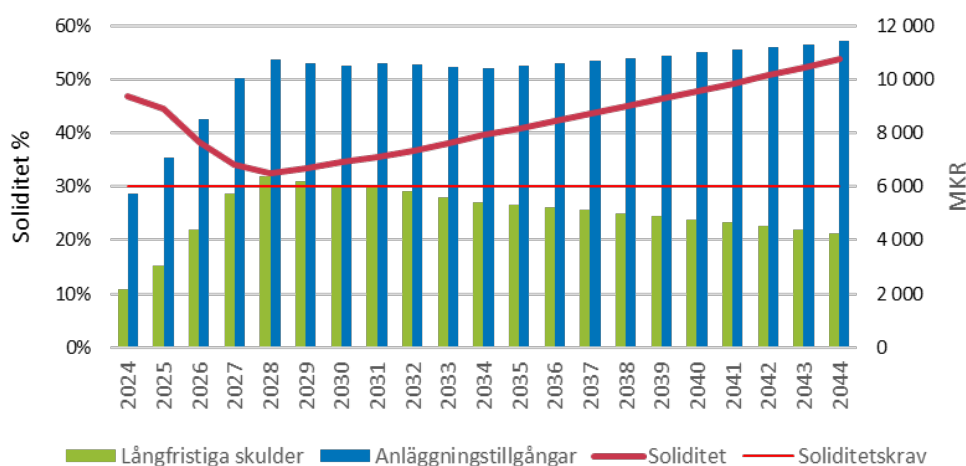
Upplåningsbehovet ökar fram till 2027 för att därefter minska:

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	329	282	668	868	1330	1363	629	-180

7.2 Soliditet

Soliditetsnivån är i genomsnitt 38% under perioden 2024 - 2034 med som lägst 33% under 2028. Ägardirektivets soliditetskrav är minimum 30%.

Anläggningstillgångar, lån och soliditet

8 Förändringar från föregående år

Föregående års investeringsvolym uppgick till 7124 Mkr. Årets plan innebär en ökning med 955 MSEK i fasta priser. De största enskilda posterna är:

Programmet Färjelokalisering Arendal har ökat med +305 MSEK, mest pga att terminalbyggnaden (350 MSEK) inte ingick i förra plan då den då avsågs finansieras på annat sätt.

En av de mest nyttjade kajerna i Skarvik, kaj 510-511, är behov av renovering för att fortsatt funktion ska kunna garanteras. Den tekniska lösningen i förra årets 10-årsplan har omprövats och kostnaden tom 2034 uppskattas nu till +320 MSEK högre.

Kostnaden för lagerbyggnader i Halvorsäng bedöms bli +250 MSEK högre pga ökade kostnader (avser GHAB:s del av JV).

Ny terminal för skogsprodukter: Terminalens utformning har reviderats och

beräknas kosta 200 MSEK mer jämfört med föregående års 10-årsplan.

Sametablering tull ingick i förra 10-årsplanen med 200 MSEK. Denna har utgått i årets plan då vi inte bedömer att det blir aktuellt att GHAB finansierar den nya tullfunktionen.

Övriga prioriterade projekt som har högre kostnader är Skandiaporten (+54 Mkr) och programmet för Klimatåtgärder (+85 Mkr).

9 Utmaningar och osäkerheter

Övriga faktorer som påverka/kan påverka investeringsplanen:

- Utveckling på byggnadsmaterialspriser är en osäkerhet.
- Potentiell CEF-finansiering för farledsfördjupningen eller andra bidrag till exempelvis klimatåtgärder (som elanslutningar) har ej inkluderats utan kommer ifall sådan beviljas minska de i planen redovisade investeringsnivåerna.
- Eventuell försäljning av fastighetsbestånd i tex innerhamnar är inkluderad i planen. Försäljningsintäkt-restvärde för nuvarande färjelägen har lagts in som en "negativ investering" (påverkar 2028 och 2029) för att fånga upp motsvarigheten till förvärvet av färjeläge i Arendal som har gjorts under 2022.
- Obs att alla siffror i tioårsplanen bygger på scenariot 50% utdelning för alla år.

10 Indexuppräknningar

2% i inflation för 2025-2034 (*Investeringar anges: Ej index = Realt, Indexerat = Nominellt*). Personalkostnader räknas upp med 2,5% och övriga kostnader med index 1,5.

Budget 2024 inkluderar högre inflationstakt både på investeringar, intäkter, löneökningar, och övriga kostnader såsom exempelvis el.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)																		
NYINVESTERINGAR	KF X	Kateg ori 1-3	Grän s	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034	
Skandiaporten		1		615	427	536	267	0	0	0	0	0	0	0	1230	0	1230	
Färjelokalisering Årendal	X	1		363	130	249	403	397	0	0	0	0	0	0	1179	0	1179	
Klimatåtgärder		2	X	37	93	102	95	60	140	123	30	0	0	0	490	153	643	
Halvorsäng lagerbyggnader		1		5	21	21	314	65	0	0	0	0	0	0	421	0	421	
Ny terminal skogsprodukter		2	X	10	245	245	0	0	0	0	0	0	0	0	490	0	490	
Brandskydd Energihamnen		1		25	10	12	7	0	0	0	0	0	0	0	29	0	29	
Kapacitetshöjning Cargo		2		9	10	105	105	30	0	0	0	0	0	15	250	15	265	
Kapacitetshöjning Energihamnen		2		14	41	47	60	50	10	50	100	100	100	100	208	450	658	
Strategiska investeringar																		
Terminalyta/Fastighet		2		26	3	18	3	3	3	3	3	3	78	78	30	165	195	
Övrigt		2		-47	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20		20	
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 056	1 001	1 336	1 255	605	153	176	133	103	178	193	4 349	783	5 132	
Rörliga priser (**)																		
Ev. påslag index (+%)					2,0%	4,0%	6,1%	8,2%	10,4%	12,6%	14,9%	17,2%	19,5%	21,9%				
SUMMA NYINVESTERINGAR				1 056	1 021	1 390	1 331	654	169	198	153	121	213	235	4 565	920	5 485	

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Kustkajen 2.0	10	11	40	150	100	100	100	50	0	0	0	401	150	551
Kajplatser	134	67	101	82	137	149	147	126	129	22	22	537	445	982
Produktledningar	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Säkerhet/arbetsmiljö	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Vatten/avlopp	19	11	3	6	2	2	1	3	4	4	4	24	16	40
Anpassningar byggnader	17	12	4	4	4	4	4	4	4	0	0	26	11	37
Järnvägsutveckling	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2		
Övrigt	-27	10	51	50	1	1	6	0	0	0	0	113		
SUMMA REINVESTERINGAR	157	111	202	293	244	256	257	183	137	26	26	1 106	629	1 735
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)		2,0%	4,0%	6,1%	8,2%	10,4%	12,6%	14,9%	17,2%	19,5%	21,9%			
SUMMA REINVESTERINGAR	157	113	210	311	264	283	290	210	160	31	31	1 181	723	1 904
TOTALT INVESTERINGAR	1 213	1 134	1 600	1 642	918	452	488	363	281	244	267	5 746	1 642	7 388

Summa investeringar 2024-2034, Fasta priser 8 079

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Årliga underhållskostnader	88	77	73	79	79	82	78	77	76	84	63	390	379	768

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning	-155	-156	-177	-180	-242	-287	-310	-306	-315	-318	-314	-1042	-1562	-2 604
Räntekostnad	-78	-90	-126	-178	-237	-261	-255	-249	-247	-241	-233	-893	-1225	-2 117
Nedskrivning	0	0	0	0	0	277	256	0	0	0	0	277	256	533
SUMMA KAPITALKOSTNADER	-233	-246	-303	-358	-479	-271	-309	-555	-562	-559	-547	-1 657	-2 531	-4 188

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2024-2034
Årlig skuldförändring (mnkr)	668	868	1330	1363	629	-180	-169	-57	-158	-217	-189	4 010	-790	3 220
Soliditetsprognos (procent)	47%	45%	38%	34%	33%	34%	35%	35%	37%	38%	40%	37%	37%	37%

Interna bolag

Göteborgs Stads Leasing AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	3
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	4
7	Finansiella mål och lånevolym	4
7.1	Lånevolym	4
7.2	Soliditet.....	4
8	Förändringar från föregående år.....	4
9	Utmaningar och osäkerheter	5
10	Indexuppräknings	5

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

3 Processbeskrivning

Bolagets övervägande investeringsvolym består av anläggningstillgångar som är inköpta för att leasa eller hyra ut till förvaltningar och bolag inom staden. Det är investeringar i lös egendom såsom fordon, maskiner, IT-utrustning, möbler etc. Dessa har vi inga beslut eller andra underlag att gå på utan det är ett antagande att den volym som varit de senaste åren fortsätter. Antagandet är att investeringstakten är ungefär oförändrad under hela perioden.

Revisionerna på spårvagnar kommer att pågå under 7 år och uppgå till cirka 778 mkr. Vi har i prognosen utgått från planen som Västtrafik har gett oss.

Maskiner är ett område som vi satsar på och där vi tror att mer och mer kommer gå via oss. Vi bedömer att 80 % kommer kunna gå som gröna investeringar.

4 Investeringsområden

De investeringsområden som redovisas är leasingobjekt, revision av spårvagnar samt fordon och maskiner för operationell leasing. Leasingobjekten innefattar all typ av lös egendom inom staden och bolagets verksamhet innebär enbart finansiering av egendomen.

Belopp i mkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	688	675	694	753	786	844	822	675

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
1 Leasingobjekt fin. Leasing	0	
2 Revision spårvagnar	100	
3 Fordon	80	
4 Maskin	80	

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Kapitalkostnaderna följer investeringsbehovet de enskilda åren.

7 Finansiella mål och lånevolym

Bolagets mål är huvudsakligen att finansiera stadens behov av inventarier såsom lös egendom, fordon maskiner och spårvagnar samt IT-produkter såsom Klient som tjänst. Inom operationell leasing kan vi styra staden mot fordon och maskiner som är bra för miljön och ligger i linje med stadens mål för klimatarbetet. ”Fossilfritt 2023”. Detta görs i samtal med våra kunder där vi även hjälper till att se över behovet och möjligheten att optimera stadens fordonsflotta.

För finansiell leasing finns också en stor fördel att samla anläggningsregistret på ett ställe och vi jobbar kontinuerligt för att staden ska kunna gå mot en mer cirkulär modell. Tex. med TAGE och redesign.

Bolagets ekonomiska mål är att ha en sund ekonomi med en mindre vinst för att kunna utveckla bolaget.

7.1 Lånevolym

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	100	100	100	100	100	100	100	100

7.2 Soliditet

Göteborg Stads Leasing AB har en ändamålsenlig kapitalstruktur som är anpassad till bolagets risk- och behovs nivå. Bolagets Soliditet ligger på 30% (2024) och prognosticeras ligga på samma nivå tom. 2034 enligt prognosen vi lämnade in (Investerings prognos för period 2024 + 2025 - 2034)

8 Förändringar från föregående år

9 Utmaningar och osäkerheter

Då vi finansierar stadens behov så har inte klar insikt i investeringsbehovet av inventarier och lös egendom men baserat på historik så brukar detta ligga på en jämn nivå.

Spårvagnarna bör nu ligga på rätt nivå.

10 Indexuppräknings

Inga indexuppräknings har tillämpats.

(All inmatning görs i vita fält)

111

[illegible]

Regionala bolag

Renova AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	4
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	4
7	Finansiella mål och lånevolym	5
7.1	Lånevolym	5
7.2	Soliditet.....	5
8	Förändringar från föregående år.....	5
9	Utmaningar och osäkerheter	5
10	Indexuppräknings	5

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2024-2034 V2

1 Bakgrund

I rapporten finns kommentarer till den bifogade excelfilen.

2 Sammanfattning

Renova är fortsatt i en expansiv investeringsfas. De största investeringar samt reinvesteringar gäller för avfallsförbränningsanläggningen på Sävenäs.

3 Processbeskrivning

Beloppen för nyinvesteringar är uppskattade efter de affärsplaner som är aktuella inom bolaget. Varje år revideras de 10-åriga investeringsplanerna och det tillkommer investeringar samtidigt som en del investeringar i planen kan förändras utifrån att planer justeras. Merparten av investeringarna genomförs under den årliga revisionen av anläggningar tillhörande förbränningsanläggningen, Sävenäs. Dessa investeringar bygger på en underhållsplan för anläggningen. Varje år revideras planen och syftet är att behålla värdet på förbränningsanläggningarna. När pannorna (4st) tas ur produktion en i taget kan status konstateras och nödvändiga investeringar utförs.

Kategori 1 är den investeringsram för betalningsutfall för nästkommande budgetår (2024) som är beslutad i styrelsen i samband med beslutad budget. För varje enskilt investeringsärende över 5 mnkr måste ett tillkommande beslut tas av styrelsen. Detta görs löpande under året.

I denna kategori finns även de investeringar som verksamheten lyft fram som förslag för att utföras efter 2024, koncernens 10-årsplan. 10-årsplanen läggs utifrån bolagens långsiktiga ambitioner. 10-årsplanen tas av styrelsen varje år, i samband med budget.

Kategori 2 används ej

Kategori 3 används ej

Större nyinvesteringar i 2024 års plan är utveckling av deponiverksamhet samt utveckling av behandling av farligt avfall.

Renova löser inte sina investeringar med egen kassa under perioden. De eventuella nyinvesteringar som vi ser i framtiden avser lönsamhetsdrivna framtidsprojekt eller investeringar som kan komma att finansieras av delägarna med högre avskrivningar eller vad marknaden är beredd att betala när det gäller den konkurrensutsatta verksamheten. Betalningsutfall för investeringar 2025-2034 är inte beslutade utan kommer att föregås av investeringsbedömningar.

4 Investeringsområden

Beskrivning av de investeringsområden som redovisas i matrisen

Deponi

Under denna kategori återfinns investeringar/reinvesteringar som genomförs på de

aktiva deponierna Tagene & Fläskebo.

Energiomvandling (Förbränningsanläggning)

Under denna kategori återfinns

- Sävenäs anläggning- investeringar i kringutrustning till förbränningsanläggning på Sävenäs.
- Underhållsinvesteringar direkt kopplade till pannor.
- Process - investeringar i processsystem vilka är kopplade till förbränningsanläggningen.

Biologisk behandling – investeringar i processanläggning för biologiskt avfall, anläggning Marieholm.

Materialåtervinning – investeringar kopplade till alla omlastningsstationer samt sorteringsanläggningar.

Övriga investeringar – Fastighetsinvesteringar samt investeringar som inte är kopplade direkt till anläggningar ovan. Här återfinns även IT- och verksamhetsprojekt.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	240	400	400	572	780	483	435	469

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Deponi	0	Ökad tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser
Biologiskt	100	Ökad tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser
Energiåtervinning	50	Ökad tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser
Materialåtervinning	50	Ökad tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Vi har en del större projekt år 2024-2034 vilka ökar våra kapitalkostnader mer än under tidigare år, några av de större investeringarna som tas i bruk under 2023 och 2024 är byggnation av en ny fordonsverkstad och anläggning för Zinkåtervinning samt ny rökgasrening till förbränningsanläggningen.

7 Finansiella mål och lånevolym

Renova har en budget på 42 mnkr i vinst för år 2024. För Renova AB gäller självkostnadsprincipen och därmed ett noll resultat medans dotterbolaget har ett lönsamhetsmål.

Då ett antal större pågående investeringar finns så kommer lånebehovet att öka under 2024. Vi har en kreditram på 1800 mnkr vilket vi bedömer vara tillräcklig.

7.1 Lånevolym

Vi har inga övriga större finansiella transaktioner. Att notera kan vara att vi har en större utbetalning i december månad varje år gällande betalning av utsläppsrätter.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring		235	206	185	270	119	-47	76

7.2 Soliditet

Investeringsbudgeten i sin helhet bygger på en form av bedömd nivå där alla investeringar bedöms utifrån sin nödvändighet, om den är att betrakta som tvingande eller att den skapar en lönsamhet inom sitt segment. Inget mål finns för egenfinansieringsgrad per investering utan en helhetsbedömning görs av koncernens och bolagens totala likviditet.

Med planerade lönsamma investeringar är soliditeten stabil under åren. Målen är en soliditet på minst 25%.

8 Förändringar från föregående år

Vi har en del omflyttningar i tidsplaner men inga större förändringar på planerade projekt.

9 Utmaningar och osäkerheter

Osäkerhet finns gällande inflationens utveckling och ränteutvecklingen. Risken finns att investeringskostnaderna ökar mer än budgeterade värden.

10 Indexuppräknningar

Investeringssummorna är i den bifogade excelfilen beräknad till 2% vilket följer riksbankens inflationsmål för KPIF.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

1*. Betalningsutfall för budget 2024 är tagen av styrelsen som en rambudget. Investeringar på över 5 mnkr tas som enskilda investeringsbeslut av styrelsen under budgetåret.

(mnkr)															Totalt	Totalt	Totalt
NYINVESTERINGAR	KF X	Kateg ori 1-3	Grän z	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	2025-2034
Deponiverksamhet		1		36	115	80	0	40	0	0	40	0	0	0	235	40	275
Biologisk behandling		1		17	35	35	5	5	5	5	5	5	5	5	85	25	110
Biokolanläggning		1	x	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	50
Energiåtervinning ink CCS		1		72	38	8	33	128	302	351	11	501	501	501	509	1865	2 374
Projekt ny rökgasrening		1	x	10	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	200	0	200
Materialåtervinning		1		25	6	375	275	100	0	0	0	0	0	0	756	0	756
7				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA NYINVESTERINGAR				160	344	598	313	273	307	356	56	506	506	506	1835	1930	3 765
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				160	350	610	319	278	313	363	57	516	516	516	1871	1969	3 840

REINVESTERINGAR				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
															2025-2029	2030-2034	2025-2034
Område/Projekt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Deponiverksamhet		1		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	25	50
Energiåtervinning		1		145	132	92	86	68	68	68	68	68	68	52	446	320	766
Materialåtervinning		1		20	20	20	20	30	30	30	30	30	30	30	120	150	270
Övrigt (containrar, IT, verksamhetsutveckling)		1		70	60	50	50	50	50	50	50	50	50	50	260	250	510
Övrigt				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA REINVESTERINGAR				240	217	167	161	153	153	153	151	153	151	137	851	745	1596
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR				240	221	170	164	156	156	156	154	156	154	140	868	760	1 628
TOTALT INVESTERINGAR				400	572	780	483	435	469	519	211	672	670	656	2 739	2 729	5 468

UNDERHÅLLSKOSTNADER				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
															2025-2029	2030-2034	2025-2034
Årliga underhållskostnader - externa kostnader (har ej endast uh)				1274	1289	1304	13187	1333	1348	1363	1378	1394	1408	1423	18 461	6 966	25 427

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
															2025-2029	2030-2034	2025-2034
Avskrivning				252	225	241	247	250	259	273	266	288	320	333	1222	1480	2 702
Räntekostnad				39	35	38	42	44	52	60	60	80	80	80	211	360	571
Nedskrivning				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER				291	260	279	289	294	311	333	326	368	400	413	1 433	1 840	3 273

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET				2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
															2025-2029	2030-2034	2024-2033
Årlig skuldförändring (mnkr)				200	200	270	120	100	100	120	-200	240	270	110	790	540	1330
Soliditetsprognos (procent)				27%	27%	27%	28%	30%	32%	33%	36%	36%	35%	37%	29%	35%	32%

Regionala bolag

Gryaab AB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	4
5	Hållbarhetsdimensioner.....	6
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	7
7	Finansiella mål och lånevolym	7
7.1	Lånevolym	8
7.2	Soliditet.....	9
8	Förändringar från föregående år.....	9
9	Utmaningar och osäkerheter	9
10	Indexuppräknings	10

Bilagor

Bilaga 1: Investeringssvolym 2024-2034 SLK

1 Bakgrund

I enlighet med Göteborgs stads riktlinjer för finansverksamheten ska bolagen till stadsledningskontoret inkomma med flerårsplan på investerings- och lånenivå.

Syftet med den här rapporten är att redovisa Gryaabs 10 åriga investeringsprognos, upplåningsbehov samt effekter på driftsekonomi mellan 2024 till och med 2034. Beskrivningen omfattar elva år varav år 2024 avser kommande budgetår och 10-årsperioden 2025 till 2034 avser långtidsplanen.

2 Sammanfattning

Gryaab AB upprättar varje år en ekonomisk plan samt en investeringsprognos för nästkommande år och 10 år framöver. Syftet med underlagen är att ge Gryaabs styrelse och ägare information om Gryaabs framtida ekonomiska utveckling och en indikation på vilken avgift som kan vara aktuell att debitera ägarkommunerna under de närmaste åren. Den ekonomiska planen ingår som en del av Gryaabs budget och revideras årligen i samband med budgetarbetet.

Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2025 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån och samt den nya pumpstationen som utgör huvuddelen av investeringsvolymerna. Därefter tar kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya vid och fortsätter efter denna 10 åriga prognosperiod fram till år 2037.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 170 mkr år 2025 till att år 2028 uppgå till ca 340 mkr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 200 mkr per år under denna period. Från och med 2032 bedöms upplåningsvolymen stiga från ca 650 mkr till att år 2034 uppgå till ca 645 mkr.

I föregående års motsvarande tio- åriga investeringsprognos inkluderades inte delägarnas kapitaltillskott. Vid den tidpunkten hade inte respektive delägares kommunfullmäktige fattat beslut om kapitaltillskottet. I nuvarande förstudiefas uppskattas investeringsvolymen till mellan 4-6 miljarder kronor.

Avskrivningsvolymernas utveckling är blygsam då dessa speglar volymen ibruktagna tillgångar. Räntekostnaderna däremot ökar i takt med att kassaflödena blir negativa och finansieringen måste lösas genom ökad upplåning. Utöver ökad upplåning ökar räntekostnaderna som en effekt av högre räntenivåer.

3 Processbeskrivning

Behov av investering eller utredning som kan leda till investering identifieras ur Gryaabs samlade underhållsplan samt Gryaabs riskbild med fokus på omvärldsanalys samt tekniska- och operativa risker. Identifierade projekt dokumenteras i en investeringsprognos som är ett underlag till Gryaabs årliga ekonomiska plan samt avdelningarnas verksamhetsplaner. Respektive avdelningschef ansvarar sen för att arbeten, uppdrag och projekt i

verksamhetsplanerna utförs.

Inför budgetarbetet för nästkommande år ses investeringsprognosen över utifrån uppdaterad underhållsplan och riskanalyser. Detta arbete följer ett årshjul.

1. Maj- input
 - Respektive grupp/avdelning uppdaterar sin underhållsplan som i sin tur är länkad till Gryaabs samlade underhållsplan.
 - Gryaabs riskgrupp identifierar projekt som kan leda till investering utifrån genomförda riskanalyser.
 - Informationen sammanställs och uppdateras.
2. Juni- Urval
 - Tidplan och prioritering av identifierade projekt.
 - Tidplan och prioritering uppdateras av Gryaabs VD och berörda avdelningschefer.
3. Juni- Investeringsprognos
 - Investeringsprognos uppdateras utifrån justerad tidplan och omprioritering.
 - Prioritering görs utifrån effektmål, resursbehov, investeringsnivå, samordning mellan projekt.
4. Oktober- Budgetarbete
 - Investeringsprognos arbetas in i Gryaabs ekonomiska plan och respektive avdelnings verksamhetsplaner.
5. December- Styrelsebeslut
 - Styrelsen beslutar om investeringsprognosen.
 - Styrelsen beslutar om ekonomisk långtidsplan
6. December- Återkoppling styrelsebeslut
 - Gryaabs ledningsgrupp informeras om beslut att arbeta vidare med beslutad långtidsprognos inklusive eventuella förändringar.

4 Investeringsområden

Dykarledning Mölndalsån

Detaljprojektering är under avslut avseende att säkerställa tillräcklig kapacitet och redundans för avloppsvattentransport under Mölndalsån. Investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas i mitten av 2024 och bedöms idag uppgå till cirka 250-300 mkr.

Investeringsbudgeten för detaljprojekteringen, när beslut om att genomföra denna del, uppgick till 25 mkr. Detaljprojekteringen visar dock på en större komplexitet och stora utmaningar, där bland annat hinder under mark påträffats. Detta samt världsläget med ökande entreprenadkostnader påverkar kostnaden både för projekteringen och byggnationen i sin helhet. Prognosen för projekteringen uppgår nu till 40 mkr.

Nya Rya - pumpstation IN

Investeringsbeslut för genomförande av Nya Rya planeras kunna tas 2028. Investeringsbeslut för delprojekt pumpstation IN planeras kunna tas 2025. Förstudiefasen kommer pågå till och med år 2024. Förstudien belastar Gryaabs resultat årsvis. Mellan 2025 till och med 2028 genomförs förprojekteringen och delinvesteringsbeslut tas vid behov. Förprojekteringskostnaderna uppskattas till mellan 100 och 300 mkr, vilka lyfts in i investeringsbudgeten om investeringsbeslut tas. Utgifterna för Nya Rya de närmaste 10 åren, förutsatt att Gryaabs styrelse och ägarna tar de nödvändiga beslut uppskattas att ligga inom

intervallet 4 – 6 miljarder kronor, i 2018-års kostnadsnivå.

Ängsviolen

När förbindelseledningarna under Mölndalsån ska läggas kommer en trafikomläggning av E6 att behöva göras. För att detta ska bli så kostnadseffektivt som möjligt har Gryaab under 2023 beslutat att förvärva en fastighet. Övertagandet sker i januari 2024.

Ombyggnad Biobäddar

Ett av Ryaverket befintliga reningssteg utgörs av biobäddar. Utrustningen som behövs för att rena avloppsvattnet börjar nå sin tekniska livslängd. Utredningar pågår för att klargöra hur detta processteg kan byggas om för att komplettera befintliga anläggningsdelar och Nya Rya på bästa sätt. Detta är en investering som ligger längre bort i investeringsplanen, men som är av betydande omfattning. Ombyggnad av den här anläggningsdelen sker först efter att Nya Rya är tagen i drift, efter 2036.

Luckor barriärer

Efter projektets genomförande kommer arbeten i bassänger att vara mindre riskfyllt och kommer leda till bättre tillgång till reningsprocessen eftersom man kan genomföra underhållsarbeten med betydligt färre avstängningar i processen än i dagsläget. En förprojektering är genomförd och installationer av flera delområden pågår.

SF Korrosionsskador

Mikrobiellt inducerad korrosion har konstaterats i ett hjälpsystem till skivfilteranläggningen. Korrosionen leder till omfattande läckage & livslängden är svårbedömd. Beslut har fattats om att påbörja detaljprojekteringen av ett nytt system uppbyggt av plast, vilket är ett nytt material för Gryaab att arbeta i samband med liknande applikation. Först efter detaljprojekteringen när kalkylen för investeringen är fastställd tas beslut om byggnation. Projekteringen beräknas vara färdig i mitten av 2023.

Styr El IN

Genomförandefasen är i sitt slutskede. Projektet avser att byta ut äldre elutrustning samt utöka styrningen från processtyrssystemet. Huvuddelen av installationerna är genomförda och anläggningen är tagen i drift. Projektet beräknas vara färdigställt i sin helhet i början av 2024.

Aktiv slam, luftning och omrörning

Aktiv slamanläggningen består av tre linjer med omväxlande luftade och oluftade zoner samt omrörning. Den mekaniska utrustningen börjar nå sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. I en förprojektering utreds vilka åtgärder som behövs och till vilken kostnad för en ökad flexibilitet och förbättrad BOD- och kvävereningen. Investeringsbeslut för ett genomförande förväntas kunna tas under 2024.

Grovrenshantering

Dagens anläggning är från 2005 och har uppnått sin tekniska livslängd. Reparationer håller inte och det är svårt att få tag i utbytesdelar. Genom att ersätta den gamla utrustningen återfås nödvändig funktion i grovrensanläggningen, ökas driftsäkerheten samtidigt som tillgången till reservdelar och utbyteskomponenter kommer att vara tryggad. Installationer pågår och planeras att tas i drift i sin helhet 2024.

Katastrofluckor IN

I slutet av tunnelsystemet innan avloppsvattnet leds in i inkommande pumpstation finns idag katastrofluckor installerade. Dessa har till syfte att undvika översvämning vid extremt höga vattennivåer i tunnelsystemet. I investeringsprognosen finns en budget upptagen för reinvestering av dessa då det börjar nå sin tekniska livslängd.

Portbyte tunnlar

Till tunnelsystemet har Gryaab olika accesspunkter. Dessa är försedda med portar för att hålla allmänheten ute. Reinvesteringar sker regelbundet och i samband med dessa sed även säkerhetssystemen över och behov av utökade säkerhetssystem.

Pump IN revision

I Gryaabs inkommande anläggningsdel finns 4 pumpar installerade vilka pumpar inkommande flöde 20 m under markplan upp till vattenreningsprocessen. För att säkerställa pumparnas drift genomförs löpande revisioner.

Slamdirektiv

Under en längre tid har det aviserats om ett nytt slamdirektiv. Det är idag oklart när slamdirektivet kommer eller hur det kommer att påverka oss. Gryaab har dock reserverat en budget i investeringsprognosen för framtida anpassningar av befintlig anläggning för att kunna följa direktivet.

Skyddsobjekt

Gryaabs avloppsreningsverk är idag inget skyddsobjekt. Årligen görs en ny bedömning. Med tanke på rådande världsläge ökar risken att bedöma reningsverket som ett skyddsobjekt vilket kommer att kräva anpassningar av verksamheten. En budget för dessa anpassningar finns därför upptagen i investeringsprognosen.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	50	100	158	245	334	410	405	449

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Möindalsån	100%	0%
Nya Rya	100%	0%
Pumpstation In, Nya Rya	100%	0%
Ängsviolen	0%	0%
Luckor Barriärer	0%	100%
SF korrosionsskador	0%	0%
Styr El In	100%	0%
Aktiv slam, luftning och omrörning	100%	0%
Grovrenshantering	0%	0%

Katastrofluckor IN	0%	0%
Portbyte tunnlar	0%	0%
Pump In revision	0%	0%
Slamdirektiv	100%	0%
Skyddsobjekt	0%	0%

Huvuddelen av Gryaabs projekt är definierade sen en lång tid tillbaka i Gryaabs ekonomiska långtidsprognos. Dessa projekt har låg påverkan på den långsiktiga utvecklingen av VA-avgiften. Utbyggnaden av Nya Rya har dock en stor påverkan.

De projekt som anges till hundra procent i den ekologiska dimensionen utgör underlag för stadens gröna obligationsupplåning.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Gryaabs verksamhetskostnader, vilket också inkluderar kapitalkostnaderna finansieras via de självkostnadsbaserade avgifter som delägarkommunerna debiteras och som utgör ca 20 % av VA-taxan.

Den främsta kostnadsrisken i den långsiktiga investeringsprognosen är framförallt utvecklingen av de framtida räntenivåerna och dess påverkan på räntekostnaderna. Upplåningsbehoven som bolaget står inför i samband med utökningen av reningsverket Nya Rya kommer innebära ökande räntekostnaderna utifrån den 10-åriga investeringsprognosen. Räntekostnaderna kommer dock i jämförelse med föregående års prognos att från och med 2030 bli lägre då årets prognos inkluderar det ovillkorade kapitaltillskott som delägarkommunerna förbundit sig att betala in till Gryaab.

Då investeringsvolymen för Nya Ryas kapacitetsutbyggnad inte är beräknad finns en osäkerhet kring både räntekostnadernas omfattning men också kring vilka år dessa kommer att belasta resultaten. Detta gäller också för investeringen i den nya pumpstationen vars förprojektering pågår nu.

Gryaab bedömer inte att prognosens investeringsvolymen kommer att medföra några betydande driftkostnadskonsekvenser. Givetvis kommer färdigställandet av nyinvesteringarna att generera viss ökad energi- och materialåtgång men detta är blygsamt i jämförelse med vad färdigställandet av Nya Rya 2037 kommer att medföra när det gäller kapitalkostnader.

7 Finansiella mål och lånevolym

Gryaabs avloppsverksamhet lyder under lagen om allmänna vattentjänster. Enligt 30 § framgår att:

"Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen".

Det innebär att Gryaab, trots att det är ett aktiebolag, inte får generera positiva resultat genom avgiftsuttag som överskrider dess självkostnader. Gryaab har dock en verksamhet utöver vattenreningen vars tjänster säljs på marknaden till

marknadsmässiga prisnivåer. Det avser i nuläget försäljning av biogas och spillvärme vilket säljs till Göteborg Energi AB. Långsiktigt avser Gryaab att bredda portföljen av sidointäkter.

De positiva resultaten från denna sidoverksamhet kan bolaget reservera genom att, i enlighet med inkomstskattelagstiftningen, göra skattemässiga överavskrivningar. Överavskrivningarna disponeras i bolagets obeskattade reserver som i sin tur, tillsammans med ett blygsamt bundet eget kapital, utgör Gryaabs ekonomiska säkerhet/soliditet.

Genom att balansera avgiftsuttaget mot en tillräcklig ekonomisk stabilitet/soliditet, följer Gryaab ägardirektivets styrning, som i kapitel 2, paragraf 12 anger: ”Bolaget ska i sin ekonomiska planering tillse att låga avgifter går hand i hand med en tillfredställande soliditet”.

Gryaab har i ärendet ”Hemställan om ställningstagande avseende inriktningsbeslut gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket”, definierat en tillräcklig soliditet som en soliditet på 10%.

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi. Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid

7.1 Lånevolym

Under den tioåriga prognosperioden (2025 - 2034) väntas lånebehovet öka med 3 735 mkr. Upplåningsbehovet för perioden (2024 - 2033) uppgick enligt föregående års prognos till 3 655 mkr. Den marginella ökningen beror bland annat på att investeringsvolymerna är betydligt högre år 2034 än 2024. Övriga förändringar utgörs av att ombyggnation av biobäddarna inte längre inkluderas i prognosperioden samt att föregående års 5 %-iga indexuppräknings är borttagen. De successivt ökande investeringsvolymerna driver på lånebehovet vilket når sin topp under åren 2030-2034.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 170 mkr år 2025 till att år 2028 uppgå till ca 340 mkr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 200 mkr per år under denna period. Från och med 2032 bedöms upplåningsvolymen stiga från ca 650 mkr till att år 2034 uppgå till ca 645 mkr.

Belopp i mkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	-59	40	103	168	257	334	339	157

7.2 Soliditet

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver (VA kollektivet) ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid

8 Förändringar från föregående år

Den största förändringen i kalkylerna är att dessa nu tar hänsyn till det kapitaltillskott som delägarkommunerna beslutat betala in som delfinansiering av kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya. Tillskottet som ska utgöra 10% av investeringsbeloppet beräknas förstärka Gryaabs fria egna kapital med 600 mkr.

I jämförelse med föregående års prognos inkluderar beräkningarna inte heller ett indexpåslag på 5%.

Investeringen i att bygg om biobäddarna har skjutits på framtiden och ingår därför inte heller längre i kalkylerna.

9 Utmaningar och osäkerheter

Den största osäkerheten ligger i att Gryaab än så länge bara är i en förstudiefas gällande nyinvesteringen i Nya Rya. År 2025 övergår förstudien i en förprojektering och först 2028 kan Gryaab presentera ett investeringsbelopp som del i ett investeringsbeslut vilket ska beslutas i samtliga delägarkommuners kommunfullmäktige.

10 Indexuppräknningar

Gryaab har valt att inte ta höjd för några indexuppräknningar i beräkningarna. Gryaab bedömer att uppskattningarna om de framtida investeringsvolymerna innehåller en så stor grad av osäkerhet att en indexering snarare riskerar att göra bedömningarna mer felaktiga än tvärtom.

Investeringsprognos för period 2024 + 2025 - 2034 (mnkr)

(All inmatning görs i vita fält)

(mnkr)															Totalt	Totalt	Totalt
NYINVESTERINGAR	KF X	Kategori 1-3	Grön X	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2029	2030-2034	2025-2034
1 Dykarledning Mölndalsån		1	X	37	80	80	50	0	0	0	0	0	0	0	210	0	210
2 Pumpstation IN		1	X	24	42	100	125	150	125	150	125	10	0	0	542	285	827
3 Nya Rya	X	2	X	5	55	80	170	200	300	500	500	500	560	600	805	2 660	3 465
4 Ängsviolen (fastighetsköp)		1		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Slamdirektiv		2		0	10	20	35	0	0	0	0	0	0	0	65	0	65
6 Skyddsobjekt		2		0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	20
7 Övrigt		2		10	12	12	10	10	10	10	10	9	7	12	54	48	102
SUMMA NYINVESTERINGAR				91	209	302	390	360	435	660	635	519	567	612	1 696	2 993	4 689
Rörliga priser (**)																	
Ev. påslag index (+%)					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA NYINVESTERINGAR				91	209	302	390	360	435	660	635	519	567	612	1 696	2 993	4 689

REINVESTERINGAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
2025-2029	2030-2034	2025-2034												
1 Luckor Barriär	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 AS Luftning, omrörning	30	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10
3 Grovrenspressar	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Katastrofluckor IN	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	30	0	30
5 Ombyggnad befintliga pumpstation IN	0	0	0	0	0	0	0	0	40	80	100	0	220	220
6 Portbyte tunnlar	3	3	3	3	1	1	1	0	0	0	0	11	1	12
7 Pump IN revision	0	3	7	2	0	2	0	0	0	2	2	14	4	18
8 Övrigt	19	20	22	15	14	11	15	17	8	7	15	82	62	144
SUMMA REINVESTERINGAR	67	36	32	20	45	14	16	17	48	89	117	147	287	434
Rörliga priser (**)														
Ev. påslag index (+%)		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
SUMMA REINVESTERINGAR	67	36	32	20	45	14	16	17	48	89	117	147	287	434
TOTALT INVESTERINGAR	158	245	334	410	405	449	676	652	567	656	729	1 843	3 280	5 123

UNDERHÅLLSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
2025-2029	2030-2034	2025-2034												
Årliga underhållskostnader	10	12	7	9	8	8	10	12	7	8	7	45	45	91

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
2025-2029	2030-2034	2025-2034												
Avskrivning	73	79	81	84	89	88	86	94	102	105	105	421	492	913
Räntekostnad	28	33	44	51	67	59	67	76	87	99	113	254	440	695
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	101	112	124	136	156	147	153	170	189	203	217	675	933	1 608

SKULDFÖRÄNDRING (*) & SOLIDITET	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt	Totalt	Totalt
2025-2029	2030-2034	2024-2033												
Årlig skuldförändring (mnkr)	103	168	257	334	339	157	391	373	490	581	645	1 254	2 481	3 735
Soliditetsprognos (procent)	8%	7%	6%	5%	3%	10%	14%	17%	15%	13%	11%	6%	14%	10%

Regionala bolag

REFAB

Investeringsplan 2025-2034

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Sammanfattning	3
3	Processbeskrivning	3
4	Investeringsområden	3
5	Hållbarhetsdimensioner.....	3
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	3
7	Finansiella mål och lånevolym	3
7.1	Lånevolym	3
7.2	Soliditet.....	4
8	Förändringar från föregående år.....	4
9	Utmaningar och osäkerheter	4
10	Indexuppräknings	4

Bilagor

Bilaga 1: GREFAB Investeringssvolym 2024-2034

1 Bakgrund

2 Sammanfattning

3 Processbeskrivning

4 Investeringsområden

Anläggningsobjekt som följer styrelsebeslut

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	10	7	25	15	10	10	10	10

5 Hållbarhetsdimensioner

Investeringsområde	Ekologisk	Social
brygga	30	70

Varje objekt medför ökad hållbarhet och social trygghet

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

7 Finansiella mål och lånevolym

7.1 Lånevolym

Planerar inte att låna

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos	Prognos
---------------	----------------	---------

	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	0	0	0	0	0	0	0	0

7.2 Soliditet

8 Förändringar från föregående år

9 Utmaningar och osäkerheter

10 Indexuppräknningar

(All inmatning görs i vita fält)

[illegible][illegible][illegible]

KAPITALKOSTNADER (positiva tal, mnkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt 2025-2029	Totalt 2030-2034	Totalt 2025-2034
Avskrivning	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	15	15	30
Räntekostnad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA KAPITALKOSTNADER	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	15	15	30

[illegible]

Strategisk fördjupning investeringar

[

2024-05-13

Innehåll

1 Sammanfattning.....	3
1.1 Stadsledningskontorets sammanfattande bedömning av nämndernas planering, uppföljning och rapportering	4
1.2 Stadsledningskontorets sammanfattande bedömning av investeringsvolymernas utveckling	5
2 Bakgrund.....	6
3 Syfte, mål och avgränsning	7
3.1 Syfte och mål	7
3.2 Avgränsning	7
4 Nämndernas planering, uppföljning och rapportering.....	8
4.1 Nämndernas styrning och rapportering av investeringar.....	8
4.2 Nödvändig nivå på reinvesteringar och planerat underhåll	10
4.3 Effekter av förskjutna eller inte genomförda investeringar	12
5 Kommunens investeringar.....	14
5.1 Investeringsvolym	15
5.2 Lånevolym.....	16
5.3 Kostnader för ränta och avskrivningar	17
6 Bolagens investeringar	20
6.1 Investeringsvolym	21
6.2 Lånevolym.....	22
6.3 Kostnader för ränta och avskrivningar	23
6.4 Bolagens soliditetsutveckling	24
7 God ekonomisk hushållning.....	25
7.1 Egenfinansieringsgrad investeringar	25
7.2 Lånevolym.....	27
7.3 Nettolåneskuldens andel av kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.	27
7.4 Soliditet	28
7.5 Sammanfattning god ekonomisk hushållning	32

1 Sammanfattning

En betydande del av fördjupningen avser kommunens och koncernens förutsättningar att följa stadens finansiella inriktningar för god ekonomisk hushållning, med utgångspunkt i styrelser och nämnders långsiktiga investeringsplanering, med ett särskilt fokus på effekter av kommunens skuld- och kapitalkostnadsutveckling och kommunkoncernens förmåga att upprätthålla eftersträvad soliditetsnivå över tid.

Därutöver har en fördjupad uppföljning genomförts av nämndernas formella styrning i nämnden via beslut och återsrapportering kring investeringsverksamheten. Detta har kompletterats med intervjuer med förvaltningarna för att bedöma vilka förutsättningar det finns att värdera behovet av reinvesteringar och underhåll för att bibehålla kommunens anläggningars värde och funktion, samt förutsättningar att värdera vilka konsekvenser förskjutna eller uteblivna investeringar får för stadens måluppfyllelse och för verksamheten.

Genom uppföljningen kan kontoret konstatera att nämnderna i mycket begränsad utsträckning problematiserar och redovisar konsekvenser i kommunens verksamhet och måluppfyllelse med anledning av uteblivna och framskjutna investeringar. Nämnderna problematiserar och har ett aktivt arbete kring reinvesteringsbehovet, även om kunskapen kring hur stort det eftersatta underhållet och strategier för att hantera statusen på anläggningarna varierar mellan nämnderna.

Samtidigt kan stadsledningskontoret se en positiv utveckling vad avser nämndernas arbete med struktur och former för nämndens investerings- och projektstyrning, både vad avser beslutsprocesser, uppföljning och avvikelshantering. En utveckling som stärker nämndens förutsättningar att ta ansvar för sin verksamhet och prioriteringar.

Nämnder har inför budget 2025 nominerat investeringar samt tagit fram en tio-årig investeringsprognos. De investerade bolagen har även de tagit fram en tio-årig investeringsprognos till och med 2034. Utifrån de lämnade uppgifterna har ekonomisk analys gjorts med tyngdpunkt mot hur det påverkar kommunen och kommunkoncernens ekonomi och inriktning utifrån god ekonomisk hushållning. I analysen har olika scenarier använts med tanke på att kommunen och bolagen historiskt inte genomfört alla planerade investeringar i tid.

I ett högsta scenario (100 procents genomförande) är lånebehovet för kommunen närmare 4 mdkr årligen fram till 2034. Det innebär en femdubbling av låneskulden på 11 år. I scenariot med ett genomförande om 85 procent ser utvecklingen liknande ut men med ett lånebehov om ca 3 mdkr årligen. Det är mer än en fyrdubbling av låneskulden. Även det lägre scenariot om 66 procent genomförande innebär behov av att öka låneskulden, nästan en tredubbling på 11 år.

Kommunens ökade nettolåneskuld innebär en ökade risk avseende ränteförändringarna. Genomförs alla investeringarna fram till och med 2034 medför även en modest förändring av räntan på en procent att kommunens kostnader påverkas med närmare 0,5 mdkr.

För alla tre genomförande-scenarierna är den procentuella ökningen av avskrivnings- och räntekostnader högre än motsvarande ökning för skatteintäkter, generella stadsbidrag och utjämning.

Kommunkoncernsoliditeten är sjunkande på grund av de stora investeringsvolymerna. Även om flertalet bolag och kommunen planerar för att upprätthålla soliditeten innebär Framtiden AB:s sjunkande soliditet (utifrån redovisningsreglerna för kommunkoncernen) att hela kommunkoncernens soliditet är sjunkande.

1.1 Stadsledningskontorets sammanfattande bedömning av nämndernas planering, uppföljning och rapportering

Med utgångspunkt i stadsledningskontorets övergripande genomgång av verksamheternas löpande formella hantering vad avser beslut och uppföljning/återrapportering i nämnden och genomförda samtal med förvaltningarna gör stadsledningskontoret några sammanfattande medskick för det fortsatta arbetet utifrån de utpekade fördjupningsområdena.

Stadsledningskontoret bedömer att:

- kommunstyrelsen fortsatt behöver ha en aktiv uppsikt över nämndernas utvecklingsarbete vad avser nämndernas investeringsstyrning kring struktur för beslut, uppföljning och avvikelshantering, men att nämnderna behöver tid att synka arbetet med den övriga processutvecklingen som sker inom och mellan framför allt de nya nämnderna inom stadsutveckling.
- nämnderna behöver utveckla struktur för att bedöma de årliga reinvesterings- och underhållsbehoven samt det eftersatta underhållet i ekonomiska termer. Det behöver ske en tydligare löpande återrapportering till nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att samlat kunna bedöma kommunens förmåga att vidmakthålla värde och funktion på kommunens tillgångar och som grund för prioritering och inriktning kring ambition och prioriteringar.
- nämnderna behöver förbättra sin rapportering avseende konsekvenser och effekter med anledning av återkommande förskjutningar av investerings- och exploateringsvolym, så väl mot nämnd som mot kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Det bör ske ett tydligare

kravställande på återrapportering inom ramen för kommunfullmäktiges löpande uppföljning.

1.2 Stadsledningskontorets sammanfattande bedömning av investeringsvolymernas utveckling

Stadsledningskontoret bedömer att kommunen behöver en eller flera strategier för att hantera de nominerade/planerade investeringsökningarna. Med tanke på skatteintäktsutvecklingen kan stadsledningskontoret se fyra möjliga strategier för att möta de ekonomiska konsekvenserna. Antingen behöver kommunen i budgetprocessen arbeta med en lägre investeringsvolym (än nämndernas planerade investeringar), öka kommunens resultat eller skapa utrymme genom att aktivt fördela så att en allt större andel skatteintäkterna används till avskrivningar och räntekostnader. Den fjärde strategin innebär en kombination av detta. Alternativet där kommunen inte aktivt gör någon förändring är inget alternativ som stadsledningskontoret rekommenderar.

Stadsledningskontorets bedömer att:

- om kommunen ska genomföra investeringsplanerna som lyfts i nämndernas nomineringar behöver andra verksamheters andelar av skatteintäkterna minska. Beräkningar för kommunen visar på väsentlig undanträngningseffekt för avskrivningar och räntekostnader om planerad investeringsvolym genomförs. Även om inte allt genomförs visar beräkningarna undanträngning där avskrivningar och räntekostnader ökar snabbare procentuellt än skatteintäkterna.
- lånebehovet utsätter kommunen för ökade ekonomiska risker. Om planerade investeringar ska genomföras är lånebehovet närmare 4 mdkr årligen fram till 2034. Det innebär nästan en **femdubbling** av låneskulden på 11 år. Ökningen finns där trots att alla beräkningar utgår från att kommunens resultat är 2 procent av skatteintäkter, generella stadsbidrag och utjämnings, där de ökande avskrivningarna och räntekostnaderna hanteras via omfördelningar från andra verksamheter.
- de planerade investeringarna, både för kommunen och för bolagen, medför att kommunen och kommunkoncernen riskerar att inte kunna leva upp till de inriktningar på de finansiella målen som finns föreslaget i "Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning". Genomförs investeringarna uppnås inga av de tre inriktningarna.
- kommunens och övriga bolagens prognoser inte väger upp AB Framtidens sjunkande soliditet. Det indikerar att även kommunkoncernens soliditet kommer att sjunka framåt om de tänkta investeringsnivåerna genomförs.

2 Bakgrund

Kommunen har ökat investeringstakten kraftigt den senaste tioårsperioden. Denna utveckling gäller så väl kommunens exploaterings- och investeringsverksamhet som för kommunkoncernen som helhet. Även om investeringstakten har ökat konstateras att kommunen inte når de volymer som investeringsplaneringen pekar ut och som kommunfullmäktige skapat förutsättningar för genom sina beslut och investeringsramar, specifika projekt eller lånetak. Utfallet innebär att utpekade förväntningar inte infrias och att beslutade ekonomiska mål inte uppnås.

Då verksamheterna inte når den beslutande ambitionsnivån medför det att de nyttor, leveranser och funktioner som förväntas uteblir eller förskjuts kraftigt i tid. Stadsledningskontoret kan konstatera att dessa konsekvenser är svåra att fånga inom ramen för nuvarande planerings- och uppföljningsprocesser. Det innebär att det blir svårt för den centrala politiken att aktivt kunna styra om resurser, prioritera om mellan åtgärder eller utöva en aktiv styrning utifrån sitt övergripande ansvar för kommunens verksamhet och ekonomiska förvaltning.

Dagens beslutsunderlag och rapportering har även svårt att fånga en samlad bild av de kommunala bolagens långsiktiga förmåga att bära sin långsiktiga investeringsplanering utifrån inriktning för god ekonomisk hushållning I förlängningen innebär det även att det är svårt att bedöma bolagens förmåga att upprätthålla den verksamhet som är ägarens syfte med ägandet.

Stadsledningskontoret kan samtidigt konstatera att den volymutveckling som speglas i nämndernas investeringsplanering innebär betydande kostnadsökningar för kommunen på sikt, inte minst avseende verksamheternas kapitalkostnadsutveckling. Konsekvensen blir att en allt större andel av kommunens tillgängliga resurser kommer att behöva avsättas för denna typ av fasta kostnader som gör att det läggs ett ökat tryck på kommande generationer utifrån ett god ekonomisk hushållnings-perspektiv. Med en helt ny räntemiljö i förhållande till de senaste åren krävs därför ett ökat fokus och beredskap för att väga de långsiktiga effekterna och osäkerheterna i förhållande till önskad investeringstakt.

3 Syfte, mål och avgränsning

3.1 Syfte och mål

Målet och syftet med den fördjupande uppföljningen är att dels fördjupa uppföljningen kring utvalda fördjupningsområden som grund för en analys inför budget 2025, dels att vid behov peka ut och föreslå utvecklingsområden i kommunens planering- och uppföljning av investeringsverksamheten för att stärka kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förutsättningar och möjlighet för en aktiv styrning och uppsikt.

Fördjupningsområden:

- Långsiktiga konsekvenser i kommunens verksamhet och måluppfyllelse med anledning av uteblivna och framskjutna investeringar
- Långsiktig ambition och konsekvenser av kommunens reinvesteringsverksamhet, undersöka om det finns förutsättningar för att bedöma hur pass väl reinvesteringarna motsvarar behovet av underhåll för att behålla anläggningars värde och funktion.
- Kommunens långsiktiga förutsättningar i förhållande till inriktningarna för god ekonomisk hushållning. Särskilt fokus på kommunens skuldutveckling och kapitalkostnadsutveckling utifrån räntekänslighet och konjunkturscenarier.
- De kommunala bolagens långsiktiga förutsättningar att upprätta eftersträvad soliditet utifrån bolagens långsiktiga investeringsplanering och utifrån inriktning för god ekonomisk hushållning.

Rapporten ska ge en kunskapsbank kring uppföljning av investeringarna med inriktning mot följsamhet mot budget, konsekvenser angående nämndernas prioriteringar, bedömning av reinvesteringstakt samt utveckling av låneskuld med bäring på risker och konsekvenser. För investeringar, både kommunala och kommunens bolags, är målsättningen att rapporten vid behov ska ge underlag för att utveckla uppföljningen till kommunfullmäktige. Vidare ska rapporten ge en bild av hur planerade investeringar förhåller sig till kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning, speciellt med tanke på skuldutveckling och utvecklingen av kapitalkostnaderna.

3.2 Avgränsning

Uppföljningen har avgränsats till att i första hand utgå från befintliga styrkanaler och avser inte att vara en bred uppföljning mot förvaltningar eller bolag. Bedömningsunderlaget har avgränsats till information och eventuellt ytterligare underlag inom ramen för de befintliga planerings- och uppföljningsprocesserna. Under arbetet har dessa kompletterats med intervjuer kring utvalda förvaltningars interna arbetsformer och strukturer.

Därutöver har fördjupningen avgränsats till att utgå från beslut och ställningstaganden behandlade på kommunfullmäktige och nämnds eller

styrelsenivå. Fördjupningen avser inte heller att analysera eller problematisera gjorda prioriteringar, beslutad resursfördelning eller andra ställningstaganden som styr investeringsverksamhetens inriktning eller omfattning. I den mån det finns pågående uppdrag kopplat till investeringsverksamheten generellt har fördjupningen avgränsats till att analysera nämndernas system för att hantera uppdraget.

4 Nämndernas planering, uppföljning och rapportering

Den fördjupade uppföljningen har utgått från de investerande nämndernas löpande formella hantering vad avser beslut och uppföljning/återrapportering till nämnden och därutöver genomfört intervjuer med representanter från respektive förvaltning.

Fokusområden för uppföljningen avser nämndernas styrning och rapportering av investeringar, bedömningar kring reinvesteringar- och underhållsbehovet och förutsättningar för att bedöma konsekvenser för stadens måluppfyllelse och för verksamheten utifrån förskjutna och uteblivna investeringsvolymerna.

4.1 Nämndernas styrning och rapportering av investeringar

Sammantaget kan stadsledningskontoret konstatera att det pågår utvecklingsarbete i en eller annan form inom respektive förvaltning vad avser den interna styrningen. Detta till följd av den nya organisationen för stadsutveckling, förtydligande krav från politik och förvaltningsledning eller sedan tidigare utpekade rekommendationer från exempelvis revisionen. Förvaltningarna har kommit olika långt i arbetet och strukturer och rutiner skiljer sig åt lite beroende på verksamhet och vilka arbetssätt som gällt i den tidigare nämndstrukturen.

Utgångspunkten för den mer projektspecifika styrningen är framför allt nämndernas delegationsordningar, vilket avspeglas i förvaltningens återrapportering till nämnden. En mer detaljerad eller nivåbeskriven delegationsordning avseende projektbeslut, avvikelshantering och motsvarande, synliggörs i strukturen för återrapporteringen och uppföljningen till nämnden.

Det finns även en skillnad i styrfilosofi vad det gäller nämndernas budgetstyrning. Vissa nämnder beslutar enbart om totala investeringsramar för respektive år medan andra nämnder beslutar om ramar på en mer detaljerad nivå för exempelvis verksamhetens investeringsområden.

Stadsledningskontoret kan konstatera att stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden löpande, månatligen eller med annan periodicitet, följer upp eller statusrapporterar antingen utpekade större projekt, väsentliga avvikelser i projekt beslutade av nämnden eller avvikelser och status inom respektive investeringsområde. I samband med dessa fattar även nämnden reviderade beslut eller om åtgärder om det är av sådan karaktär som överstiger delegationsordningen. Vad avser exploateringsnämndens större projekt är dessa av sådan karaktär att de allt som oftast har beslutats av kommunfullmäktige, vilket medför att eventuella behov av reviderade projektbeslut behöver hanteras i särskild ordning och i enskilda ärenden till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret konstaterar även att exploateringsnämnden har en utvecklad metodik kring styrningen avseende sina investeringsprojekt, men att den inte är lika tydlig avseende uppföljning och nämndens styrning när det gäller exploateringsprojekten. Samtidigt kan kontoret konstatera att så väl revisionen i sin granskning av nämnden 2023 samt nämnden själv genom yrkande i nämnden har uttryckt behov av en mer transparent uppföljning och beslutsfattande avseende verksamhetens exploateringsinvesteringar.

Kretslopp och vattennämnden lyfter snarare projekt för projekt i samband med avvikelserapportering eller behov av reviderade nämndbeslut. Idrott och föreningsnämnden lyfter framför allt information vid väsentliga avvikelser i enskilda projekt.

Stadsledningskontoret kan konstatera att merparten av nämnderna numera har någon form av beloppsgränser avseende investeringsbeslut som ska hanteras på nämndnivå eller för när avvikelser ska hanteras på nämndnivå.

Idrott- och föreningsnämnden är den nämnd där förvaltningsdirektören har längst gående befogenheter och i stort har rätt att fördela och omfördela hela kommunfullmäktiges beslutade investeringsramar till nämnden. Det finns därmed inte någon tydlig struktur för ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltningsdirektör.

I Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning anges att nämnd/bolagsstyrelse ska i budgetbeslutet ange ekonomiskt mål för budgetåret avseende drift- och investeringsverksamheten. Förändringar av det ekonomiska målet under löpande budgetår kan endast ske på initiativ från nämnden/bolagsstyrelsen och förutsätter ett nämnd/styrelsebeslut. Stadsledningskontoret har under arbetet med den fördjupade investeringsuppföljningen iakttagit att idrott- och föreningsnämnden under de senaste åren inte har beslutat om någon årlig investeringsbudget utifrån kommunfullmäktiges beslutade ramar för planperioden 2021–2025. En särskild dialog har därför skett med förvaltningsledningen, som har för avsikt att förändra sina rutiner och redan för 2024 komplettera nämndens styrning för att följa regelverket och eventuellt även se över förvaltningsdirektörens omfattande delegation.

I stort är bedömningen att det har skett en positiv utveckling av arbetssätt och arbetsformer för att skapa förutsättningar för nämnderna att ta ett aktivt ansvar för styrningen för sin investeringsverksamhet. Dock är det ur ett uppsiktsperspektiv fortsatt av vikt att följa utvecklingen i nämnderna och hur nämnderna etablerar styrformer kring sin investeringsstyrning över tid. Inte minst i de delar där beslut och styrning sker i flera nämnder i samma planeringsprocesser.

Stadsledningskontoret kan samtidigt konstatera att arbetsformer och struktur har en tydlig koppling till den utveckling som framför allt pågår inom de nya stadsutvecklandenämnderna vad avser processutvecklingen för den sammanhållna stadsutvecklingen. Hur arbetet med den strategiska och taktiska planeringen, plan- och exploateringsprocessen och andra nämndöverskridande arbetsformer landar har en betydande påverkan även på hur besluts- och uppföljningsprocesser kring investeringar och exploateringar utformas och etableras.

Även stadsledningskontorets förslag till riktlinje för hantering av ägarstyrda projekt, som i skrivande stund bereds på kommunstyrelsenivå, kan komma att påverka kraven på nämndernas arbete om kommunstyrelse och kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Stadsledningskontorets anser därför inte att det i dagsläget finns behov av ytterligare uppdrag eller förstärkt struktur, utan att låta nämnderna fortsätta utvecklingsarbetet i takt med att övrig styrning kring stadsutvecklingsprocesserna landar inom och mellan nämnderna.

4.2 Nödvändig nivå på reinvesteringar och planerat underhåll

Den fördjupade uppföljningen har utgått från de investerade nämndernas löpande formella hantering vad avser beslut och uppföljning/återrapportering till nämnden och därutöver genomfört intervjuer med representanter från respektive förvaltning. Med den redovisningsmässiga övergång som har skett de senaste åren mot komponentavskrivningar och att det planerade underhållet har övergått från att belasta driften till att hanteras som investeringar genom komponentutbyte, har fördjupningen framför allt rört nämndernas reinvesteringsarbete och nämndens kontroll och strategier för att följa eventuellt eftersatt underhåll.

I sammanhanget är det viktigt att skilja på situationer där behovet av underhåll ännu inte finns och kan skjutas på framtiden respektive situationer där behovet finns och där åtgärder borde genomföras, men inte genomförs. Det är först i det senare fallet som begreppet eftersatt underhåll bör användas. Det senare betyder att komponenter är uttjänta och behöver renoveras eller bytas ut så snart som möjligt för att fastighetens värde och funktion inte ska påverkas negativt. I det andra fallet handlar det endast om ett framflyttat planerat underhåll, vilket kan vara rationellt och god ekonomisk hushållning.

Kretslopp och vattennämnden har av tradition ett stort fokus på förnyelsetakten av sitt ledningsnät. Både genom intervjuer och förvaltningens löpande rapportering till nämnden framgår att verksamheten har en bättre struktur och överblick över reinvesteringsbehovet i ledningsnätet men där det fortsatt finns behov av ett strukturerat arbete knutet till produktionsanläggningarna. Förvaltningen anser sig ha en god överblick av behovet även till dessa anläggningar men att det utgår från en mer personberoende kännedom om anläggningarna, vilket behöver systematiseras. Statusbedömning pågår för övriga anläggningar.

Likt övriga VA-Sverige finns det ett betydande eftersatt underhåll i ledningsnätet och en utmaning att reinvestera i den takt som anläggningarna egentligen har behov av. Inte minst avser utmaningarna finansieringen av åtgärderna som slår direkt mot taxebehovet och belastar dagens VA-kollektiv. En upptrappning av reinvesteringstakten pågår för närvarande där målet framför allt är att nå en nivå som inte ytterligare skapar ett eftersatt underhåll, men kommer inte arbeta i kapp det eftersatta underhållet.

Inom stadsmiljönämnden pågår en kulturresea för att hitta ambitionsnivåer och bedömnings- och arbetssätt för att få ett mer likformat reinvesterings- och underhållsarbete mellan tidigare trafiknämndens och park- och naturnämndens ytor och funktioner. I dagsläget är bedömningen att nämnden har en bättre kontroll över de anläggningar som överfördes från trafiknämnden och ett mer strukturerat planerings- och prioriteringsarbete. Inventering av de gröna ytorna pågår. Nämnden har i dagsläget ingen egentlig monetär bedömning av det årliga reinvesteringsbehovet eller på det eftersatta underhållet. Bedömningen är dock att nuvarande budgeterade nivåer på reinvesteringsvolymerna är att kunna jobba ikapp det eftersatta underhållet på de tekniska anläggningarna på 10-30 år. Utvecklingsarbete pågår för att få fram reinvesteringsstrategier för flertalet av nämndens anläggningstyper.

Idrott och föreningsförvaltningen bedömer i dagsläget att de inte har något eftersatt underhåll i sitt bestånd. Nämnden jobbar utifrån branschens framför allt tekniska bedömningsgrunder för nämndens typ av anläggningar. En större inventering genomfördes 2013, samtidigt som ett underhållssystem upprättades. Det eftersatta underhållet från den inventeringen har arbetats i kapp till idag. Förvaltningen har en reinvesteringsprocess som utgår från det tekniska behovet utifrån underhållssystem som vägs ihop med önskemål från tex hyresgäster och föreningar och förvaltares/projektledarnas bedömningar. Nuvarande reinvesteringsnivåer bedöms ligga på en takt för att bibehålla värde och funktion.

Stadsfastighetsnämnden har haft betydande utmaningar avseende verksamhetens reinvesteringsarbete och det eftersatta underhållet, vilket även har framgått av så väl revisionsgranskningar som andra utredningar och genomlysningar de senaste åren. Utvecklingsarbete pågår för att komma till rätta med struktur och arbetsformer och förvaltningens bedömning är att man är på god väg i arbetet. En ny reinvesteringsprocess är på plats där en femtedel av beståndet inventeras årligen för att uppdatera underhållsplanen.

Underhållsplanen utvärderas löpande för att värdera den tekniska värderingen i

förhållande till verkligt behov för att hantera reinvesteringsåtgärderna på ett hållbart sätt. Verksamheten har valt att definiera eftersatt underhåll som avvikelse mot underhållsplanen. Nämnden har fortsatt en utmaning att definiera det eftersatta underhållet i monetära termer och arbetar aktivt för att uppskatta volymerna i ekonomiska termer. Förvaltningen bedömer att behovet ligger på ca 1 miljard om året i reinvesteringar för att upprätthålla en eftersträvd nivå under den kommande tioårsperioden.

Sammantaget gör stadsledningskontoret bedömningen att det saknas eller är otydligt vad det finns för övergripande beslutade prioriteringar eller strategier avseende nämndernas reinvesteringar och underhållsarbete, även om det finns för delar av anläggningsbeståndet. Stadsledningskontoret uppfattar samtidigt att verksamheterna inom ramen för den löpande uppföljningen inte på något tydligt eller strukturerat sätt löpande återrappporterar status, prioriteringar eller avvikelser och dess konsekvenser knutet till reinvesteringar- och underhållsarbetet i förhållande till planeringen.

Med utgångspunkt i befintlig rapportering och utifrån dialogen med förvaltningarna finns det inte förutsättningar för att bedöma hur pass väl reinvesteringarna motsvarar behovet av underhåll för att behålla anläggningars värde och funktion.

Stadsledningskontoret bedömer att de investerande förvaltningarna/nämnderna behöver ha ytterligare kontroll på reinvesteringsarbetet och utvecklingen det eventuella eftersatta underhållet. Dock kan konstateras att förvaltningarna är på rätt håll både avseende nivå och förbättrad kontroll jämfört med tidigare.

Stadsledningskontorets medskick är att det finns behov av att stärka uppföljningen av reinvesteringsarbetet och utvecklingen på underhållet av kommunens anläggningstillgångar. Nämnderna behöver hitta ett sätt att kunna beskriva det årliga behovet av reinvestering och underhåll för att bibehålla värde och funktion även monetärt, som utgångspunkt för att kunna värdera prioriteringar och ambitionsnivå.

Stadsledningskontoret avser att se över den löpande uppföljningen för att förtydliga rapporteringskravet och för att möjliggöra en mer samlad bild av status och utveckling även för kommunstyrelse och kommunfullmäktige. I avvaktan på att alla förvaltningarna skaffar sig kontroll på eftersatt underhåll bör förvaltningarna i den löpande uppföljningen värdera om det eftersatta underhållet minskat eller ökat under året samt i budgetförutsättningarna ange om nominerade reinvesteringar ger förutsättning för att minska eller bibehålla nuvarande eftersatt underhåll.

4.3 Effekter av förskjutna eller inte genomförda investeringar

Stadsledningskontoret har löpande lyft nämndernas bristande återrappporterar vad det gäller att beskriva konsekvenser med anledning av förskjutningar i

nämndernas investeringsplanering. De senaste årens betydande avvikelser i förhållande till budgeterade investeringsvolymerna har belyst frågan ytterligare.

Stadsledningskontoret kan även efter genomförda intervjuer konstatera att det inte pågår något direkt sätt på något direkt arbete i verksamheterna för att stärka detta arbete och för att utveckla analys och konsekvensbedömningar. Verksamheternas uppföljningar fokuserar framför allt på avvikelser i förhållande till kostnad, tid och eventuella innehållsförändringar i enskilda projekt eller för investeringsramar som stort, men effekt på måluppfyllelse eller eftersträvat nyttor framgår inte på något tydligt sätt.

I de fall effekter beskrivs fokuserar dessa föredömligt på effekter på den egna verksamheten och inte på leverans mot mål eller effekter mot de vi är till för.

Till del återfinns avvikelser i förhållande målsättningar och inriktningar i andra delar verksamheternas rapportering mot nämnd och mot kommunstyrelse och kommunfullmäktige, men det saknas en röd och strukturerad tråd till den egna investerings- eller exploateringsverksamheten i analyserna.

Kontoret ser därför inga möjligheter i detta skede att kunna göra någon samlad eller balanserad analys av väsentliga effekter till följd av de senaste årens kraftiga förskjutningar i investeringsvolymerna som helhet eller i enskilda projekt.

Stadsledningskontoret anser dock fortsatt att det är av vikt att nämnderna kan beskriva vilka effekter och konsekvenser förskjutningar eller uteblivna investeringar för med sig framför allt med fokus på måluppfyllelse och effekter på de nyttor som anläggningarna syftar att bidra till.

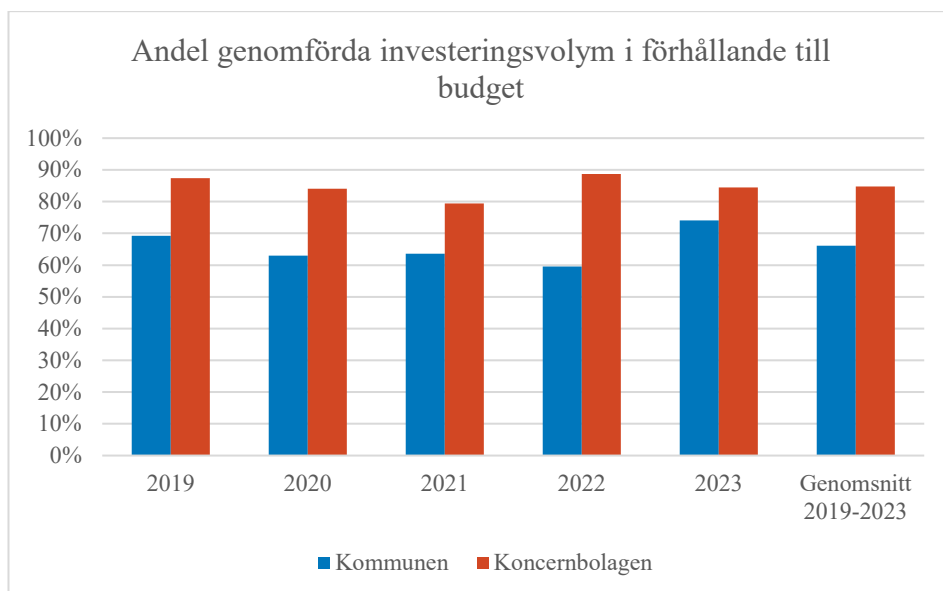
Stadsledningskontoret ser därför behov av att krävställa dessa analyser inom ramen för framtida uppföljningar, där förvaltningarna/nämnderna behöver värdera och redogöra för väsentliga konsekvenser och effekter med anledning av förskjutningar eller omprioriteringar.

Med den nuvarande budgetstyrningen med investeringsramar för en fast planperiod bedömer stadsledningskontoret även att det har varit lite för enkelt skjuta investeringsvolymerna framför sig. Med den nya styrningen från och med 2025 med årliga budgetramar för den kommande femårsperioden innebär förskjutningar i investeringar och projekt att det kommer påverka prioriteringen under de efterföljande åren för att kunna inrymma förskjutningar i pågående projekt. Det innebär tydligare konsekvenser för övrig planering som därmed medför att verksamheten måste prioritera i investeringsplaneringen som därmed får direkta konsekvenser för framtida leveranser och nyttor.

Stadsledningskontoret bedömer att förändringen kommer innebära ett ökat fokus och krav på återrapporteringen av väsentliga konsekvenser på grund av förskjutningar och omprioriteringar.

5 Kommunens investeringar

För att bedöma kommunens långsiktiga ekonomiska förutsättningar används uppgifter som nämndernas lämnat när de nominerat investeringar inför budget 2025. Siffror avseende 2024 utgår från nämndernas lämnade uppgifter samt kommunens budget med hänsyn tagen till kompletteringsbudgeten i mars. Det är svårt att bedöma om nominerade nivåer är realistiska. Historiskt har nämnderna inte lyckats att genomföra investeringar i den omfattning som budgeteras. Samtidigt har reglerna kring ombudgetering av investeringsmedel mellan åren förändrats och 2025 är det första året som de nya reglerna ska börja gälla. För de tre sista åren i perioden har nämndernas prognoser fungerat som underlag men bedömning har gjorts att prognoserna är för lågt satta på grund av att förslag på enskilda projekt saknas. Därför har en justering gjorts för att bättre motsvara nivåerna tidigare i perioden.

Diagrammet visar för kommunen en relativt stabil nivå på genomförande med undantag för 2022 (lågt) och 2023 (høgt). Dock är skillnaden mellan den lägsta (60%) och högsta (74%) inte så stor. Hur de nya reglerna kring begränsad möjlighet att överföra mellan åren påverkar går ej att säga men sannolikheten för att genomförandet ökar torde öka eftersom det ställer krav på en högre genomförandegrad. Noterbart är att koncernbolagen har ett høgre genomförande än kommunen. För perioden är genomsnittet 85 procent.

Osäkerheten kring vilken genomförande som kommunen kommer att ha medför att investeringsnivåerna beskrivs utifrån 3 olika scenarier med utgångspunkt i hur stor del av de nominerade investeringarna som genomförs varje år. De tre scenarierna är:

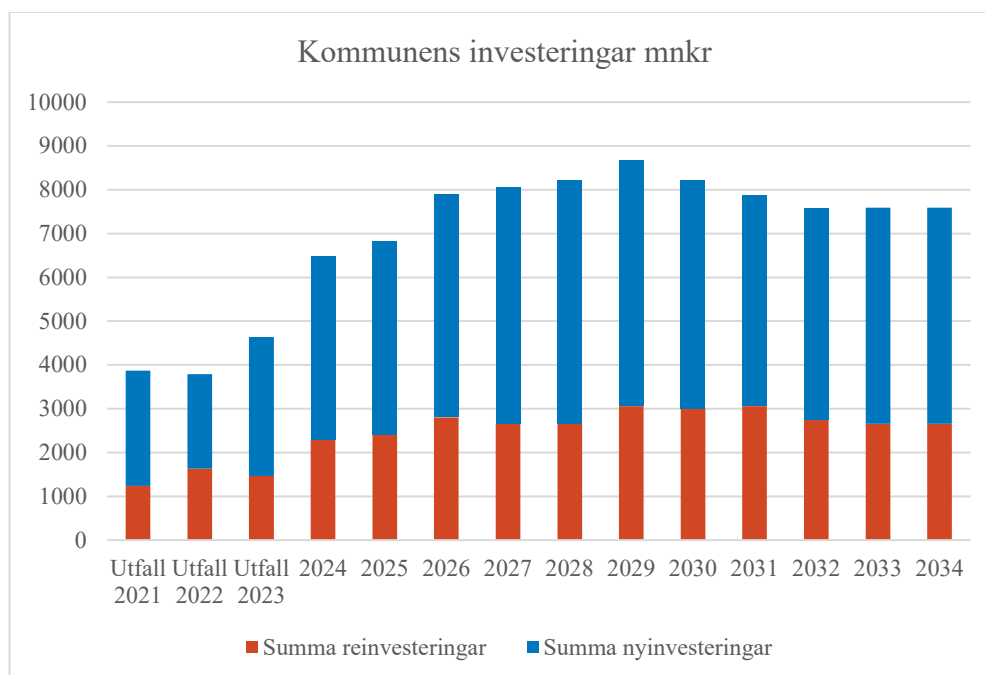
1. Alla planerade investeringar genomförs inom planerade tid och till planerat belopp
2. 85 procent av planerade investeringar genomförs
3. 66 procent av planerade investeringar genomförs

Scenariot med att 85 procent av planerade investeringar genomförs utgår från den gräns som finns i principer för Göteborgs Stads investeringsstyrning där nämnderna själv från och med år 2025 kan förskjuta 15 procent av sin investeringsram till kommande år. Det lägre scenariot om 66 procent är det genomsnitt av budgeterade investeringar som kommunen genomfört år 2017-2023. Dock bör betänkas att nämnderna innan det nya regelverket haft betydligt större möjlighet att överföra ej nyttjade investeringsmedel, vilket kan ha påverkat genomförandegraden negativt.

5.1 Investeringsvolym

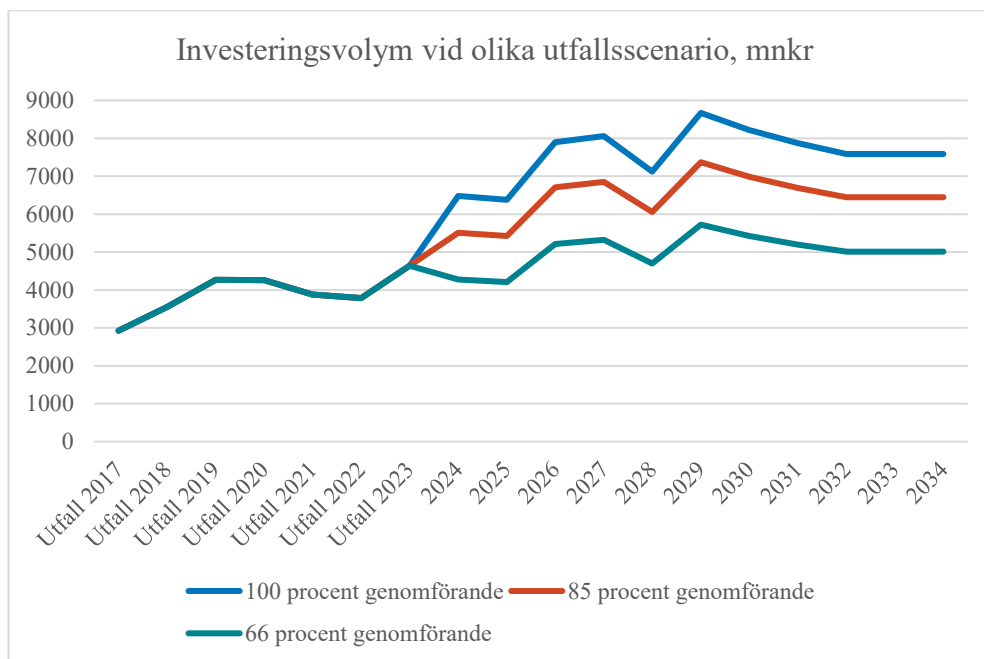
Kommunens investeringsvolym har ökat de senare åren, både avseende budget och utfall. I nämndernas nomineringar ökar investeringarna ytterligare för att dala något de sista åren i perioden. Att investeringarna går ned i slutet på perioden behöver dock inte innebära att nämnderna planerar för lägre investeringsvolym utan kan vara kopplat till att investeringsplaneringen i slutet på perioden inte är så konkret att hela volymen finns med.

Investeringsplaneringen har också i samband med omorganiseringen av de stadsutvecklande nämnderna förändrats och har ännu inte fullt ut funnit sin långsiktiga form. Åren 2032 till 2034 har nämndernas uppgifter därför kompletterats så att nivån på investeringar, avskrivningar och räntor motsvarar ett normalår under perioden 2034-2031.

Ovan diagram utgår från att 100 procent av investeringsnomineringarna genomförs. Det är framför allt nyinvesteringar som varierar i storlek medan ersättningsinvesteringarna enligt planeringen är någonstans kring 2,5-3,0 mdkr per år.

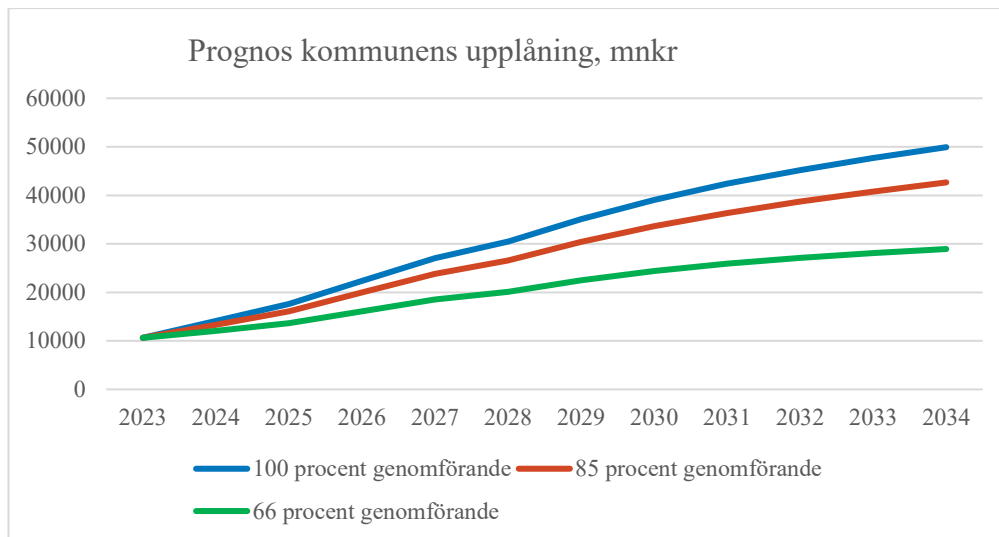
De alternativa scenarierna nedan visar på en lägre investeringsnivå men en nivå som ändå är hög jämfört med utfall tidigare år.

Även om endast 66 procent av de nominerade investeringarna genomförs ligger det på en hög nivå, en nivå som är högre än tidigare år. Om genomförandet blir högre än så innebär det betydligt högre investeringsvolymen än tidigare.

5.2 Lånevolym

De olika scenarierna medför alla ett lånebehov årligen, åtminstone fram till 2032. Lånebehovet utgår från ett tänkt årligt resultat om 2 procent av skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning. Till det kommer att de prognostiserade avskrivningarna kan användas för att finansiera investeringar då de inte genererar ett utflöde av pengar. Lånebehovet har beräknats som årets investeringar minus årligt resultat och avskrivningar.

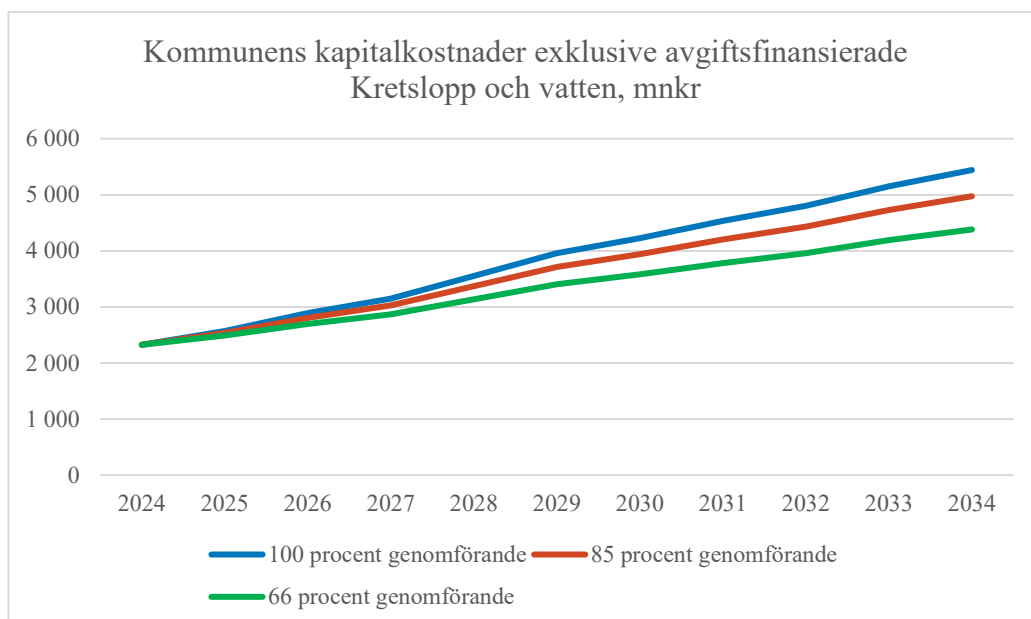

I det högsta scenariot är lånebehovet närmare 4 mdkr årligen fram till 2034. Det innebär en femdubbling av låneskulden på 11 år. I scenariot med ett genomförande om 85 procent ser utvecklingen liknande ut men med ett lånebehov om ca 3 mdkr årligen istället. Det är mer än en fyrdubbling av låneskulden. Även det lägre scenariot om 66 procent genomförande innebär behov av att öka låneskulden, nästan en tredubbling på 11 år.

5.3 Kostnader för ränta och avskrivningar

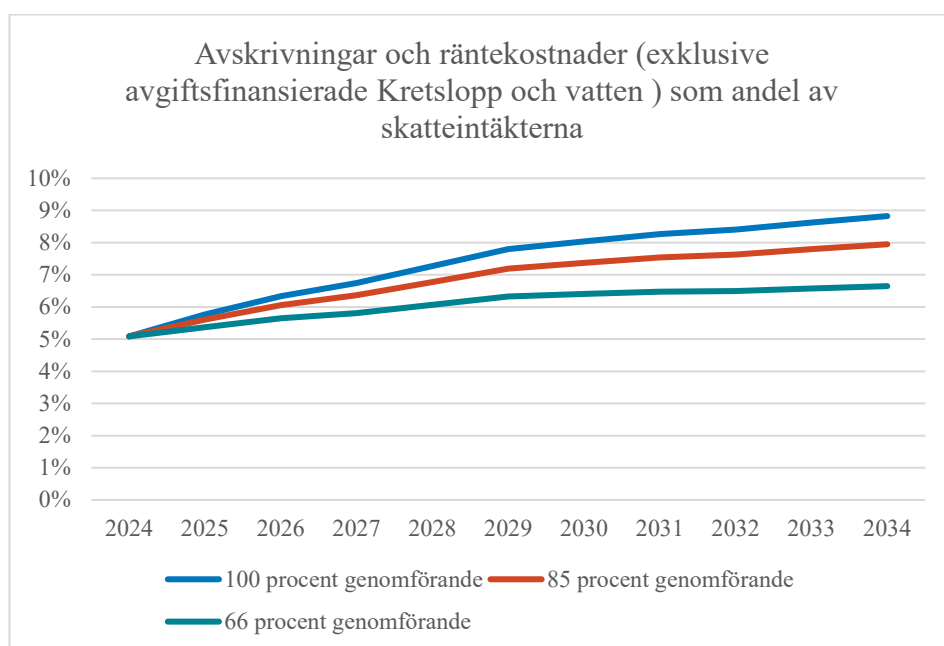
I samband med investeringsnomineringarna lämnar nämnderna också uppgifter om prognostiserade avskrivningar och internräntor, vilket summerat benämns kapitalkostnader. Nedan redovisas kapitalkostnaderna exklusive Kretslopp och vattens kostnader avseende VA-kollektivet för att fokusera på de ekonomiska effekterna för den skattefinansierade delen av den kommunala ekonomin.

Kretslopp och vatten investeringar finansieras till största delen av avgiftskollektivet.

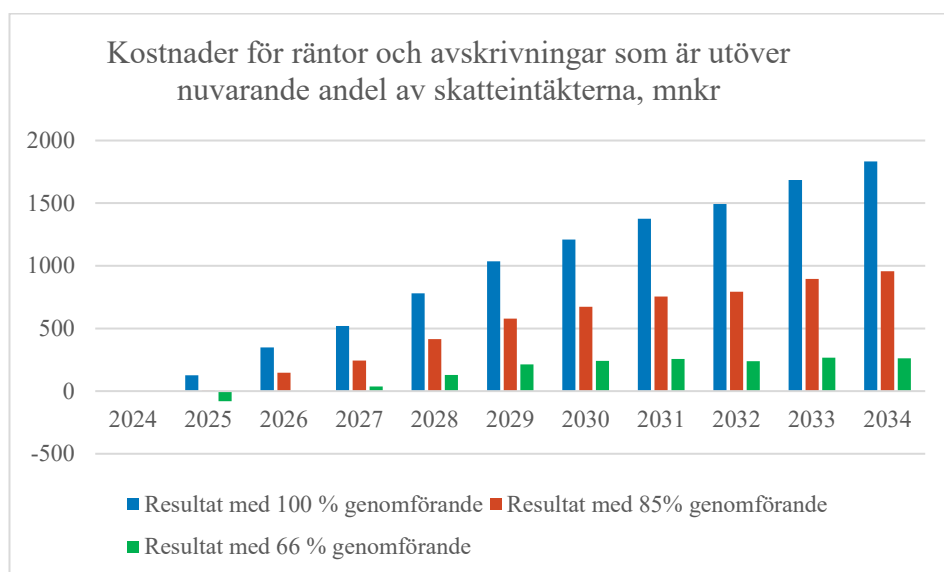
Kostnaderna ökar snabbt, mer än en fördubbling på 11 år. Ökningen är stor för alla nämnder med undantag för exploateringsnämnden. Nämndernas sammanställningar inkluderar internränta vilket är en modell för att belasta verksamheterna med kostnader för finansiering oavsett hur kommunen har finansierat den enskilde investeringen. För kommunen är det i stället lånekostnaderna i form av räntekostnader som belastar ekonomin. Om de nominerade investeringarna beslutas och genomförs, ska dessa finansieras. Finansieras en större del av investeringarna med överskott i verksamheten minskar det räntekostnaderna oavsett vilket internränta som verksamheterna belastas med. För att se investeringarnas påverkan på kommunens totala ekonomi har därför en beräkning gjorts på kommunens räntekostnader för nettolåneskulden. För att kunna följa hur den förändrade nettolåneskulden påverkar kommunens kostnader används en konstant räntenivå i beräkningarna under hela perioden. Utgångspunkten i beräkningen är den räntenivå som finns beräknad i budgetförutsättningarna för 2025. Det innebär att räntan som används är 2,6 procent. Beräkningarna baseras på en oförändrad ränta under perioden, detta för att visa effekten av förändring av nettolåneskuldens storlek på räntekostnaderna.

För att se effekten på den kommunala ekonomin görs en jämförelse med kommunens huvudsakliga finansiering, det vill säga skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Den senaste med den senaste skatteprognosen som underlag. Skatteprognosen visar på årligen ökade skatteintäkter under hela perioden, vilket kan finansiera ökade avskrivnings- och räntekostnader. Det som innebär en extra belastning för kommunen är dock att ökningen av avskrivningar och räntekostnader är snabbare än skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag och utjämning. Detta gäller alla tre scenarierna. Det innebär att avskrivningarna och räntekostnaderna ökar som andel av den kommunala ekonomin.

Ökningen, som är markant, innebär att en allt större del av de beräknade skatteintäkterna går åt för att finansiera kostnader för investeringar i form av avskrivningar och räntor. Om alla nominerade investeringar genomförs under perioden beräknas drygt 14 procent av alla ökade skatteintäkterna gå åt till ökade kapitalkostnader (exklusive Kretslopp- och vatten) förutsatt att räntenivån är oförändrad. Det innebär att vid periodens början motsvarar avskrivningar och räntor drygt 5 procent av skatteintäkterna men då alltmer av de tillkommande skatteintäkterna går åt till att finansiera avskrivningarna och räntekostnaderna, beräknas dessa kostnader motsvara knappt 9 procent vid periodens slut. Ökningen om ca 4 procent (från 5 till 9 procent) kan tydas som måttlig men omvandlat till driftbidrag motsvarar det 2,8 mdkr. I siffrorna exkluderas avgiftsfinansierade delen av Kretslopp och vatten. Som jämförelse har utbildningsnämnden 2,7 mdkr i kommunbidrag 2024. Det förutsätter dock att alla investeringar genomförs. Genomförs 85 procent motsvarar det drygt 75 procent (2,1 mdkr) av utbildningsnämndens kommunbidrag.

För att tydliggöra behovet av att fördela resurserna annorlunda om investeringsnivåerna genomförts visas i nedan diagram hur mycket som behöver fördelas annorlunda i miljoner kronor. Det som visas är den delen av de beräknade ränte- och avskrivningskostnader som överstiger skatteintäktsutveckling. Utgångspunkter är att om ökningen av räntor och avskrivningar följer utvecklingen på skatteintäkter finns det inte behov av omfördelning eftersom andelen av skatteintäkterna då är oförändrad.

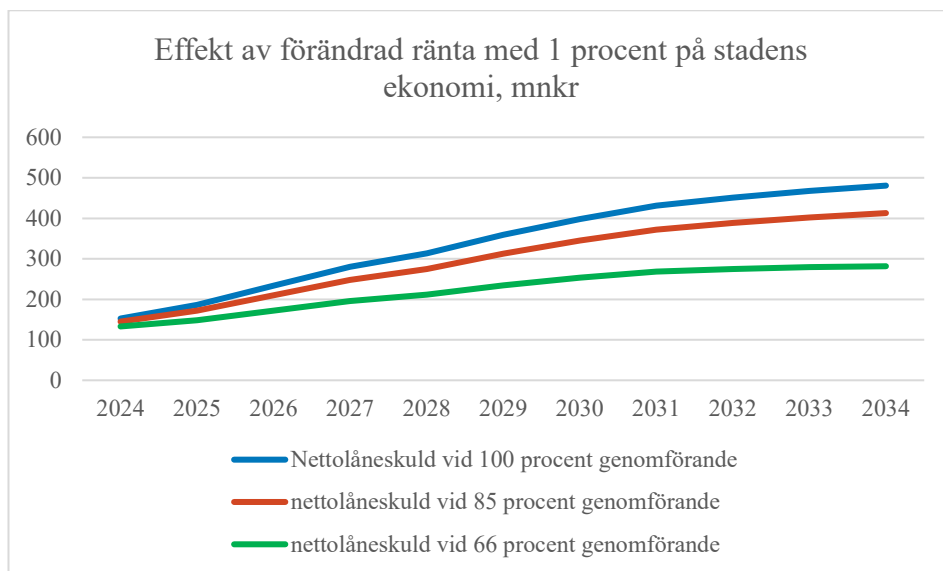

Till det kommer att många av framför allt nyinvesteringarna även medför ökade driftkostnader.

Även med de alternativa scenarierna beräknas kapitalkostnaderna ta i anspråk en allt större andel av skatteintäkterna. Det innebär att om resultatet och skattesatsen ska vara oförändrat ställer det krav på annan fördelning av resurserna.

Ovan beräkning görs med utifrån en oförändrad räntenivå vilket i sig är en teoretisk uträkning. Uträkningen utgår från 2,53 procent vilket är den nivå som

används för 2025 i budgetförutsättningarna. Stadsledningskontoret bedömer att nivån på längre sikt är högre. Förutom att en större andel av skatteintäkterna behöver användas till kapitalkostnader medför också investeringsvolymen att kommunen exponeras för ökade risker med ränteförändringar. För att illustrera riskerna har en beräkning gjorts av effekten på den kommunala ekonomin vid en förändrad räntekostnad på 1 procent.

I slutet på perioden innebär en procents förändring av räntan följande förändring av kostnader:

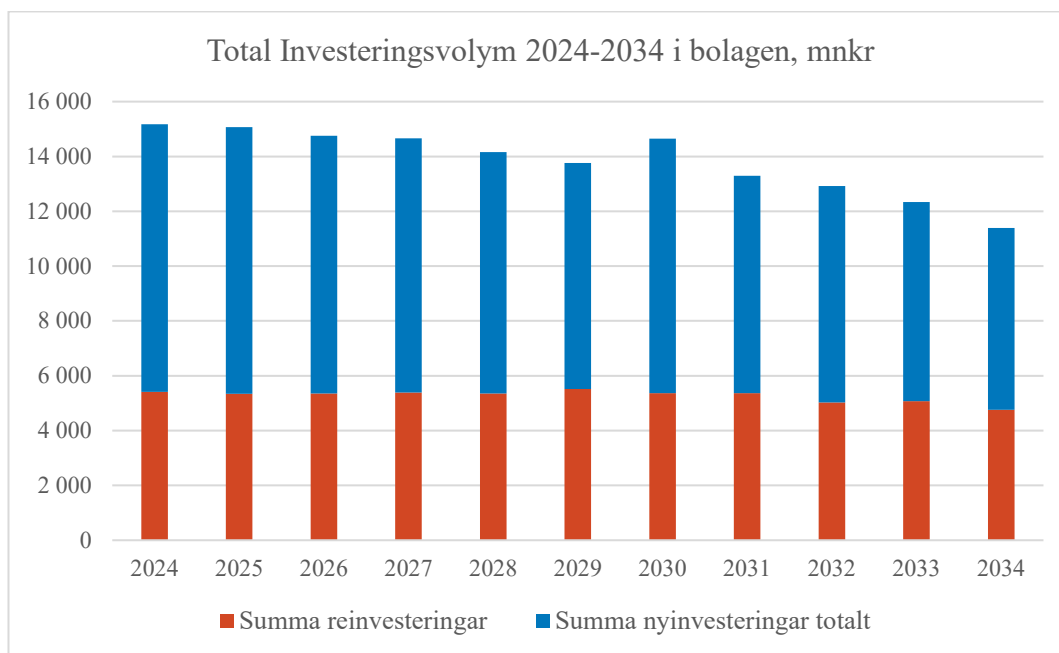
1. 100 procent genomförande – 498 mnkr
2. 85 procent genomförande – 425 mnkr
3. 66 procent genomförande – 288 mnkr

Ränterisken ökar med ökad nettolåneskuld. Kommunen blir då mer exponerad för ränteförändringar. Som tidigare noterats utgår nedan beräkning från att kommunen upprätthåller ett resultat om 2 procent trots ökade avskrivnings- och räntekostnader.

6 Bolagens investeringar

För att bedöma de kommunala bolagens långsiktiga förutsättningar att upprätta eftersträvd soliditet används uppgifter som de lämnat till stadsledningskontoret. Uppgifterna som samlats in berör investeringsvolym, lånevolym, ränte- och avskrivningskostnader samt underhållskostnader. Till det har bolagen även gjort en långsiktig prognos avseende soliditeten.

6.1 Investeringsvolym

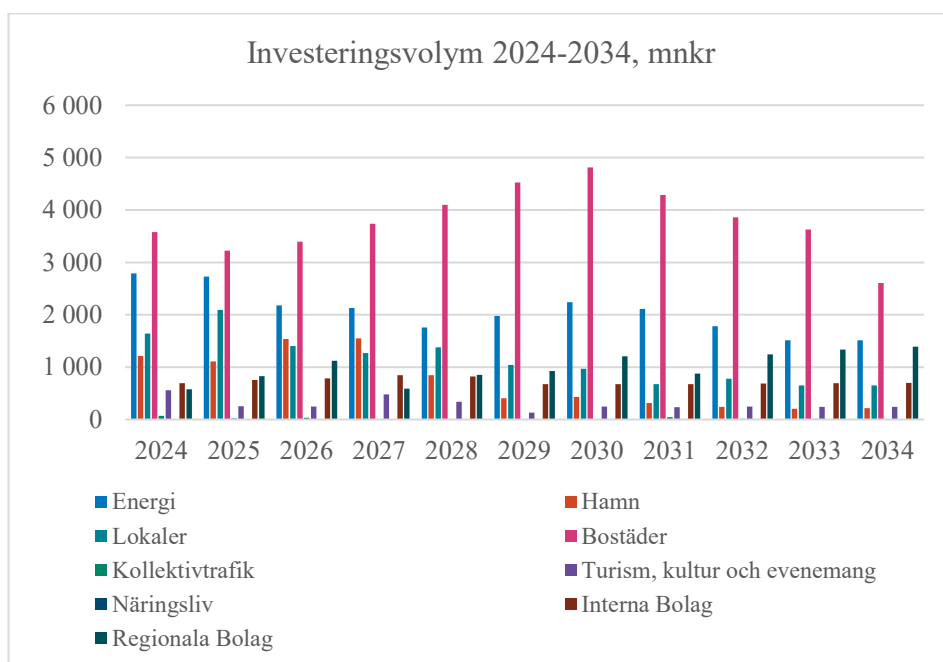

Investeringsplanerna som bolagen årsvis lämnar har ett 10-årigt perspektiv och aktuell plan innehåller prognoser för bruttoinvesteringar och nyupplåning för perioden 2024-2034. Lämnade uppgifter är naturligt mer konkreta i inledningen av perioden och i större omfattning baserade på en tänkbar eller planerad utveckling för den senare delen av perioden. Utöver det saknas sannolikt projekt då vissa bolag enbart genomför nyinvesteringar efter särskilda beslut i kommunfullmäktige. Efter att bolagen tidigt i budgetprocessen lämnat sina investeringsplaner har bolagen i samband delårsrapporten i mars gjort prognoser för 2024. Dessa har dock inte inarbetats i materialet eftersom analysen bygger på investeringsplaner för 10 år, vilket ska ses i sin helhet. Scenariot innehåller inga antaganden om avyttringar. Den planerade multiarenan som planeras byggas i slutet på perioden finns inte med i Higabs prognos. Bolagen genomför historiskt en större del av budgeterade investeringar än kommunen. Därför bedöms det vara meningsfullt att endast arbeta med två scenarier avseende bolagen, ett scenario där alla planerade investeringar genomförs och ett scenario där 85 procent av de planerade eller prognostiserade investeringarna.

Även utan Multiarenan är det höga investeringsvolymerna i bolagens prognoser. År 2023 var utfallet 8,1 mdkr (7,8 mdkr år 2022) och budget 9,5 mdkr (8,8 mdkr år 2022). Med investeringsvolymerna om drygt 11 mdkr både 2024 och 2025 är det väsentligt högre volymer och till en del ser det ut som om volymerna kommer att ligga kvar på den höga nivån åtminstone till och med år 2030. Perioden 2024-2030 planeras investeringarna ligga på 9,6-11,1 mdkr årligen.

En stor del av investeringarna avser bostäder där den gemensnittliga investeringsvolymen under 2024-2034 är 3,8 mdkr. Utfallet 2023 var 2,1 mdkr

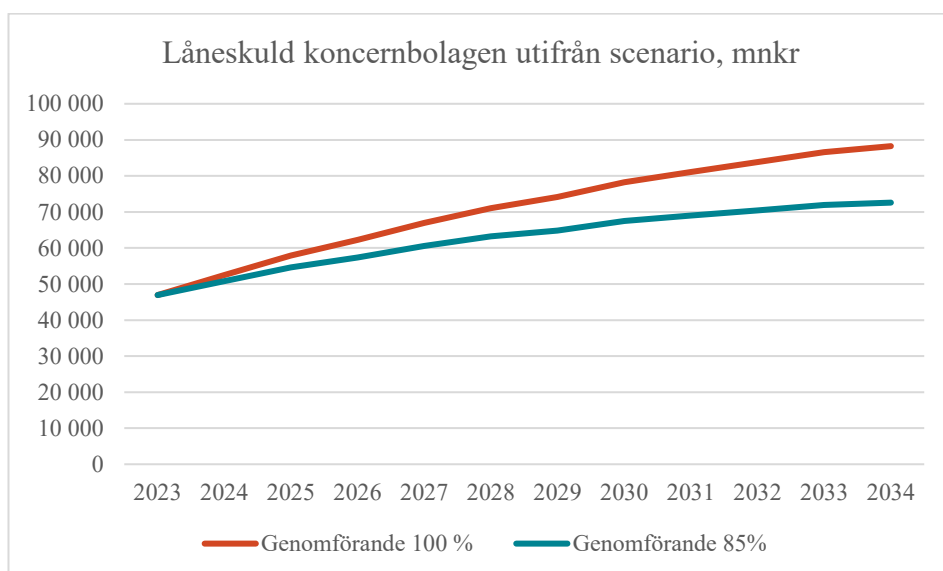
(2,7 mdkr år 2022) medan budget var 2,7 mdkr (3,1 mdkr i budget 2022). Även energikoncernen uppvisar höga planerade investeringar med ett genomsnitt på 2,1 mdkr per år.

6.2 Lånevolym

Lånevolymen beräknas öka oavsett vilket scenario som analyseras.

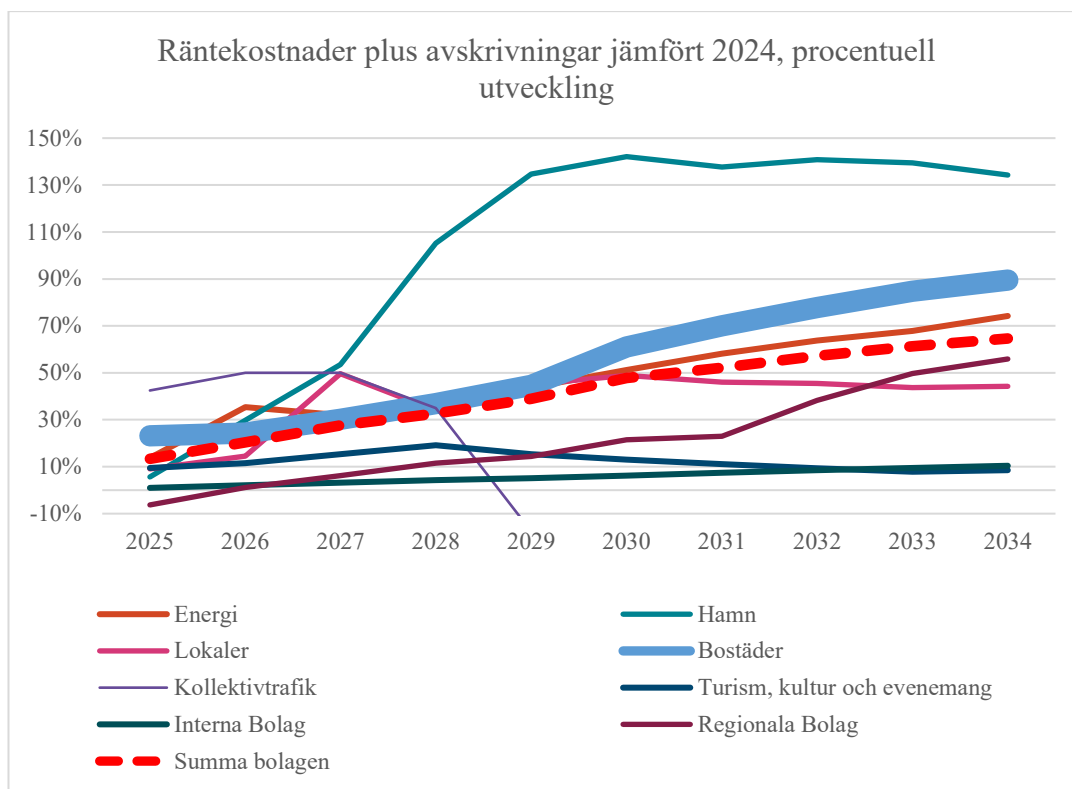
Lånevolymen bygger på bolagens egna förväntningar på vilka lånevolym de planerar för.

Skuldutvecklingen är dock på aggregerad nivå där flertalet bolag planerar att öka låneskulden medan enstaka bolag planerar avbetalningar under vissa perioder. I närtid lånefinansieras mellan 40-50 procent av investeringarna på aggregerad nivå. Senare i perioden är de planerade investeringsvolymerna lägre

vilket medför att lånefinansieringen sjunker ner mott 30 procent av de årliga investeringarna. mer än en tredjedel av investeringarna. I slutet på period är det flera av bolagen som planerar att minska sina skulder. Genomförs planeringen motsvarar ökningen från 2023 till 2034 cirka 40 mdkr eller 88 procent. Observera att ökningen inte inkluderar den nya arenan som om den genomförs bedöms påverka i slutet på perioden.

6.3 Kostnader för ränta och avskrivningar

Som ett resultat av de höga investeringsvolymerna ökar bolagens räntor och avskrivningar under perioden, ökningen är i genomsnitt 6,5 procent per år.

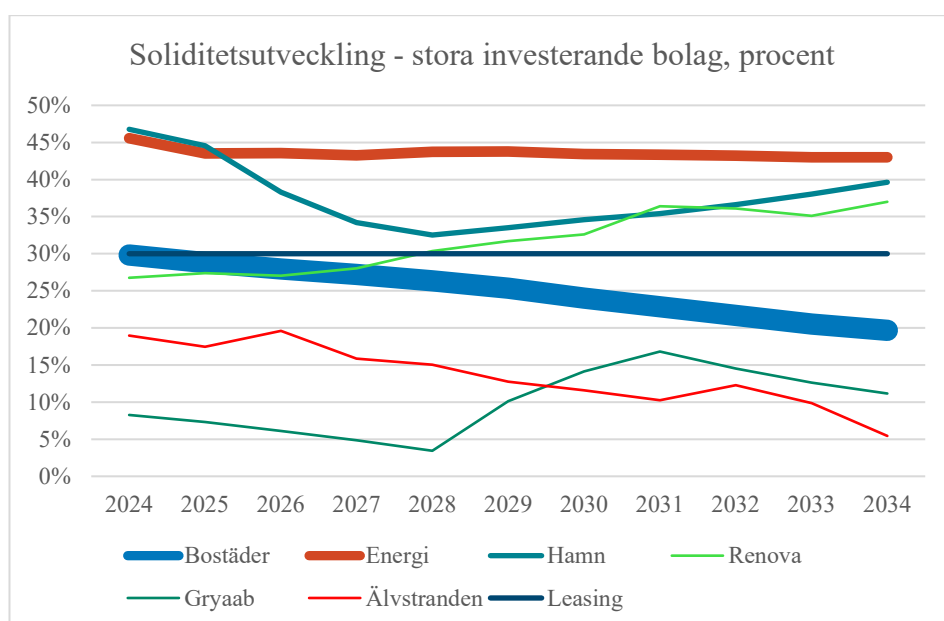
Särskilt stor ökning får hamnen där avskrivningarna och ränta mer än fördubblas till 2030. Bolaget har för närvarande fyra investeringsprogram: Skandiaporten, Färjelokalisering Arendal, (motsvarar delvis Framtidssäkring Färja/Roro i fg års rapportering), Klimatåtgärder samt Kustkajen 2.0. Det tre förstnämnda programmen är nyinvesteringar medan det sista klassas som reinvestering. De två förstnämnda är i närtid vilket gör att hamnens investeringarna till största delen ligger under den första halvan av perioden.

Även inom bostadsområdet ökar räntor och avskrivningar snabbt. Där är dock ökningen om i genomsnitt 7,4 procent per år mer långdragen och jämn över perioden.

Även om investeringarna är stora och låneskulden ökar år från år kan detta kompenseras om bolagen får en avkastning på investeringen och därigenom ökar avkastningen monetärt. För att analysera hur bolagens ekonomi påverkas av investeringsnivåerna används bolagens prognostiserade soliditet. En

bibehållen eller förbättrad soliditet trots stora investeringar innebär sannolikt att bolaget har en avkastningen på investeringarna som medför att egna kapitalet ökar i samma takt ökningen av totala kapitalet. En temporärt minskad soliditet behöver inte vara negativt om det samtidigt innebär att avkastningen på längre sikt ökar och därigenom medför en lång sikt ökad eller bibehållen soliditet. Investeringar är affärsrisker för bolagen. Sjunkande soliditet med stora investeringar innebär att riskerna ökar för bolaget. Det kan finnas andra motiv till att investera än att få ökad avkastningen (politiska, laglighetskäl, miljömässiga etcetera) men när tillgångarna i allt större utsträckning finansieras av lånat kapital än eget kapital ökar affärsrisken och bolaget utsätter sig för större ränterisk.

6.4 Bolagens soliditetsutveckling

Diagrammet visar soliditetsutveckling för respektive bolag/koncern enligt prognoserna. Tjockleken på linjen representerar hur stor investeringsvolym respektive bolag/koncern har. Det är tydligt att en stor del av investeringarna står bostadskoncernen Framtiden för. Framtiden, hamnen och Energikoncernen beräknas alla få sjunkande soliditet i närtid.

Både hamnen och energikoncernen räknar med att hälften av avkastningen delas ut till Stadshus AB. Eventuell utdelning minskar respektive bolags/koncerns soliditet men påverkar däremot inte Stadshuskoncernens soliditet. Framtidens stora nedgång är ett resultat av att stora investeringsvolymerna som till stor del lånefinansieras.

Både hamn- och energikoncernen har soliditetskrav om minst 30 procent inskriva i ägardirektiven. Båda klarar kraven enligt investeringsprognoserna. Framtidskoncernen har inte soliditetskrav i ägardirektiven. Däremot är det Framtidskoncernens finansiella strategi att ha en begränsad risknivå genom att begränsa den långsiktiga belåningsgraden (lånevolym i förhållande till fastigheternas marknadsvärde) om högst 30 procent och upprätthålla en justerad

soliditet (eget kapital i förhållande till marknadsvärderad balansomsättning) om lägst 50 procent på koncernnivå. Enligt koncernens bedömning klaras målsättningen kring soliditet då beräkningen av justerad soliditet visar på 52 procent. Det är dock en rejäl nedgång jämfört med år 2023 då den var 63 procent.

Enligt prognosen klarar inte Framtidenkoncernen sin målsättning om högst 30 procentig belåningsgrad. Vid periodens slut är den 34 procent enligt deras beräkningar.

Samtidigt flaggar hamnen för att deras avkastning enstaka år kommer att gå under den minimigräns som finns i ägardirektivet där de skriver att avkastning på totalt kapital är i genomsnitt 4,4 procent 2024 - 2034 med som lägst 3,4 procent under 2028.

7 God ekonomisk hushållning

Analysen utifrån god ekonomisk hushållning görs med utgångspunkt från förslaget ("*Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning*") till nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning med de definitioner och de nivåer som föreslås där. Analysen är långsiktig och utgår från att kommunen har ett resultat om 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag samt utjämning.

7.1 Egenfinansieringsgrad investeringar

Nyckeltalet är beräknat enligt förslaget till nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning då stadsledningskontoret bedömer att den nya definitionen betydligt bättre speglar låneskuldens faktiska utveckling.

Enligt förslag bör egenfinansieringsgraden av investeringar, inklusive utdelning från de kommunala bolagen, under en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 50 procent men eftersträvas överstiga 60 procent.

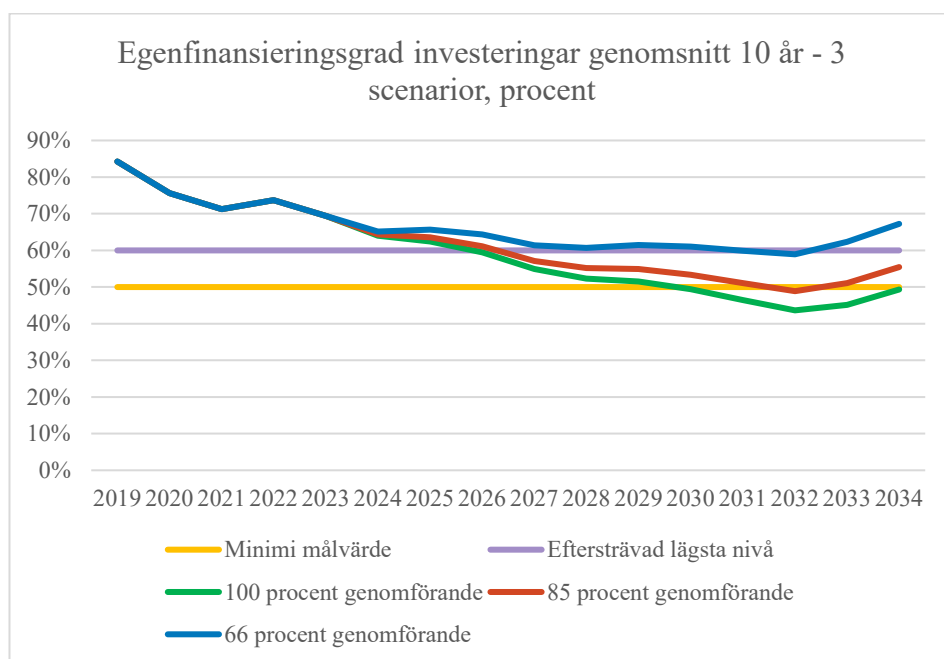
Gällande utfall under mandatperioden kan konstateras att egenfinansieringsgraden har under de senaste åren varit hög, klart över gränserna. På motsvarande sätt som resultatmålet behöver värderas utifrån investeringsbehovet kan man omvänt konstatera att utrymmet för nya investeringar är beroende av årets resultat.

Det är av vikt att noterat att prognoserna som används i beräkningarna utgår från en resultatnivå om 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Förändrad resultatnivå medför att egenfinansieringsgraden också förändras.

I det tjänsteutlåtande som låg till grund för beslutet om nu gällande riktlinjer, 2019-09-12 § 29, konstaterade stadsledningskontoret att när det gäller så kallade reinvesteringar och ersättningsinvesteringar som syftar till att bibehålla

kapaciteten så bör upplåning helt undvikas. När det gäller investeringar som gör det möjligt att möta en växande befolkning genom till exempel nya verksamhetslokaler, är det rimligt att det sker en viss lånefinansiering. Sammantaget landade stadsledningskontoret i bedömningen att i den expansiva fas som kommunen befinner sig i är det rimligt att eftersträva en egenfinansieringsgrad på 60 procent.

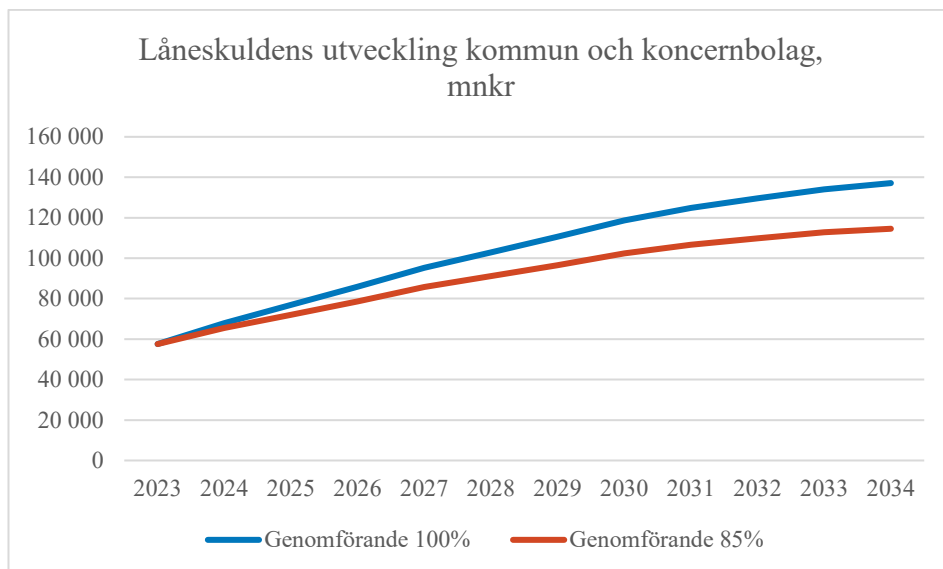
Enligt stadsledningskontorets föreslagna definition uppgår egenfinansieringsgraden över en rullande tioårsperiod till cirka 70 procent i bokslutet 2023. Utifrån beräkningarna är det tydligt att det är svårt att upprätthålla egenfinansieringsgraden, den är sjunkande för alla tre scenarierna. Det är tydligt att trenden är sjunkande och att den har funnits även tidigare år. Om alla investeringar genomförs är trenden väldigt kraftigt nedåt.

Anledningen till att kurvorna går upp i slutet på perioden beror dels på att avskrivningarna ökar snabbt, vilket skapar ett större utrymme för investeringar. Delvis beror uppgången också på att ökade skatteintäkter medför att det beräknade resultatet om 2 procents överskott i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning monetärt ökar i slutet på perioden. Dessa två komponenter ökar egenfinansieringen. Under hela perioden räknas med ett resultat om 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Även om avskrivningar i dessa beräkningar skapar ökat investeringsutrymme, så ska de ökande avskrivningarna i sin tur finansieras genom omfördelning från annan verksamhet. De av nämnderna prognostiserade lägre investeringsvolymerna i slutet på perioden, gör att åtminstone scenariot med den genomsnittligt genomförda andelen investeringar om 66 procent ger egenfinansieringsgrad som under största delen av perioden överstiger eftersträvningsvärda 60 procent. Däremot resulterar de andra scenarierna i att egenfinansieringen även understiger den föreslagna miniminivån.

7.2 Lånevolym

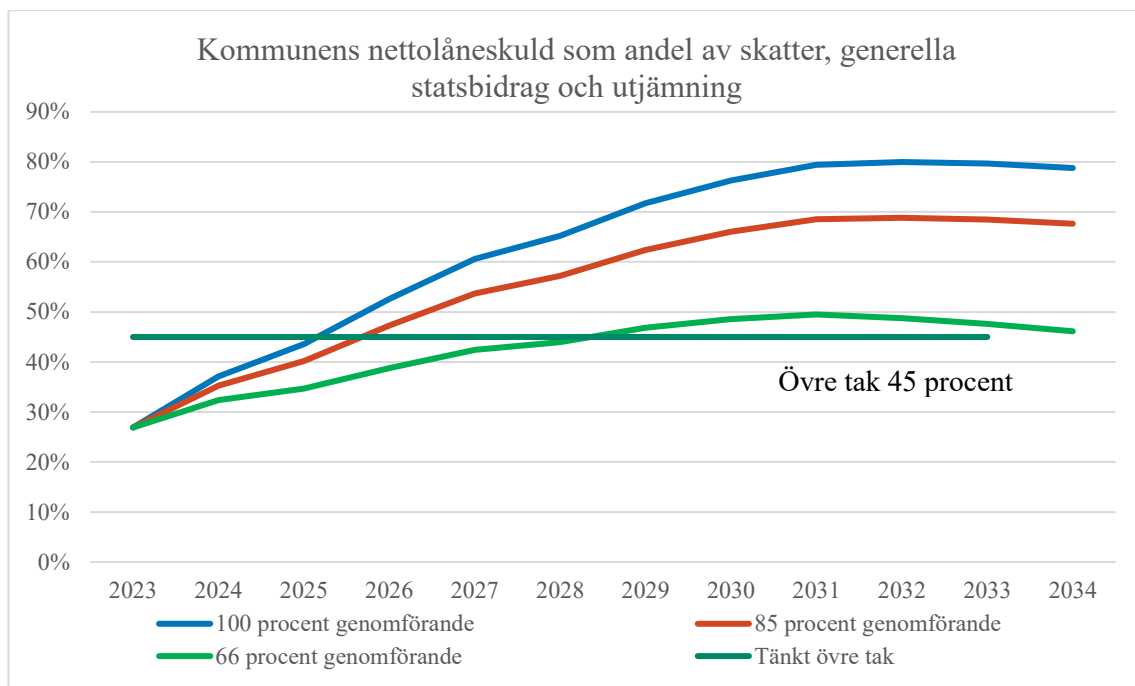
Regelverket kring god ekonomisk hushållning styr endast på soliditeten när det gäller kommunkoncernen. Trots det kan det vara bra att analysera låneskuldens utveckling totalt inkluderande både kommunens del och koncernbolagens del eftersom det finns risker kopplat till detta.

Analysen utgår från två scenarier, dels ett fullständigt genomförande av investeringsplanerna, dels ett scenario där både bolagen och kommunen genomför 85 procent av investeringarna. Med det lägre scenariot fördubblas låneskulden på 10 år. Om alla investeringar genomförs är ökningen i det närmsta 140 procent. Förutom att räntekostnaderna ska finansieras innebär en ökad låneskuld ett ökat risktagande från kommunkoncernens sida, bland annat i form av en större utsatthet för förändrade räntor. Vid en låneskuld på 140 mdkr innebär en procents förändring av räntan förändrade kostnader på 1,4 mdkr. Det är inte orimligt att även tänka sig scenarier där räntan förändras ännu mer än så.

7.3 Nettolåneskuldens andel av kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

En del i det nya förslaget till god ekonomisk hushållning som finns i *Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning* berör ett tak för hur stor andel av kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning som kommunen kan ha. Även om förslaget inte är antaget kan det vara intressant att analysera hur de planerade investeringarna förhåller sig till förslaget.

De stora investeringsvolymerna medför en snabbt växande låneskuld som i sin tur medför ökade finansiella kostnader och en större känslighet för ränteförändringar. I förslaget till översyn av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning föreslås ett målvärde som innebär att nettolåneskuldens andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning inte ska överstiga 45 procent. Förslaget bygger i huvudsak på de analyser, jämförelser och slutsatser om vilka målnivåer som bör eftersträvas som lämnas i betänkande En god kommunal hushållning. Även om endast 66 procent av de nominerade investeringarna genomförs överstiger nettolåneskuden det övre taket. De två andra scenarierna med genomförande om 85 respektive 100 procent beräknas leda till nettolåneskuld överstigande 60 respektive 80 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

7.4 Soliditet

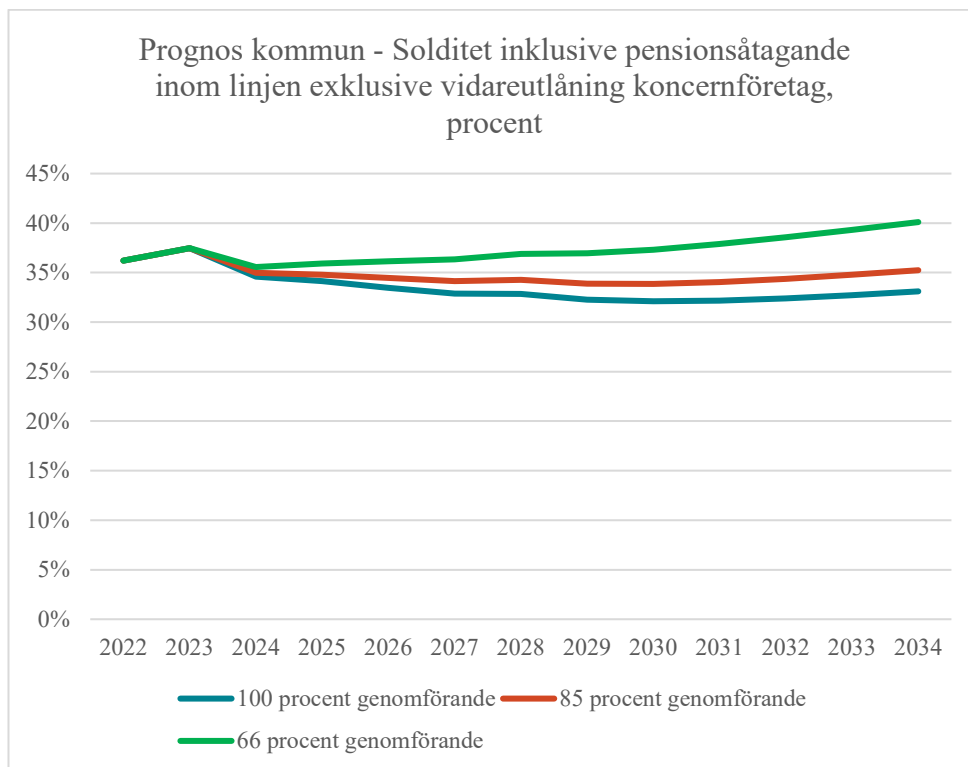
I riktlinjerna för God ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv anges bland annat att riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Här fokuseras på det finansiella perspektivet där principen är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Uttolkning av god ekonomisk hushållning sker utifrån ett antal inriktningar med långsiktiga målvärden. Ett av måtvärdena utgår från kommunkoncernen:

- Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande för pensioner intjänade före 1998).

För 2023 var detta nyckeltal 26,9 procent, så det ska stora investeringsvolymerna och/eller låga resultat för att det ska finnas risk för att kommunens koncern kommer neråt 15 procent.

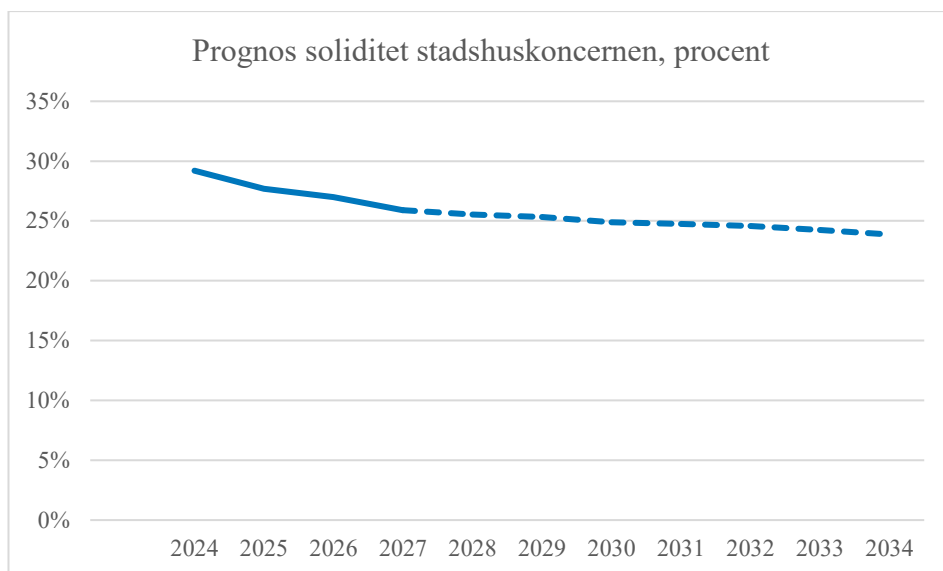
Prognosen för kommunen innebär att soliditeten är oförändrad eller bättre beroende på hur mycket av de planerade investeringarna som genomförs.

Ovan diagram visar den beräknade utvecklingen på kommunens soliditet inklusive pensionsåtagandet som redovisas inom linjen men exklusive den långsiktiga utlåningen till de kommunala koncernbolagen. Utlåningen exkluderas från siffrorna då bolagen har den med i sina soliditetsprognoser. Till det kommer att vidareutlåningen matematiskt sänker kommunen soliditet utan för den delen innebära en sämre kommunal ekonomi. Prognosen för kommunen utgår från nämndernas investeringsnomineringar, prognos för avskrivningar samt att kommunen upprätthåller målsättningen med att resultatet årligen ska uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Även om både avskrivningskostnader och resultat skapar utrymme för investeringarna är det framför allt resultatnivån som i den årliga budgeten är möjlig att påverka. Avskrivningskostnader för året är till största delen ett resultat av tidigare investeringar.

Sett över tid så skulle ett 100 procent genomförande innebära sjunkande soliditet. Det negativa resultatet i kombination med höga investeringsnivåer gör att soliditeten beräknas sjunka väsentligt 2024. Det är först i slutet på perioden som nämndernas nomineringar beräknas innebära att soliditeten ökar. Med tanke på att det finns en risk att nämndernas underlag underskattar investeringsnivåerna i slutet på perioden bedöms utvecklingen vara oroande.

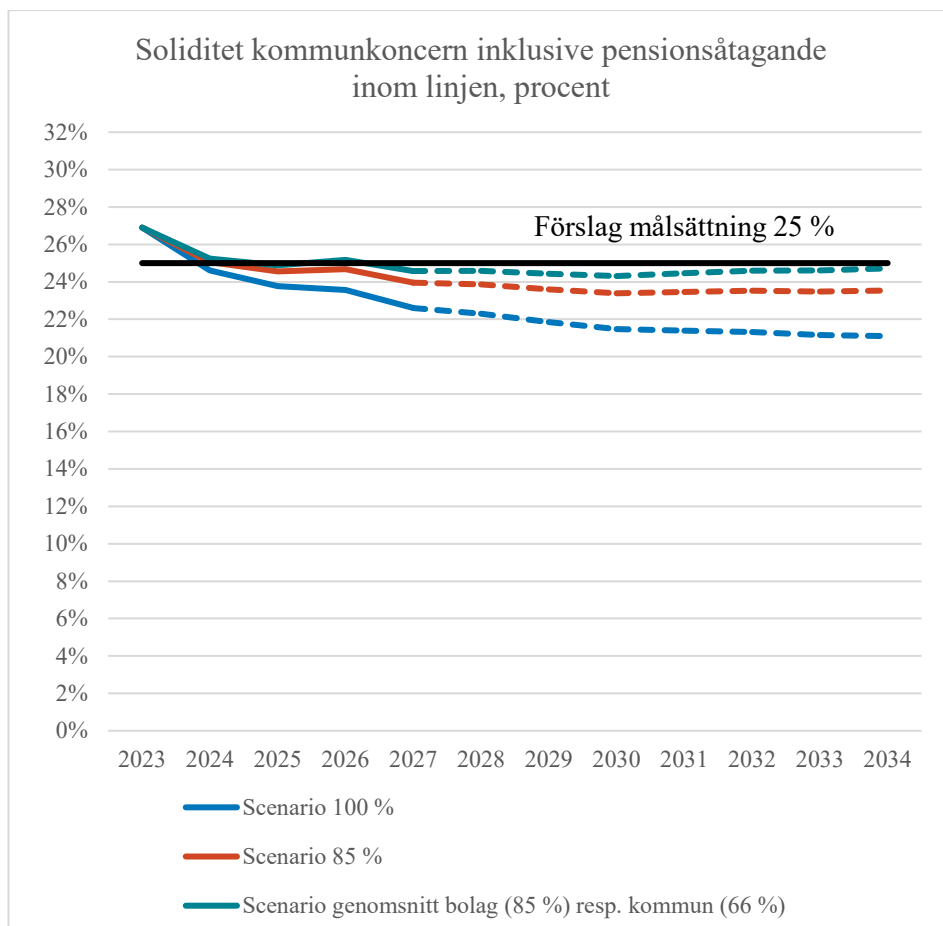
Utifrån investeringsvolymerna och förväntade resultat är soliditetsutvecklingen i kommunens bolag skiftande. Nedan visas soliditetsutvecklingen för Stadshuskoncernen utifrån proformabudgeten som avser 2024-2027. För perioden 2028-2034 beräknas soliditeten genom att sammanväga respektive investerande bolags prognostiserade soliditet utifrån deras andel i kommunkoncernens balansomslutning.

Det är inget exakt mått på hur Stadshuskoncernen kommer att utvecklas efter 2027 eftersom det finns fler komponenter, exempelvis utdelningar, koncernbidrag etc, som inte fångas men kurvan indikerar att investeringsnivåerna är så stora i bolagen att stadshuskoncernens soliditet är på väg neråt. Som tidigare framgått i analysen är det framför allt AB Framtiden som beräknar att deras nominella soliditet är på väg nedåt och de är en stor part i Stadshuskoncernen.

Utefter budgeten för 2024 samt prognos från Stadshus AB avseende resultat och förändring av balansomslutning 2025-2027 har en prognos gjorts avseende soliditetsutveckling i kommunkoncernen. Prognosen sträcker sig till 2027, därefter har bolagens och kommunen soliditetsprognoser legat till grund för att beräkna förändringarna av soliditeten. Det är ett sätt att indikera hur soliditeten utvecklas. För att markera skillnaden i exakthet mellan sättet att beräkna soliditeten 2027 och soliditeten 2028 har 2028 och därefter prickats i diagrammet istället för en heldragen linje.

Det har gjorts tre scenarior utifrån hur stor andel av planerade investeringar som genomförs, ett med 100 procent och ett med 85 procent. Den tredje tar hänsyn till att kommunen historiskt genomför mindre del av sina investeringar jämfört med bolagen, därför räknas med 66 procents genomförande för kommunen och 85 procent för bolagen. Att kommunen genomför 66 procent är dock osäkert att förhålla sig till då regelverket för hur nämnderna kan ta med sig överskott på investeringsbudgeten har stramats åt betydligt framåt.

Tydligt är att kommunens och övriga bolagens prognoser inte ser ut klarar av att väga upp AB Framtidens sjunkande soliditet. Det indikerar starkt att även kommunkoncernens soliditet kommer att sjunka framåt om de tänkta investeringsnivåerna genomförs. Då kommunen budgeterar för ett underskott även om bolagen ska dela ut 750 mnkr bedöms kommunkoncernens resultat inte vara tillräckligt starkt för att upprätthålla soliditeten 2024 heller.

Enligt nuvarande riktlinje för god ekonomisk hushållning ska soliditeten inklusive pensionsåtagandet inom linjen för koncernen vara lägst 15 procent. Det finns ett förslag om att höja målsättningen till 25 procent. För att upprätthålla en soliditet kring 25 procent behöver då var fjärde utökning av balansomslutningen finansieras av positiva resultat. Det finns många komponenter som kan påverka kommunkoncernens balansomslutning men två komponenter är centrala, dels investeringsvolymen, dels avskrivningar. Nettot för dessa komponenter påverkar balansomslutningen direkt. Nämnderna och bolagen har lämnat uppgifter om tänkta investeringar för 2025 uppgående till sammanlagt 17,3 mdkr och avskrivningar om 6,1 mdkr. Mellanskillnaden om 11,2 mdkr ökar i så fall balansomslutningen. Om kommunkoncernen ska ligga kring 25 procent i soliditet behöver då var fjärde utökning av balansomslutningen finansieras via ett positivt resultat. I det här fallet motsvarar det 2,8 mdkr i resultat för kommunkoncernen. Det förutsätter dock att hela investeringsvolymen genomförs. I det fall kommunen (66 procent) respektive bolagen (85 procent) genomför sina historiska genomsnittliga andelar av

budgeterade investeringar beräknas balansomslutningen öka med 7,8 mdkr. I sådant fall krävs ett resultat på 1,9 mdkr för att ligga kring 25 procent i soliditet.

7.5 Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Med utgångspunkt från de definitioner och de nivåer som föreslås i *"Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning"* konstateras att kommunen och kommunkoncernen, utifrån de nominerade och prognostiserade investeringsnivåerna, har en utmaning att uppnå God ekonomisk hushållning. Scenarierna visar att även med det lägsta genomförandet klaras inte helt den eftersträlvade nivån om lägst 60 procents egenfinansieringsgrad under en rullande tio-årsperiod. Högre genomförande kan också innebära att egenfinansieringsgraden går under 50 procent.

Det medför i sin tur att nettolåneskulden ökar och att i alla tre scenarierna överstiger nettolåneskulden som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning taket som finns i förslaget till riktlinje.

Trots den höga investeringstakten i kommunen är det investeringsnivån inom koncernföretagen som till stor del bidrar till att kommunkoncernens soliditet ser ut att sjunka framåt. Det innebär att även soliditeten beräknas sjunka under den föreslagna målsättningen på 25 procent, detta i alla tre scenarierna.

Stadsledningskontoret ser att det finns behov av strategier för att möta de ekonomiska konsekvenserna av de nominerade och prognostiserade investeringarna för att uppnå god ekonomisk hushållning. De tre finansiella inriktningarna som berör investeringar och som föreslås i *"Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning"* uppnås inte, med något enstaka undantag, i de olika scenarierna. Ett flertal strategier finns till hands. En strategi är att arbeta med lägre investeringsvolym, en annan strategi är att öka kommunen och kommunkoncernens resultat. En tredje strategi kan vara att skapa utrymme genom att aktivt fördela så att en allt större andel skatteintäkterna används till avskrivningar och räntekostnader. En fjärde strategin kan vara en kombination av de andra strategierna. Används strategierna ökar möjligheten att uppnå god ekonomisk hushållning.

BILAGA Program och planer

Vision

- Vision och strategi för Centrala Älvstaden

Program

- Cykelprogram för en nära storstad
- Göteborgs Stads avfallsplan
- Göteborg 2035 – Trafikstrategi för en nära storstad
- Göteborg Stads översiktsplan
- Göteborgs Stads folkhälsoprogram
- Göteborgs Stads friluftsprogram
- Göteborgs Stads idrottsprogram
- Göteborgs Stads kulturprogram
- Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram
- Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program
- Göteborgs Stads program för bostadsförsörjning
- Göteborgs Stads program för destinationsutveckling
- Göteborgs Stads program för en jämlik stad
- Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program
- Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller
- Handlingsprogram 2020-2023 enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)
- Målbild Koll2035 – Kollektivtrafikprogram för stomnätet i Göteborg, Mölndal och Partille
- Ramprogram för Bostad med Särskild Service (BmSS) - egenproduktion och inhyrning flerbostadshus
- Program för miljöanpassat byggande

Planer

- Biblioteksplan för Göteborgs Stad
- Göteborgs Stads avfallsplan
- Göteborgs Stads barnrättsplan

- Göteborgs Stads elektrifieringsplan
- Göteborgs Stads energiplan
- Göteborgs Stads handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025
- Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen
- Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning
- Göteborgs Stads handlingsplan för åldersvänliga Göteborg
- Göteborgs Stads lokalförsörjningsplan
- Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer
- Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap
- Göteborgs Stads plan för arbetet med finskt förvaltningsområde
- Göteborgs Stads plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor
- Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020-2024
- Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor
- Göteborgs Stads plan för att motverka tystnadskulturer
- Göteborgs Stads plan för barn- och ungdokumentation
- Göteborgs Stads plan för digitalisering
- Göteborgs Stads plan för jämställdhet
- Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning
- Göteborgs Stads plan för kulturprogrammet
- Göteborgs Stads plan för ridsport
- Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism
- Göteborgs Stads plan mot hemlöshet
- Göteborgs Stads vattentjänstplan
- Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus
- Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad
- Strategisk plan för suicidprevention i Göteborg
- Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen